

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΔΟΜΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Δ.Ε.Π.Α.Κ.)**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΣΚΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΘΥΜΗ ΙΣΙΔΩΡΑ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 1998

**ΣΔΟ(ΔΜΤΑ)
 Π.1310**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	1
Εισαγωγή.....	3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. Η Πολιτιστική Πολιτική στην Ευρώπη.....	6
1.1. Ευρωπαϊκά Πολιτιστικά Προγράμματα.....	8
2. Περιφερειακή Αποκέντρωση και Ανάπτυξη.....	9
3. Πολιτιστική Αποκέντρωση και Ανάπτυξη.....	13
4. Η Πολιτιστική Πολιτική στην Ελλάδα	15
5. Πολιτιστική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	18
6. Ο ρόλος των δημοτικών επιχειρήσεων.....	22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Δ.Ε.Π.Α.Κ.)

1. Η ταυτότητα της πόλης	24
2. Το ιστορικό ίδρυσης της Δ.Ε.Π.Α.Κ.....	26
3. Θεσμικό πλαίσιο	28
3.1. Προγραμματικές Συμβάσεις-Έλεγχος τήρησης όρων.....	31
4. Οργάνωση - Δομή της Δ.Ε.Π.Α.Κ.....	33
4.1. Διοικητικό Συμβούλιο	36
4.2. Συλλογικά όργανα - Επιτροπές.....	37
4.3. Κανονισμοί λειτουργίας	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΜΕΩΝ ΤΗΣ Δ.Ε.Π.Α.Κ.- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΩΝ

1. Τομέας Μουσικής	44
1.1. Δημοτικό Ωδείο.....	46
1.2. Ελεύθερα τμήματα μουσικής.....	48
1.3. Χορωδίες - ορχήστρες.....	48
2. Τομέας Χορού	49
3. Τομέας Εικαστικών.....	55
4. Τομέας Λόγου.....	60
5. Τομέας Κινηματογράφου και άλλων οπτικοακουστικών μέσων	62
6. Τομέας Παραδοσιακών τεχνών	63
7. Τομέας Ελευθέρου Χρόνου	64
7.1. Λειτουργία δημοτικού πάρκου.....	65
7.2. Λειτουργία δημοτικού αναψυκτηρίου.....	66
7.3. Κέντρα νεολαίας	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΔΕΠΑΚ

1. Γενικά	71
2. Παρουσίαση των Εσόδων-Εξόδων της επιχείρησης	73
3. Ισολογισμοί	80
4. Επιχορηγήσεις.....	85
5. Χορηγίες	92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : ΣΧΕΣΗ ΔΕΠΑΚ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

1. Σχέση ΔΕΠΑΚ -ΔΗΜΟΥ Καλαμάτας	94
2. Σχέση ΔΕΠΑΚ - με το ΔΗΠΕΘΕΚ.....	97
3. Σχέση ΔΕΠΑΚ με άλλους πολιτιστικούς συλλόγους.....	99
4. Σχέση ΔΕΠΑΚ με Διεθνές Κέντρο Χορού (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.)	101

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Το μέλλον της επιχείρησης.....	109
2. Επίλογος	113

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :	115
-----------------------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : Αποσπάσματα Αθηναϊκού - τοπικού τύπου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ : Απολογισμός Δημοτικού Ωδείου Καλαμάτας έτους 1996 -'97

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πρόθεση της εργασίας μου, η οποία έχει τίτλο " Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.)", είναι εκτός από μία περιγραφή, του τι είναι η επιχείρηση, ποιος ο σκοπός της, ποιούς τομείς περιλαμβάνει, να προσπαθήσω να δείξω το έργο της και την συμβολή της, στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής.

Η εργασία αποτελείται από έξι (6) Κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μία μικρή αναφορά για την σημασία χάραξης Πολιτισμικής Πολιτικής και τον καθοριστικό της ρόλο στην ευρύτερη ανάπτυξη, τα προγράμματα που ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση στο θέμα αυτό, όπως επίσης και τον ρόλο που διαδραματίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Τονίζεται επίσης η σημασία της αποκέντρωσης και το περιφερειακό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα μας, και αποτελεί τροχοπέδη στην ευρύτερη ανάπτυξή της. Γίνεται κατανοητό από όλους ότι η πολιτιστική ανάπτυξη ακολουθεί την περιφερειακή, αν δεν υπάρχει η αυτή δεν μπορεί να επέλθει η άλλη.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στο θεσμικό πλαίσιο και την οργάνωση της επιχείρησης- την μείωση του αριθμού του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής και που αποσκοπεί - τις επιτροπές που υπάρχουν κ.α., ακολουθεί ένα κεφάλαιο που αναλύει του τομείς που περιλαμβάνει η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.) και από τι αποτελείται ο καθένας από αυτούς. Αναφερόμενη εκτενέστερα στους τομείς που ανέπτυξαν πλήρη δραστηριότητα.

Ακολουθούν τα οικονομικά στοιχεία τμηματοποιημένα σε πέντε ενότητες, παραθέτωντας κάποιους ισολογισμούς. Όσον αφορά τα οικονομικά στοιχεία προσπάθησα μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων μου και βάση των στοιχείων που είχα να τα αξιολογήσω όσο το δυνατόν καλύτερα. Στην συνέχεια αναφέρουμε τη σχέση της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.) με άλλους πολιτιστικούς φορείς, όπως είναι το Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ., ο Δήμος Καλαμάτας κ.α.

Κλείνω την εργασία με έναν μικρό επίλογο για το μέλλον και τις προοπτικές της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.).

Το υλικό μου στηρίχθηκε σε στοιχεία που πήρα από την επιχείρηση, από μία σχετική βιβλιογραφία, η οποία αναγράφεται στο τέλος, καθώς και από συζητήσεις με αρμόδιους τόσο των τομέων της Δ.Ε.Π.Α.Κ. , όσο και άλλων φορέων που παράγουν έργο.

Για την τελική της διαικπαιρέωση, ευχαριστώ την υπεύθυνη καθηγήτρια του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, κ^α Χ. Σκιά Πανοπούλου , η οποία με συμβούλευε καθ' όλη την διάρκεια της προσπάθειάς μου αυτής, τον κ^ον Χ. Παλαμάρα υπεύθυνο του τομέα πολιτιστικών εκδηλώσεων της Δ.Ε.Π.Α.Κ., ο οποίος με βοήθησε σημαντικά, τον

Διευθυντή του Δημοτικού Ωδείου κ^ο Ν. Ξανθούλη και τον κ^ο Β. Δικαιουλάκο
Πρόεδρο του Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. Καλαμάτας.

Καλαμάτα, Φεβρουάριος 1998

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όσο είναι ελάχιστα γόνιμο και διασκεδαστικό, να προστεθεί στους πολυάριθμους ορισμούς του πολιτισμού άλλος ένας, τόσο είναι απαραίτητο, να γίνουν ορισμένες οριοθετήσεις. Η έννοια του πολιτισμού, δεν μπορεί να είναι ούτε μια ευρεία ανθρωπολογική, που περιλαμβάνει την συνολική δράση των ανθρώπων, ούτε και ένας - ιδιαίτερα στενά ερμηνευμένος - όρος, που προσανατολίζεται στην ιστορία της τέχνης και κάνει συνώνυμα την τέχνη και τον πολιτισμό.

Στην δεκαετία του εβδημήντα γινόταν στην δημόσια πολιτιστική εργασία συχνά αναφορά σε έναν "διευρυμένο όρο του πολιτισμού", που θα αντιπολιτεύονταν την τάση της δεκαετίας του πενήντα και της πρώιμης δεκαετίας του εξήντα, να εξομοιώνει τον πολιτισμό κυρίως με την τέχνη. Έτσι δημιουργήθηκε ένας ορισμός του πολιτισμού, που περιέλαβε κυρίως και στοιχεία του καθημερινού μας πολιτισμού στην αντίληψη μας περί πολιτισμού. "Στον διευρυμένο ορισμό του πολιτισμού περιλαμβάνονται όλα τα σχετικά με το πως ζει και εργάζεται ο άνθρωπος, πως κατοικεί, πως μπορεί να αναπτύξει τις σωματικές και πνευματικές του ικανότητες, σε ποια τέχνη έχει πρόσβαση και ποια δημιουργεί μόνος του, πώς περνάει τον ελεύθερό του χρόνο και πώς μπορεί να διαμορφώσει τις σχέσεις του με άλλους ανθρώπους"¹. Όλα αυτά αποτελούν τον πολιτισμό μιας κοινωνίας.

" Ο Πολιτισμός κρατά τη δεύτερη θέση στον κόσμο της πολιτικής, της οικονομίας, του χρηματοοικονομικού συστήματος, των μέσων μαζικής ενημέρωσης".² Με αυτά τα λόγια ο Σπύρος Μερκούρης, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Δικτύου Πολιτιστικών Πρωτευουσών κατέγραψε την μοίρα που διατηρεί ο Πολιτισμός στην χώρα μας, μία χώρα προικισμένη με έντονη πολιτισμική κληρονομιά με προϊστορία ζηλευτή για όλα τα κράτη, που δυστυχώς δεν την έχουμε ακόμα εμείς οι ίδιοι εκτιμήσει.

Ο Πολιτισμός αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ζωής και της δραστηριότητας των ατόμων. Πολιτισμός και ανάπτυξη συνδέονται με μία σχέση αλληλένδετη, η πραγματική ανάπτυξη θα επέλθει ύστερα από την καλύτερη δυνατή χρήση του ανθρώπινου δυναμικού και του πλούτου μιας κοινωνίας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει τη δυνατότητα να ασκήσει το δικό της καθοριστικό ρόλο στην συνολική αυτή προσπάθεια ανάπτυξης μιας κοινωνίας, μέσα από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών που θα βοηθήσουν την επίτευξη του πιο πάνω στόχου. Τα τελευταία χρόνια γίνεται μία προσπάθεια ανάκαμψης του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο συγκεντρωτισμός της κρατικής εξουσίας τόσο στις αποφάσεις, όσο και στον σχεδιασμό της ανάπτυξης (η άγνοια που επικρατούσε στα πρόσωπα των υπευθύνων και των επιλογών που τους παρείχε το θεσμικό πλαίσιο

---

¹ βλέπε μελέτη προγράμματος ECOS - Η ανάπτυξη και η αστική οικονομική ανάπτυξη - Δήμος Καλαμάτας. Άρθρο. Αναζητώντας οράματα. εφημερίδα Το Βήμα, 1997

να κάνουν, αλλά δεν γνώριζαν ή πολλές φορές αδιαφορούσαν), όλα αυτά που προκαλούσαν τη μιζέρια στον χώρο αυτόν, τείνουν να μειωθούν.

Η Καλαμάτα είναι από τις πόλεις που πρώτες συνειδητοποίησαν την ανάγκη ανάδειξης των διαφόρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκφράσεων που ήταν διάσπαρτες, μέσα από έναν συγκεκριμένο πολιτιστικό φορέα. Ο Δήμος Καλαμάτας προ 15ετίας έβαλε τις βάσεις για το σχεδιασμό της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της πόλης, αξιοποιώντας τις δυνατότητες και τις αρμοδιότητες που είχε. Επιστέγασμα των προσπαθειών αυτών και αρχή μιας δυναμικής περιόδου σφαιρικής παρέμβασης ήταν η δημιουργία της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.).

Ο πρωτοποριακός θεσμός των δημοτικών επιχειρήσεων άρχισε να λειτουργεί στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη δεκαετία του '80 και αντιμετωπίστηκε από την κεντρική εξουσία ως παραγωγική επένδυση και τρόπος να αυξάνει ο εκάστοτε δήμος την επιχειρηματική του δραστηριότητα.

Όσον αφορά την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), στόχος των υπευθύνων ήταν η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της πόλης καθώς και της ευρύτερης περιοχής. Η επιχείρηση δημιουργήθηκε με το σκεπτικό να αποτελέσει έναν κεντρικό φορέα παροχής πολιτιστικών αγαθών, συντονίζοντας τις όποιες διάσπαρτες προσπάθειες γίνονταν μέχρι τότε, από πλευράς κάποιων ερασιτεχνικών συλλόγων. Βασική επιδίωξη της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), ήταν να αποτελέσουν τα πνευματικά και καλλιτεχνικά αγαθά οργανικά στοιχεία καθημερινής ζωής και να υπάρξει συνειδητή συμμετοχή των πολιτών. Αυτό θα ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί μέσα από την δημιουργία Κέντρων Νεότητας, Σχολών Μουσικής, Χορού, Εικαστικών Τεχνών, Παραγωγή διαφόρων εκδηλώσεων, μέσα από τα οποία ο πολίτης θα εξοικειωνόταν με τον χώρο και θα καλλιεργούνταν σε βάθος η αγάπη για τις τέχνες και παράλληλα θα παρέχονταν η άρτια εκπαίδευση σε τρία επίπεδα: εκπαιδευτικό - επιμορφωτικό - ψυχαγωγικό.

Αξίζει να τονίσουμε ότι η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), προσπάθησε χρησιμοποιώντας του κοινωνικοπολιτιστικούς πόρους της πόλης και αναπτύσσοντας τις δυνατότητες του δήμου, όχι μόνο να αναπτύξει τις πολιτιστικές σχέσεις αλλά και να καλύψει τις κοινωνικές ανάγκες που υπήρχαν όσο το δυνατό καλύτερα.

Κατά την διάρκεια της εργασίας θα εξετάσουμε κατά πόσο υλοποιήθηκαν οι στόχοι της επιχείρησης, και αν τελικά η επιχείρηση:

- αποτελεί φορέα πολιτισμού;
- έχει συνδεθεί με την τοπική κοινωνία;
- κατάφερε να αναπτύξει την καλλιτεχνική παιδεία στους διάφορους τομείς, όπως προβλέπονταν στην προγραμματική σύμβαση;
- κατάφερε να ξεφύγει από το πλαίσιο των τυποποιημένων εκδηλώσεων παρουσιάζοντας κάτι διαφορετικό;

- μπορεί να σταθεί οικονομικά ανεξάρτητη ή στηρίζεται αποκλειστικά στις επιχορηγήσεις των κρατικών φορέων;
- μπόρεσε να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των πολιτών;

Η παρούσα εργασία θα προσπαθήσει να απαντήσει στα ερωτήματα αυτά όσο το δυνατόν καλύτερα, παρουσιάζοντας παράλληλα και μία εικόνα για τους τομείς δράσης της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σήμερα μια δύναμη με πάνω 370 κατοίκους που ανήκουν στα 15 κράτη μέλη της. Παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία που οφείλεται στην Ιστορία και στη γεωγραφία της και εκδηλώνεται στις περιφέρειες της, οι οποίες ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματά της. Ωστόσο όλες οι περιφέρειες δεν έχουν το ίδιο επίπεδο ανάπτυξης και η εσωτερική συνοχή αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους στόχους της ευρωπαϊκής οικοδόμησης. Βέβαια εκτός από την προσπάθεια οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, μεγάλη βαρύτητα δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση και στα θέματα πολιτισμού, παίρνοντας σημαντικές πρωτοβουλίες.

Ξεκινώντας το κεφάλαιο αυτό, καταρχήν να πούμε τι εννοούμε λέγοντας "Πολιτιστική Πολιτική"³.

Η Πολιτιστική Πολιτική είναι ένα σύστημα σκοπών, μέσων και φορέων, που συνδυάζονται σ' ένα πρόγραμμα για να επιτύχουν τη γνώση, ενίσχυση και διάδοση του πολιτιστικού φαινομένου μιας κοινότητας για μία δεδομένη χρονική περίοδο.

Οι κύριοι σκοποί της Πολιτιστικής Πολιτικής αφορούν την συντήρηση, προώθηση και διάδοση των πολιτιστικών αγαθών και είναι οι εξής:⁴

- Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ταυτότητας.
- Η ενίσχυση της καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας.
- Η συμμετοχή του λαού στην απόλαυση, αλλά και στην δημιουργία των πολιτιστικών αγαθών.
- Η προώθηση της πολιτιστικής επικοινωνίας με ξένες χώρες, όπως και η βελτίωση της "Πολιτιστικής Εικόνας" στο εξωτερικό.

Η πρώτη φορά που συζητήθηκε, σε συνάντηση κορυφής ηγετών των κρατών-μελών της Ε.Ο.Κ. , η λέξη **Πολιτισμός** καθώς και η συμβολή της στην ευρύτερη ανάπτυξη ήταν το 1969.

Από το σημείο εκείνο αρχίζει σταδιακά να αναπτύσσεται μέσω σχεδιασμού κάποιων προγραμμάτων, μία ολόκληρη Πολιτιστική Πολιτική. Αναφέρουμε συνοπτικά μερικά σημαντικά βήματα που έγιναν από εκείνο το σημείο και ύστερα, το 1974 ψηφίστηκε απόφαση για κοινή κοινοτική δράση στον πολιτιστικό τομέα, το 1980 εκπονείται πρόγραμμα για την εναρμόνιση των εθνικών πολιτιστικών νομοθεσιών, το 1983 ψηφίζεται η έκθεση Fantti (η οποία αποτελεί το πιο ολοκληρωμένο ντοκουμέντο για την Πολιτιστική Πολιτική της Ε.Ο.Κ), αυτές οι προσπάθειες συνεχίζονται όπου το 1987 εκπονείται το 5ετές πρόγραμμα (1988-1992) ενιαίας πλέον κοινοτικής δράσης στον τομέα του Πολιτισμού.

³ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΚΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, "Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική" σελ.6, σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα 1996

⁴ Βλέπε το αυτό.

Τα κράτη κάνουν πλέον μια ουσιαστική προσπάθεια να ξεφύγουν από τα καθιερωμένα κλισέ. Σιγά-σιγά αρχίζουν να αναπτύσσουν νέους στόχους και να θέτουν νέες βάσεις, με την σειρά τους οι εκάστοτε αρμόδιοι συνειδητοποιούν τη σημασία της Πολιτιστικής Πολιτικής και τον καταλυτικό της ρόλο στην προσπάθεια ανάπτυξης και αναζωογόνησης των πόλεων.

Η προσπάθεια σχεδίασης Πολιτιστικής Πολιτικής στην Ευρώπη, στέφθηκε με επιτυχία, επιτυχία η οποία οφείλεται στους πιο κάτω παράγοντες:⁵

- Την παρουσία στέρεων εταιρικών σχέσεων ανάμεσα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση τον ιδιωτικό και εθελοντικό τομέα.
- Την ποιότητα της ηγεσίας της πόλης.
- Την ικανότητα των επικεφαλής της πολιτικής να παράγουν πρακτικά σχέδια δράσης
- Την επίγνωσή τους για την θέση της πόλης μέσα στις εθνικές και διεθνές πολιτιστικές ιεραρχίες των πόλεων.

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Αστικό Χάρτη (1980-1982), η Πολιτιστική Πολιτική έχει τη δυνατότητα να συμβάλλει στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Να αναφέρουμε ότι πολύ σημαντικό ρόλο σε ότι αφορά τα πολιτιστικά θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί η συνθήκη του Μάαστριχ, που αφιερώνει μεταξύ άλλων και στον Πολιτισμό το άρθρο 128. Βάση λοιπόν της ανωτέρω συνθήκης, η ουσιαστική αρμοδιότητα θα παραμείνει στα κράτη-μέλη (αρχή της επικουρικότητας).

Η Κοινότητα θα έχει μία "συντρέχουσα αρμοδιότητα" και θα παρεμβαίνει "ενθαρρυντικά" στα κράτη, αυτό δεν σημαίνει τίποτε άλλο εκτός του ότι η Κοινότητα θα συμπληρώνει τις εκάστοτε εθνικές δράσεις και σε καμιά περίπτωση δεν θα τις υποκαθιστά.

Πρέπει να πούμε ότι η προώθηση της Κοινοτικής δράσης στον πολιτιστικό τομέα αποτελεί για την Ευρωπαϊκή Ένωση πολιτική ανάγκη για κοινωνικοοικονομική επιταγή για την υλοποίηση της μεγάλης εσωτερικής αγοράς και την πορεία για την ολοκλήρωση της Ευρώπης των πολιτών. Απομένουν πλέον 14 μήνες, πριν το Εύρω γίνει το κοινό νόμισμα των Ευρωπαίων και η Ο.Ν.Ε. εισέρχεται στην τελική ευθεία, η Ευρωπαϊκή Ένωση προχωρεί προς μία ντεφάκτο Νομισματική Ένωση, και το σενάριο για μία ευρεία συμμετοχή στην Νομισματική Ένωση περί ένταξης τουλάχιστον 15 χωρών κερδίζει συνεχώς έδαφος.

⁵ ΜΠΙΑΚΙΝΙ Φ. ΠΑΡΚΙΣΟΝ Μ., "Πολιτιστική Πολιτική και Αναζωογόνηση των πόλεων", σελ. 28, εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., 1994

1.1 ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

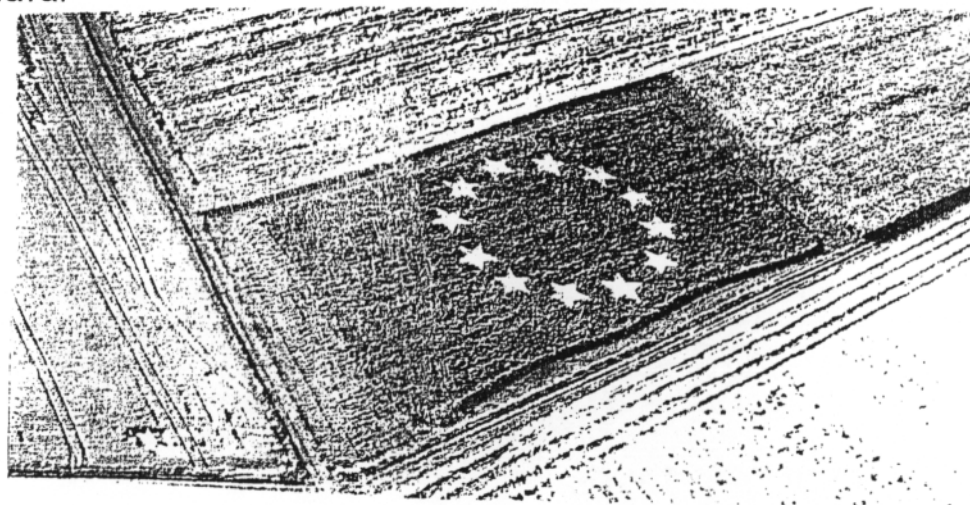
Η σημαντικότερη δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Πολιτισμό, αναπτύσσεται μέσα από τα εκάστοτε Πολιτιστικά Προγράμματα που έχουν σαν στόχο:⁶

- Την ενθάρρυνση της πολιτιστικής ανάπτυξης και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών με την στήριξη και συμπλήρωση της δράσης τους στον πολιτιστικό τομέα.
- Την διάδοση της κοινής κληρονομιάς μέσω δράσεων ενθάρρυνσης σε συγκεκριμένους πολιτιστικούς τομείς.

Όλα αυτά βέβαια τα προγράμματα⁷ που αφορούν τον Πολιτισμό, είναι σχετικά πρόσφατα (έχουν περίπου 5 χρόνια), και τα τελευταία χρόνια έχουν αρχίσει να υλοποιούνται. Οι συνολικοί τους πόροι δεν είναι ακόμα ιδιαίτερα σημαντικοί και όπως προαναφέραμε η Κοινότητα απλώς συμπληρώνει εθνικές δράσεις και πρωτοβουλίες.

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Πολιτιστική Πολιτική της χώρας μας άρχισε να διαφαίνεται πολύ αργότερα, γύρω στο 1984-1985, όπου ως τότε υπήρχε ένας πρωτοφανής σκοταδισμός από την πλευρά της χώρας μας (παρόλο το πλούσιο παρελθόν), για την συνεισφορά του πολιτισμού στην ευρύτερη ανάπτυξη.

Την τελευταία 15ετία φωτισμένες προσωπικότητες, όπως αυτή της αξέχαστης Μελίνας Μερκούρη, πρωτοστάτησαν για να εναρμονιστεί η Πολιτιστική Πολιτική της Ελλάδας με αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να συμμετέχει σε κοινές διευρωπαϊκές πολιτιστικές πρωτοβουλίες και να συμπεριληφθεί στα Ευρωπαϊκά προγράμματα.

⁶ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΚΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ. "Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική", σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα 1996.

⁷ Τα προγράμματα αυτά είναι: Leader II: αγροτική ανάπτυξη, Urban: αναζωογόνηση συνοικιών που βρίσκονται σε κρίση σε μεσαίες ή μεγάλες πόλεις, Architectural Heritage: διατήρηση Ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Euroform: κατάρτιση και ανταλλαγή πολιτιστικών στελεχών των Δήμων. Kaleidoscope 2000: δράσεις που αφορούν πολιτιστικές εκδηλώσεις - ενθάρρυνση της καλλιτεχνικής και πολιτιστικής δημιουργίας, Medra, μεταφράσεις σύγχρονων λογοτεχνικών κειμένων, Eurotone κ.α.

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η ισόρροπη ανάπτυξη ανάμεσα στις περιφέρειες, η πρόληψη της περιφερειακής ανισορροπίας αποτελεί πάγια κατεύθυνση της περιφερειακής πολιτικής. Η περιφερειακή πολιτική επιδιώκει την οικονομική ανάπτυξη συνδυασμένη με την σταθερότητα, για να μειώνονται οι διακυμάνσεις, την ισότητα στην διανομή του εισοδήματος, την πρόοδο της τεχνολογίας που θα βοηθήσει την διαδικασία ανάπτυξης της περιφέρειας, την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών και την αύξηση παραγωγής, τα οποία θα βοηθήσουν για μία ευρύτερη ανάπτυξη και ποιότητα ζωής. Σε ότι αφορά τον καθορισμό των αντικειμενικών σκοπών της περιφερειακής πολιτικής, νέες τάσεις κάνουν την εμφάνισή τους.

Δεν αρκεί πλέον η μεγιστοποίηση της ικανοποίησης της τελικής περιφερειακής ζήτησης αγαθών, αλλά προβάλλει αντίστοιχα η ανάγκη μεγιστοποίησης της προσφοράς κοινωνικών υπηρεσιών (υγεία, εκπαίδευση, ψυχαγωγία, πολιτισμός κ.α.) της περιφέρειας. Η περιφερειακή πολιτική ασκείται, όχι μόνο με οικονομικές παραμέτρους αλλά και με κοινωνικές και πολιτικές.

Το κεντρικό κράτος πρέπει να συνειδητοποιήσει την ανάγκη ανάπτυξης της περιφέρειας, να αποκεντρωθούν οι υπηρεσίες έτσι ώστε να μην υπάρχει αυτός ο υδροκεφαλισμός που παρατηρούμε και να υπάρξει μία γενικότερη μεταφορά του ανταγωνισμού. Συνεπώς, με τον τρόπο αυτό οι τοπικές κοινωνίες βρίσκονται σε μία θέση που τους επιτρέπει να επιχειρήσουν μία τοπική ανάπτυξη, πάνω σε νέες βάσεις προσαρμοσμένες στην πραγματικότητα.

Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης και ο σχεδιασμός αυτής στην πράξη, δεν είναι βέβαια κάτι απλό. Καιρό τώρα περιφερειακές και τοπικές αρχές δοκιμάζουν διάφορες μορφές προγραμμάτων. Η ενίσχυση της παραγωγικής διάρθρωσης, της αγοράς εργασίας των φυσικών πόρων, της κοινωνικής και πολιτικής δομής της παράδοσης και κουλτούρας είναι παράγοντες πάνω στους οποίους μπορεί να στηριχθεί η τοπική οικονομική ανάπτυξη και να επέλθει βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού.

Η ικανότητα που έχει κάθε τοπική κοινωνία, να χαράξει κατάλληλη αναπτυξιακή διαδικασία, σε συνδυασμό με την ενεργοποίηση των διαθέσιμων πόρων, μπορεί να οδηγήσει σε αυτό που ονομάζουν οι ειδικοί επιστήμονες "ενδογενής ανάπτυξη". Η τοπική ανάπτυξη μπορεί να θεωρηθεί ως μία διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και διαρθρωτικών αλλαγών, που οδηγεί σε μία βελτίωση του επιπέδου ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην οποία μπορούν να διακριθούν τουλάχιστον δύο διαστάσεις.

- Πρώτη είναι η οικονομική, μέσα από την οποία επέρχεται αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.
- Δεύτερη είναι η κοινωνικοπολιτιστική, όπου οι αξίες και οι τοπικοί θεσμοί αποτελούν την βάση της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Αναμφισβήτητα, η σχεδιασμός και η πραγματοποίηση μιας πολιτικής τοπικής ανάπτυξης δεν είναι εύκολο έργο. Σύμφωνα με τον Antonio Vasquez Barquero η στρατηγική της τοπικής ανάπτυξης, έχει την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τους φυσικούς και ανθρώπινους πόρους με αποτελεσματικό και παραγωγικό τρόπο, στο σύνολο του εθνικού χώρου.

Η τοπική κοινωνία πρέπει να ξεφύγει από τον παρεμβατισμό που ασκεί πάνω της το κράτος, συνεπώς ο σχεδιασμός πολιτικών τοπικής ανάπτυξης εισάγει ένα νέο δεδομένο, την μείωση του βαθμού εξάρτησης από την κεντρική εξουσία. Ένας από τους κύριους άξονες πάνω στους οποίους βασίζεται ο σχεδιασμός της τοπικής ανάπτυξης, είναι η γνώση ότι στις οικονομίες της αγοράς οι επιχειρήσεις είναι εκείνες που καλούνται να παίξουν δυναμικό ρόλο στις διαδικασίες διαρθρωτικής αλλαγής, αυτό συνεπάγεται ενίσχυση παραγωγικής δραστηριότητας. Αυτό με την σειρά του θα επιτρέψει την ενίσχυση των τοπικών συστημάτων, και οι τοπικές κοινωνίες θα έχουν περισσότερη αυτονομία στην λήψη αποφάσεων που αφορούν την ίδια την ανάπτυξή τους.

Δεν μπορούμε να μιλάμε για περιφερειακή ανάπτυξη αν πριν δεν έχουμε πετύχει περιφερειακή αποκέντρωση και δεν έχουμε λάβει υπόψη τις τοπικές κοινωνίες. Η πολιτική της τοπικής ανάπτυξης κινείται σε ένα πραγματικά πολύπλοκο πλαίσιο, αν ληφθεί υπόψη ότι οι τοπικές κυβερνήσεις αναλαμβάνουν αρμοδιότητες που μέχρι πρότινος τους ήταν άγνωστες, εκτός αυτού οι τοπικές αρχές υστερούν ως προς του χρηματικούς πόρους που είναι απαραίτητοι για την άσκηση νέων αρμοδιοτήτων καθώς και από έλλειψη αρμόδιων οργάνων. Αυτό συμβαίνει διότι η έλλειψη εμπειρίας θέτει πολλούς περιορισμούς στην ικανοποιητική άσκηση των νέων λειτουργιών.

Από την άλλη πλευρά η περιορισμένη οικονομική αυτονομία, είναι μία από τις μεγαλύτερες δυσκολίες των τοπικών κοινωνιών, η έλλειψη επαρκών δημοτικών πόρων καθιστούν ανίκανες πολλές τοπικές κυβερνήσεις να αναλάβουν αποτελεσματικά νέες αρμοδιότητες και λειτουργίες που αφορούν την προώθηση της διαρθρωτικής αλλαγής και την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών.

Η βασική αιτία είναι ότι η χρηματοδότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις μεταβιβάσεις πόρων της Κεντρικής Διοίκησης. Δεν είναι λίγες οι φορές που έχει τονισθεί η ανάγκη οι Ο.Τ.Α. να έχουν αποκλειστική διαχείριση των υποθέσεών τους, εφόσον γνωρίζουν καλύτερα από όλους τις ανάγκες τους. Δυστυχώς όμως, όπως αναφέρει και ο κ. Σ. Χρήσιμος⁹ στο άρθρο του, η κεντρική εξουσία διαιωνίζει την σχέση εξάρτησης και χειραγώγησης των Ο.Τ.Α., ελέγχοντας τους οικονομικούς πόρους κατά μεγάλο ποσοστό. Η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των Ο.Τ.Α, μπορεί να γίνει είτε με ίδιους πόρους, οπότε έχουμε οικονομική αυτοδυναμία, είτε με μεταφορά πόρων από την Κεντρική Διοίκηση, οπότε έχουμε οικονομική εξάρτηση από το κέντρο.

⁹ ΣΤΑΥΡΟΣ Ι ΧΡΗΣΙΜΟΣ, άρθρο "Η Οικονομική αυτοδυναμία των Ο.Τ.Α.", Τ.Ε.Ι Καλαμάτας

Η αναγκαιότητα της οικονομικής αυτοδυναμίας των Ο.Τ.Α. έχει κατά καιρούς αναγνωρισθεί και τονισθεί, δυστυχώς όμως η αναγνώριση αυτή παραμένει σε θεωρητικό επίπεδο διότι παρά τα οικονομικά επιχειρήματα υπέρ της οικονομικής αυτοδυναμίας των Ο.Τ.Α., το θέμα είναι στη βάση του πολιτικό, εφόσον η μεταφορά αρμοδιοτήτων και οικονομικής ανεξαρτησίας παράλληλα σημαίνει και μεταφορά εξουσίας.

Τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης καταρτίζονται από τα κράτη-μέλη με βάση ένα κοινό σχέδιο και υποβάλλονται στην Κοινότητα προς συζήτηση, κατά την οποία γίνεται εναρμόνιση των περιφερειακών στόχων και προτεραιοτήτων με τους κοινοτικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητες.

Τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης σχετίζονται κυρίως με τις περιφέρειες που έχουν τις προϋποθέσεις για ενίσχυση από το Ε.Τ.Π.Α., τα κράτη-μέλη θα πρέπει να καταρτίζουν τα προγράμματα αυτά κατά περιφέρειες και περιοχές ή κατά ομάδες περιφερειών.

Τα προγράμματα (θα πρέπει) να αποτελούνται από τα ακόλουθα πέντε (5) τμήματα:

- Οικονομική και Κοινωνική ανάλυση
- Αναπτυξιακοί στόχοι
- Αναπτυξιακά μέτρα
- Οικονομικοί πόροι
- Εφαρμογή

Με τα διάφορα αυτά προγράμματα η Ε.Ο.Κ ενισχύει οικονομικά τις διάφορες χώρες, ώστε οι εκάστοτε κυβερνήσεις να ενισχύουν οικονομικές μονάδες και να τις παροτρύνουν να εγκατασταθούν σε καθυστερημένες περιοχές, ώστε να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης και να προωθηθούν παράλληλα έργα υποδομής, τα οποία βελτιώνουν τις συνθήκες παραγωγής. Αυτό με την σειρά του συνεπάγεται αύξηση επένδυσης και βελτίωση του επιπέδου ζωής.

Από τον πρώτο χρόνο ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1981), οι περιφέρειες της χώρας ωφελήθηκαν από τις σημαντικές εισροές κοινοτικών πόρων προερχόμενοι από τα διαρθρωτικά ταμεία, παρόλη την κακοδιαχείριση που γινόταν. Σημαντικό σταθμό αποτέλεσαν και τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ), που ξεκίνησαν το 1986 και τελείωσαν το 1992, τα οποία έθεσαν για πρώτη φορά τον στόχο της υλοποίησης στην πράξη μιας ολοκληρωμένης μεσοπρόθεσμης προσπάθειας για την ανάπτυξη των περιφερειών της χώρας.

Μετά το 1988 συντάχθηκε και εγκρίθηκε το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης(1989-1993), το οποίο καθόρισε τις προτεραιότητες ανάπτυξης της Ελλάδας. Συνέχεια και κορύφωση της κοινής προσπάθειας Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη της χώρας και των περιφερειών της θα αποτελέσει η αξιοποίηση των πόρων Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Κ.Π.Σ. 1994-1999) και το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ. 1993-1999). Το δεύτερο αυτό Κ.Π.Σ. αποτελεί βασικό εργαλείο της

προσπαθειας της χώρας για οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και αντιμετώπιση των προβλημάτων των περιφερειών.

3. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η Πολιτιστική Πολιτική στην Ευρώπη απέδωσε σημαντικά αποτελέσματα και αυτό συνέβηκε διότι ενθαρρύνθηκε από τις εθνικές πολιτικές για την αποκέντρωση εξουσιών από την Κεντρική Διοίκηση προς την περιφέρεια και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Διότι δεν είναι δυνατόν να μιλάμε για Πολιτιστική Πολιτική και ανάπτυξη μιας χώρας, αν πριν δεν έχουμε κοιτάξει κάθε κύτταρο αυτής.⁹

Σε χώρες όπως η Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία οι οποίες ανήκουν στις φτωχότερες της Κοινότητας, η περιορισμένη ανεξαρτησία και οι μειωμένες εξουσίες των Δήμων αποτέλεσαν σοβαρό εμπόδιο για να αναπτυχθούν Πολιτιστικές Πολιτικές. Γι' αυτό και στην χώρα μας υπάρχει αυτός ο υδροκεφαλισμός της συγκέντρωσης όλων των δραστηριοτήτων στις δύο μεγάλες πόλεις (Αθήνα-Θεσσαλονίκη), αυτό το δίπολο γίνονται τώρα προσπάθειες μέσω της Πολιτιστικής Αποκέντρωσης να αλλάξει.

Ο όρος Πολιτιστική Αποκέντρωση εκφράζει:¹⁰

την εκτατική και εντατική καλλιέργεια του Πολιτισμού, το γεωγραφικό και πληθυσμιακό άπλωμα της πνευματικής ζωής, την ισόρροπή και ολόπλευρη ανάπτυξη του λαού και του τόπου, την ισοκατανομή των πολιτιστικών αγαθών, τον καταμερισμό και όχι τον κατακερματισμό της πνευματικής δημιουργίας.

Για να μπορέσει να επέλθει Πολιτιστική Ανάπτυξη σε μία χώρα, κύρια προϋπόθεση είναι να υπάρχει πρώτα Πολιτιστική Αποκέντρωση.

Λέγοντας Πολιτιστική Ανάπτυξη εννοούμε τη διαδικασία εκείνη με την οποία διασφαλίζονται σε μία κοινωνία οι δυνατότητες που θα της επιτρέψουν να δημιουργήσει το δικό της τρόπο ζωής και το δικό της περιβάλλον (θεσμικό, οικονομικό, κοινωνικό κτλ.).

Στο βαθμό που ο πολιτισμός διαπλέκεται και διαχέεται σε όλες τις δραστηριότητες μιας χώρας, η Πολιτιστική Ανάπτυξη αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο και συμβάλλει στην αναζωογόνηση των πόλεων.

Σε ότι αφορά το πολιτιστικό σε τοπικό επίπεδο, η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ουσιαστική, παίρνοντας πρωτοβουλίες πολιτιστικής ανάπτυξης, αντανακλά την συνειδητοποίηση της κεντρικής εξουσίας να αποκεντρώσει και να προχωρήσει σε αναβάθμιση των πολιτιστικών δομών της επαρχίας.

⁹ Βλέπε "Η Ευρώπη στην υπηρεσία της περιφερειακής ανάπτυξης", Ευρωπαϊκή επιτροπή, υπηρεσία επίσημων εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

¹⁰ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΚΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, "Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική", σελ.12, Σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα 1996.

Όπως αναφέρεται και στο βιβλίο του Φωτέα.¹¹

Τοπική Αυτοδιοίκηση, σημαίνει διοίκηση ενός τόπου από τους ανθρώπους του. Η αυθεντικότερη μορφή αποκέντρωσης είναι όταν κρατικές αρμοδιότητες μεταβιβάζονται στους Ο.Τ.Α., τότε πρόκειται για εξουσία που δρα μέσα στο κρατικό πλαίσιο, αλλά έξω από την κρατική διοίκηση και τις κρατικές υπηρεσίες πρόκειται για μία άλλη εξουσία.

Ο συνδυασμός της λειτουργίας της Δ/σης Πολιτισμού σε κάθε Νομαρχία, με τις παρεμβάσεις των Περιφερειακών Πολιτιστικών Συμβουλίων, θα επιτρέψει την καλύτερη αξιοποίηση τοπικών - περιφερειακών πόρων και θα προβάλλει την πολιτιστική ταυτότητα της Περιφέρειας.

Οι αποφάσεις για τα πολιτιστικά ζητήματα της περιφέρειας λαμβάνονται συνήθως στην Αθήνα, χωρίς την συμμετοχή του πληθυσμού όπου τον αφορούν, η πολιτική αυτή του συγκεντρωτισμού οξύνει ακόμη περισσότερο τα ήδη υπάρχον προβλήματα. Συγκεντρωτισμός σημαίνει άρνηση του πολιτισμού και ο γραφειοκρατικός συγκεντρωτισμός που δυστυχώς αναβλύζει σε κάθε ενέργεια σήμερα είναι η ρίζα των περισσότερων, ανά όχι όλων, προβλημάτων και αδιεξόδων που αντιμετωπίζουν οι υπηρεσίες διοίκησης.

Το ΥΠ.ΠΟ. πάσχει από μία ολοκληρωμένη στρατηγική πολιτιστικής αποκέντρωσης και σχεδιασμού πολιτικών και προγραμμάτων δράσης.

¹¹ ΦΩΤΕΑΣ Π., Θέματα Πολιτισμού και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σελ 6, εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε. , Αθήνα Νοέμβριος 1992.

4. Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ανάγκη του να υπάρξει μία προγραμματισμένη και μεθοδική σχεδίαση της Ελληνικής Πολιτιστική Πολιτικής, ανέκυψε με την ίδρυση του Υπουργείου Πολιτισμού το 1971, με την δημιουργία του οποίου επιχειρήθηκε μια συγκέντρωση των διάσπαρτων υπηρεσιών που διαχειρίζονταν οτιδήποτε έχει σχέση με τον πολιτιστικό χώρο και την πολιτεία.¹²

Για να μπορέσουν να υπάρξουν ορατά αποτελέσματα έπρεπε να περάσει ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, και αυτό γιατί άργησε να γίνει κατανοητός ο ρόλος του πολιτισμού στην ανάπτυξη, και παρόλο που στον διεθνή χώρο είχε αναγνωρισθεί η σημασία και ο ρόλος της πολιτιστικής λειτουργίας, στην Ελλάδα οι εκάστοτε αρμόδιοι αγνοούσαν την ανάγκη σύνδεσης του πολιτιστικού τομέα με την ευρύτερη αναπτυξιακή διαδικασία.

Τα βήματα που ακολουθήθηκαν ήταν αργά και σταθερά. Αποφασίστηκε να καταρτισθεί Πρόγραμμα Πολιτιστικής Ανάπτυξης και να ενσωματωθεί στο 5ετές Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης κατά την χρονική διάρκεια 1978-82. Συνεχίστηκαν οι πρωτοβουλίες με το αμέσως επόμενο 5ετές 1983-87, το οποίο περιέλαβε ιδιαίτερο τμήμα για την πολιτιστική ανάπτυξη. Κινήσεις οι οποίες παρ' όλες τις ελλείψεις τους αποτελούν σημαντικό βήμα στην όλη προσπάθεια σχεδίασης μιας κάποιας πολιτικής στον πολιτιστικό χώρο.¹³

Με τα προγράμματα αυτά διαγράφηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές της πορείας που ακολουθήθηκε στον πολιτιστικό χώρο. Αυτό το οποίο αξίζει να σημειώσουμε, είναι το χαμηλό ποσοστό των δαπανών, που διατίθενται από τον κρατικό προϋπολογισμό σε ότι αφορά τον πολιτισμό, γεγονός που αποδεικνύει ότι στην χώρα μας υπάρχει ακόμη η αντίληψη ότι οι δαπάνες σε ότι αφορά τον πολιτισμό είναι αντιπαραγωγικές. Να αναφέρουμε σε αυτό το σημείο ότι ένα μέρος από τις δαπάνες του Δημοσίου σε ότι αφορά τον πολιτισμό διαχειρίζεται το Υπουργείο Πολιτισμού, άλλοι φορείς που διαθέτουν ποσά για την προώθηση διαφόρων πολιτιστικών θεμάτων είναι το Υπουργείο Παιδείας, ο Ε.Ο.Τ., ο Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ., οι Τράπεζες κ.α.

Το γεγονός ότι δεν υπάρχει κανενός είδους συνεργασία των προαναφερόμενων φορέων με το Υπουργείο Πολιτισμού, αποτελεί τροχοπέδη για τον συντονισμό των ενεργειών τους.

Αυτό το οποίο παρατηρείται όχι μόνο στον διεθνή χώρο αλλά και στον ελληνικό, και σε μεγαλύτερο μάλιστα βαθμό, είναι το γεγονός της άνισης κατανομής των πιστώσεων με αποτέλεσμα οι ανισότητες που ήδη υπάρχουν να γίνονται

¹² ΝΤΟΡΑ Ν. ΚΟΝΣΟΛΑ. " Πολιτιστική δραστηριότητα και κρατική πολιτική στην Ελλάδα - η Περιφερειακή διάσταση ". Αθήνα 1990.

βλ. το αυτό.

μεγαλύτερες (περιφερειακό πρόβλημα)¹⁴. Ο υδροκεφαλισμός που κυριαρχεί (όλες οι παροχές υπηρεσιών στις μεγαλουπόλεις), έχει δημιουργήσει πολλά εμπόδια και αυτό προσπαθούν με διάφορες πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις να αντιμετωπίσουν οι εκάστοτε κυβερνήσεις, να μειωθεί δηλαδή αυτό το άνοιγμα της ψαλίδας.

Η κατανομή πιστώσεων ανάμεσα στους διάφορους πολιτιστικούς τομείς, αποτελεί κριτήριο που προσδιορίζει το βαθμό κρατικού ενδιαφέροντος για καθένα από τους τομείς αυτούς. Ορισμένες παρατηρήσεις είναι απαραίτητες για να καθοριστεί ποσοτικά η κρατική συνδρομή:¹⁵

α) Η μεγαλύτερη ανισότητα στην κατανομή των πιστώσεων ανάμεσα στο Νομό Αττικής και στην υπόλοιπη χώρα εμφανίζεται κυρίως στις επιχορηγήσεις προς τους μουσικούς φορείς και τους θιάσους της περιφέρειας. Αντίθετα οι επιχορηγήσεις που δόθηκαν στην περιφέρεια, σε σχέση με το Νομό Αττικής, σε άλλους τομείς είναι αρκετά ικανοποιητικές. Συγκεκριμένα στα πολιτιστικά κέντρα το ποσοστό της περιφέρειας κυμάνθηκε από 71% - 83% και στους πολιτιστικούς συλλόγους από 43% - 65%.

β) Η μέση επιχορήγηση κατά τομέα στο σύνολο της χώρας διαμορφώθηκε ως εξής (σε τρέχουσες τιμές): Το θέατρο (ΔΗΠΕΘΕ και ιδιωτικά θεατρικά σχήματα) και τα Φεστιβάλ είναι οι τομείς στους οποίους διοχετεύθηκαν τα μεγαλύτερα ποσά (230 και 228 εκ. αντίστοιχα) και ακολούθησαν οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι με 170 εκ., τα Πολιτιστικά Κέντρα με 154 εκ. και τα Ειδικά Μουσεία (κυρίως τα τρία μεγάλα μουσεία της Αθήνας: η Εθνική Πινακοθήκη, το μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το Ιστορικό-Εθνολογικό μουσείο) με το ποσό των 143 εκ. Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο, ενώ οι Μουσικοί Φορείς και τα Δημοτικά Ωδεία έλαβαν ακόμη μικρότερα ποσά, δηλ. 30 και 20 εκ. αντίστοιχα. Τέλος οι υπόλοιποι τομείς όπως τα Γράμματα (17 εκ.), ο Χορός (16 εκ.), και οι Εικαστικές Τέχνες (10 εκ.), σχεδόν αγνοήθηκαν, αφού οι ετήσιες επιχορηγήσεις σ' αυτά ήταν ασήμαντες.

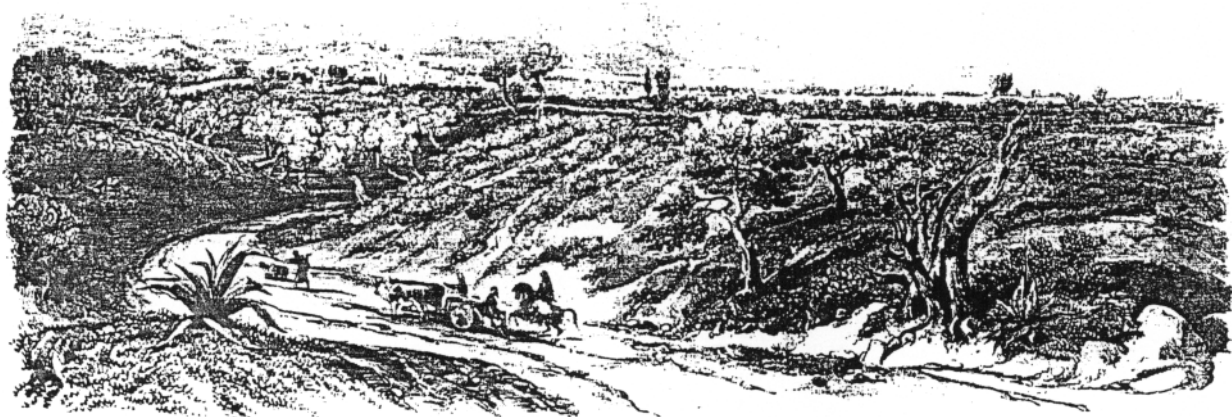
Γεγονός αναμφισβήτητο είναι ότι έχουν ξεκινήσει σημαντικές προσπάθειες, από κει και πέρα πρέπει να συνειδητοποιήσουν και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), την σπουδαιότητα του ρόλου τους σε ότι αφορά την πολιτιστική δράση των περιοχών τους. Πρέπει να συνειδητοποιήσουν οι εκάστοτε αρμόδιοι φορείς ότι ο ρόλος τους στον τομέα αυτό, δεν είναι μόνο κάποιες εφήμερες και ανούσιες γιορτές, αλλά κάτι σημαντικότερο, η εγκαθίδρυση ενός γενικότερου παιδευτικού κλίματος που θα αποφέρει έργο σημαντικό.

Παρεχοντας επομένως η κεντρική εξουσία τις βάσεις (κυρίως οικονομικές), θέτει τις προϋποθέσεις ώστε να αφυπνιστούν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και να αξιοποιήσουν σωστά τις δυνατότητες που τους παρέχει το θεσμικό πλαίσιο. ώστε να επιτύχουν ορατά αποτελέσματα στον χώρο της ελληνικής

¹⁴ Όσον αφορά το Περιφερειακό Πρόβλημα της Ελλάδας, βλέπε αναλυτικά το βιβλίο του Θ.Α. Σκούνζου, "Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική (Α Τόμος) σελ.136, εκδόσεις Α. Σταμούλης.

¹⁵ ΝΤΟΡΑ Ν ΚΟΝΣΟΛΑ. " Πολιτιστική δραστηριότητα και κρατική πολιτική στην Ελλάδα- η Περιφερειακή διάσταση. Αθήνα 1990.

επαρχίας, και εδώ τίθεται η σπουδαιότητα της αποκέντρωσης που αναλύσαμε πιο πάνω.

Η Καλαρία. Λιθογραφία που σχεδίασε ο Stackelberg και λιθογράφησε ο Villeneuve, 1834.

Καλαρία. Χαλκογραφία του Vincenzo Coronelli, 1697

5. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Τα τελευταία χρόνια οι εκάστοτε αρμόδιοι φορείς εμπέδωσαν πλέον τον ρόλο που διαδραματίζει η Πολιτιστική Πολιτική ως στρατηγική για την οικονομική ανάπτυξη¹⁶. Τόσο η Κεντρική Διοίκηση όσο και οι Τοπικές Αρχές έχουν αρχίσει να αναθεωρούν τις απόψεις τους και να αυξάνουν σταδιακά τις δαπάνες για τον πολιτισμό, δημιουργώντας εξειδικευμένες διοικητικές υπηρεσίες και όργανα χάραξης πολιτικής. Κύριος στόχος της Πολιτιστικής Πολιτικής είναι η βελτίωση της τοπικής ποιότητας ζωής ώστε να αναζωογονηθούν οι πόλεις και τα χωριά. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι ο πολιτισμός αποτελεί συστατικό της ποιότητας ζωής, είναι παράγοντας οικονομικής ανάπτυξης και δίνει την δυνατότητα σε όλους τους ανθρώπους να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της πόλης τους και να αισθάνονται ενεργά κύτταρα αυτής.

Ασκώντας συνεχείς πιέσεις η Τ.Α. για να πάρει την θέση, τις αρμοδιότητες και τους πόρους που της ανήκουν, γίνεται μία ανυπολόγιστη δύναμη ηθικής, εξυγίανσης και "εξορθολογισμού" της Δημόσιας Διοίκησης.

Ο αναβαθμισμένος ρόλος του Δήμου και της Κοινότητας διατυπώνεται στο Δ.Κ.Κ. άρθρο 24, παρ. 1, όπου αναφέρεται χαρακτηριστικά " η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και των κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της.

Η Τ.Α. μπορεί και έχει την δυνατότητα να αποτελέσει έναν πολύ δυναμικό φορέα δράσης και ανάπτυξης. Αναφορικά να πούμε ότι δήμοι σε χώρες όπως η Αυστρία, το Βέλγιο, η Δανία και η Γαλλία δείχνουν καθαρά τον πολιτιστικό τους ρόλο αναλαμβάνοντας δραστηριότητες που αφορούν από πολεοδομία έως λαϊκή επιμόρφωση. Στην Δανία για παράδειγμα, η οποία είναι μια χώρα πρότυπο στον χώρο της Τ.Α., οι δήμοι και οι κοινότητες έχουν στην δικαιοδοσία τους το σύνολο σχεδόν της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών όπως η υγειονομική περίθαλψη, οι συντάξεις γήρατος, παιδικοί σταθμοί κ.α.

Δυστυχώς η Ελλάδα είχε εγκλωβιστεί τόσα χρόνια σε μία συντήρηση του θεσμού της Τ.Α. στα στενά και αναχρονιστικά πλαίσια, πιστεύοντας ότι οι αρμοδιότητες της Τ.Α. είναι μόνο η διαχείριση της καθαριότητας και η συλλογή των σκουπιδιών. **Πρέπει να καταλάβουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι κάτι περισσότερο και ουσιαστικότερο.** Τα τελευταία χρόνια έχουν αρχίσει να γίνονται κάποιες προσπάθειες για να ανατραπεί το κατεστημένο στον χώρο της Αυτοδιοίκησης.

¹⁶ Βλέπε σημειώσεις κ. Χαρίκλειας Σκιάς Πανοπούλου, "Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική", σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα 1996.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος της πολιτιστικής ανάπτυξης της επαρχίας παρουσιάζει δυσκολίες κυρίως από το γεγονός ότι οι κοινότητες δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους για την βελτίωση των συνθηκών ζωής. Παράλληλα η αδυναμία χάραξης σωστής πολιτιστικής πολιτικής δεν βοηθάει διόλου την κατάσταση, και αρμόδιοι άργησαν να κατανοήσουν (ή δεν θέλησαν νωρίτερα) ότι οι Ο.Τ.Α είναι πλέον αρμόδιοι φορείς για μία ολοκληρωμένη πολιτιστική περιφερειακή πολιτική (για παράδειγμα το σχέδιο Ι. Καποδίστρια που βρίσκεται αυτό το διάστημα στη προσκήνιο είναι ένα σημαντικό βήμα).

Κύριος στόχος των Ο.Τ.Α πρέπει να γίνει η αξιοποίηση των υλικών και ηθικών στοιχείων που διαθέτουν, πρέπει να σταματήσουν να λειτουργούν ως απλοί τοπικοί παράγοντες της κεντρικής εξουσίας και να αξιοποιήσουν τις νέες αρμοδιότητες που τους παρέχει το θεσμικό πλαίσιο, αποκτώντας παράλληλα επιχειρηματική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με τον Β. Βαλασσόπουλο, στέλεχος Ε.Ε.Τ.Α.Α., ως βασικοί στρατηγικοί στόχοι για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Ο.Τ.Α προτείνονται:

- η προγραμματισμένη ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Ο.Τ.Α στα πλαίσια μιας εθνικής προσπάθειας και την διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της χώρας, μέσα σε διαδικασίες δημοκρατικού προγραμματισμού, καθώς και η αρμονική συνάρθρωση της δραστηριότητας αυτής με τις επιχειρήσεις του δηmosίου και του ιδιωτικού τομέα της κοινωνίας.
- η αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και η ανάπτυξη καινοτομιών με κατεύθυνση την διαφοροποίηση των παραδοσιακών δομών της κοινωνίας και την αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας και αποδοτικότητας του παραγωγικού μηχανισμού.
- η οριζόντια και κάθετη συνεργασία και διαπλοκή των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α και η συλλογική συμβουλευτική υποστήριξή τους (consulting), με κατεύθυνση την ανάδειξη του κοινωνικού τομέα της οικονομίας σε ηγεμονικό τομέα, για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και σε καταλύτη για την περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη.
- η συνεχής επιμόρφωση και συνεργασία του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α (αιρετών στελεχών και άλλων εργαζομένων), με κατεύθυνση στην κοινωνική και οικονομική αναβάθμισή τους και την δημιουργία πρότυπων εργασιακών σχέσεων και των προϋποθέσεων της κοινωνικής αλληλεγγύης τους.

Η αποκέντρωση, η ενίσχυση της Τ.Α. και ο δημοκρατικός προγραμματισμός έχουν καθοριστική σημασία για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας και παράλληλα δημιουργούνται τα ερεθίσματα για να αναλάβει η τοπική κοινωνία πρωτοβουλίες. Πρέπει οι πρωτοβουλίες για νέα ξεκινήματα που θα προσφέρουν στους τοπικούς πληθυσμούς ευκαιρίες και θα δημιουργήσουν καλύτερο βιοτικό επίπεδο να προέρχονται από την ίδια την πόλη, να έχουν την υποστήριξη των τοπικών αρχόντων. Δεν μπορούμε επ' άπειρο έτσι εύκολα να μεταφέρουμε τη

ευθύνη σε άλλους, αλλά πρέπει αρχικά να προσπαθήσουμε με τα μέσα που διαθέτουμε, όχι ότι είναι εύκολο, να αναπτύξουμε πρωτοβουλίες.

Αν υιοθετήσουμε μία στάση δραστήρια και μπορέσουν οι εκάστοτε Ο.Τ.Α. να αποδείξουν πλέον ότι μπορούν να κάνουν κάτι καλύτερο, όσον αφορά τον τομέα του πολιτισμού, εκτός από κάποιες σποραδικές και εφήμερες γιορτές οι οποίες προσφέρουν αναψυχή χωρίς όμως συνέχεια. Στόχος ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού πολιτιστικής πολιτικής πρέπει να γίνει η εγκαθίδρυση μόνιμου παιδευτικού κλίματος, ώστε οι δημότες να συνειδητοποιήσουν πλέον ότι η ζωή τους βρίσκεται στα χέρια τους, το μόνο που χρειάζεται είναι να το πιστέψουν.

Όπως αναφέρει και ο Νικήτας Λιναράκης¹⁷ στο δημοσίευσμά του, *"Πολιτιστική Πολιτική δεν σημαίνει εκδηλώσεις. Σημαίνει και εκδηλώσεις και εκπαίδευση και ψυχαγωγία και φεστιβάλ και κύκλοι συζητήσεων και νότες καλλιτεχνικές και εκθέσεις και σύνδεση με ξένη κουλτούρα και συγκρότημα ροκ και το πώς θα φτιαχτούν δημοτικοί κήποι και γλάστρες στα μπαλκόνια και χορούς και γιορτές στο δρόμο και καλλιτεχνική έκφραση όλων και εκδόσεις και τις εθνικές γιορτές των ξένων που μένουν στη γειτονιά και διαρρύθμιση των διαφημιστικών των μαγαζιών και αγάπη στα ζώα και.....και....."*.

Όλη αυτή η εικόνα μπορεί να μας πει τί εννοούμε λέγοντας Πολιτιστική Πολιτική.

Όπως αναφέρει η κ. Π. Δαράκη¹⁸, αν αληθεύει η αρχή ότι η πίστη μπορεί να πετύχει πολλά, τότε μπορεί να αλλάξει και το κατεστημένο στην Τ.Α. με τον αγώνα και την δημιουργική πολιτιστική δραστηριότητα των αιρετών αρχόντων παραγκωνίζοντας τα προσωπικά και πολιτικά οφέλη.

Ομολογουμένως οι Ο.Τ.Α κάνουν σημαντικές προσπάθειες να ξεφύγουν από τον πειραματισμό και να αρχίσουν να αναλαμβάνουν σημαντικές δράσεις, όπως για παράδειγμα πολιτιστικές δραστηριότητες.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση κατάφερε αργά και σταθερά να φέρει τον Πολιτισμό στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων της. Το φαινόμενο αυτό πήρε την μορφή ενός **"Πολιτιστικού κινήματος"**, ο ενθουσιασμός των ανθρώπων, το μεράκι και η στήριξη των τοπικών φορέων ήρθε να καλύψει το κενό και την απουσία της πολιτείας στην περιφέρεια, από τον έντονο πολιτισμικό υδροκεφαλισμό που επικρατούσε (όλες οι ενέργειες και τα κονδύλια κατευθύνονταν σε δύο κεντρικούς πόλους - τις δύο μεγαλουπόλεις - Αθήνα, Θεσσαλονίκη). Οι δραστηριότητες της Τ.Α. προσπάθησαν να ανταποκριθούν στις πολιτισμικές, μορφωτικές και ψυχαγωγικές ανάγκες των ατόμων.

Στην Ελλάδα, για πολλές πόλεις ακόμα, δεν έχει διαμορφωθεί συνεπής, συστηματική και μακροπρόθεσμη περιφερειακή πολιτιστική πολιτική. Υπάρχει ακόμη προχειρότητα και έλλειψη ολοκληρωμένης αντιμετώπισης πολιτιστικού

¹⁷ ΝΙΚΗΤΑΣ ΛΙΝΑΡΑΚΗΣ. "Πολιτισμός και Τοπική Δημοκρατία", δημοσιογράφος-στέλεχος Ε.Ε.Τ.Α.Α. ως το 1993.

¹⁸ ΠΕΠΗ ΔΑΡΑΚΗ. "Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση". σελ.13.

προβλήματος. Βέβαια, την τελευταία δεκαετία άρχισε να συνειδητοποιείται από τους αρμόδιους φορείς η καταλυτική σημασία και τον ρόλο που διαδραματίζει ο πολιτιστικός τομέας στη συνολική αναπτυξιακή πολιτική μιας χώρας, συνεπώς οι εκάστοτε αρμόδιοι φορείς άρχισαν να προτείνουν διάφορους τρόπους αξιοποίησης των πολιτιστικών πόρων των περιφερειών.

Σε αυτό το σημείο έρχεται σήμερα να διαδραματίσει τον ρόλο της η Τοπική Αυτοδιοίκηση, προσπαθώντας να επιτύχει ένα δημιουργικό συνδυασμό της ενσωμάτωσης πολιτισμού στην ευρύτερη ανάπτυξη.

Μπροστά στην ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος της πολιτιστικής ανάπτυξης της επαρχίας, ο ρόλος της Τ.Α. αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Οι Ο.Τ.Α είναι οι πλέον αρμόδιοι φορείς για τον σχεδιασμό μιας μακροχρόνιας και επιστημονικά προγραμματισμένης πολιτισμικής ανάπτυξης. Πιο μπροστά όμως από αυτό χρειάζονται οικονομική ενίσχυση. Με τα κατάλληλα μέσα οι εκάστοτε Ο.Τ.Α. μπορούν να δράσουν θετικά και αποτελεσματικά στον εκπολιτισμό της επαρχίας.

Ένα από τα κύρια μέσα της περιφερειακής πολιτιστικής πολιτικής όπως θα δούμε παρακάτω είναι η κατάλληλη υποδομή. Η δημιουργία "Πολιτιστικής εικόνας" στην χώρα μας μπορεί να θεωρηθεί ότι τώρα μόλις αρχίζει να διαφαίνεται για ορισμένες πόλεις.

Αυτο το οποίο μπορούμε από την πλευρά μας να προτείνουμε είναι τα παραδείγματα της Καλαμάτας, της Πάτρας, του Βόλου, ας γίνουν το ερέθισμα να ακολουθήσουν κι άλλα αστικά κέντρα την πορεία αυτή προς βελτίωση της πολιτιστικής τους εικόνας και ακολούθως της εξέλιξης. Ας συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι μπορεί να έχουμε τις βάσεις αλλά αν δεν τις αξιοποιήσουμε δεν καταφέρνουμε τίποτε.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι η τοπική αυτοδιοίκηση του σήμερα προσπαθεί να επιτύχει ένα δημιουργικό συνδυασμό της ενσωμάτωσης πολιτισμού στην ευρύτερη ανάπτυξη. Το πόσο σοβαρά αντιμετωπίζει το όλο θέμα η Τ.Α., φαίνεται από την σημαντική και αξιόλογη υποδομή που δημιουργείται, από την πολιτιστική δραστηριότητα που αναπτύσσουν οι τοπικές κοινωνίες και η οποία δεν περιορίζεται πλέον σε κάποιες τυπικές επετειακές εκδηλώσεις, αλλά αποκτά μονιμότερο χαρακτήρα και δίνει τα ερεθίσματα στα νέα παιδιά να ασχοληθούν με την τέχνη και τον πολιτισμό γενικότερα. ενθαρρύνοντάς τα να ασχοληθούν με τομείς όπως ο χορός, η μουσική, η ζωγραφική, το θέατρο κ.α. (όπως θα δούμε στη συνέχεια, εδώ έρχεται να καλύψει ένα μεγάλο ποσοστό των αναγκών αυτών η Δ.Ε.Π.Α.Κ.).

6. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στην δεκαετία του '80 ξεκινάει ένας νέος θεσμός για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ο θεσμός των δημοτικών επιχειρήσεων. Ο θεσμός αυτός άρχισε να γίνεται αισθητός τα τελευταία χρόνια λόγω της καθυστέρησης της οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση στην Τ.Α. και στην δυσμενή κατάσταση των οικονομικών της Τ.Α.

Στις αρχές της εφαρμογής του θεσμού, υπήρχε μεγάλη διστακτικότητα από την μεριά των αρμοδίων αρχών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι πρώτες δημοτικές επιχειρήσεις που λειτούργησαν αφορούσαν κεντρικά δίκτυα Ύδρευσης-Αποχέτευσης κ.α. Τα τελευταία χρόνια άρχισαν να δημιουργούνται οι θεσμικές προϋποθέσεις για τη ίδρυση και την χρηματοδότηση των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων.

Έρχεται όμως ο Νόμος 1262/84 που δίνει κίνητρα για την επιχειρηματική δραστηριότητα του εκάστοτε Δήμου μέσω των δημοτικών επιχειρήσεων. Ο νομοθέτης όμως του 1262/84 είχε ένα σαφέστατο όραμα στο νου του για την Τ.Α. ήθελε μέσω αυτής να προχωρήσει η ανάπτυξη του τόπου, να ανοίξουν νέες θέσεις εργασίας, να ενισχυθούν τα οικονομικά της Τ.Α., και κυρίως να φτιαχτούν δημοτικές επιχειρήσεις εκεί όπου δεν πάει εύκολα ο ιδιωτικός τομέας.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι με τον Ν. 1416/84 και το Π.Δ. 76/85 καθορίστηκαν τα θεσμικά πλαίσια λειτουργίας δημοτικών επιχειρήσεων, στην συνέχεια με τον Ν.1622/86 για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, την Περιφερειακή Ανάπτυξη και τον Δημοκρατικό Προγραμματισμό, καθορίζεται το γενικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Ο.Τ.Α., και οι βαθμίδες της Τ.Α., οι αρμοδιότητές και ο ρόλος τους στην Περιφερειακή ανάπτυξη και τον Δημοκρατικό Προγραμματισμό..

Σύμφωνα με το Δ.Κ.Κ (Π.Δ. 76/1985) ή ίδρυση επιχειρήσεων από τους Δήμους και τις Κοινότητες ή τη συμμετοχή τους σε επιχειρήσεις έχει σαν σκοπούς:¹⁹

- την εκτέλεση και εκμετάλλευση έργων που στοχεύουν στην εξυπηρέτηση του κοινού,
- την παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών που επίσης στοχεύουν στην εξυπηρέτηση του κοινού,
- την πραγματοποίηση εσόδων (κερδών).

Στην συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία μας, η προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και ο καταλυτικός ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αυτήν είναι βασικά στοιχεία αναπτυξιακής πολιτικής. Μέσα στα πλαίσια των τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, τα οποία αναφέραμε πιο πάνω, ένα από τα κύρια εργαλεία προώθησης της ενδογενούς ανάπτυξης είναι οι δημοτικές επιχειρήσεις, οι οποίες

¹⁹ βλέπε Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα(Δ.Κ.Κ.), μέρος 5α, άρθρο 277(σύσταση και νομική φύση επιχ/σεων)

έχουν την δυνατότητα να προωθήσουν αποτελεσματικά την ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο. Η δημοτική επιχείρηση δε αντίθεση με την ιδιωτική, έχει σαν κύριο στόχο την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών και όχι το κέρδος.

Δυστυχώς όμως η μέχρι τώρα πορεία τους δείχνει ότι παίζουν προς το παρόν μάλλον συμπληρωματικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη. Αυτό που χρειάζεται είναι να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που τους δίνουν οι νέες ρυθμίσεις και να αναλάβουν πιο ουσιαστικό ρόλο στην Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια στην Ελλάδα για την ανάπτυξη επιχειρήσεων των οργανισμών Τ.Α., διότι πιστεύεται ότι με αυτόν τον τρόπο οι Ο.Τ.Α. θα μπορέσουν να παρέμβουν στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των περιοχών τους και να βελτιώσουν την επίπεδο ζωής τους.

Ποιος ο ρόλος των δημοτικών επιχειρήσεων στην Περιφερειακή Ανάπτυξη;

Η στρατηγική που ακολουθούν διάφορες πολιτικές περιφερειακού σχεδιασμού μας επιτρέπουν να αποδώσουμε αναπτυξιακή βαρύτητα στις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. . Γίνεται προσπάθεια μετατόπισης της κρατικής παρέμβασης σε τοπική κλίμακα, να δοθεί έμφαση στις αναπτυξιακές δυνατότητες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και στην αναγνώριση της βαρύτητας των ζητημάτων κοινωνικού ελέγχου και μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας των περιφερειακών πολιτικών. Μέσα στα πλαίσια αυτά ανοίγονται μεγάλες δυνατότητες για ενισχυμένο ρόλο των Ο.Τ.Α. στην περιφερειακή ανάπτυξη καθώς και στους διευρυμένους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας, εφ' όσον γίνεται καλύτερη εφαρμογή των αναπτυξιακών προγραμμάτων εξαιτίας της ευρύτερης συμμετοχής των κατοίκων στην αναπτυξιακή προσπάθεια.

Βέβαια οι δημοτικές επιχειρήσεις "πάσχουν από κάποια προβλήματα και περιορισμούς" εξαιτίας του δημόσιου χαρακτήρα τους, που τις οδηγεί σε κάποια προβλήματα όμοια με αυτά των δημοσίων επιχειρήσεων, βέβαια το γεγονός ότι φορέας άσκησης της δραστηριότητάς τους είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση και όχι η Κεντρική Διοίκηση αποτελεί καθοριστικό ρόλο των δραστηριοτήτων που ασκούνται από πλευράς τους.

Στην χώρα μας όπως τονίσαμε στην αρχή, τα τελευταία χρόνια έχουν δημιουργηθεί οι καταλληλές θεσμικές προϋποθέσεις για μεγαλύτερη ανάπτυξη των δημοτικών επιχειρήσεων.

Βάση του παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι η δημιουργία μιας δημοτικής επιχείρησης έρχεται να καλύψει υπάρχουσες κοινωνικές ανάγκες και να παρέμβει στην εξέλιξη της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας. Στοχεύουν κατά πρώτο στο κοινό όφελος και κατά δεύτερο σε ταμειακά αποτελέσματα, βέβαια τα κολλήματα που προκύπτουν είναι σημαντικά και έγκειται στην αναποτελεσματικότητα των υπευθύνων να τα ξεπεράσουν έχοντας μείνει εγκλωβισμένοι μέσα στην γραφειοκρατία της κεντρικής εξουσίας και των τοπικιστικών πολιτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

**ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Δ.Ε.Π.Α.Κ.)**

1. Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Η Καλαμάτα είναι από τις πόλεις που πρώτες συνειδητοποίησαν ότι η πραγματική ανάπτυξη, είναι αναγκαίο να στηρίζεται στην καλύτερη δυνατή χρήση του ανθρώπινου δυναμικού, τονίζοντας ότι οι προτεραιότητες, τα κίνητρα και οι στόχοι της ανάπτυξης θα πρέπει να αναζητηθούν στον πολιτισμό.

Η αξέχαστη Μελίνα Μερκούρη έδειξε στους Υπουργού Πολιτισμού των χωρών της ΕΟΚ (1983) την αξία του πολιτισμού λέγοντας τα εξής:²⁰ *Πώς είναι δυνατόν μια κοινότητα που στερείται την πολιτιστική της διάσταση να μπορεί να αναπτυχθεί; Ο πολιτισμός είναι η ψυχή της κοινωνίας. Η φωνή μας είναι καιρός να ακουστεί με την ίδια δύναμη όπως αυτή των τεχνοκρατών*

Η ταυτότητα της πόλης και ευρύτερα της περιοχής της Μεσσηνίας με το πλούσιο ιστορικό παρελθόν (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, βυζαντινά-μεταβυζαντινά μουσεία), παρείχε τις βάσεις, όπου κάτω από την ματιά ικανών ανθρώπων θα αξιοποιούνταν και θα συμπλήρωναν την συνολική εικόνα της πόλης.

Πριν την δημιουργία της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), οι κύριοι μοχλοί πολιτιστικής δημιουργίας ήταν οι κάποιοι ερασιτεχνικοί σύλλογοι. Μερικοί από αυτούς του ερασιτεχνικούς συλλόγους κατάφεραν να ξεφύγουν από το πλαίσιο κάποιων τυπικών εκδηλώσεων και να αναπτύξουν σημαντική δραστηριότητα.

Αξίζει με συντομία να αναφέρουμε τους σημαντικότερους.

Το Λύκειο Ελληνίδων (έτος ιδρύσεως 1967) και ο Μορφωτικός Σύλλογος (έτος ιδρύσεως 1976), έχουν πολύ βαθιές ρίζες μέσα στην κοινωνία της Καλαμάτας και είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι κάθε φορά οι παραστάσεις τους συγκεντρώνουν ένα πολυπληθές και ενθουσιώδες κοινό.²¹

Όσον αφορά το Χορωδιακό τραγούδι, η Καλαμάτα έχει μια μακριά παράδοση, ο μουσικός σύλλογος "Ο Ορφέας" (έτος ιδρύσεως 1957), αποτελεί το πιο παλιό από τα ενεργά σωματεία της πόλης και η παρουσία του είναι δυναμική στο καθημερινό γίνεσθαι. Κατάφερε να συγκεντρώσει ανθρώπους με πραγματικό μεράκι για το τραγούδι, στην διάρκεια της πορείας του έχει συνεργαστεί με αξιόλογους μαεστρους. Παράλληλα πραγματοποιεί και εμφανίσεις εκτός Καλαμάτας, συμμετέχοντας σε διάφορα χορωδιακά φεστιβάλ της χώρας μας. Ο μουσικός σύλλογος "Ο Ακρίτας" (έτος ιδρύσεως 1975), παράγει εξίσου σημαντικό έργο στον χώρο της χορωδιακής μουσικής.²²

²⁰ Άρθρο "Αναζητώντας οράματα", εφημερίδα Το Βήμα, 1997

²¹ Διαφημιστικό φυλλάδιο, "Η Πολιτιστική Καλαμάτα", Δήμος Καλαμάτας, Καλαμάτα 1989.

²² Βλέπε το αυτό

Στον τομέα τώρα του Κινηματογράφου, οι φανατικοί φίλοι συγκεντρώθηκαν το 1979 και ίδρυσαν την Κινηματογραφική Λέσχη Καλαμάτας, δημιουργώντας μετά από μία αξιόλογη πορεία, ένα πιστό κοινό στον χώρο αυτόν.

Πέρα βέβαια από τους προαναφερόμενους συλλόγους, μεγάλη δραστηριότητα στην πόλη της Καλαμάτας έχει αναπτύξει η Φιλαρμονική του Δήμου Καλαμάτας (έτος ιδρύσεως 1939). Η ιστορία της Φιλαρμονικής έχει να επιδείξει πολλές επιτυχείς εμφανίσεις εντός και εκτός πόλεως - στην Αθήνα εμφανίστηκε το 1967 στον Παρνασσό - και πολλές διακρίσεις σε μουσικούς διαγωνισμούς.²³

Στον τομέα του θεάτρου, η αγάπη των κατοίκων της πόλης για το καλό θέατρο εκφράζεται μέσα από το Μεσσηνιακό Ερασιτεχνικό Θέατρο (έτος ιδρύσεως 1977) , που συγκεντρώνει ανθρώπους όλων των ηλικιών με κοινό παρανομαστή την αγάπη τους για το θέατρο. Η δραστηριότητα του είναι έντονη, και γνωστοί σκηνοθέτες έχουν επανειλημμένα συνεργαστεί στο ανέβασμα αξιόλογων παραστάσεων. Στην υπάρχουσα αυτή δραστηριότητα έρχεται να προστεθεί και η ίδρυση του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Καλαμάτας (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.) το 1983, το οποίο πολύ γρήγορα αναδείχθηκε σ' έναν από τους δυναμικότερους και σοβαρότερους εκπροσώπους του νέου θεσμού των περιφερειακών θεάτρων. Η πορεία του χαρακτηρίζεται από τολμηρές και πρωτότυπες παραγωγές, που δεν άργησαν να γίνουν αισθητές και πέρα από τα γεωγραφικά όρια της Μεσσηνίας.²⁴

Ενας ιδιότυπος, τέλος, και ιδιαίτερα αγαπητός από τους κατοίκους θεσμός, είναι τα Ανθεστήρια, που κάθε χρόνο (την περίοδο της Άνοιξης) ο σύλλογος διοργανώνει εντυπωσιακές γιορτές όπου τα λουλούδια κυριαρχούν.

Όλη αυτήν την έντονη πολιτιστική δραστηριότητα έπρεπε η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), να στηρίξει, να συμπληρώσει και να εντάξει σε μία γενικότερη αντίληψη για την πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης, σεβόμενη την αυτονομία και την ιδιαιτερότητα του κάθε τομέα.

«Ο Ορφέας» - Συναυλία στο θέατρο του Κάστρου Καλαμάτας.

²³ Διαφημιστικό φυλλάδιο. " Η Πολιτιστική Καλαμάτα", Δήμος Καλαμάτας, Καλαμάτα 1989.

²⁴ Βλέπε το αυτό.

2. ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Δ.Ε.Π.Α.Κ.)

Στη δεκαετία του '80 αρχίζει να λειτουργεί ένας νέος θεσμός στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κι αυτός δεν είναι άλλος από τον πρωτοποριακό θεσμό των Δημοτικών Επιχειρήσεων. Βέβαια στα πρώτα του βήματα ο θεσμός αντιμετωπίστηκε με έντονη διστακτικότητα και επιφυλακτικότητα από τους ιθύνοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο νόμος όμως 1262/84 έρχεται να δώσει τα κίνητρα ώστε να μπορέσει ο εκάστοτε δήμος να αξιοποιήσει τον νέο θεσμό και να αυξάνει την Επιχειρηματική του δραστηριότητα μέσω αυτών των Δημοτικών Επιχειρήσεων.

Κεντρικός πυρήνας του οράματος του νομοθέτη ήταν η Τοπική Αυτοδιοίκηση να σταθεί στα πόδια της και να διαδραματίσει σωστά και με επιτυχία το ρόλο της στο πολιτικό, διοικητικό, οικονομικό και Αναπτυξιακό Επίπεδο.

Μέσα στα πλαίσια αυτά έρχεται να ιδρυθεί η **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** ο διακριτικός τίτλος σημαίνει **“ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ”**, ως ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 205 έως 212 και 225 του Νόμου 1065/1980, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 28,35, έως 39,42 και 46 του Νόμου 1416/1984.²⁵

Η γενική διάρθρωση της τεχνοοικονομικής μελέτης βασίστηκε στις ειδικές προδιαγραφές του Υπουργείου Εσωτερικών που αφορούν την ίδρυση επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και στις προδιαγραφές των προμελετών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για την υπαγωγή της επένδυσης στον αναπτυξιακό νόμο 1262/1982.

Βασικό αντικείμενο των υπευθύνων ήταν να μπορέσει η μελέτη να υποδείξει την πιο κατάλληλη μορφή οργάνωσης, διοίκησης, διαχείρισης και λειτουργίας των αναγκών σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό καθώς και ο προσδιορισμός του κόστους της επένδυσης και της λειτουργίας.

Η μελέτη εκπονήθηκε από τον Μίμη Παλούμπη και συνεργάστηκαν ο Σταύρος Μπένος τότε Δήμαρχος Καλαμάτας και ο Πάνος Μαϊστρος Σύμβουλος του Υπουργείου Εσωτερικών.

Η Φιλοσοφία ίδρυσης της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), ήταν να καλλιεργηθεί σε βάθος η αγάπη για τις τέχνες, η καλλιτεχνική ευαισθησία των δημοτών αλλά παράλληλα και η άρτια εκπαίδευση

²⁵ Υπ αριθ. 77/85 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας.

διαφόρων δραστηριοτήτων σε τρία επίπεδα: εκπαιδευτικό, επιμορφωτικό και ψυχαγωγικό.²⁵

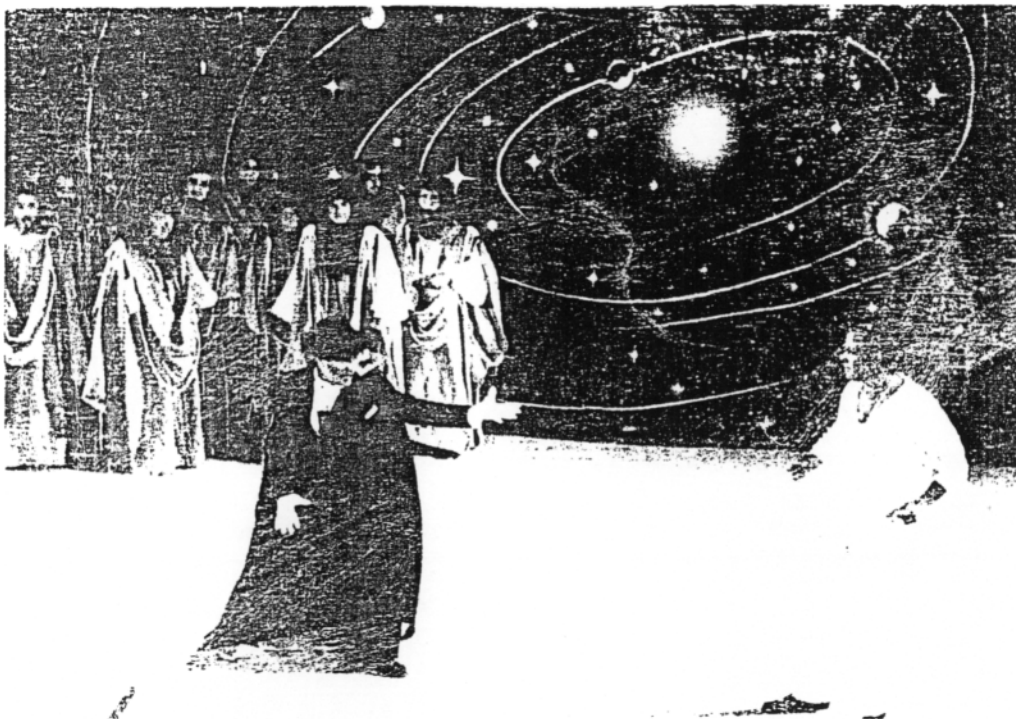
Τα τρία αυτά επίπεδα αποτέλεσαν το ένα απαραίτητη συνέχεια του άλλου κι όλα μαζί επέφεραν ένα ουσιώδες αποτέλεσμα και συντέλεσαν στην επίτευξη του σκοπού της επιχείρησης.

Στόχος της Δ.Ε.Π.Α.Κ. είναι η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής κι αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό και βίωμα των ίδιων των ατόμων, μέσω της αναβάθμισης της ζωής των ατόμων θα επέλθει στη συνέχεια και η αναβάθμιση ποιότητας της ζωής της πόλης, αυτά τα δύο είναι αλληλένδετα.

Η πολιτιστική έκφραση πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν είναι προνόμιο μόνο της πρωτεύουσας, και φυσικά δεν είναι κάτι που επιβάλλεται αν δεν υπάρχει η ανάγκη που την γεννά.

Αυτή η ανάγκη στην Καλαμάτα εκδηλώνεται μέσα από δραστηριότητες πλήθους ερασιτεχνών και καλλιτεχνικών σχημάτων που είναι το κύτταρο που τρέφει την πολιτιστική δημιουργία.

Το δικαίωμα της έκφρασης με την τέχνη ανήκει σε όλους.

Το «Παρθένι του Αιώνα» -- Όπερα (παραγωγή της ΔΕ-Π.Α.Κ. με συμμετοχή των τριών Τομέων: Μουσικής, Χορού, Εκθετικών) Θέατρο Κόσμου Καλαμάτας

Βλ.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η ανωτέρω Δημοτική Επιχ/ση (Δ.Ε.Π.Α.Κ.) είναι η πρώτη Δημοτική Επιχ/ση πολιτιστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε το 1985 ΦΕΚ 204/17-4-85 ως ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο όμως διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 28, 35-39, 42 και 46 του Ν.1416/84. Να τονίσουμε ότι οι σημερινές ισχύουσες διατάξεις για τις Δημοτικές Επιχ/σεις είναι: Άρθρο 260-267 του Π.Δ. 323/89.²⁷

Η ιδέα της δημιουργίας μιας επιχείρησης πολιτιστικής ανάπτυξης είχε ξεκινήσει από το 1979. συνεχίστηκε τα επόμενα χρόνια με συζητήσεις με αρμόδιους φορείς και κατέληξε το 1985 να υπογραφεί η σχετική σύμβαση.

Έτσι η πρώτη προγραμματική σύμβαση υπογράφει στις 11-5-85, μεταξύ των παρακάτω συμβαλλομένων:²⁸

- Του Ελληνικού Δημοσίου εκπροσωπούμενο από την τότε Υπ. Πολιτισμού Αμαλία Μερκούρη και Υφυπουργό Προεδρίας Κωνσταντίνο Λαλιώτη.
- Του Δήμου Καλαμάτας, εκπροσωπούμενο από τον τότε Δήμαρχο, Σταύρο Μπένο και
- την Δημοτική Επιχ/ση Πολιτιστικής Ανάπτυξης (Δ.Ε.Π.Α.Κ.) εκπροσωπούμενη από τον Πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της κ. Σ. Μπένο.

Με την σύμβαση αυτή καθορίστηκε τότε ένα μακροχρόνιο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ των μερών και προσδιορίστηκαν οι διαδικασίες υλοποίησης του σκοπού, ο οποίος στόχευε στην ουσιαστική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη όχι μόνο της πόλης της Καλαμάτας, αλλά και της ευρύτερης Περιοχής.

Το θεσμικό πλαίσιο ενός τέτοιου οργανισμού έπρεπε να είναι ευέλικτο και όχι στατικό.

Σκοπος της σύμβασης ήταν η διατύπωση των κατευθύνσεων για την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής ανάπτυξης της Καλαμάτας, η οποία μέχρι τότε είχε πλούσιο υλικό να επιδείξει χωρίς όμως την βοήθεια ενός εξειδικευμένου και ενημερωμένου φορέα σε ότι αφορά τον τομέα του πολιτισμού.

Βασική επιδίωξη των πρωτοστατών ήταν να αναχθούν τα πολιτιστικά πνευματικά και καλλιτεχνικά αγαθά σε οργανικά στοιχεία της καθημερινής ζωής και να υπάρξει ενεργητική αλλά προπάντων συνειδητή συμμετοχή των πολιτών στην πολιτιστική ζωή του τόπου, κάτι του οποίου η απουσία ήταν αισθητή ως τότε.

²⁷ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης

²⁸ Βλέπε το αυτό.

Στο όλο πλαίσιο σύστασης της Δ.Ε.Π.Α.Κ. τονίσθηκε ιδιαίτερα από τα συμβαλλόμενα μέρη ο απαραίτητος συνδυασμός των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με ένα σύνολο επιμορφωτικών πρωτοβουλιών (όπως σεμινάρια, εκδόσεις, διάφορες διαλέξεις κ.α.) καθώς και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις (παραστάσεις, φεστιβάλ, εκθέσεις κ.α.).

*Οι ειδικότεροι στόχοι που καθορίστηκαν ήταν οι κάτωθι:*²⁹

- δημιουργία απαραίτητης πολιτιστικής υποδομής,
- διαδοχή και ανάπτυξη καλλιτεχνικής παιδείας σε τομείς όπως μουσική, χορός, κινηματογράφος, οπτικοακουστικών μέσων καθώς και εικαστικών τεχνών,
- εξασφάλιση συνθηκών για την ανάπτυξη ατομικών δημιουργικών δυνατοτήτων,
- η προβολή των τεχνών με την παρουσίαση διαφόρων εκδηλώσεων κυρίως την ανάπτυξη συνεργασίας με τους φορείς και τα ερασιτεχνικά συγκροτήματα που θα υπήρχαν και η παροχή βοήθειας και υποστήριξης αυτών.

Με την ανωτέρω προγραμματική σύμβαση καθορίστηκαν σε γενικές γραμμές ο σκοπός δράσης της Δ.Ε.Π.Α.Κ., οι πόροι, η χρηματοδότηση, ο κτιριακός εξοπλισμός, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών, και η σύσταση μιας κοινής επιτροπής που θα παρακολουθεί την εκτέλεση των όρων της σύμβασης.

Η πρώτη αυτή προγραμματική σύμβαση ανανεώθηκε στις 6/12/95 εκπροσωπώντας αυτή τη φορά τους συμβαλλομένους:³⁰

- ο Υπουργός Πολιτισμού Θάνος Μικρούτσικος,
- ο Δήμαρχος Καλαμάτας Χρήστος Μαλαπάνης και
- ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Π.Α.Κ. Γιώργος Κουτσούλης.

Με την τελευταία αυτή σύμβαση γίνεται ένας επαναπροσδιορισμός των αρχικών τρόπων και διαδικασιών υλοποίησης του στόχου, και τονίζεται η ανάγκη συνέχισης της επιτυχούς 10ετούς προσπάθειας μέσω ενεργητικής και συντονισμένης προσπάθειας των συμβαλλόμενων για να μπορέσει να εδραιωθεί ο πολιτισμός στην πόλη της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής.

Η 2^η αυτή προγραμματική σύμβαση υπεγράφη στις 23/2/1995 περιλαμβάνοντας τους κατωτέρω τομείς:³¹

- τομέας Μουσικής
- τομέας Χορού
- τομέας Εικαστικών Τεχνών
- τομέας Λόγου
- τομέας Κινηματογράφου και άλλων Οπτικοακουστικών μέσων

²⁹ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης

³⁰ Βλέπε το αυτό.

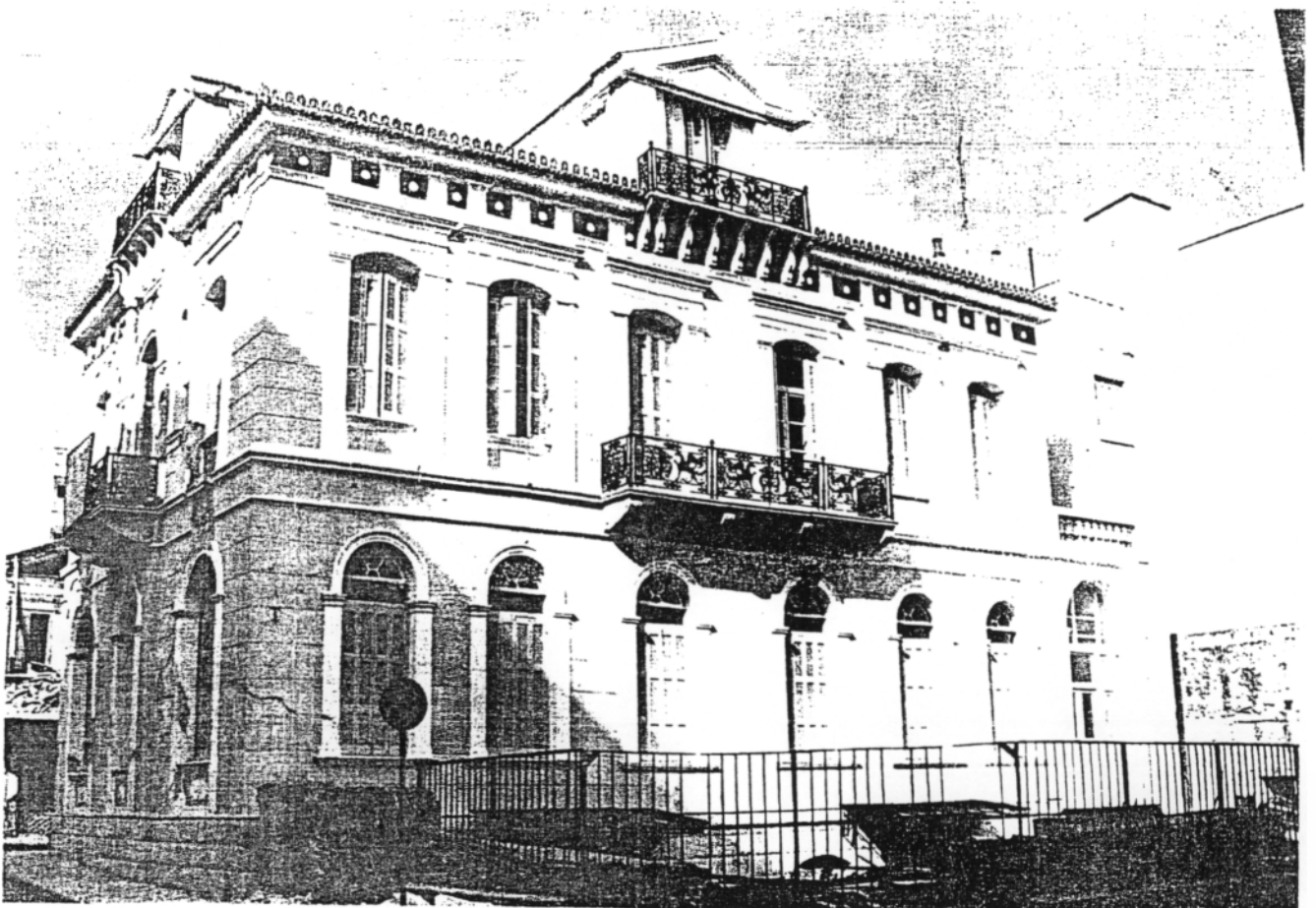
³¹ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης

- τομέας Ελευθέρου Χρονου
- τομέας θεάτρου σκιών

Η έδρα της επιχείρησης βρίσκεται στην οδό Φαρών και Ασίνης 13, όπου στεγάζεται σε ένα διατηρητέο κτίριο. Ενημερωτικά να αναφέρουμε ότι ο τομέας χορού στεγάζεται στο **“ΖΟΥΜΠΟΥΛΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ”**, το οποίο είναι ένα διατηρητέο κτίριο που ανήκει στον Δήμο Καλαμάτας.

Ο τομέας Μουσικής στεγάζεται στο επίσης διατηρητέο κτίριο του Δήμου **“Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ”** και ο τομέας Εικαστικών στο διατηρητέο κτίριο που βρίσκεται επί της οδού Φαρών 221.

Πιο κάτω θα προσπαθήσουμε όσο πιο συνοπτικά μπορούμε να αναφερθούμε στις δραστηριότητες κάθε τμήματος, ώστε να μπορέσουμε όλοι να κατανοήσουμε την μεγάλη προσφορά της Δ.Ε.Π.Α.Κ. στον χώρο της Καλαμάτας.

“ΖΟΥΜΠΟΥΛΕΙΟ”

3.1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ-ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΟΡΩΝ.

Ο θεσμός των προγραμματικών συμβάσεων είναι το σημαντικότερο έργο θεσμικής υποδομής για την Τ.Α. και τον πολιτισμό, καθιερώθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 1416/84 και δίνει την δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με φορείς του δημοσίου τομέα, με σκοπό τη μελέτη και εκτέλεση ολοκληρωμένων τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Στις συμβάσεις αυτές εντάσσονται και όσες αφορούν πολιτιστικά αναπτυξιακά προγράμματα, από το 1985 το ΥΠ.ΠΟ. έχει ενεργοποιηθεί και οι πρώτες προγραμματικές συμβάσεις λαμβάνουν χώρα. Πόλεις όπως η Καλαμάτα, ο Βόλος, η Αλεξανδρούπολη γίνονται πρωτοστάτες για την εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης.

Ο θεσμός των πολιτιστικών συμβάσεων έχει ,ήδη από το 1974, εφαρμοστεί στην Γαλλία και από τότε έχουν υπογραφεί εκατοντάδες πολιτιστικές συμβάσεις (Conventions developpement culture),με πόλεις, νομούς και πιο πρόσφατα με περιφέρειες. Οι συμβάσεις αυτές θεωρούνται ως ένα από τα σημαντικότερα μέσα για την επιτάχυνση του ρυθμού της πολιτιστικής ανάπτυξης και γενικότερα του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και των περιφερειών στην αναπτυξιακή διαδικασία.³²

Σε ότι αφορά την Ελλάδα, η πόλη της Καλαμάτας ανήκει στους πρωτοπόρους, τον Απρίλιο του 1985 υπογράφηκε η 1η προγραμματική σύμβαση μεταξύ του ΥΠ.ΠΟ.- Δήμου Καλαμάτας και Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ. και τον επόμενο μήνα όπως προαναφέραμε (Μάιο 1985), η 2η προγραμματική σύμβαση μεταξύ ΥΠ.ΠΟ.- Δήμου Καλαμάτας και Δ.Ε.Π.Α.Κ. Με τον τρόπο αυτό επιδιώχθηκε η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής ανάπτυξης της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής.

³² ΝΤΟΡΑ Ν. ΚΟΝΣΟΛΑ. Πολιτιστική δραστηριότητα και κρατική πολιτική στην Ελλάδα- η Περιφερειακή διάσταση. Αθήνα 1990.

Κατά την σύνταξη των προγραμματικών συμβάσεων της Δ.Ε.Π.Α.Κ. προβλέπονταν η ίδρυση κάποιων τομέων, το ποιοι τελικά ενεργοποιήθηκαν φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.³³

ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΝ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ
Τομέας Μουσικής	✓
Τομέας Χορού	✓
Τομέας Εικαστικών	✓
Τομέας Λόγου	1996
Τομέας Κιν/φου και άλλων οπτι/κών μέσων	-
Τομέας Παραδοσιακών Τεχνών	-
Τομέας Ελεύθερου Χρόνου	✓
Διεθνές Κέντρο Χορού (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.)	1995

Πηγή: Προγραμματική Σύμβαση Επιχείρησης (Δ.Ε.Π.Α.Κ.).

³³ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΟΜΗ ΤΗΣ Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης, η Οργάνωση, η λειτουργία, η διαχείριση και η εποπτεία της Επιχείρησης, διέπονται από τις σχετικές με τις δημοτικές και Κοινοτικές Επιχειρήσεις διατάξεις του Ν.1065/1980, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του Ν. 1416/1984 και την με αριθμ.25027/9-4-1984 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύθηκε στο 244/19-4-1984 Φ.Ε.Κ. Τεύχος Β.

Στον καθορισμό της αρχικής μελέτης όσον αφορά τα τμήματα που θα δημιουργούνταν στην επιχείρηση (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), είχαν πάρει μέρος μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Πολιτισμού, του Υπουργείου Αθλητισμού, εκπρόσωποι Συλλόγων και οργανώσεων της Καλαμάτας καθώς και μέλη της επιτροπής Πολιτιστικής Ανάπτυξης του Δήμου Καλαμάτας. Στην σύσκεψη αυτή τότε έγινε μία αναγνώριση των αναγκών και της δυναμικότητας που προβλέπονταν ότι θα είχε η επιχείρηση.³⁴

Ο καθορισμός του απαιτούμενου εξοπλισμού έγινε με την συνεργασία ειδικών στον χώρο των πολιτιστικών δραστηριοτήτων (Μάνου Ζαχαρία για τον Κινηματογράφο, Πολυχρόνη Πολυχρονόπουλο στον τομέα του χορού, Κυριάκου Σφέτσα στον τομέα της μουσικής, Βαγγέλη Δημητριά και Χρήστο Παλαμάρα στον τομέα των εικαστικών) καθώς και αρμοδίων του ΕΟΜΜΕΧ οι οποίοι προσδιόρισαν τις προδιαγραφές του εξοπλισμού.³⁵

Το οργανωτικό σχήμα μελετήθηκε με κύριο άξονα την συγκέντρωση όλων των διοικητικών και διαχειριστικών υπηρεσιών στον ίδιο χώρο, ώστε να υπάρχει συντονισμένη διοικητική εποπτεία αλλά και παράλληλη μείωση των διαχειριστικών εξόδων.

Η μελέτη τόνισε ιδιαίτερα την ζήτηση της επιχείρησης στον χώρο, εφόσον υπήρχαν ως τότε μόνο κάποιοι ερασιτεχνικοί σύλλογοι διάσπαρτοι, και οι οποίοι παρ' όλη την καλή τους διάθεση δεν είχαν οργάνωση και υποστήριξη από κάποιους γνώστες.

Όσον αφορά την οργάνωση και την διοίκηση της επιχείρησης (Δ.Ε.Π.Α.Κ) αρχικά είχε ως εξής:³⁶

Η Δ.Ε.Π.Α.Κ θα διοικούνταν από ένα 11μελές διοικητικό συμβούλιο στο οποίο θα συμμετείχαν :

³⁴ Μελέτη Σκοπιμότητας επιχείρησης

³⁵ Βλέπε το αυτό.

³⁶ Βλέπε προγραμματική σύμβαση της επιχείρησης.

- Τρεις (3) Δημοτικοί Σύμβουλοι
- Ένας (2) δημότες
- Ένας (1) εκπρόσωπος των εργαζομένων
- Πέντε (5) εκπρόσωποι των κοινωνικών φορέων της περιοχής

Οι εκπρόσωποι αντιπροσώπευαν τους κάτωθι συλλόγους:

- α) Μορφωτικό Σύλλογο Μεσσηνίας
- β) Φιλογυμναστικό Όμιλο Καλαμάτας
- γ) Κινηματογραφική Λέσχη Καλαμάτας
- δ) Μουσικό Όμιλο "ΟΡΦΕΑΣ"
- ε) Λυκείου Ελληνίδων Καλαμάτας

Ο Μορφωτικός Σύλλογος και το Λύκειο Ελληνίδων (έτος ιδρύσεως 1976 και 1967 αντίστοιχα) είναι δύο από τους συλλόγους οι οποίοι έχουν αναπτύξει σημαντική δραστηριότητα στον τομέα των παραδοσιακών χορών, έχουν αρκετά μέλη και διοργανώνουν σημαντικές παραστάσεις κατά την διάρκεια του χρόνου, οι οποίες συγκεντρώνουν πάντοτε πολυπληθές κοινό.

Ο Μουσικός Όμιλος "ΟΡΦΕΑΣ" είναι το πιο παλιό από τα ενεργά σωματεία της Καλαμάτας (έτος ιδρύσεως 1957), οι δραστηριότητές του περιβάλλονται γύρω από το χορωδιακό τραγούδι. Κάθε χρόνο πραγματοποιεί αξιόλογες παραστάσεις και συνεργάζεται κατά διαστήματα με αξιόλογους μαέστρους.

Η Κινηματογραφική Λέσχη Καλαμάτας ιδρύθηκε το 1979 από κάποιους ανθρώπους οι οποίοι είχαν μεράκι για τον Κινηματογράφο. Προσπαθούν μέσα από τις ταινίες που προβάλλουν κάθε φορά, να περάσουν στους φίλους του κινηματογράφου προβληματισμούς και ανησυχίες. Στην διάρκεια της 18ετίας που λειτουργεί έχει αποκτήσει ένα πιστό κοινό που παρακολουθεί ανελλιπώς τις εκάστοτε δραστηριότητες της Λέσχης.

Στην συνέχεια όμως, με την υπ' αριθμό 104/95 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας, προτείνετε και εγκρίνετε η **τροποποίηση** της συστατικής πράξης της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.).

Με την τροποποίηση αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ε.Π.Α.Κ. από 11μελές που ήταν γίνεται 7μελές. Οι λόγοι για τους οποίους πραγματοποιήθηκε η αλλαγή αυτή ήταν οι εξής:³⁷

α) Οι πολιτιστικοί φορείς της πόλης μας σήμερα είναι υπερδιπλάσιοι στον αριθμό αυτών που υπήρχαν όταν ιδρύθηκε η Δ.Ε.Π.Α.Κ. Είναι αδύνατη η συμμετοχή όλων αυτών στο Δ.Σ. Τότε θα είχαμε ένα Δ.Σ. με περισσότερα μέλη από αυτά που

³⁷ Υπ' αριθ. 104/1995 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας

προβλέπονται στις αντίστοιχες διατάξεις. Στόχος μας όμως είναι η συμμετοχή όλων αυτών των φορέων στην Δ.Ε.Π.Α.Κ. Αυτό είναι κατά κάποιον τρόπο επιβεβλημένο.

Για το λόγο αυτό προτείνεται να δημιουργηθεί ένα συντονιστικό όργανο με την εκπροσώπηση όλων των πολιτιστικών φορέων της πόλης μας και με πρωτοβουλία της Δ.Ε.Π.Α.Κ., το οποίο αφενός μεν θα υποδεικνύει την εκπρόσωπό του στο Δ.Σ. της Δ.Ε.Π.Α.Κ. αφετέρου δε θα συμμετέχει στο συμβούλιο προγραμματισμού το οποίο θα εισηγείται στο Δ.Σ.

Οι πολιτιστικοί φορείς της πόλης, έτσι όπως έχουν καταγραφεί από την Δ.Ε.Π.Α.Κ. είναι οι εξής:³⁸

1. Μορφωτικός Σύλλογος Μεσσηνίας
2. Λύκειο Ελληνίδων
3. Κέντρο Λαογραφικών Μελετών Καλαμάτας
4. Ορφείας
5. Αρμονία
6. Ακρίτας
7. Κινηματογραφική Λέσχη
8. Φωτογραφική Λέσχη
9. Φιλογυμναστικός Όμιλος Καλαμάτας
10. Γυμναστική Ένωση Μεσσηνίας (Γ.Ε.Μ.)
11. Εργαστήριο Παραδοσιακής Μουσικής

β) Με την ένταξη της Δ.Ε.Π.Α.Κ. στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων του ΥΠ.ΠΟ (Ε.Π.Δ.Π.) και την σύναψη ιδιαίτερης προγραμματικής σύμβασης για την υλοποίηση των σκοπών του καλό είναι να συμμετέχει καλό είναι να συμμετέχει στο Δ.Σ. και ένας εκπρόσωπος του ΥΠ.ΠΟ δημότης ή κάτοικος Καλαμάτας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω προτάθηκε (η πρόταση κατατέθηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο από τον Δήμαρχο Καλαμάτας και τον Πρόεδρο της Δ.Ε.Π.Α.Κ. κ. Γ. Κουτσούλη), η νέα σύνθεση του Δ.Σ., το οποίο θα ήταν από κει και στο εξής 7μελές.

Βέβαια κατά πόσο μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει ανταπόκριση του κοινού μειώνοντας την συμμετοχή των συλλόγων, και κατά πόσο ακούεται η φωνή των κάτω προς τα πάνω είναι ένα άλλο θέμα στο οποίο θ' αναφερθώ εκτενέστερα παρακάτω.

³⁸ Βλ. υπ' αριθ. 104/1995 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας.

4.1. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Όπως προαναφέραμε το διοικητικό συμβούλιο της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας με την υπ' αριθ. 104/95 τροποποιήθηκε και από 11μελές έγινε 7μελές.³⁹

Η αναλυτική του σύνθεση (και η οποία ισχύ τώρα) είναι η ακόλουθη:

- Δύο (2) αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου Καλαμάτας.
- Δύο (2) δημότες.
- Ένας (1) εκπρόσωπος που θα υποδεικνύεται από τους πολιτιστικούς φορείς της πόλης.
- Ένας (1) εκπρόσωπος των εργαζομένων στην Επιχείρηση.
- Ένας (1) εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού, δημότης ή κάτοικος Καλαμάτας.

Το διοικητικό συμβούλιο έχει αρμοδιότητες διαχείρισης και διοίκησης της επιχ/σης (Δ.Ε.Π.Α.Κ.).

Είδαμε στα προηγούμενα τους λόγους για τους οποίους, από την πλευρά των υπευθύνων, μειώθηκε ο αριθμός των μελών του Διοικητικού και από 11μελές έγινε 7μελές. Αυτό το οποίο θα πρέπει να αναρωτηθούμε είναι αν το γεγονός της μείωσης των μελών των συλλόγων συμβαδίζει με το αρχικό σκεπτικό της επιχείρησης. Είχαμε διαβάσει και είχε τονισθεί ιδιαίτερα στην προγραμματική σύμβαση, ότι στόχος της επιχείρησης είναι η ενδυνάμωση όλων των ερασιτεχνικών σχημάτων της πόλης και η συμμετοχή αυτών στα δρώμενα.

Πώς είναι δυνατόν να μιλάμε για πολιτιστική αποκέντρωση και ανάπτυξη , όταν εμείς οι ίδιοι επιζητάμε τον συγκεντρωτισμό και προσπαθούμε με κάθε μέσο, απარიθμώντας αβάσιμους λόγους, να αφαιρούμαι το λόγο από τα ερασιτεχνικά σχήματα. Η μείωση του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλεται άραγε στους λόγους που προαναφέραμε ή αποσκοπεί σε καθαρά προσωπικά οφέλη, όπως το γεγονός του να κρατάει τα ηνία η Δ.Ε.Π.Α.Κ. μη έχοντας υποχρέωση να δίνει λόγο για το τι γίνεται και μη έχοντας την δυνατότητα να παρεμβαίνουν οι εκάστοτε σύλλογοι σε αυτά που διαδραματίζονται.

Δεν είναι δυνατόν να αναφερόμαστε στους στόχους της επιχείρησης μέσα στους οποίους είναι η πολιτιστική αποκέντρωση, όταν η ίδια η δομή της επιχείρησης δείχνει τα αντίθετα.

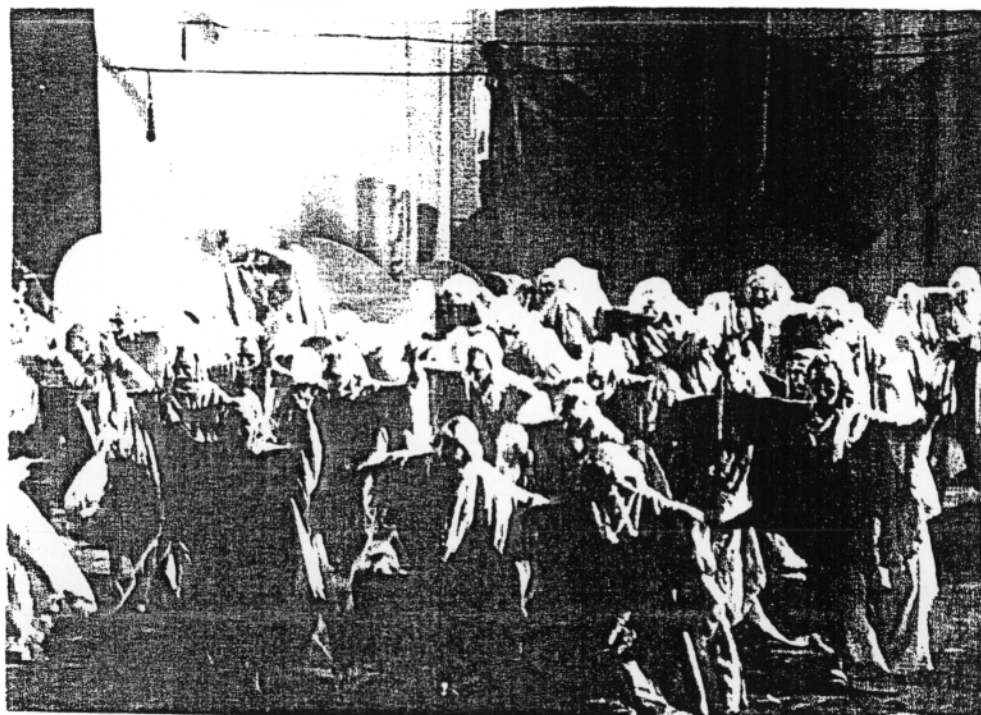
³⁹ Υπ' αριθ. 104/1995 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας.

4.2. ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ - ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Εκτός αυτών υπάρχουν και κάποιοι ειδικοί σύμβουλοι οι οποίοι παρέχουν βοήθεια στην επιχ/ση σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της. Η διαδικασία πρόσληψης και αμοιβής αυτών καθορίζεται με απόφαση που παίρνει το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ε.Π.Α.Κ., αυτό συγκαλείται όταν τίθεται κάποιο θέμα αναγκαίο για την λειτουργία της επιχ/σης και μετέχουν εκτός από τον πρόεδρο του Δ.Σ. ή των νόμιμο αναπληρωτή του και οι διευθυντές των τομέων καθώς και οι υπεύθυνοι που έχουν σχέση με το θέμα που συζητείται κάθε φορά.

Υπάρχει ένα επίσης συμβουλευτικό εισηγητικό όργανο υποστήριξης του Δ.Σ. της Δ.Ε.Π.Α.Κ., το Συμβούλιο Προγραμματισμού, το οποίο συγκαλείται όταν κρίνεται κάποιο θέμα επείγον και χρειάζεται την υποστήριξή του.

Τα θέματα που συζητούνται κυρίως στο συμβούλιο προγραμματισμού έχουν σχέση με το πρόγραμμα δράσης των τομέων της Δ.Ε.Π.Α.Κ., την κατανομή των διαφόρων δραστηριοτήτων, ενεργειών και ευθυνών μέσα στα πλαίσιά της, όπως επίσης και την εξέλιξη του προϋπολογισμού και την επισήμανση κάποιων προβλημάτων στους τομείς δράσης της.⁴⁰

«Το τραγούδι του Αιώνα» — Όπερα (παραγωγή της ΔΕ-ΠΑΚ με συμμετοχή των τριών Τομέων, Μουσικής, Χορού, Εικαστικού)

13

⁴⁰ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.

4.3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Όπως κάθε επιχ/ση έτσι και η ΔΕΠΑΚ έγκειται σε κάποιους κανονισμούς οι οποίοι καθορίζουν την οργανωτική της διάρθρωση, τις θέσεις εργασίας και οτιδήποτε άλλο κρίνεται αναγκαίο για να λειτουργήσει σωστά, σύμφωνα με το Π.Δ. 323/1989 άρθρο 260-267.⁴¹

α) Εσωτερικός Κανονισμός Υπηρεσιών

Ο Κανονισμός αυτός καθορίζει την οργανωτική διάρθρωση της επιχείρησης, τις εκάστοτε αρμοδιότητες των υπηρεσιών της, τις θέσεις εργασίας που θα προβλέπονται καθώς και οτιδήποτε άλλο κρίνεται σκόπιμο. Να αναφέρουμε ότι οποιεσδήποτε μεταβολές-τροποποιήσεις κρίνονται απαραίτητες πραγματοποιούνται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονίσουμε ότι παρόλη την ανανέωση της προγραμματικής σύμβασης, ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργιών δεν άλλαξε.

β) Κανονισμός Διαχείρισης- Προμηθειών

Ο Κανονισμός αυτός προσδιορίζει τον τρόπο διαχείρισης των οικονομικών θεμάτων της επιχείρησης. Όλες οι οικονομικές δραστηριότητες της Δ.Ε.Π.Α.Κ. περιλαμβάνονται στον Κανονισμό αυτό, σύνταξη προϋπολογισμού-ισολογισμού, έσοδα-έξοδα, επίβλεψη έργων, εκτέλεση έργων-προμηθειών κ.α.⁴²

γ) Κανονισμός Προσωπικού

Ο Κανονισμός Προσωπικού ρυθμίζει την εργασιακή σχέση των απασχολούμενων στην επιχείρηση καθώς και τις μεταξύ τους σχέσεις. Οι διατάξεις του Κανονισμού αυτού συμπληρώνουν τις ατομικές συμβάσεις εργασίας και εφαρμόζονται μόνο εφ' όσον δεν έρχονται σε αντίθεση με την εργασιακή νομοθεσία και τις επί μέρους συλλογικές συμβάσεις εργασίας, διαιτητικές και υπουργικές αποφάσεις.

Να αναφέρουμε σε αυτό το σημείο ότι οι θέσεις εργασίας της Δ.Ε.Π.Α.Κ. όπως προτείνονται στο υπό έγκριση νέο οργανόγραμμα της Επιχείρησης (μετά την λειτουργία του ΔΙ.ΚΕ. ΧΟ.) είναι οι εξής:

⁴¹ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.

⁴² Βλέπε τεchnοοικονομική μελέτη επιχείρησης, σελ. 119.

Διεύθυνση υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> • Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου και Συμβουλίου Προγραμματισμού • Νομικός Σύμβουλος
Τομέας Μουσικής	<ul style="list-style-type: none"> • Διευθυντής Τομέα • Υπεύθυνος τμήματος • Καθηγητές (διαφόρων ειδικοτήτων) • Δάσκαλοι (διαφόρων ειδικοτήτων) • Γραμματείς • Γενικών Καθηκόντων • Καθαρίστρια
Τομέας Χορού	<ul style="list-style-type: none"> • Διευθυντής Τομέα • Υπεύθυνος τμήματος • Δασκάλες Χορού (διαφόρων ειδικοτήτων) • Πιανίστες • Γραμματείς • Γενικών Καθηκόντων • Καθαρίστριες
Τομέας Εικαστικών	<ul style="list-style-type: none"> • Διευθυντής Τομέα • Υπεύθυνος τμήματος Ζωγράφος • Κεραμίστας • Γλύπτης • Γραφίστας • Ιστορικός Τέχνης • Γραμματείς • Γενικών καθηκόντων • Καθαρίστριες
Τομέας Διοικητικών και Οικονομικών υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> • Διευθυντής Τομέα • Υπεύθυνος προσωπικού • Λογιστής • Λογιστής-Ταμίας • Βοηθός Λογιστή • Υπάλληλος Γραφείου • Προγραμματιστής-Αναλυτής • Χειριστής Η/Υ • Γραμματέας • Γενικών καθηκόντων • Καθαρίστρια
Τομέας Ψυχαγωγίας και Ελευθέρου χρόνου	<ul style="list-style-type: none"> • Διευθυντής Τομέα • Υπεύθυνος τμήματος • Γραμματέας • Γενικών καθηκόντων • Καθαρίστρια

Τομέας Λόγου	<ul style="list-style-type: none"> • Διευθυντής Τομέα • Υπεύθυνος τμήματος • Γραμματέας • Γενικών καθηκόντων • Καθαρίστρια
Τομέας Δι.ΚΕ.ΧΟ.	<ul style="list-style-type: none"> • Διευθυντής Τομέα (Καλλιτεχνικός) • Υπεύθυνος προβολής • Οργανωτής Καλλιτεχνικών Εκδηλώσεων • Λογιστής • Ταμίας • Τεχνικός σκηνης • Γραμματείς • Ηχητικός • Ψυκτικός • Φωτιστής • Ηλεκτρολόγος • Γενικών καθηκόντων • Καθαρίστρια

Όπως βλέπουμε και στο οργανόγραμμα ο τομέας διοικείται από την καλλιτεχνική διεύθυνση και από έναν γενικό διευθυντή. Για την κάλυψη των θέσεων αυτών κρίνεται αναγκαία η άριστη γνώση μας ξένης γλώσσας, κατοχή πτυχίου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, εμπειρία σε θέματα διοίκησης επιχ/ων, καθώς και γνώστης στο καλλιτεχνικό τμήμα που αναλαμβάνει αντίστοιχα. Ο καλλιτεχνικός διευθυντής είναι κατανοητό ότι έχει διαφορετικές αρμοδιότητες από τμήμα σε τμήμα καθώς απαιτούνται διαφορετικά προσόντα για κάθε τμήμα. Τα προσόντα αυτά ορίζονται με αντίστοιχες διατάξεις.⁴³

Βέβαια από το προσωπικό που προβλέπεται , το υπάρχον είναι πολύ λιγότερο και θα πρέπει να τονίσουμε ότι στερούνται πολλά τμήματα τα απαραίτητα προσωπικό μα αποτέλεσμα να υπολειτουργούν ή να μην λειτουργούν καθόλου.

Με βάση στοιχεία από τις οικονομικές υπηρεσίες της Δ.Ε.Π.Α.Κ. το Διοικητικό Προσωπικό που υπήρχε βάση καταγραφής της 26/10/94 ανέρχονταν σε 42 άτομα που αμείβονταν βάση της συλλογικής σύμβασης στην οποία ανήκε ο καθένας, οι ονομαστικοί μισθοί τους κυμαίνονταν από 81.775 δρχ. ο χαμηλότερος (καθαρίστρια) έως 289.200 δρχ. ο υψηλότερος (τεχνίτης), το κόστος μισθοδοσίας του παραπάνω προσωπικού ανέρχονταν σε μηνιαία βάση στο ποσό των 8.770.000 δρχ. και σε ετήσια στο ποσό των 122.770.000 δρχ.⁴⁴

⁴³ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.

⁴⁴ Τα στοιχεία δόθηκαν από το Οικονομικό τμήμα της επιχείρησης.

Τέλος να αναφέρουμε ότι η επιχ/ση μπορεί να διαλυθεί ύστερα από ⁴⁵
i) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με απόλυτη πλειοψηφία των μελών του,
ii) λήξη χωρίς να παρατάξει η διάρκεια της επιχ/σης,
iii) πτώχευση της επιχ/σης.

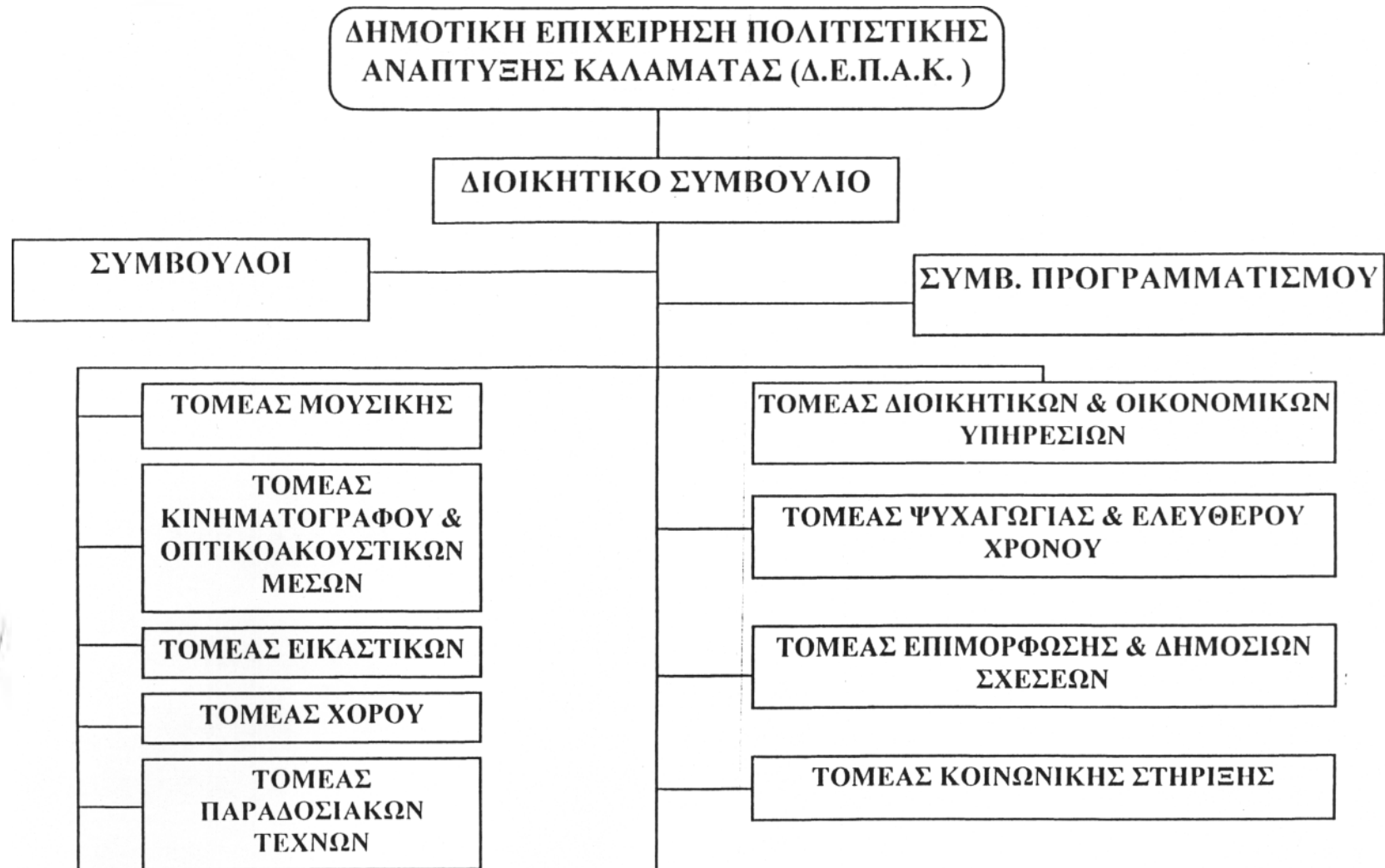
Τη διάλυση της επιχείρησης ακολουθεί η εκκαθάριση. Εκτός από την περίπτωση της πτώχευσης η εκκαθάριση γίνεται από εκκαθαριστές που ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Στην εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις, εισπράττονται οι απαιτήσεις, ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη της Επιχείρησης. Το υπόλοιπο περιέρχεται στο Δήμο.

Ποιο κάτω παρουσιάζουμε το γενικό οργανόγραμμα της Δ.Ε.Π.Α.Κ.

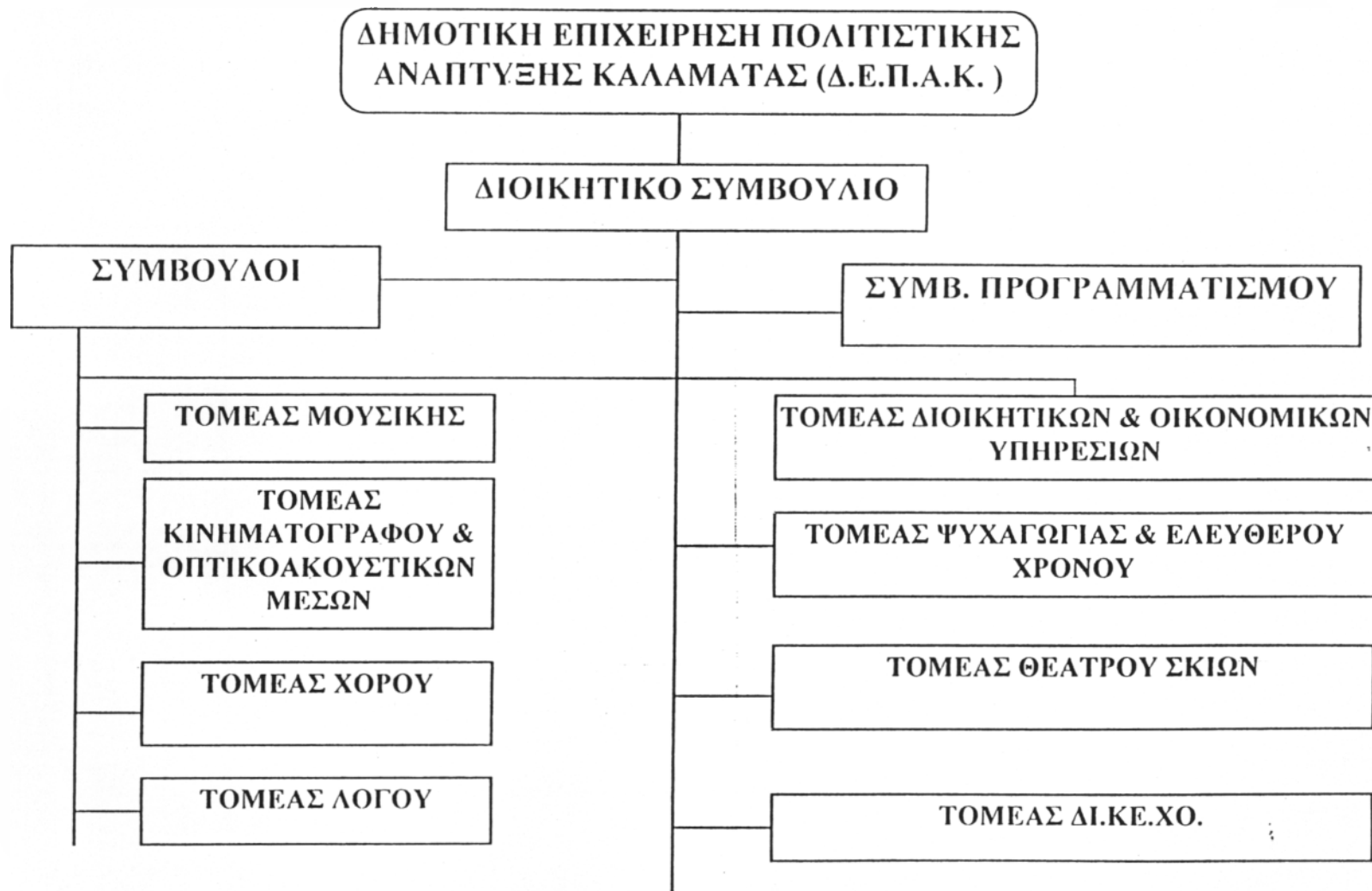
---

⁴⁵ ΥΠ αριθ. 77/1985 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας.

ΓΕΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ Δ.Ε.Π.Α.Κ. (ΙΣΧΥΟΝ)

ΓΕΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ Δ.Ε.Π.Α.Κ. (Πρόταση προς έγκριση)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

**ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΜΕΩΝ ΤΗΣ Δ.Ε.Π.Α.Κ. -
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΩΝ**

1. ΤΟΜΕΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ο Μουσικός Τομέας έχει σαν κεντρικό πυρήνα το Δημοτικό Ωδείο, χώρος από τον οποίο ξεκινάει ένας μεγάλος αριθμός επιμορφωτικών δραστηριοτήτων, οι οποίες απευθύνονται τόσο στα παιδιά όσο και στο ευρύτερο κοινό.

Βασικός άξονας των δραστηριοτήτων αυτών είναι η παραγωγή αυθεντικών μουσικών γεγονότων, οργανωμένων για την Καλαμάτα και με την συνεργασία και άλλων συλλόγων.

*Οι κύριες δραστηριότητες του τομέα αυτού ανάγονται:*⁴⁶

- α) στην λειτουργία Δημοτικού Ωδείου το οποίο θα λειτουργεί από την αιγίδα του Δήμου Καλαμάτας και της Δ.Ε.Π.Α.Κ.,
- β) στην λειτουργία ελεύθερων τμημάτων μουσικής προπαιδείας για παιδιά ηλικίας 5-11 χρονών,
- γ) στη λειτουργία τμημάτων μουσικής για παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας με σωστό την όσο δυνατή και ευρύτερη ανάπτυξη της μουσικής καλλιέργειας και ερασιτεχνικής ενασχόλησης με αυτήν,
- δ) στην δημιουργία διαφόρων χορωδιών και ορχηστρών,
- ε) στην διοργάνωση και παρουσίαση διαφόρων εκδηλώσεων με κεντρικό άξονα την μουσική,
- στ) στη συνεργασία του τμήματος μουσικής με όλα τα υπόλοιπα τμήματα της Δ.Ε.Π.Α.Κ. και κυρίως με το ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.

Οι μέθοδοι που εφαρμόζονται στον τομέα της μουσικής είναι πρωτοποριακές, οι υπεύθυνοι προσπαθούν να απαλλάξουν τα παιδιά από τον γνωστό ακαδημαϊσμό και σχολαστικισμό, ώστε να μπορέσουν να δεχθούν τα μηνύματα που τους δίνουν και να αγαπήσουν αυτό που κάνουν. Τα προπαρασκευαστικά τμήματα είναι βασισμένα στις απλές "ενεργητικές μεθόδους", και καθώς μεγαλώνουν οι ηλικίες, δίνεται έμφαση στην ελληνική μουσική, στην παραδοσιακή και βυζαντινή, στην συγκρότηση οργανικών ομάδων μέσα σε ένα κλίμα ευχάριστο και δημιουργικό.

Προσπάθεια των υπευθύνων ο αριθμός των μαθητών του πιο πάνω τμήματος, να μην υπερβαίνει τους 25, ώστε να παράγεται ουσιώδης και εποικοδομητικό έργο. Το είδος, ο αριθμός των μαθημάτων, οι ώρες αυτών θα προσδιορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο της Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η προσπάθεια ίδρυσης και λειτουργίας τμήματος εθνομολογίας, τμήματος διδασκαλίας Παραδοσιακών Οργάνων και τμήματος jazz και Ελληνικής Μουσικής.⁴⁷

⁴⁶ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.
⁴⁷ Διαφημιστικό φυλλάδιο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Στον Τομέα της Μουσικής φοιτούν περίπου 570 μαθητές και διδάσκουν 45 δάσκαλοι.

Πιο κάτω παρουσιάζουμε πίνακα με τον αριθμό των μαθητών από την αρχή ίδρυσης του τομέα έως σήμερα.

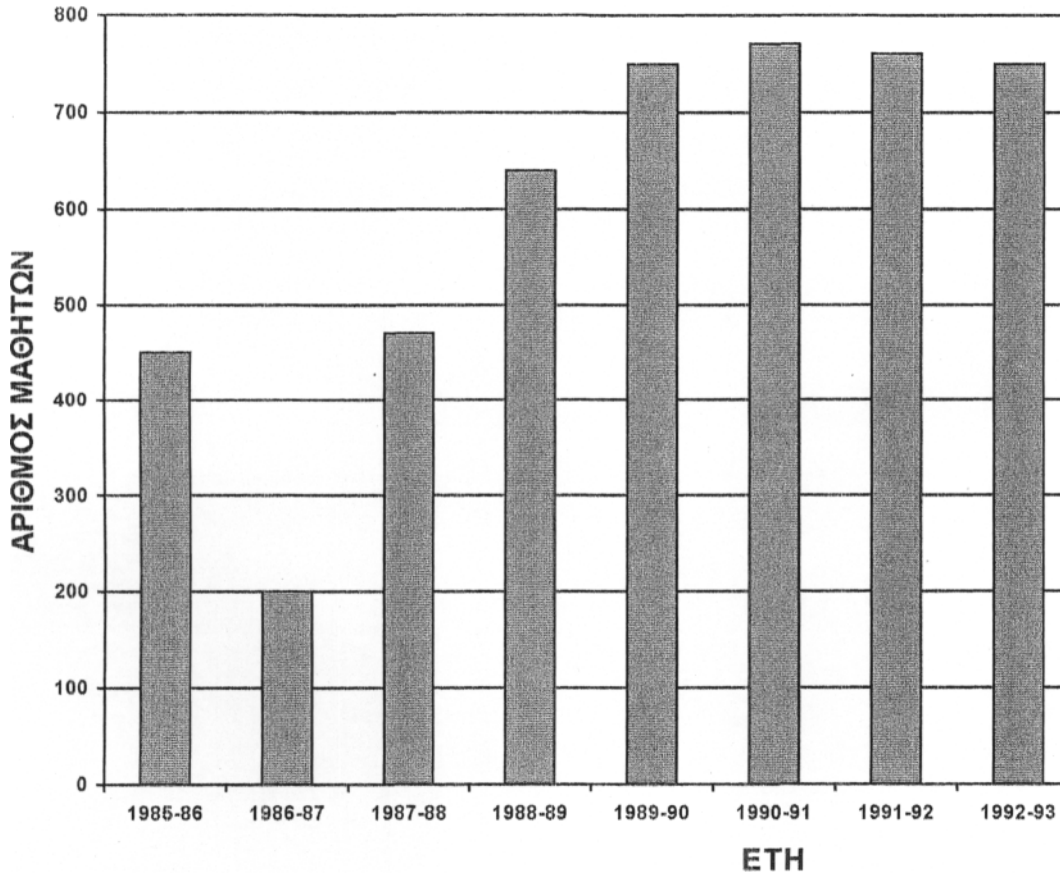
Π Ι Ν Α Κ Α Σ

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
1985-1986	450
1986-1987	200(περίοδος σεισμών)
1987-1988	470
1988-1989	640
1989-1990	750
1990-1991	770
1991-1992	760
1992-1993	750
1993-1994	740
1994-1995	700
1995-1996	570

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ

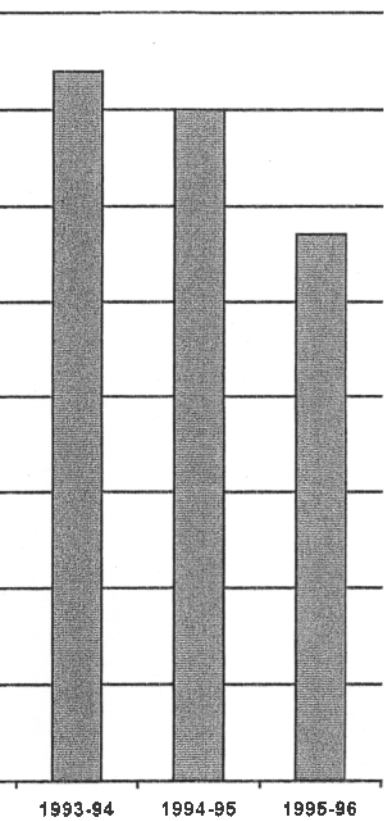
Όπως θα διαπιστώσουμε και παρακάτω, ο τομέας της μουσικής είναι ο μοναδικός ο οποίος παρουσιάζει μία σταθερή πορεία (με μικρές διακυμάνσεις), όσον αφορά των αριθμών των μαθητών που εγγράφονται κάθε χρόνο. Εκτός βέβαια από την περίοδο 1986-1987 που πραγματοποιήθηκαν οι σεισμοί, και που παρουσιάζεται έντονα η καμπή αυτή στον πίνακα. Αυτό το οποίο θα επαναλάβουμε και στην συνέχεια, είναι η δραστηριοποίηση που καλούνται να αναλάβουν οι αρμόδιοι, ώστε να προσεγγίσουν ξανά τα νεαρά άτομα, και να τους δώσουν τα ερεθίσματα ώστε να ασχοληθούν με το κομμάτι της πόλης που λέγεται Δ.Ε.Π.Α.Κ., και να πλησιάσουν ξανά αυτήν.

ΤΟΜΕΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

■ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

1.1. ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ

Το Δημοτικό Ωδείο Καλαμάτας άρχισε να λειτουργεί τον Οκτώβριο του 1985 και μέσα σε μία δεκαετία, παρά τις καταστροφικές συνέπειες των σεισμών του 1986, κατάφερε να αναδειχθεί σ' ένα πρότυπο μουσικό σχολείο, με μεγάλη ακτινοβολία.

Ένα εκπληκτικά διαμορφωμένος χώρος, εξοπλισμένος με αίθουσες διδασκαλίας, πιάνο, πλήρης σειρά οργάνων για την λειτουργία μιας συμφωνικής ορχήστρας κ.α. δίνουν μια πλήρη εικόνα των δυνατοτήτων που παρέχονται στους μαθητές.

Το Δημοτικό Ωδείο σύμφωνα με πληροφορίες που μας έδωσε ο Διευ/ντής του κ^ο. Ν. Ξανθούλης κοστίζει περίπου εκατόν εβδομήντα εκ. (170.000.000) δρχ., το χρόνο, τα έσοδα δε αυτού δεν ξεπερνούν τα ογδόντα με ενενήντα εκ. (80-90) δρχ., καταλαβαίνουμε επομένως τις δυσκολίες που συνεπάγεται το γεγονός αυτό (είναι 50% μέσα).⁴⁸

Να τονίσουμε ότι όταν πρωτοξεκίνησε το Ωδείο την λειτουργία του τα μαθήματα γινόταν δωρεάν. Σταδιακά οι μαθητές άρχισαν να συνεισφέρουν ένα συμβατικό ποσό λόγω των λειτουργικών εξόδων που υπήρχαν και δεν μπορούσαν να καλυφθούν μόνο με την επιχορήγηση της Δ.Ε.Π.Α.Κ. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Ωδείο είναι ότι το διδακτικό προσωπικό που υπάρχει δεν είναι μόνιμο και οι περισσότεροι από αυτούς κατοικούν στην Αθήνα, πράγμα το οποίο δημιουργεί πολλά προβλήματα. Καλό θα ήταν να υπήρχε η διάθεση και η δυνατότητα από τους ιθύνοντες να τους κρατήσουν. Εκτός αυτού η σχολή δεν θεωρείται σοβαρή σε επίπεδο σπουδών, παρόλο που παράγει σημαντικό έργο, οι γονείς την βλέπουν σαν μία απασχόληση των παιδιών στο βαθμό του να έχουν ένα χόμπι.

Παρόλα όμως τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Δημοτικό Ωδείο της Καλαμάτας ανήκει στα πέντε (5) καλύτερα.⁴⁹

Το Δημοτικό Ωδείο έχει θέσει τρεις κυρίως στόχους:

- Ο πρώτος είναι η ουσιαστική παρέμβαση στην πολιτιστική ζωή της πόλης μας.
- Ο δεύτερος στόχος ήταν η δημιουργία της αντίληψης ότι η μουσική είναι ένα μέρος της ευρύτερης κοινωνικής παραγωγικής διαδικασίας, μα άλλα λόγια ότι οι μουσικοί και δη οι μαθητές μας οφείλουν να ενταχθούν σε δουλειές αναγκαίες στο σημερινό ιστορικό - κοινωνικό - οικονομικό - πολιτικό status.
- Ο τρίτος στόχος ήταν η διερεύνηση, πιστοποίηση και ιεράρχηση των προβλημάτων του Ωδείου ως συγκεκριμένη εκπαιδευτική διαδικασία.

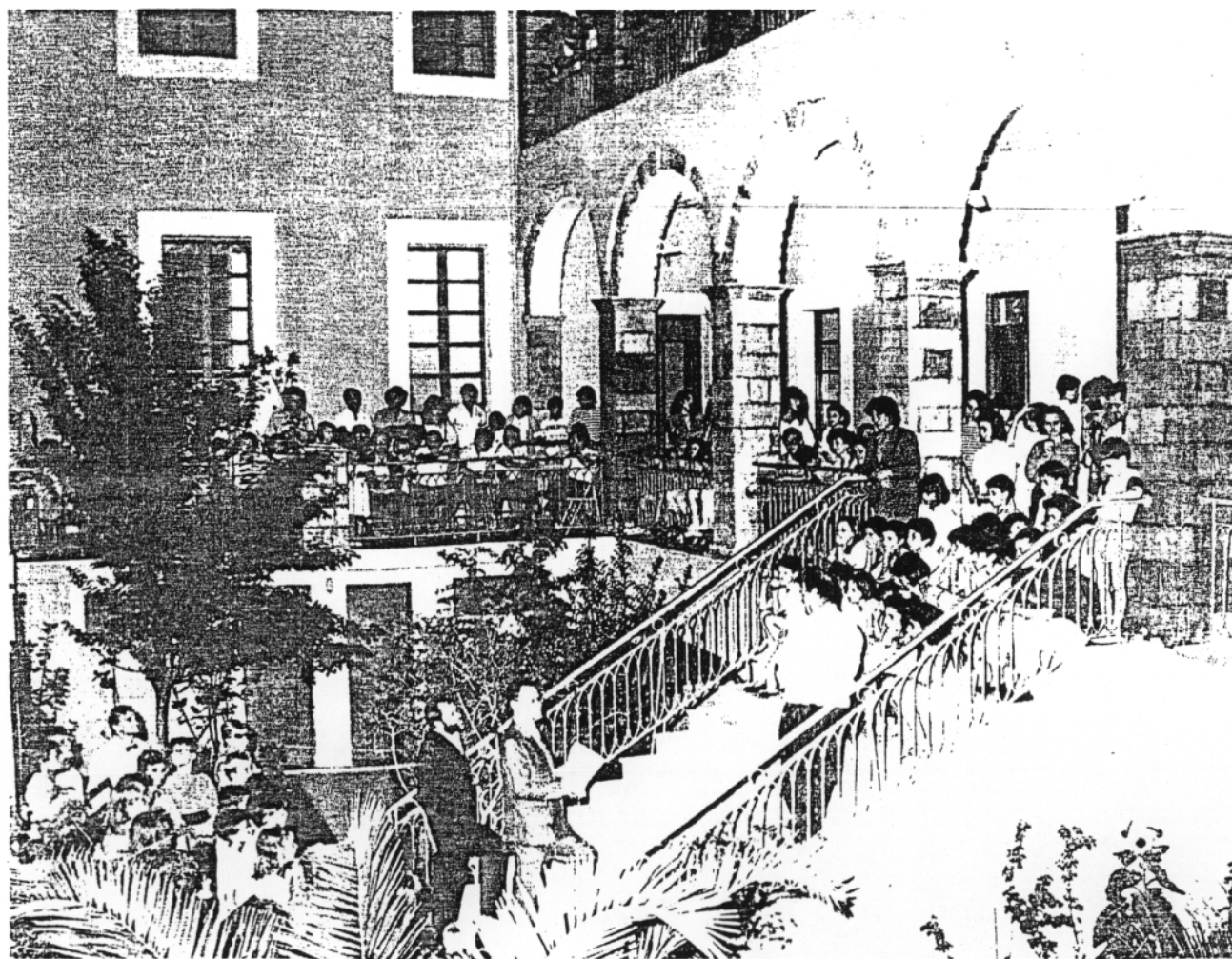
⁴⁸ Τα στοιχεία σχετικά με την λειτουργία του Δημοτικού Ωδείου παρέιχε στην διάθεσή μου, ο Διευθυντής του Δ.Ω. κ. Ν. Ξανθούλης, τον οποίο ευχαριστώ θερμά.

⁴⁹ Απολογισμός Δημοτικού Ωδείου. Σχολικό έτος 1996-97.

Μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι έχει καταφέρει στο έπακρο τους στόχους του και η επιτυχία των μαθητών (εισαγωγή σε κρατικές Ακαδημίες του Έσσεν, Ντύλεντροφ και Αμβούργου) είναι η έμπρακτη απόδειξη της συνεισφοράς αυτού μα και γενικότερα της Δ.Ε.Π.Α.Κ στην μουσική εκπαίδευση της Καλαμάτας.

Φέτος πρωτοξεκίνησαν δύο νέα τμήματα Παραδοσιακής και Μοντέρνας Μουσικής στην προσπάθεια ένταξης νέων πραγμάτων στα ήδη υπάρχοντα.

Αυτό το οποίο είναι αξιοσημείωτο, και πρέπει να τονίσουμε κλείνοντας αυτή την μικρή παρένθεση για το Ωδείο, είναι η σημασία του Δημοτικού Ωδείου της Καλαμάτας, το οποίο πέρα από την ποιότητα και έκταση των σημαντικών σπουδών που προσφέρει σε συνδυασμό με την γενικότερη πολιτιστική πολιτική της Δ.Ε.Π.Α.Κ. λειτουργεί και ως πυρήνας μιας ευρύτερης ανάπτυξης και παράλληλα ψυχαγωγίας των κατοίκων.

1.2. ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τα ελεύθερα τμήματα μουσικής εντάσσονται μέσα στις γενικότερες ασχολίες του Ωδείου και αφορούν όσους θέλουν να ασχοληθούν ερασιτεχνικά με την μουσική , για δική τους καθαρά χρήση.

1.3. ΧΟΡΩΔΙΕΣ - ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ

Την χρονιά που πέρασε ιδρύθηκε η Συμφωνική Ορχήστρα, για την ίδρυση της Συμφωνικής έπαιξε καθοριστικό ρόλο η εταιρεία Καρέλια, χωρίς την συμβολή της οποίας δεν θα γινόταν πραγματικότητα. Παράλληλα έχουν δημιουργηθεί και χορωδίες(π.χ. παραδοσιακή, μαθητική, επαγγελματική) - καθώς και δύο νέες σχολές: ι) η σχολή Διεύθυνση Χορωδίας και ιι) η Σχολή Ενοργάνωση και Διεύθυνση Μπάντας.

Εκτός αυτών τα ίδια τα παιδιά μέσα από τα τμήματα του Ωδείου έχουν δημιουργήσει διάφορες ορχήστρες, όπως ορχήστρα μοντέρνας μουσικής, μαθητική ορχήστρα Δ.Ω.Κ., κ.α.

Όσον αφορά τον τομέα των εκδηλώσεων, οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του εκάστοτε έτους είναι άλλοτε εσωτερικές και άλλοτε εξωτερικές. Λέγοντας εσωτερικές εννοούμε τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στον χώρο του Ωδείου, ενώ οι εξωτερικές γίνονται εκτός Ωδείου όπως για παράδειγμα στο Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας. Εκτός αυτών γίνονται διάφορες συναυλίες - σεμινάρια - διαλέξεις.

Ακολουθεί παράρτημα εκδηλώσεων του Δημοτικού Ωδείου στο τέλος της πτυχιακής εργασίας.

2.ΤΟΜΕΑΣ ΧΟΡΟΥ

Ο Τομέας Χορού στηρίζει τη λειτουργία του στην σχολή χορού, στην οποία μπορεί να φοιτήσει όποιος θέλει να ασχοληθεί περισσότερο με τον τομέα αυτό. Η Σχολή Χορού είναι βέβαιο ότι δεν έχει μονομερή προσανατολισμό, και είναι εύκολο να το αντιληφθεί κάποιος αν ασχοληθεί με τις δραστηριότητες του τομέα αυτού.

Οι δραστηριότητες του τμήματος αυτού ανάγονται στην λειτουργία των πιο κάτω τμημάτων :⁵⁰

- Ερασιτεχνικής σχολής χορού (εγγράφονται ενήλικες οι οποίοι έχουν διάθεση να ασχοληθούν με το χορό).
- Ίδρυση και λειτουργία μιας Ανώτερης σχολής χορού.
- Δημιουργία ειδικών τμημάτων προπαρασκευαστικού χαρακτήρα μέσα από τα οποία θα παρέχετε η προετοιμασία των μαθητών για την εισαγωγή τους στις πιο πάνω σχολές.
- Συγκρότηση χορευτικών ομάδων κλασσικού και μοντέρνου χορού οι οποίες θα διοργανώνουν και διάφορες χορευτικές εκδηλώσεις.

Κοινός παρανομαστής όλων των δραστηριοτήτων του τομέα χορού είναι ότι η τέχνη απελευθερώνει αυτούς που ασχολούνται με αυτήν ευαισθητοποιώντας τους και εμπλουτίζοντάς τους με συναισθήματα βαθύτερα.

Τα μαθήματα στα διάφορα τμήματα γίνονται από καταρτισμένους δασκάλους δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις διδασκαλίες των παιδιών μικρής ηλικίας, στην δυνατότητα επικοινωνίας του δασκάλου με το παιδί.

Να αναφέρουμε ότι υπάρχει ένα ειδικό προεπαγγελματικό τμήμα το “Φυτώριο”, για τα παιδιά που δείχνουν ιδιαίτερη κλίση και που μπορούν να ασχοληθούν επαγγελματικά με τον χορό. Οι μαθητές συνήθως ξεκινούν από την ηλικία των οκτώ ετών. Στο τμήμα αυτό διδάσκονται:⁵¹

- Κλασσικό μπαλέτο
- Σύγχρονος χορός
- Μουσικοκινητική αγωγή
- Σεμινάρια και εργαστήρια αυτοσχεδιασμού.

Όλα αυτά είναι συνδυασμένα ώστε να αλληλοσυμπληρώνονται σε μία σφαιρική εκπαίδευση.

---

⁵⁰ Βλέπε προγραμματική συμβαση επιχείρησης.
⁵¹ Βλέπε το αυτό.

Σε αυτό το προεπαγγελματικό τμήμα, οι δάσκαλοι διαθέτουν μεγάλη εμπειρία, ώστε μπορούν να δώσουν στα νεαρά ταλέντα τα εφόδια που απαιτούνται. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στο να μπορέσει η σχολή να είναι λειτουργική, να ακολουθεί τους καιρούς και η εκπαίδευση να μην είναι μονομερής.

Τα παιδιά στα τμήματα αυτά έχουν την δυνατότητα να καλλιεργήσουν τις κλίσεις τους μέσα από τα ερεθίσματα που δέχονται. Στο τέλος κάθε έτους μια επιτροπή από καθηγητές επιλέγει τους μαθητές που θα συνεχίσουν την φοίτησή τους στο τμήμα.

Στον Τομέα του Χορού φοιτούν περίπου 280 μαθητές και διδάσκουν 15 δάσκαλοι. Πιο κάτω παρουσιάζουμε πίνακα αριθμού μαθητών από την δημιουργία του τομέα αυτού έως και σήμερα.

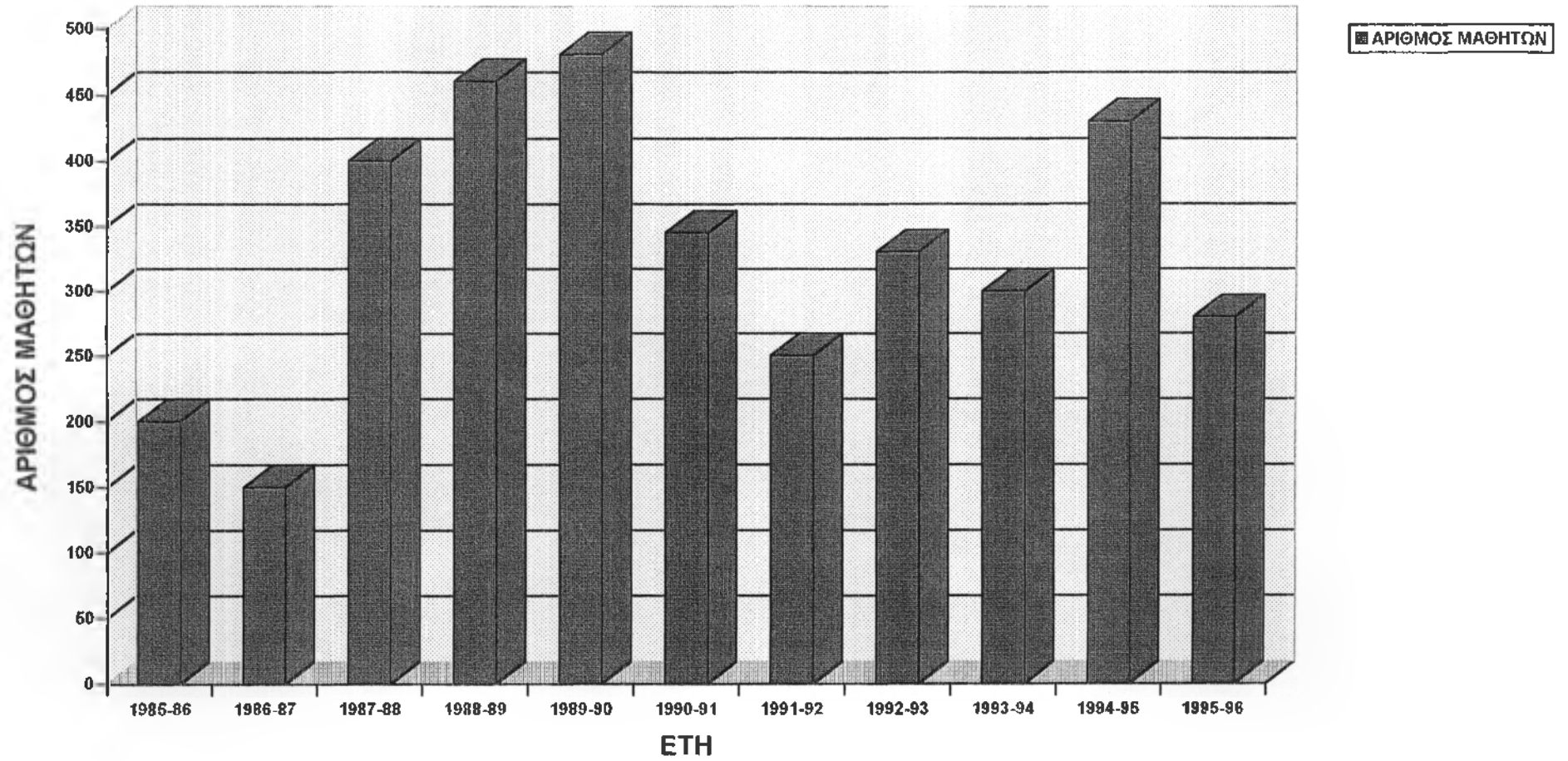
Π Ι Ν Α Κ Α Σ

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
1985-1986	200
1986-1987	150 (περίοδος σεισμών)
1987-1988	400
1988-1989	460
1989-1990	480
1990-1991	345
1991-1992	250
1992-1993	330
1993-1994	300
1994-1995	430
1995-1996	280

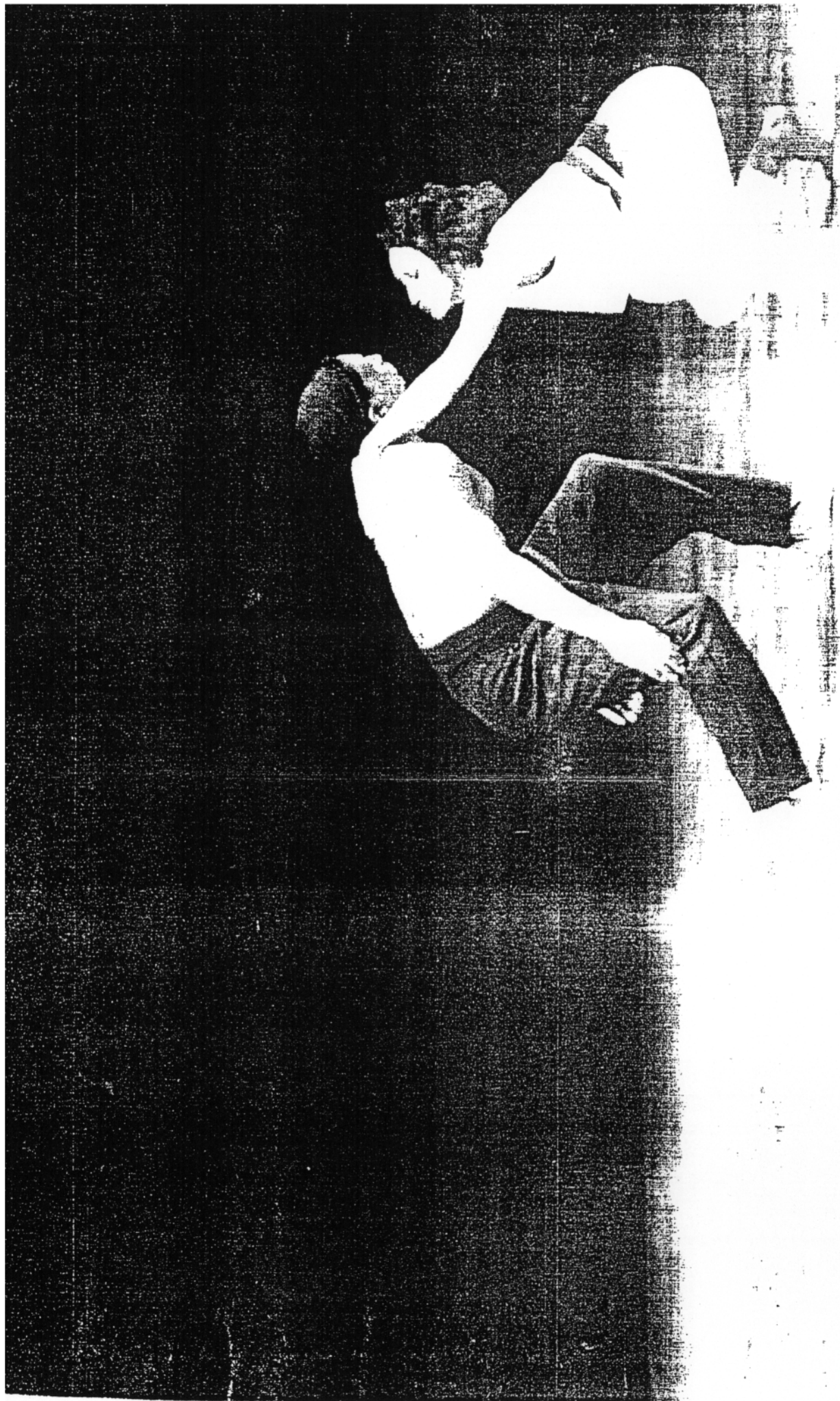
Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Στον πιο πάνω πίνακα παρατηρούμε μία μείωση του αριθμού των μαθητών την περίοδο 1990-1994, στην συνέχεια βλέπουμε μία αύξηση, ενώ αμέσως την επόμενη χρονιά παρατηρείται αισθητή μείωση. Οι εκάστοτε αρμόδιοι θα πρέπει να βρουν τρόπους να πλησιάσουν ξανά την νέα γενιά της Καλαμάτας η οποία δείχνει σημάδια αδιαφορίας.

ΤΟΜΕΑΣ ΧΟΡΟΥ

Σοφία Μενεζή
Από τις Σοφίες
ΣΟΦΙΑ

Σοφία Μενεζή
Από τις Σοφίες
ΣΟΦΙΑ

Σοφία Μενεζή
Από τις Σοφίες
ΣΟΦΙΑ

Σοφία Μενεζή
Από τις Σοφίες
ΣΟΦΙΑ

Σοφία Μενεζή
Από τις Σοφίες
ΣΟΦΙΑ

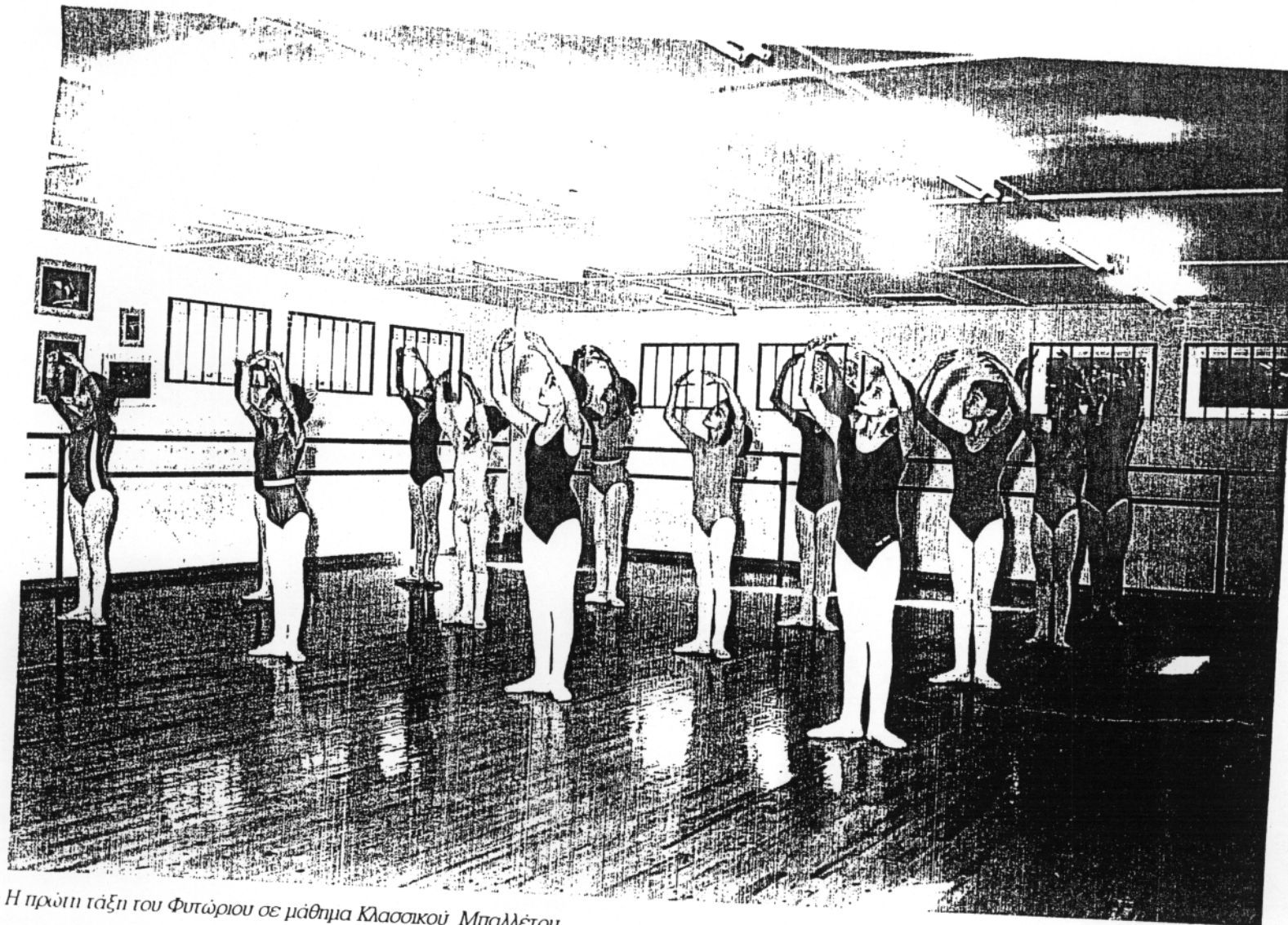

Μία άλλη σημαντική πρωτοβουλία της Σχολής Χορού είναι η σύσταση ερευνητικών ομάδων για την εκπόνηση πρότυπων διδακτικών προγραμμάτων και μεθόδων, ώστε να υπάρχει πλούσιο υλικό στις παραστάσεις που προσφέρουν στους πολίτες σε τακτά χρονικά διαστήματα. Στις παραστάσεις του τομέα χορού, το κοινό παρακολουθεί ένα μεγάλο, αν όχι το μεγαλύτερο μέρος της Ελληνικής Χορευτικής δημιουργίας, η Καλαμάτα μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι βρίσκεται σε πλήρη χορευτική άνθηση.

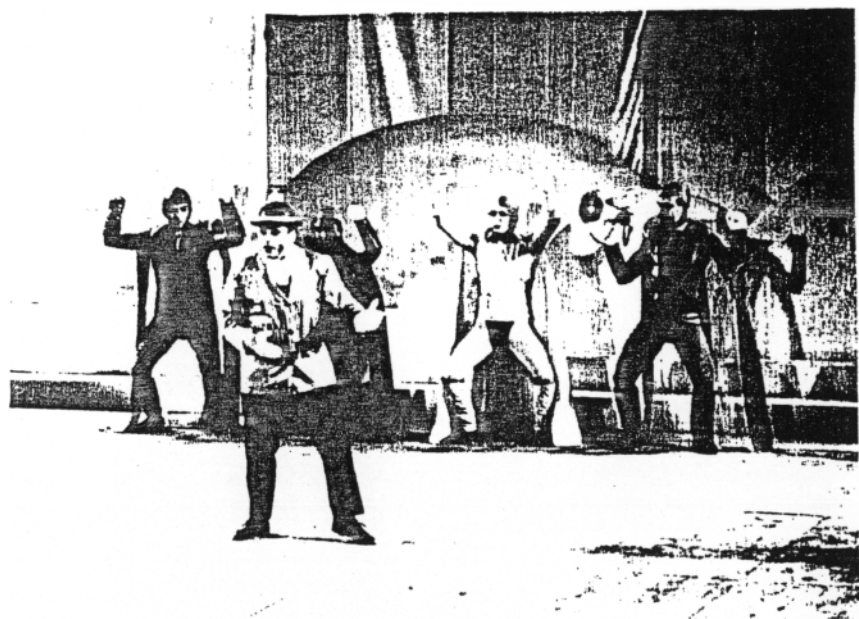
Η Σχολή Χορού της **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** έχει υλοποιήσει τα τελευταία 4 χρόνια ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που αφορά την ευαισθητοποίηση των παιδιών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στον τομέα της μουσικοκινητικής αγωγής. Μέσα στα πλαίσια του προγράμματος αυτού επισκέπτονται καθηγητές τα Δημοτικά σχολεία και στο τέλος της χρονιάς θα επιλέγουν κάποια παιδιά να γνωρίσουν καλύτερα τον χώρο. Τα παιδιά τα οποία θα έχουν ιδιαίτερη κλίση θα παρέχεται δωρεάν φοίτηση στην Σχολή Χορού **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** για 1 χρόνο.⁵²

Για μία ακόμη φορά η πόλη της Καλαμάτας αποδεικνύεται καινοτόμος θέματα του πολιτισμού “παιδί και χορός” από την σχολή της **Δ.Ε.Π.Α.Κ.**

⁵² Άρθρο σε τοπική εφημερίδα που αφορούσε τη Σχολή Χορού της Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Η πρώτη τάξη του Φιτώριου σε μάθημα Κλασσικού Μπαλέτου.

Από την όπερα "Το τραγούδι του αιώνα" του Δη. Μαραγκοπούλου, παραγωγή και των τριών σχολιά της ΔΕΠΑΚ, Μουσικής - Χορού - Εικαστικών, που παρουσιάστηκε στο Θέατρο του Κάστρου στην Καλαμάτα το καλοκαίρι του '89

3. ΤΟΜΕΑΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ

Ο τρίτος τομέας των εικαστικών τεχνών αφορά δραστηριότητες που διακρίνονται σε τέσσερις βαθμίδες ανάλογα με την ηλικία.⁵³

ΒΑΘΜΙΔΕΣ:

1. Από 6-8 ετών, το τμήμα αυτό αποσκοπεί μέσω ενός προγράμματος το οποίο ονομάζεται **“Μεικτών Υλών”** να φέρει τους μαθητές σε επαφή με τις εικαστικές τέχνες. Η χρονική διάρκεια του τμήματος αυτού διαρκεί τρία χρόνια.
2. Από 9-11 ετών, το τμήμα αυτό βαδίζει στα βήματα του πρώτου με πιο σύνθετη όμως επεξεργασία θεμάτων και τεχνική πολύ πιο εξελιγμένη, και αυτό γίνεται κατανοητό εφόσον η ηλικία των μαθητών είναι μεγαλύτερη.
3. Από 11-15 ετών, το τμήμα αυτό περιλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν τους τομείς της ζωγραφικής, της γλυπτικής, της κεραμικής, της χαρακτικής καθώς και οτιδήποτε άλλο έχει σχέση με τον τομέα των εικαστικών τεχνών.
4. Από 15-18 ετών, εδώ οι μαθητές παίρνουν γνώσεις που αφορούν το σχέδιο και το χρώμα και μαθαίνουν την ιστορία της τέχνης. Η προσπάθεια των υπευθύνων στο τμήμα αυτό στοχεύει στην παροχή ολοκληρωμένης γνώσης πάνω στην οποιαδήποτε κατηγορία τέχνης την οποία έχουν επιλέξει. Η διάρκεια σπουδών είναι ένας χρόνος.

Πρέπει να προσθέσουμε μια πέμπτη κατηγορία που δημιουργήθηκε για άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω, όπου εδώ πλέον οι μαθητές δουλεύουν μόνοι τους και ο ρόλος του δασκάλου περιορίζεται σε μια επίσκεψη στο εργαστήριο για δύο τετράωρα την εβδομάδα.

Στον Τομέα των Εικαστικών φοιτούν περίπου 270 μαθητές και διδάσκουν 10 δάσκαλοι.

Πιο κάτω παρουσιάζουμε πίνακα αριθμού μαθητών από την δημιουργία του τομέα αυτού έως και σήμερα.

⁵³ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
1985-1986	400
1986-1987	550 (περίοδος σεισμών)
1987-1988	350
1988-1989	270
1989-1990	270
1990-1991	280
1991-1992	320
1992-1993	300
1993-1994	250
1994-1995	250
1995-1996	270

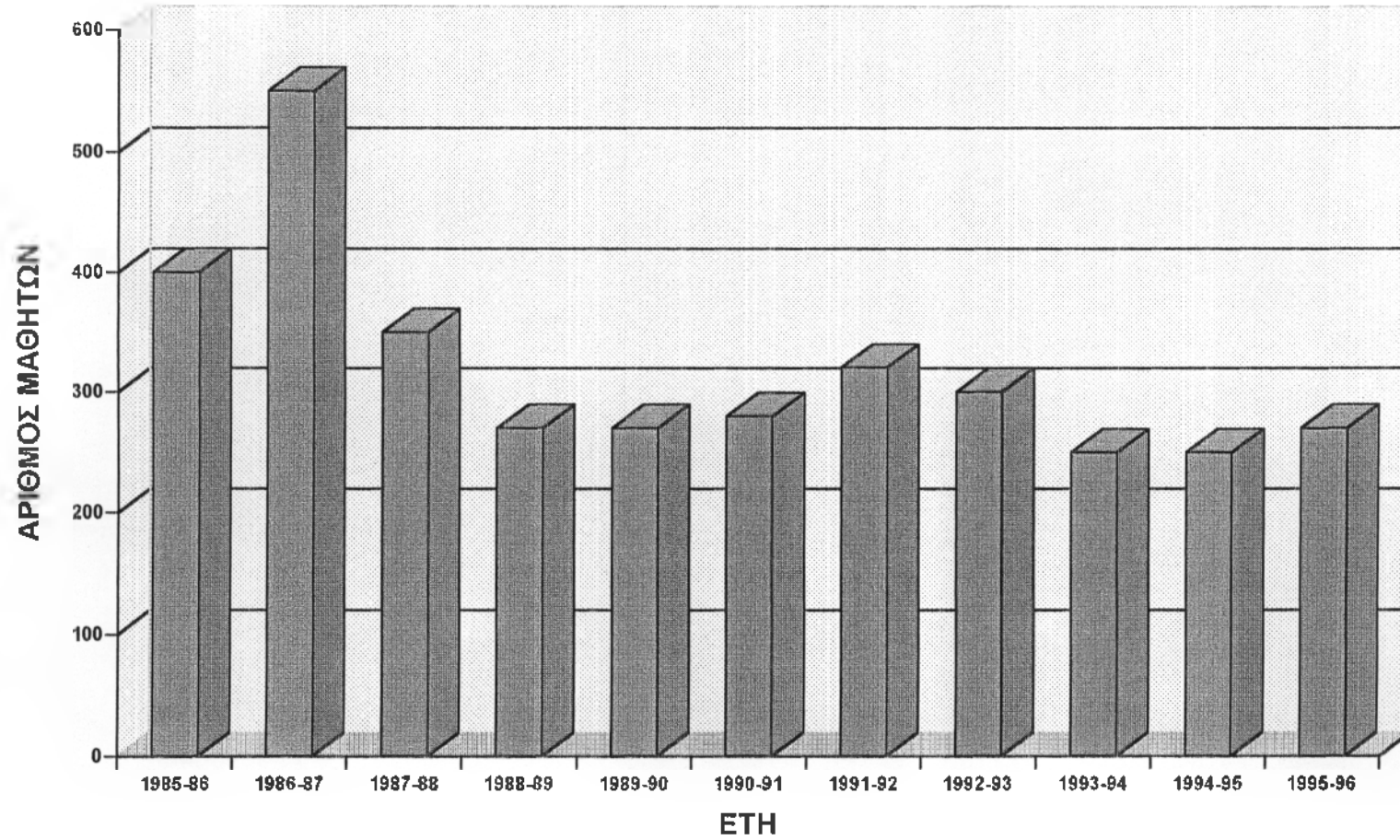
Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ

Ο αριθμός των μαθητών, όπως είδαμε και στους προαναφερόμενους σχετικούς πίνακες, τα τελευταία χρόνια έχει μειωθεί, το ενδιαφέρον των νέων παιδιών δεν είναι πλέον το ίδιο, όπως παλιότερα. Δυστυχώς μεγάλο μέρος των παιδιών δεν γνωρίζει καν την Δ.Ε.Π.Α.Κ.

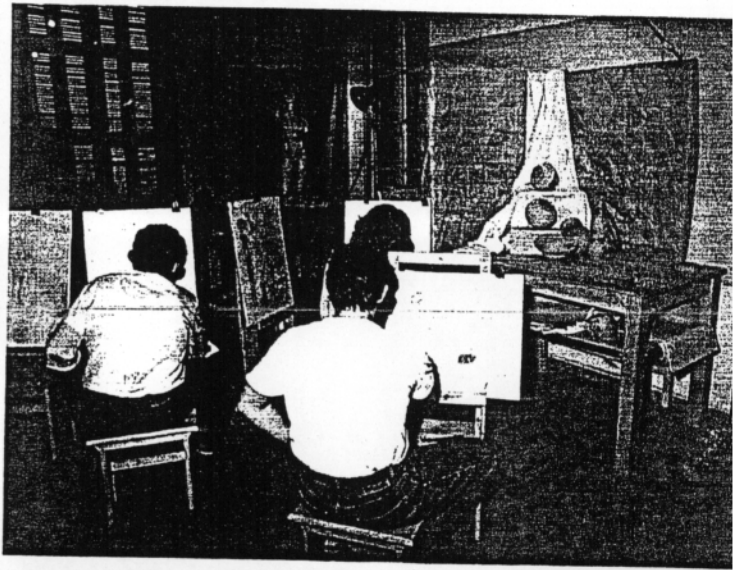
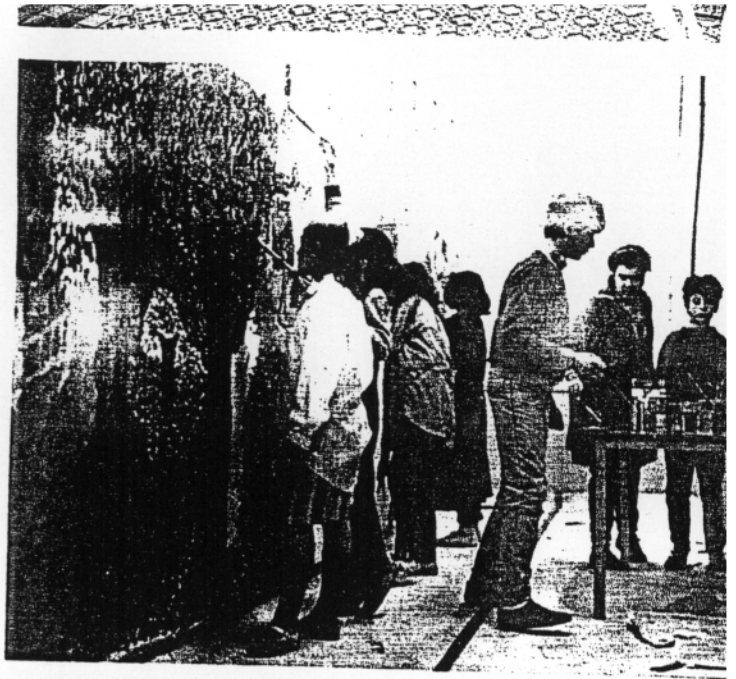
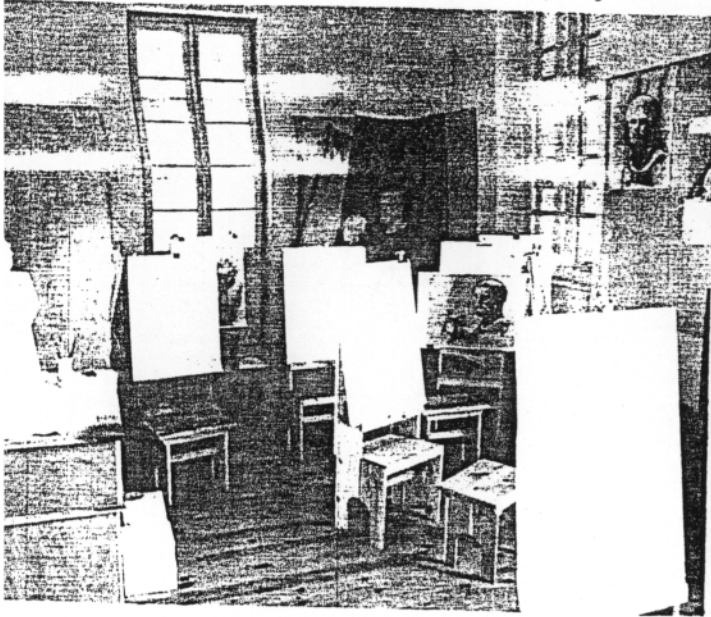
Ακολουθεί σχεδιάγραμμα του πιο πάνω πίνακα:

ΤΟΜΕΑΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ

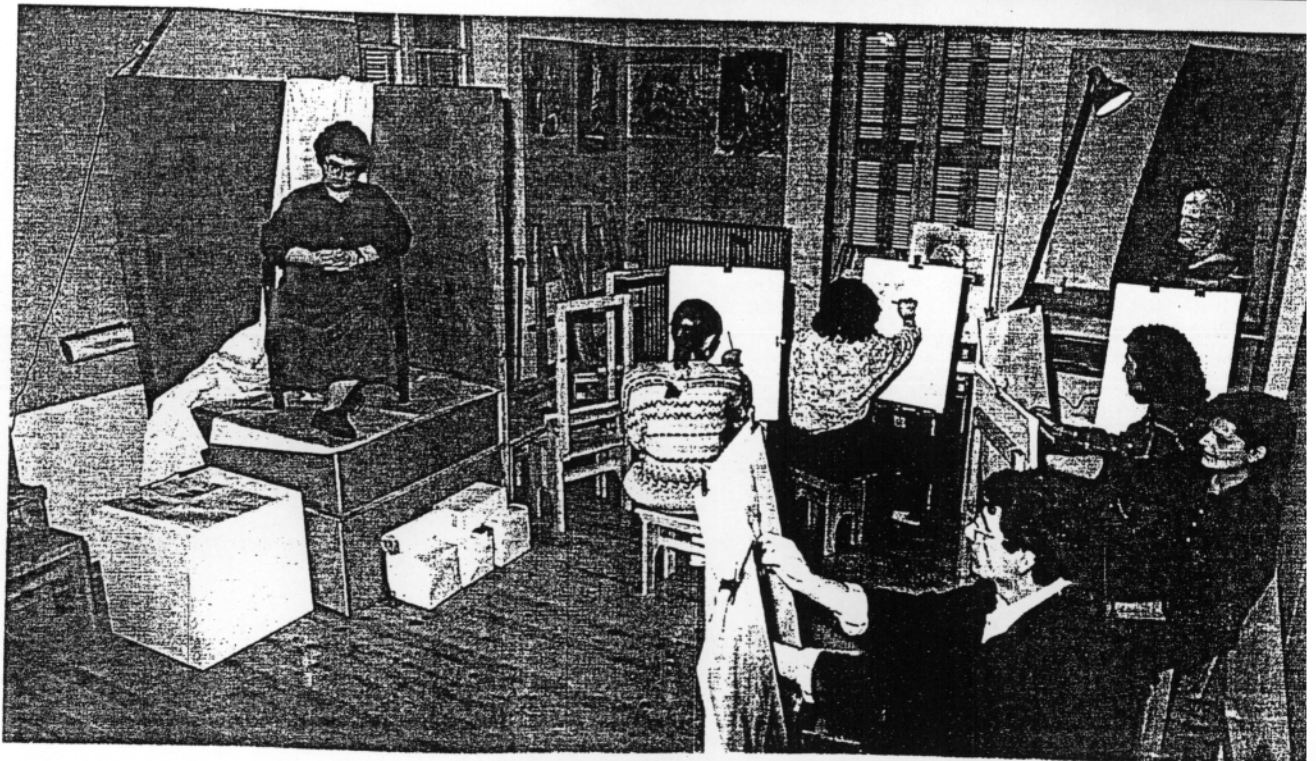
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Εργαστήριο Εικαστικών

Αν το θέσουμε γενικότερα μπορούμε να πούμε ότι ο τομέας των εικαστικών της Δ.Ε.Π.Α.Κ. λειτουργεί με δύο κατευθύνσεις, από την μία εργαστήρια εικαστικών τεχνών για παιδιά και ενήλικες κι από την άλλη εκδηλώσεις εικαστικών τεχνών.

Στόχος των υπευθύνων να δημιουργηθεί πρόσφορο έδαφος ώστε να μπορέσουν οι μαθητές μέσα από τα εργαστήρια να αναπτύξουν το ταλέντο τους, στον χώρο των εικαστικών.

Ο Τομέας των εικαστικών δίνει σε όλους, μικρούς και μεγάλους, την ευκαιρία να εκφραστούν και να αναπτύξουν την ευαισθησία τους και τις δημιουργικές τους δυνατότητες. Ιδιαίτερα το εργαστήριο Κεραμικής έχει αναπτύξει μεγάλη δραστηριότητα και έχει αναπτύξει συνεργασία και με αντίστοιχα κέντρα του εξωτερικού.

Παράλληλα για την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση των πολιτών παρέχονται μαθήματα γενικότερου ενδιαφέροντος, όπως ιστορία της τέχνης, και ειδικά σεμινάρια με στόχο την επιμόρφωση των παιδαγωγών και δασκάλων.

Στα πλαίσια της συνεργασίας με την Εθνική Πινακοθήκη και με την υποστήριξη έγκυρων θεωρητικών της Τέχνης, πραγματοποιείται το Εκθεσιακό Πρόγραμμα, που αποτελεί πόλο έλξης για μικρούς και μεγάλους και αιχμή της δραστηριότητας του Εικαστικού Τομέα.⁵⁴

Το πρόγραμμα αυτό είναι στηριγμένο πάνω σε μία εξελικτική εκθεσιακή λογική λογίων και ξεκίνησε το 1987 με στόχο να φέρει το κοινό της Καλαμάτας σε επαφή με την εικαστική δημιουργία της Νεότερης Ελλάδας.

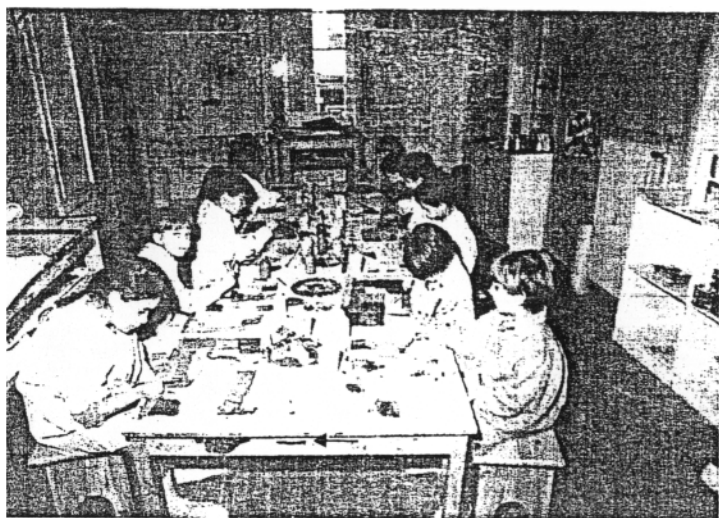
Οι εκθέσεις που πραγματοποιούνται είναι πλαισιωμένες με παράλληλες διαλέξεις γύρω και από άλλες τέχνες όπως θέατρο και μουσική και συνδέονται με διάφορα κοινωνικά - ιστορικά ρεύματα που σημάδεψαν καταλυτικά την κάθε εποχή.⁵⁵

Αποτέλεσμα αυτής της σημαντικής δουλειάς των ανθρώπων που ασχολούνται με τον τομέα, είναι η δημιουργία ενός σταθερού κοινού που παρακολουθεί τις εκθέσεις και παρευρίσκεται σε όλες τις εκδηλώσεις. Έτσι με εργαστήρια και εκδηλώσεις παρέχεται στο κοινό της Καλαμάτας μία ολοκληρωμένη άποψη του τομέα των εικαστικών.

⁵⁴ Διαφημιστικό φυλλάδιο Δ.Ε.Π.Α.Κ., 1989

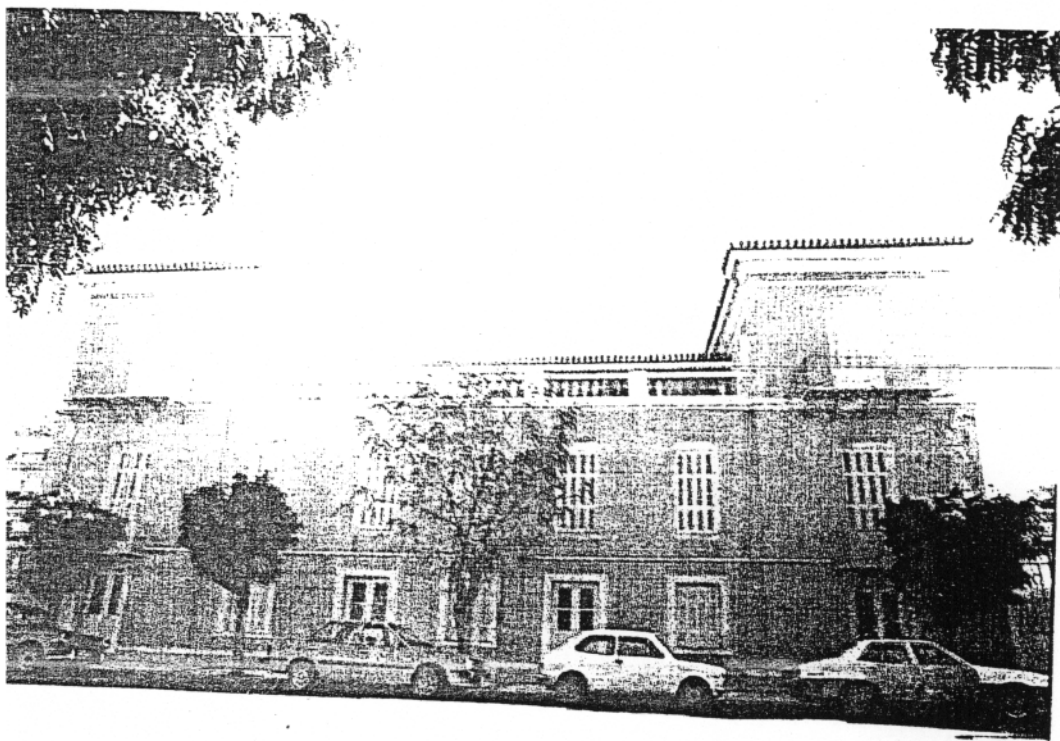
⁵⁵ Βλ. επε το αυτό

Η δουλειά στα εργαστήρια ζωγραφικής

17

«Κτίριο Κωτταροπούλου». Εδώ στεγάζονται τα Εργαστήρια Εικαστικών Τεχνών και στην αίθουσα Τέχνης «Α. Τάσος» οι εκθέσεις — εκδηλώσεις του Τομέα.

Η δουλειά στην Κεραμική

4. ΤΟΜΕΑΣ ΛΟΓΟΥ

Στόχος της δημιουργίας του τομέα αυτού είναι η ενίσχυση της πολιτιστικής δραστηριότητας της Δ.Ε.Π.Α.Κ. μέσα από την υποδομή που θα προσφέρει ώστε να αναπτυχθεί ο στοχασμός, η κίνηση ιδεών, ο διάλογος, το κριτικό πνεύμα των πολιτών.

Ο τομέας αυτός έχει κάποιες προτεραιότητες που ανάγονται στα εξής:⁵⁶

- στην προβολή και την διάδοση του βιβλίου ώστε να αγαπηθεί από τον κόσμο,
- στην παρουσίαση σημαντικών έργων διαφόρων διανοούμενων Μεσσήνιων και μη,
- στην διοργάνωση διαφόρων διαλέξεων, σεμιναρίων οι οποίες θα έχουν χαρακτήρα επιμορφωτικό.
- στην προστασία της γλώσσας μας που χωλαίνει όλο και περισσότερο, και το φαινόμενο αυτό παρουσιάζεται όλο και περισσότερο στις νεώτερες γενιές,
- στην ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου της πόλης της Καλαμάτας και στην τονωση της εκδοτικής δραστηριότητας,
- τέλος, η προσπάθεια ίδρυσης Μουσείων, Πινακοθήκης και Σχολείο Πολιτισμού. Αυτό το τελευταίο με την συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας και του Υπουργείου Πολιτισμού θα προσθέσει ένα ακόμα λιθαράκι στην προσπάθεια επίτευξης του σκοπού.

Ο Τομέας Λόγου ξεκίνησε πέρσι να λειτουργεί. Η λειτουργία άρχισε με μία έντονη δραστηριότητα, υπό την φροντίδα της κ. Ν. Σερεμετάκη, δυστυχώς όμως ο τομέας αυτός παρουσιάζει ελλείψεις λόγω της μη επάνδρωσής του με διοικητικό προσωπικό. Τις υπηρεσίες του τομέα προσπαθεί να καλύψει μία υπάλληλος η οποία είναι αδύνατο να είναι γνώστης όλων των πραγμάτων, σημειωτέων ότι η κ. Σεμερετάκη είναι κάτοικος Αθηνών.

Το ετήσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων του τομέα λόγου την περίοδο 1996-1997 έχει ως εξής:

⁵⁶ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.

ΕΤΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΥ 1996-97

1. Η πόλη θυμάται. Καλαμάτα, 10 χρόνια μετά: Οι σεισμοί του '86.		8-24 Νοεμβρίου 1996
2. Το παρελθόν στο Παρών		14-25 Μαρτίου 1997
3. Έρως και Θάνατος	Συμπόσιο	
4. Η Ελληνική συνεισφορά στο Ευρωπαϊκό γίνεσθαι. Πολιτισμός και Δημοκρατία	Συμπόσιο	23 Μαρτίου 1997
5. Ελιά: Ένα ιστορικό και πολιτισμικό θέρος	Ειδική multi media εκδήλωση	
6. Πελοποννησιακά Πορτραίτα.	Ετήσια ειδική εκδήλωση	
7. Το καλοκαιρινό Ινστιτούτο: θέματα πολιτισμικής καταγραφής. Η Πολιτισμική Ανθρωπολογία στη θεωρία και πράξη.	Σεμινάριο τύπου εκδήλωσης	Ιούλιος διάρκεια (8-10) ημέρες

Σημαντική ήταν η εκδήλωση του Τομέα Λόγου που έγινε τον Μάρτιο του 1997, μεταξύ 14-26, στο Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο με τίτλο: **“το παρελθόν στο παρών: Ιστορία και υλικός πολιτισμός στη Μεσσηνία”**.⁵⁷

Η εκδήλωση αυτή ήταν η δεύτερη κατά σειρά που διοργάνωσε ο τομέας Λόγου της Δ.Ε.Π.Α.Κ. , συνέχεια της πρώτης που έγινε για τα δέκα (10) χρόνια από τους καταστροφικούς σεισμούς τον Σεπτέμβριο του 1986.

Κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων φιλοξενήθηκαν σημαντικές προσωπικότητες όπως ο κ. Γεώργιος Κορρές, Καθηγητής Προϊστορικής Αρχαιολογικής του Παν/μίου Αθηνών και Διευθυντής προγράμματος ερευνών Προϊστορικής Μεσσηνίας, ο κ. William Coulson, Καθηγητής Αρχαιολογίας και Διευθυντής της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών Αθήνας, Βασίλειος Λαμπρόπουλος, Καθηγητής Τ.Ε.Ι Αθήνας, Κων/να Μπάδα Καθηγήτρια Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας Παν/μίου Ιωαννίνων.⁵⁸

Παράλληλα πραγματοποιήθηκαν και μία σειρά από εκθέσεις και προβολή ταινιών και Σλάιντς.

⁵⁷ Άρθρο Άνασκάπτοντας το χρόνο - Το παρελθόν στο παρών”, Τοπική εφημερίδα “Φωνή”.

⁵⁸ Βλέπε το αυτό.

5. ΤΟΜΕΑΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΟΠΤΙΚΟ-ΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

*Ο σκοπός του τομέα αυτού ήταν*⁵⁹

α) η ίδρυση και λειτουργία ελεύθερου εργαστηρίου οπτικοακουστικών μέσων για παιδιά ηλικίας 8 με 12 ετών και

β) η ίδρυση και λειτουργία πειραματικού εργαστηρίου κινηματογράφου και οπτικοακουστικών μέσων για παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας και ενήλικες.

Ο Τομέας αυτός εκτός από μία γενική κινηματογραφική παιδεία που παρέχει στους νέους μέσα από τα εργαστήρια, φιλοδοξεί να παράγει και δικές του παραγωγές συμμετέχοντας σε αυτές και οι μαθητές των εργαστηρίων. Οι παραγωγές αυτές θα έχουν αντικείμενο θέματα από την ζωή και το περιβάλλον της Μεσσηνίας αποσκοπώντας μακροπρόθεσμα στην προβολή τους από ελληνικά και ξένα τηλεοπτικά δίκτυα.

Η φιλοσοφία του Ελευθέρου Εργαστηρίου ήταν η παροχή των κατάλληλων ερεθισμάτων ώστε να απελευθερώσουν οι μαθητές την φαντασία τους και να μπορέσουν να δημιουργήσουν. Το πρόγραμμα στηρίζεται στην χρήση απλών οπτικοακουστικών μέσων όπως φωτογραφία, σύνθεση ήχου και εικόνας, κ.α.⁶⁰

Όσον αφορά τώρα το Πειραματικό Εργαστήριο σκοπός του είναι η παροχή γενικής παιδείας γύρω από τον τομέα του κινηματογράφου και των οπτικοακουστικών μέσων με μια ταυτόχρονη σύνδεση θεωρητικής και τεχνικής μάθησης. Τα μαθήματα που διδάσκονται εδώ οι μαθητές είναι Αρχές Σκηνοθεσίας, Διεύθυνση Φωτογραφίας, Κριτικός Σχολιασμός Ταινιών, Ήχος, Ιστορία Ελληνικού και Ξένου Κινηματογράφου.

Στον Τομέα αυτόν δεν αναφερόμαστε εκτενέστερα λόγω της μη λειτουργίας του, παρόλο που προβλέπονταν στην προγραμματική σύμβαση.

⁵⁹ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.

⁶⁰ Διαφημιστικό φυλλάδιο Δ.Ε.Π.ΑΚ. 1989

6. ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Στοχοι του τομέα αυτού είναι η προστασία και η προώθηση με οποιοδήποτε δυνατό μέσω και ειδικότερα του Θεάτρου Σκιών της Ελληνικής Παράδοσης. Μέσα από σπουδές που αφορούν την ιστορία του Θεάτρου Σκιών, την παρουσίαση έργων καραγκιοζοπαιχτών Ελλήνων και Ξένων καθώς και την λειτουργία ενός εργαστηρίου Θεάτρων Σκιών για παιδιά που ενδιαφέρονται για την συνέχιση της τέχνης αυτής που κινδυνεύει να εκλείψει, ωθείται η πραγμάτωση του έργου.

Ο Τομέας αυτός ακόμη δεν έχει τεθεί σε λειτουργία.

Κτίριο «Κυβέλου» Σχολή Κινηματογράφου
Το κτίριο Κυβέλου θα στεγασει το Εργαστήριο οπτικο-
ακουστικών μέσων της ΔΕΠΑΚ

7.1. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

Πρέπει να τονίσουμε ότι το έτος 1985 με την πραγματοποίηση της πρώτης σύμβασης παραχωρήθηκε από τον Δήμο Καλαμάτας για διάρκεια 99 χρόνων το Αναψυκτήριο καθώς και το Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων, ώστε να αποτελέσουνε χώρους αναψυχής και δημιουργικής απασχόλησης τόσο των νέων όσο και των μεγαλύτερων ηλικιακά δημοτών της πόλης.

Κεντρικός πυρήνας για τον τομέα αυτόν είναι σίγουρα το Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων, ένα από τα πιο πρωτότυπα και τολμηρά έργα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στην οικονομοτεχνική τότε μελέτη προβλεπόταν η αξιοποίηση του πάρκου Σιδηροδρόμων ως χώρου με λειτουργίες αναψυχής και πολιτιστικής δράσης. Ονομάστηκε “**Ενδοαστικό Κεντρικό Πάρκο**”.⁶³

Ο χώρος διαμορφώθηκε ώστε να προβάλλει την ιστορία του σιδηροδρόμου, η μουσειακή προβολή του χώρου (συγκεντρώνει μία επιλογή από παλαιές ατμομηχανές και βαγόνια) μαζί με τα άλλα τμήματα σε ένα χώρο αρκετά μεγάλης ακτίνας(αθλοπαιδείς, χώρος φιλοξένησης Ανθεοστηρίων, πίστα πατινάζ, γήπεδα), δημιουργεί ένα σκηνικό πραγματικά αξιόλογο για τα Ελληνικά δεδομένα.⁶⁴

Ο Χώρος επιτρέπει την διοργάνωση ποικίλων πολιτιστικών εκδηλώσεων όπως μουσικής, χορού, θεάτρου, κουκλοθέατρου κλπ.

Είναι φανερό πως με όλες αυτές τις λειτουργίες το Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων καταφέρνει να συνδυάσει την αναψυχή με την δημιουργική απασχόληση και με την ενεργή συμμετοχή στις πολιτιστικές δραστηριότητες, κάτι το οποίο έγκειται στην φιλοσοφία της **Δ.Ε.Π.Α.Κ.**

Το δυστύχημα είναι ότι παρόλα τα πλεονεκτήματά του το δημοτικό πάρκο σταδιακά αρχίζει να καταρρέει. οι εκδηλώσεις που γίνονται πλέον τώρα, είναι ελάχιστες στον αριθμό. Οι αρμόδιοι πρέπει να δώσουν τα κίνητρα να ξαναποκτήσει το πάρκο την αίγλη που είχε όταν πρωτοξεκίνησε, να τονίσουμε ότι έχει πάρει βραβείο από την Ε.Ο.Κ και το μοναδικό παρόμοιο υπάρχει στην Βοστώνη.⁶⁵

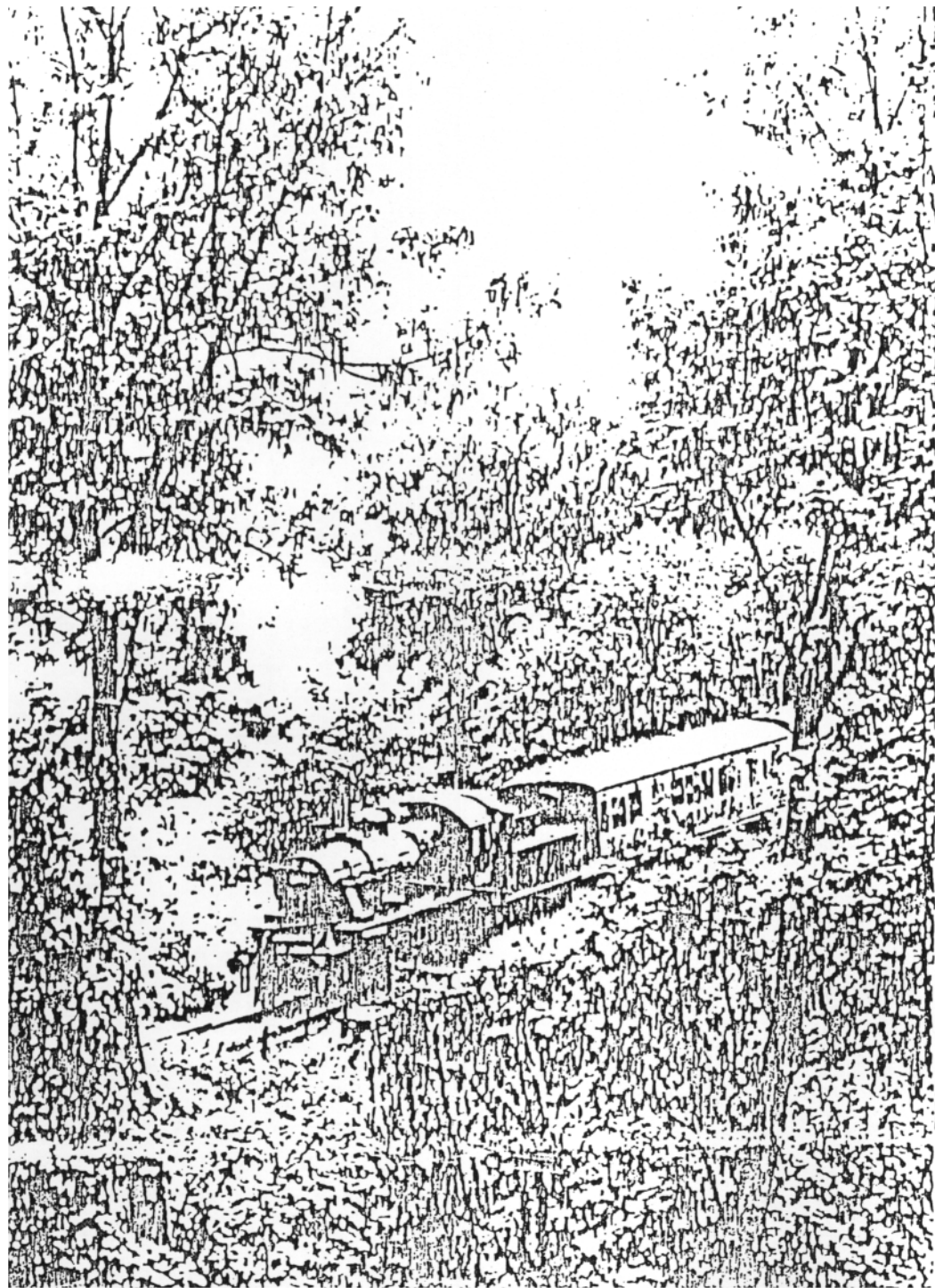
Τα λίγα άτομα που ενδιαφέρονται ακόμη προσπαθούν να διατηρήσουν το επίπεδο και έχουν συνδεθεί με το Internet, με το πρόγραμμα Αριάδνη, από εκεί αντλούν διάφορες πληροφορίες φοιτητές, μελετητές κ.α.

Παρόλα αυτά η υποδομή για τις δραστηριότητες της **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** δεν εξαντλείται στο Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων.

⁶³ Διαφημιστικό φυλλάδιο Δ.Ε.Π.Α.Κ. 1989

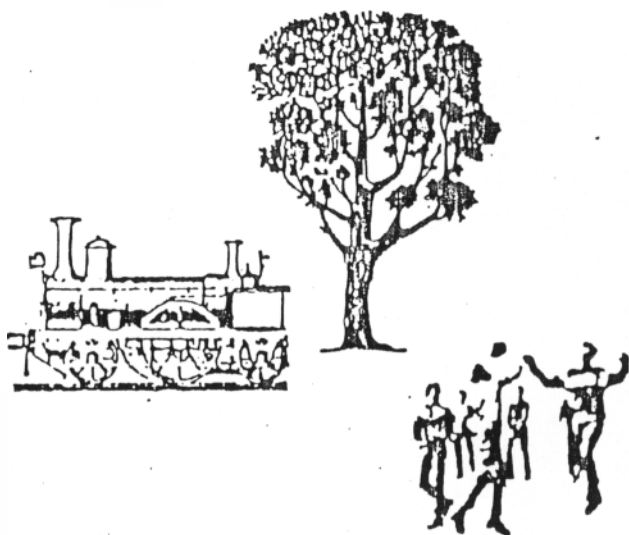
⁶⁴ Βλέπε το αυτό.

⁶⁵ Διάφορες πληροφορίες που μου παρείχε ο κ. Χ. Παλαμάρας.

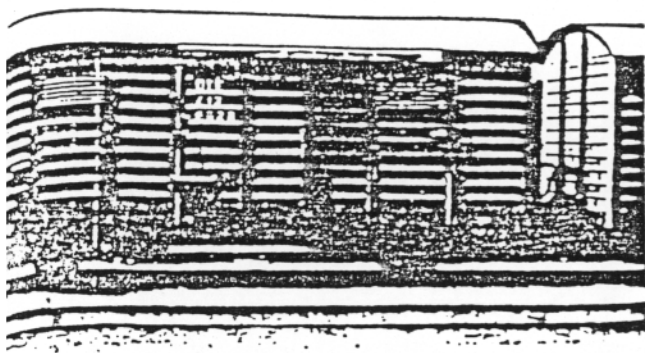
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
 ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ
 ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ
 ΚΡΗΤΗΣ - ΨΑΡΡΩΝ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

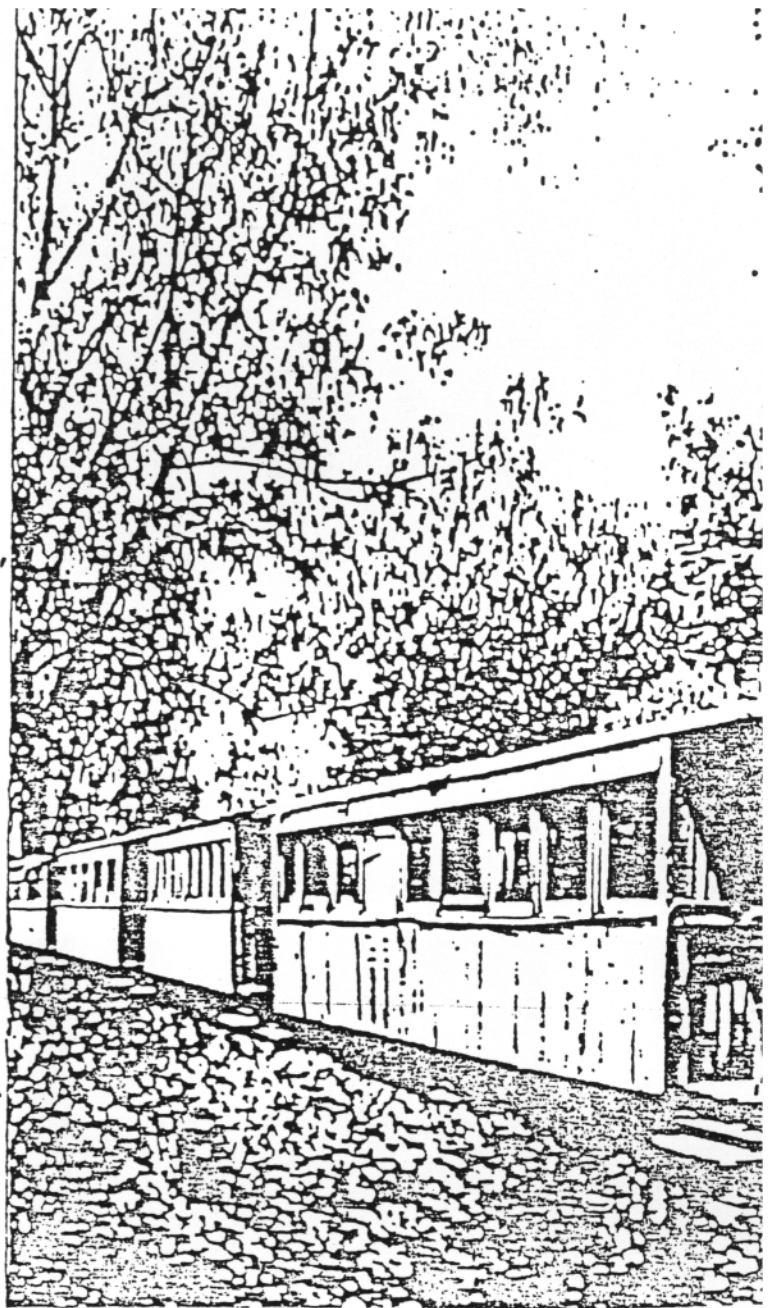
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΛΕΟΣ ΟΣΕ

- ΠΡΟΥΣΙΟ ΠΡΑΣΙΝΟ - ΤΟ ΑΛΕΟΣ
- ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ
- ΑΝΑΨΥΧΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

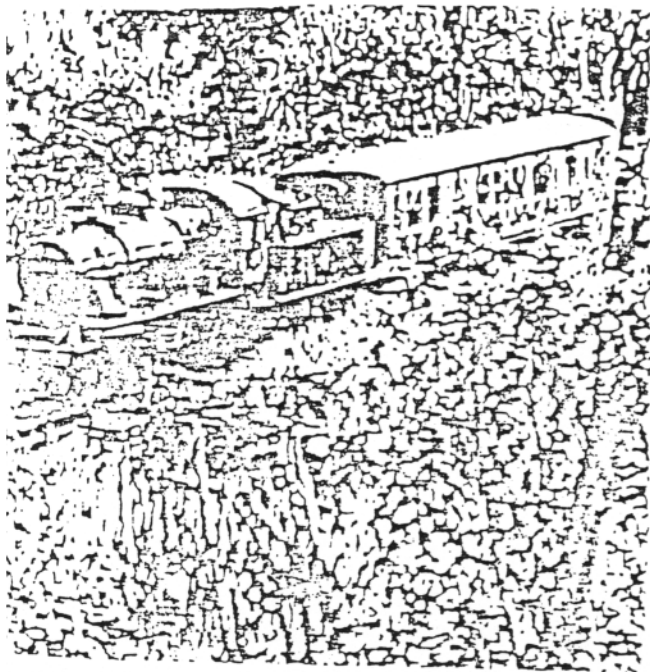
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΟΣΕ -

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ

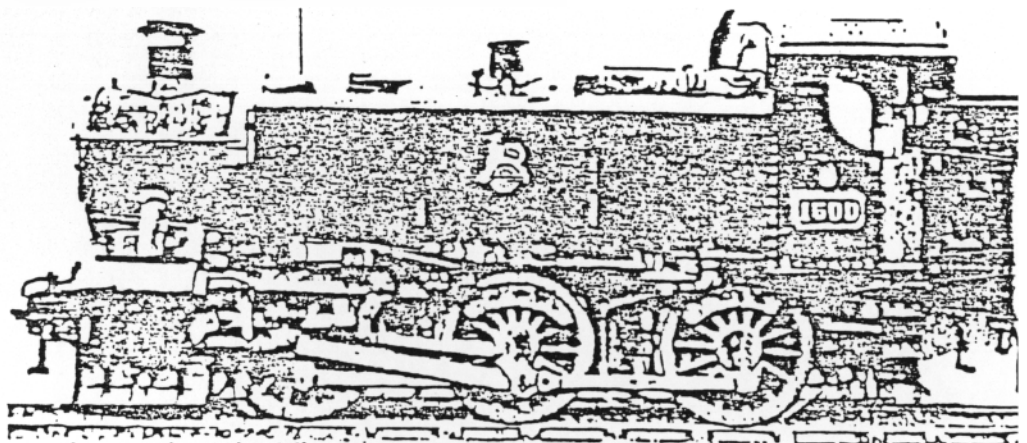

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΤΟ ΔΙΛΑΒΑΣΜΑ

ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ

ΕΚΘΕΣΗ Ο.Σ.Ε

Ε

7.2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟΥ

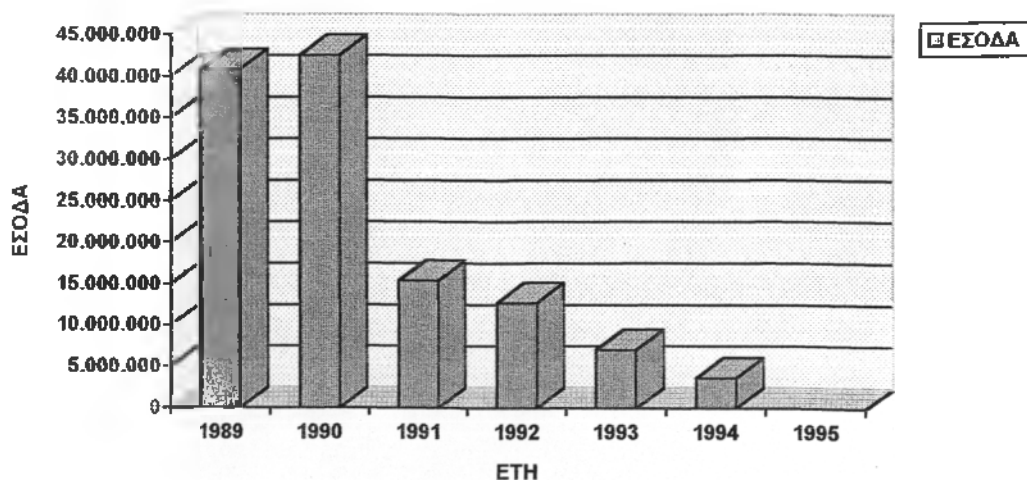
Η δημιουργία δημοτικού αναψυκτηρίου ξεκίνησε με τις καλύτερες προϋποθέσεις, στην πορεία όμως αποδείχθηκε παθητικό έως αρνητικό για την επιχείρηση και έτσι προχώρησε σε ενοικίαση του χώρου σε ιδιώτες. Έτσι από το 1991 και ύστερα ο χώρος του δημοτικού αναψυκτηρίου ενοικιάζεται και η Δ.Ε.Π.Α.Κ. λαμβάνει τα μίσθια αυτού.

Παραθέτουμε έναν πίνακα που αναλύει τα έσοδα και έξοδα του αναψυκτηρίου κατά την περίοδο 1989-1995.⁶⁶

ΕΣΟΔΑ

ΕΤΟΣ	ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ
1989	40.815.076
1990	42.508.905
1991	15.358.683
1992	12.648.000
1993	7.024.000
1994	3.606.000
1995	-

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

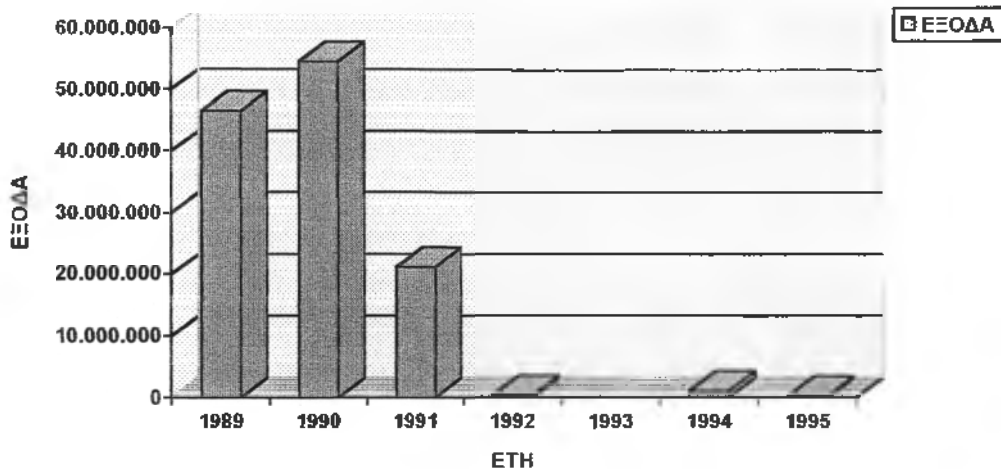

⁶⁶ Απολογιστικοί πίνακες 1989-1995.

ΕΞΟΔΑ

ΕΤΟΣ	ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ
1989	46.446.166
1990	54.509.298
1991	21.152.317
1992	293.820
1993	-
1994	1.035.834
1995	135.270

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Κάνοντας μία αντιπαράθεση εσόδων - εξόδων του αναψυκτηρίου, παρατηρούμε ότι τα ποσά τα πρώτα χρόνια είναι πολύ υψηλότερα σε σχέση με τα τελευταία, την τελευταία χρονιά (1995) δεν υπάρχουν έσοδα, παρά μόνο έξοδα που ανέρχονται στο ποσό των 135.270 δρχ. Αυτό το οποίο θα πρέπει να μας απασχολήσει είναι το γεγονός ότι ενώ υπάρχουν αρκετά μεγάλα ποσά στην κατηγορία των εσόδων, αυτοί που το διαχειρίζονται δεν έχουν την δυνατότητα και τις γνώσεις να τα αξιοποιήσουν σωστά, με αποτέλεσμα να υπάρχει ζημιά.

Σε αυτό το σημείο μπαίνει το θέμα της σωστής διαχείρισης και κατά πόσο τα άτομα που τοποθετούνται στους εκάστοτε τομείς είναι τα πλέον κατάλληλα για τις θέσεις αυτές. Δεν είναι δυνατόν να έχουμε ποσά των 40εκ. και 42 εκ. και παρόλα αυτά, τα έξοδα να τα υπερβαίνουν και να μην υπάρχει αν όχι κέρδος μία ισόρροπη κατάσταση. Χρειάζεται επομένως ο πολιτισμός διαχείριση; και αν ναι πώς; Οι έννοιες του πολιτισμού και της διαχείρισης συνυπάρχουν ή ορίζουν κάτι το διαφορετικό; Το ερώτημα φαίνεται να είναι δικαιολογημένο, αν αναλογιστεί κανείς, ότι πολιτισμός και διαχείριση αλληλοαποκλείονται από πολλές απόψεις. Με τον πολιτισμό συνδέουμε δημιουργική ελευθερία, ατομικότητα και δημιουργικό χάος,

ενώ στην αναφορά του όρου διαχείριση σκεφτόμαστε αποτελεσματικότητα, παραγωγικότητα και οικονομική επιτυχία. Στα περιθώρια για την καλλιτεχνική ανάπτυξη αντιπαραβάλλεται φαινομενικά ή θεωρία και πράξη σε σχέση με σχέδια, αριθμούς και ελέγχους στόχων.

Η διαχείριση μπορεί να είναι η ηγετική ομάδα μιας μεγάλης επιχείρησης, μπορεί όμως να αφορά τις τεχνικές του σχεδιασμού και της οργάνωσης ή και τον τομέα της άμεσης διοίκησης συνεργατών. Επομένως ο τρόπος που εμφανίζεται σήμερα το φαινόμενο "διαχείριση" ανάγεται τελικά στο βασικό πρόβλημα μιας βελτιωμένης διοίκησης επιχειρήσεων. Εδώ παίζει ρόλο η επίδραση στους συνεργάτες προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη στόχων. Η διαχείριση του πολιτισμού περιλαμβάνει κυρίως τις μεθόδους και τεχνικές που ενδυναμώνουν τον πολιτισμό, μια διαχείριση δηλαδή με την λειτουργική έννοια. Γίνεται κατανοητό από τα προαναφερόμενα ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί η επιστήμη της διαχείρισης και στον πολιτιστικό τομέα.

7.3 ΚΕΝΤΡΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Οι νέοι της επαρχίας δεν έχουν κανένα μέσο ψυχαγωγίας και κανένα κίνητρο μορφωτικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, όπως έχουν οι νέοι των πόλεων, γι' αυτό και η ύπαιθρος ερημώνει από τους νέους.

Η ιδέα της δημιουργίας Κέντρων νεολαίας, από τους ιθύνοντες, είχε ως στόχο την παροχή ουσιαστικής βοήθειας στους νέους ανθρώπους, δηλαδή ψυχαγωγίας, ενημέρωσης, μόρφωσης, πολιτιστικής καλλιέργειας, καθώς και την παράλληλη εξάπλωση της Δ.Ε.Π.Α.Κ και την αποκέντρωση των λειτουργιών της σε νέους χώρους. Η κατασκευή μιας μεγάλης "Τέντας" στο Ανατολικό κέντρο, η οποία εξασφάλιζε ένα πρότυπο κλειστό γυμναστήριο με καλές προδιαγραφές έδωσε νέα προοπτική στον μαζικό αθλητισμό, αλλά και την χρησιμοποίησή του χώρου για σημαντικές εκδηλώσεις.⁶⁷

Η λειτουργία των κέντρων νεολαίας καθορίζονταν με ειδική σύμβαση μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθώς επίσης του Δήμου Καλαμάτας και της Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Η πρόταση τέθηκε και μεγαλόπνοα σχέδια άρχισαν να λέγονται, δυστυχώς όμως τίποτε από όλα αυτά δεν πέρασε στην υλοποίηση.

Η συγκρότηση της αρχική πρόταση είχε ως εξής: μετά τους σεισμούς '86 ειπώθηκε να δημιουργηθούν στον χώρο της Αγίας Τριάδος και στην περιοχή της Τέντας δύο αίθουσες αντίστοιχα, οι οποίες θα περιλάμβαναν σφαιριστήρια, video, προβολή ταινιών, αίθουσα μουσικής κ.α. Η πρόταση συγκροτήθηκε, από το σημείο εκείνο όμως και ύστερα τέθηκαν τα ερωτήματα ποιος τελικά είχε την ικανότητα να τα διεύθυνε αυτά τα κέντρα; και πώς θα οριζόταν τα κριτήρια του; μπορεί ένας νέος των 15-20 χρόνων να αναλάβει πρωτοβουλίες χωρίς να ξεφύγει από τον στόχο δημιουργίας του κέντρου και κατά πόσο οι υπεύθυνοι που θα αναλάμβαναν μπορούν να ορίσουν τι είναι διασκέδαση για ένα νέο άνθρωπο; κατά πόσο διευκόλυνε κάποιους η αποκέντρωση των λειτουργιών κ.α.⁶⁸

Από το σημείο εκείνο, άρχισαν οι αντιδράσεις και έτσι η πρόταση ποτέ δεν υλοποιήθηκε και παρέμεινε η μελέτη των κέντρων μόνο στα χαρτιά.

⁶⁷ Διαφημιστικό φυλλάδιο Δ.Ε.Π.Α.Κ., 1989

⁶⁸ Πληροφορίες που μας παρείχε ο κ. Χ. Παλαμάρας.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Σε όλους τους τομείς η Δ.Ε.Π.Α.Κ. έχει το δικαίωμα να θεσπίζει ένα σημαντικό αριθμό υποτροφιών για τα παιδιά που αριστεύουν τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, ορίζοντας το ύψος τους και την διάρκεια αυτών. Επίσης η Δ.Ε.Π.Α.Κ. σε συνεργασία με των Δήμο Καλαμάτας έχει την υποχρέωση να καταρτίζει κάθε χρόνο ένα ετήσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων αφιερωμένο στους προαναφερόμενους τομείς, ξεχωριστά για τον καθένα από αυτούς.

Δ Η Μ Ο Τ Ι Κ Η Σ Χ Ο Λ Η Χ Ο Ρ Ο Υ

Ν ι κ ο λ έ τ α Κ α ρ μ ο ί ρ η

Σ ά ν ι α Σ τ ρ ι μ π ά κ ο υ

Ι ω ά ν ν α Μ π ο υ ρ ν ι ά

Γ ε ω ρ γ ί α Τ σ ώ τ σ ο υ

Α ν α σ τ α σ ί α Ζ ε ρ β ά κ η

Ν τ α ν ι έ λ α Α λ έ ξ η

Α Π Ο Ν Ο Μ Η Β Ρ Α Β Ε Ι Ω Ν Σ Ε Μ Α Θ Η Τ Ε Σ
Τ Ω Ν Τ Ρ Ι Ω Ν Σ Χ Ο Λ Ω Ν Τ Η Σ Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Ε λ α β α ν Π τ υ χ ί ο Χ ο ρ ε υ τ ή τ η ς Β α σ ι λ ι κ ή ς
Α κ α δ η μ ί α ς Χ ο ρ ο υ τ ο υ Λ ο ν δ ί ν ο υ

Π ρ ώ τ η Β α θ μ ί δ α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ Δ.Ε.Π.Α.Κ.

1.ΓΕΝΙΚΑ

Στην πρώτη προγραμματική σύμβαση αναφέρεται ότι οι πόροι για την λειτουργία της Δ.Ε.Π.Α.Κ. θα προέρχονταν κυρίως:⁶⁹

- από Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών
- από τις Υπηρεσίες Νέας Γενιάς του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης
- από τον τακτικό Προϋπολογισμό του Δήμου Καλαμάτας
- από τα έσοδα της επιχείρησης

Είναι επίσης δυνατή η χρηματοδότηση από άλλους φορείς του δημόσιου τομέα, το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, διεθνείς οργανισμούς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα (π.χ. χορηγίες).

Για τα έτη 1985-86 για παράδειγμα προβλέπονταν:⁷⁰

για το 1985.

1. Υπουργείο Πολιτισμού (10.000.000 δρχ.)
2. Υπηρεσία Νέας Γενιάς (20.000.000 δρχ., τα 10 εκ. στο τμήμα ελεύθερου χρόνου και τα άλλα 10 εκ. στα υπόλοιπα)
3. Δήμος Καλαμάτας (10.000.000 δρχ.)

για το 1986.

- 1.Υπουργείο Πολιτισμού
  - Τμήμα Χορού (3.000.000 δρχ.)
  - Τμήμα Μουσικής (8.000.000 δρχ.)
  - Τμήμα Εικαστικών (3.000.000 δρχ.)
  - Τμήμα Κιν/φου και άλλων οπτι/κών μέσων (6.000.000 δρχ.)
2. Υπηρεσία Νέας Γενιάς
  - Τμήμα Χορού (5.000.000 δρχ.)
  - Τμήμα Μουσικής (5.000.000 δρχ.)
  - Τμήμα Εικαστικών (2.000.000 δρχ.)
  - Τμήμα Κιν/φου και άλλων οπτι/κών μέσων (4.000.000 δρχ.)
  - Τμήμα Ελεύθερου Χρόνου (4.000.000 δρχ.)
3. Δήμος Καλαμάτας (20.000.000 δρχ.)

Στην ανανέωση της προγραμματικής σύμβασης οι πόροι καθορίζονται ότι θα προέρχονται:

1. Υπουργείου Πολιτισμού
2. Τακτικό προϋπολογισμό Δήμου Καλαμάτας

⁶⁹ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης, άρθρο 44
Βλέπε το αυτό.

3. Έσοδα επιχείρησης
4. Προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το ΥΠ.ΠΟ. από το οικονομικό έτος 1996 έως τη λήξη της σύμβασης έλαβε την υποχρέωση να επιχορηγεί την Δ.Ε.Π.Α.Κ. με το ποσό των 150.000.000 δρχ., τουλάχιστον για κάθε χρόνο, με το ίδιο ποσό (150.000.000 δρχ.) και ο Δήμος Καλαμάτας.

Ανάλογα τους ρυθμούς υλοποίησης των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων θα καθορίζεται ανά διετία, αν τίθεται θέμα επιπλέον χρηματοδότησης πλέον του καθορισμένου, ειδικά το ύψος της χρηματοδότησης θα προσδιορίζεται σύμφωνα με το τελευταίο επιχορηγούμενο ποσό, προσαυξημένο με το 75% του συνολικού πληθωρισμού της παρελθούσης διετίας.

Όταν της 25 Ιουνίου 1988 συγκεντρώθηκε η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της προγραμματικής σύμβασης, μεταξύ των άλλων τονίσθηκε η ανάγκη βελτίωσης των οικονομικών της επιχείρησης καθώς και η παροχή επιχορηγήσεων από διάφορους φορείς.⁷¹

Α) Όσον αφορά τα Οικονομικά:

ι) ενοποίηση των πόρων, ιι) πρόταση στους συμβαλλόμενους φορείς του Υπ. Πολιτισμού και Νέας Γενιάς καθώς και του Δήμου Καλαμάτας να αυξήσουν την επιχορήγηση της Δ.Ε.Π.Α.Κ. το έτος 1988 από 25 εκ. σε 30 εκ. το 1989.

Β) Όσον αφορά τις επιχορηγήσεις:

ι) να παρέχονται επιχορηγήσεις από το Υπ. Παιδείας, ιι) Υπ. Εργασίας, ιιι) Νομαρχιακό Συμβούλιο, ιν) τον Ε.Ο.Τ., ν) τις Τράπεζες και νι) τον Ιδιωτικό Τομέα. Οι επιχορηγήσεις γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 1416/1984.

Εκτός από την συμμετοχή ορισμένων εκπροσώπων τοπικών φορέων στο Δ.Σ. της Δ.Ε.Π.Α.Κ. οι πολιτιστικοί σύλλογοι ενισχύονται και οικονομικά από την Δ.Ε.Π.Α.Κ., άλλοι άμεσα με την μορφή ετήσιας τακτικής ενίσχυσης και άλλοι έμμεσα με την μορφή της συμπαραγωγής σημαντικών εκδηλώσεων.

Ο Δήμος Καλαμάτας διέθεσε στην Επιχείρηση για να μπορέσει να ξεκινήσει, το χρηματικό ποσό των δώδεκα εκατομμυρίων (12.000.000.) δρχ. ως αρχικό Κεφάλαιό της.

⁷¹ Πρακτικό Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης Υπουργείου Πολιτισμού - Γραμματείας Νέας Γενιάς - Δήμου Καλαμάτας και Δ.Ε.Π.Α.Κ.

2. ΕΣΟΔΑ- ΕΞΟΔΑ

Τα έσοδα διακρίνονται σε τακτικά και έκτακτα.⁷²

Τακτικά είναι τα έσοδα που προέρχονται από δίδακτρα των Σχολών, από προσόδους της κινητής και ακίνητης περιουσίας και από την λειτουργία των αναψυκτηρίων, από τακτικές επιχορηγήσεις του Δήμου Καλαμάτας, του Υπουργείου Πολιτισμού.

Έκτακτα είναι τα έσοδα από έκτακτες επιχορηγήσεις του Δήμου ή άλλου φορέα, από δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα, κληρονομίες, εισφορές και άλλες έκτακτες επιχορηγήσεις.

Οι πιστώσεις προβλέπονται χωριστά για:

- γενικά έξοδα
- ειδικά έξοδα λειτουργίας υπηρεσιών
- αγορά παγίων στοιχείων
- εξυπηρέτηση δανείων
- έξοδα επιμορφωτικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων
- έξοδα πολιτιστικών δραστηριοτήτων και
- για αποθεματικό.

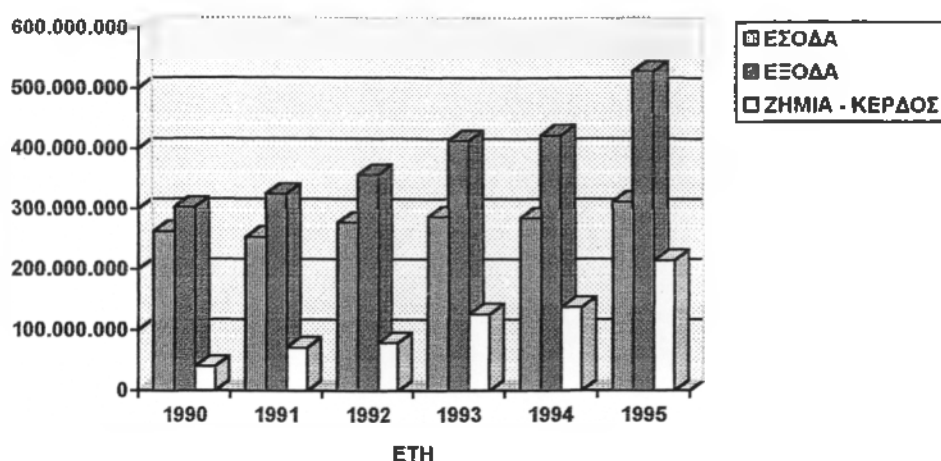
Να τονίσουμε ότι οποιοσδήποτε αναμορφώσεις προκύπτουν στον Προϋπολογισμό, γίνονται εφόσον παρουσιασθούν ανάγκες που επιβάλλουν άμεση αντιμετώπιση, και ύστερα από απόφαση του Δ.Σ., η οποία υπόκειται στην έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τα έσοδα - έξοδα από το έτος 1990 έως 1995 βάση έκθεσης πεπραγμένων της επιχείρησης.

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΖΗΜΙΑ-ΚΕΡΔΟΣ
1990	263.484.977	303.393.418	Ζημιά 39.908.441 δρχ.
1991	253.938.893	325.307.958	Ζημιά 71.369.065 δρχ.
1992	277.875.844	357.141.070	Ζημιά 79.265.226 δρχ.
1993	287.078.157	413.715.504	Ζημιά 126.637.347 δρχ.
1994	284.973.087	422.481.623	Ζημιά 137.508.536 δρχ.
1995	312.382.202	528.128.931	Ζημιά 215.746.729 δρχ.

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

⁷² Από Τεχνοοικονομική μελέτη Σκοπιμότητας της Επιχείρησης.

Στη στήλη ΖΗΜΙΑ - ΚΕΡΔΟΣ τα νούμερα απεικονίζουν μόνο ΖΗΜΙΑ.

Όπως θα αναλύσουμε και παρακάτω το γεγονός ότι η επιχείρηση παρόλο το μεγάλο ποσοστό των επιχορηγήσεων παρουσιάζει συνεχώς ζημιά, κάνει την κατάσταση κρίσιμη. Οι υπεύθυνοι θα πρέπει να θέσουν προτάσεις και να βρουν λύσεις να αντιμετωπίσουν την υπάρχων δεδομένα, ώστε να φτάσουν σε ένα επίπεδο εξισορρόπησης.

Τα έξοδα τμημάτων διακρίνονται σε:

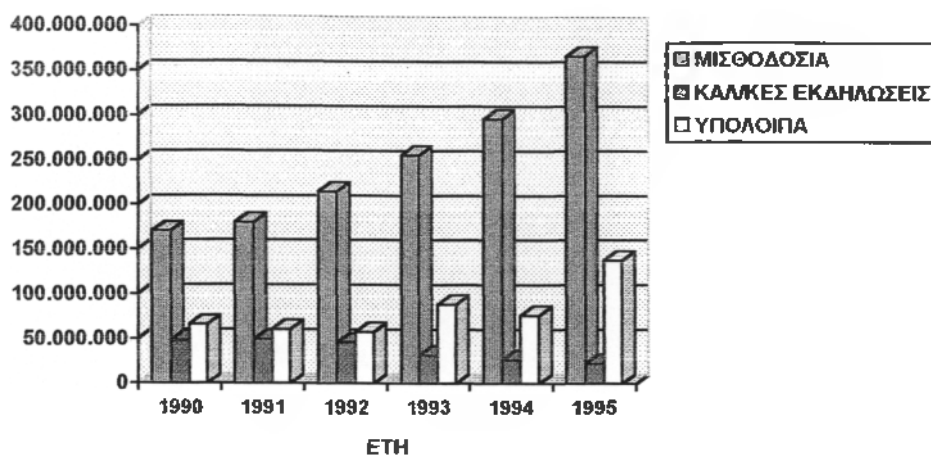
1. Έξοδα Μισθοδοσίας
2. Έξοδα Καλλιτεχνικών Εκδηλώσεων
3. Υπόλοιπα Έξοδα

και για το διάστημα των τεσσάρων αυτών χρόνων (1990-1995) έχουν ως εξής:

ΕΞΟΔΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ	ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΛ. ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ
1990	170.650.000	48.500.000	65.957.007
1991	180.300.000	49.450.000	60.596.628
1992	214.500.000	45.900.000	57.719.868
1993	255.422.588	32.100.000	88.722.961
1994	296.159.518	27.000.000	76.285.388
1995	367.350.792	22.481.213	138.296.926

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Όσον αφορά τα έξοδα των τμημάτων, βλέπουμε ότι από τους τρεις τομείς αύξηση παρουσιάζουν ο τομέας της μισθοδοσίας, ενώ αντίθετα οι άλλοι δύο τομείς αυξομειώνονται με μία σημαντική μείωση όσον αφορά τον τομέα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

Παίρνοντας τον Τομέα των Καλλιτεχνικών εκδηλώσεων μεμονωμένα, πιο κάτω παραθέτουμε έναν συγκριτικό πίνακα καλοκαιρινών εκδηλώσεων ετών 1987-1992, στον οποίο φαίνεται το κόστος και οι εισπράξεις αυτών.

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΕΛΛΕΙΜΑ
1987	20	13.200.000	10.100.000	3.100.000
1988	23	14.600.000	4.600.000	10.000.000
1989	28	22.400.000	7.000.000	15.400.000
1990	28	26.500.000	2.000.000	24.500.000
1991	15	35.200.000	19.000.000	16.200.000
1992	22	45.000.000	25.000.000	20.000.000

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Στον πιο πάνω πίνακα παρατηρούμε μία αύξηση του αριθμού των εκδηλώσεων τα έτη 1989-90, ο αριθμός των οποίων φτάνει τις 28, οι εισπράξεις όμως που προκύπτουν είναι μηδαμινές σε σχέση με το κόστος των εκδηλώσεων. Αυτό που πρέπει να αναρωτηθούμε είναι γιατί οι εκδηλώσεις της Δ.Ε.Π.Α.Κ. δεν συγκεντρώνουν τόσο πλήθος, ενώ αντίθετα των διαφόρων ερασιτεχνικών σχημάτων είναι γεμάτες. Τι είναι τελικά αυτό που φταίει; Πώς θα αντιμετωπιστεί το έλλειμμα που αυξάνεται ολοένα; Παρατηρούμε στον πίνακα ότι το 1987 το κόστος είκοσι (20) εκδηλώσεων έφτασε στο ποσόν των 13.200.000 δρχ., σε σχέση με το έτος 1992 που το κόστος είκοσι δύο εκδηλώσεων (22) στοίχισε 45.000.000. Είναι βέβαιο ότι οι τιμές στο διάστημα των 5 ετών έχουν αλλάξει ριζικά αλλά και οι απαιτήσεις των ατόμων διαφοροποιούνται. Σχολιάζοντας τα δεδομένα του πίνακα παρατηρούμε, ότι σε καμιά περίπτωση, στο διάστημα των έξι (6) χρόνων, οι εισπράξεις δεν κατάφεραν να καλύψουν το κόστος των εκδηλώσεων.

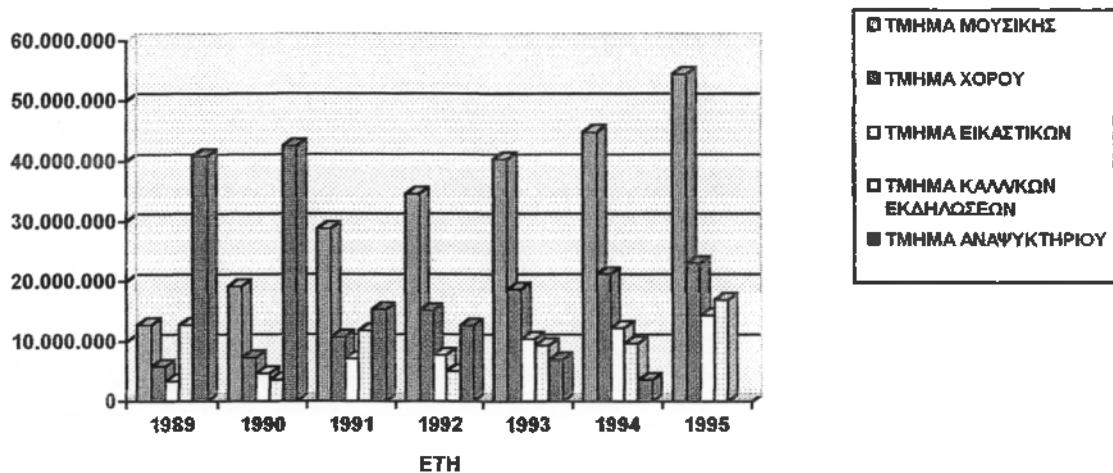
Μήπως σε αυτό το σημείο θα πρέπει οι υπεύθυνοι ν' αναρωτηθούν, τη σπουδαιότητα του τομέα των Δημοσίων Σχέσεων της επιχείρησης και τη σημασία αυτού στη συνολική εικόνα που παρουσιάζει η επιχείρηση προς τα έξω.

Ποιο κάτω παρουσιάζουμε τα Έσοδα και τα Έξοδα των τμημάτων την περίοδο 1989-1995.

ΕΣΟΔΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

ΕΤΗ	ΤΜ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΤΜ. ΧΟΡΟΥ	ΤΜ. ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ	ΚΑΛΛ/ΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΤΜ. ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟΥ
1989	12.779.000	5.862.500	3.355.000	12.713.208	40.815.076
1990	19.120.000	7.289.000	4.628.500	3.557.000	42.508.905
1991	28.775.500	10.780.000	7.095.500	11.797.276	15.358.683
1992	34.588.250	15.137.400	7.738.750	5.082.700	12.648.000
1993	40.308.375	18.666.250	10.365.250	9.305.200	7.024.000
1994	44.841.500	21.220.875	12.247.500	9.621.000	3.606.000
1995	54.434.675	22.998.500	14.405.500	16.869.000	-

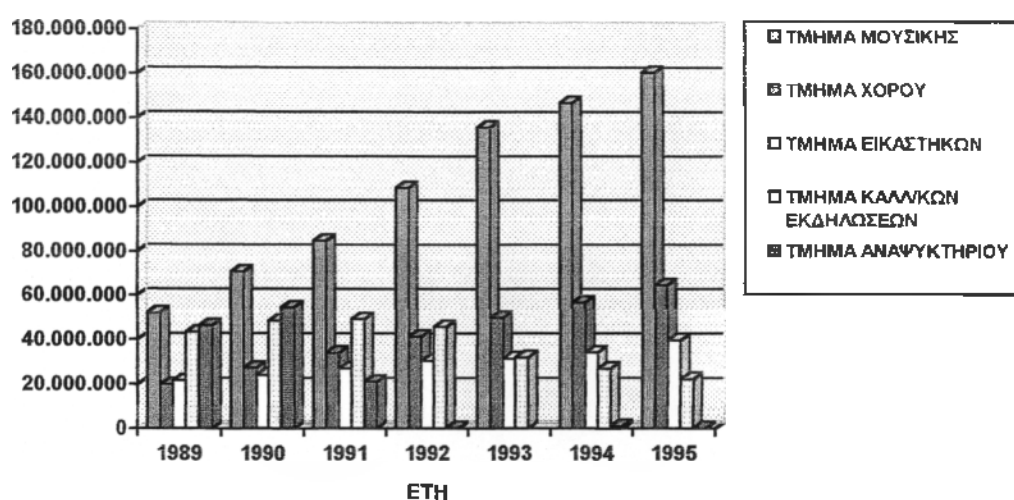
Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

ΕΞΟΔΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

ΕΤΗ	ΤΜ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ	ΤΜ. ΧΟΡΟΥ	ΤΜ. ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ	ΚΑΛΛΩΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΤΜ. ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟΥ
1989	52.203.497	20.073.935	21.863.089	43.623.007	46.446.166
1990	70.946.183	27.174.271	24.159.332	48.524.209	54.509.298
1991	84.712.849	34.089.483	27.013.683	49.444.845	21.152.317
1992	108.580.993	41.544.278	30.404.778	45.924.154	293.820
1993	135.819.472	49.959.647	31.508.108	32.084.447	-
1994	147.036.113	56.896.772	34.297.383	27.063.162	1.035.834
1995	160.595.336	64.638.907	39.903.989	22.481.213	135.270

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. κατά την διάρκεια του έτους 1991 διέκοψε δύο δραστηριότητές της. Η μία ήταν τα αναψυκτήρια τα οποία μίσθωσε σε ιδιώτες, άρα τα έσοδα από κει και πέρα προέρχονται απλά από ενοίκια, και η άλλη ήταν η λειτουργία του παιδικού κέντρου. Γι αυτόν τον λόγο παρατηρείται και η αισθητή μείωση των εσόδων στο αντίστοιχο τμήμα. Συγκρίνοντας τους δύο πίνακες βλέπουμε ότι τα έξοδα υπερβαίνουν κατά πολύ τα έσοδα, γεγονός που κάνει την επιχείρηση προβληματική και μας κάνει να αναρωτηθούμε για το μέλλον αυτής. Αν δεν μπορέσει να βρει τρόπους να αυξήσει τα έσοδά της, δυστυχώς θα μπει στο γενικό πλαίσιο των διαφόρων δημοτικών επιχειρήσεων που δημιουργούνται για λόγους σκοπιμότητας και καταλήγουν προβληματικές, παρουσιάζοντας συνεχώς ζημιά.

Όσον αφορά τα έσοδα-έξοδα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων της περιόδου (1990-1994) αναλυτικά έχουν ως εξής:⁷³

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ Δ.Ε.Π.Α.Κ. (1990-1994)

ΕΤΟΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΕΞΟΔΑ	ΕΣΟΔΑ
1990	Χειμώνας '90	12.000.000	250.000
	Καλοκαίρι '90	26.500.000	3.350.000
	ΣΥΝΟΛΟ	48.500.000	3.600.000
1991	Χειμώνας '91	12.500.000	5.500.000
	Καλοκαίρι '91	37.000.000	18.500.000
	ΣΥΝΟΛΟ	49.500.000	24.000.000
1992	Χειμώνας '92	8.000.000	350.000
	Καλοκαίρι '92	45.000.000	15.450.000
	ΣΥΝΟΛΟ	53.000.000	15.800.000
1993	Χειμώνας '93	6.500.000	300.000
	Καλοκαίρι '93	25.600.000	19.600.000
	ΣΥΝΟΛΟ	32.100.000	19.900.000
1994	Χειμώνας '94	7.500.000	250.000
	Καλοκαίρι '94	19.500.000	27.150.000
	ΣΥΝΟΛΟ	27.000.000	27.400.000

Πηγή: Πρακτικό Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας

Βλέποντας τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι τα έσοδα που τελικά προκύπτουν δεν είναι δυνατόν να καλύψουν το κόστος των εκδηλώσεων, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να χρεώνεται ζημιά. Σε κανένα από τα προαναφερόμενα έτη, τα έσοδα δεν μπόρεσαν καν να ισοσκεληθούν με τα έξοδα.

⁷³ Υπ αριθμ. 168/97 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας.

Τα Κορυφαία γεγονότα που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 1990-1994 φαίνονται στο πιο κάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ	ΚΟΡΥΦΑΙΟ ΓΕΓΟΝΟΣ	ΕΞΟΔΑ	ΕΣΟΔΑ
1990	ΧΟΡΩΔΙΑΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ	10.000.000	400.000
1991	ΑΓΩΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ	27.900.000	13.700.000
1992	ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ	41.500.000	14.800.000
1993	ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΟΡΟΥ ΑΠΟ ΚΙΝ/ΦΟ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟ	15.100.000	3.600.000
1994	α) ΓΑΜΟΣ	4.500.000	11.400.000
	β) ΗΜΕΡΕΣ JAZZ	5.500.000	7.000.000
	ΣΥΝΟΛΟ 1994	10.000.000	18.400.000

Πηγή: Πρακτικό Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας

Στον πιο πάνω πίνακα παρατηρούμε ότι εκτός από το έτος 1994, στην διάρκεια του οποίου τα έσοδα υπερβαίνουν τα έξοδα, (με ένα κέρδος των 8.400.000 εκ. δρχ.), στα προηγούμενα έτη τα έξοδα είναι πολύ μεγαλύτερα των εσόδων που τελικά προκύπτουν. Εδώ τίθεται το ερώτημα γιατί τελικά παρατηρείται αυτή η ψαλίδα μεταξύ εσόδων-εξόδων;

Αξίζει να τονίσουμε ότι για το έτος 1994 στο ποσό των 11.400.000 περιλαμβάνονταν τα 10.000.000 δρχ. τα οποία είχε επιχορηγήσει το Υπουργείο Πολιτισμού αναλαμβάνοντας την υποχρέωση η Δ.Ε.Π.Α.Κ. στο μέλλον να δώσει παράσταση του Ελληνικού Γάμου στη Γαλλία

Η συνεργασία του Δήμου Καλαμάτας συνίσταται στη διοργάνωση των εκάστοτε εκδηλώσεων της Δ.Ε.Π.Α.Κ. υπό την αιγίδα του καθώς και στην οικονομική κάλυψη των δαπανών που προκύπτουν από τις μετακινήσεις και την φιλοξενία των συγκροτημάτων που καλούνται κάθε φορά.

Συγκεκριμένα για το έτος 1997, και στα πλαίσια του 3ου Διεθνές Φεστιβάλ Χορού που πραγματοποιήθηκε στην πόλη της Καλαμάτας κατά την διάρκεια του καλοκαιριού, αποφασίστηκε η συνεργασία του Δήμου με τη Δ.Ε.Π.Α.Κ. για την διοργάνωση έξι (6) εκδηλώσεων, το κόστος των οποίων ανέρχονταν στο ποσό των 31.750.000 δρχ.

Κατόπιν αυτών των εξελίξεων το Δημοτικό Συμβούλιο τροποποίησε την περίοδο εκείνη τον Προϋπολογισμό του και δημιούργησε έναν νέο Κωδικό Κ.Α. 062.9στ με τίτλο "Αμοιβή, οδοιπορικά, φιλοξενίες για διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων" με το ποσό των τριάντα ενός εκατομμυρίων επτακοσίων πενήντα χιλιάδων

(31.750.000) δρχ. για να αντεπεξέλθει στη διοργάνωση των έξι (6) πιο κάτω παραστάσεων.

1. Χορευτικά συγκροτήματα "BOUVIER - OBADIA" από τη Γαλλία για εκδήλωση στις 18 Ιουλίου 1997, αξίας 7.500.000 δρχ. περίπου. Το συγκρότημα εκπροσωπείται από την κ^α Γεωργία Ηλιοπούλου.
2. Χορευτικό συγκρότημα "ARACNE MEDITERRANEO" από τη Νότια Ιταλία για εκδήλωση στις 23 Ιουλίου 1997, αξίας 4.900.000 δρχ. περίπου. Το συγκρότημα εκπροσωπείται από τον κ. Χρήστο Τσιλιγιάννη.
3. Χορευτικό συγκρότημα "CLASSICAL BALLET STARS" με Αστέρια από τα Μεγάλα Μπαλέτα του Κόσμου για εκδήλωση στις 30 Ιουλίου 1997, αξίας 12.100.000 δρχ. περίπου. Το συγκρότημα εκπροσωπείται από την κ^α Γεωργία Ηλιοπούλου.
4. Το χορευτικό συγκρότημα Φλαμένκο "EL FARRUCO" από την Ισπανία για εκδήλωση στις 4 Αυγούστου 1997, αξίας 6.200.000 δρχ. περίπου. Το συγκρότημα εκπροσωπείται από τον κ. ANTONIO MONTOYA FLORES "EL FARRUCO".
5. Διδασκαλία Σεμιναρίου Χορού, από τη δασκάλα του χορού SHELLEY SENTER και το δάσκαλο του χορού WIL SWANSON διάρκειας από 18 Ιουλίου 1997 έως 4 Αυγούστου 1997 αξίας 1.050.000 δρχ. περίπου.⁷⁴

3. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Πιο κάτω παραθέτω ενδεικτικά τους ισολογισμούς των τελευταίων χρόνων (1993-1995) που είχα στη διάθεσή μου.

⁷⁴ Υπ' αριθμ. 168/97 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας

ΔΙ.ΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Δ.Ε.Π.Α.Κ.)
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31.12.1993 (8η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ 1.1.1993-31.12.1993)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΧΡΗΣΙΣ 1993			ΧΡΗΣΙΣ 1992			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
	ΑΣΙΑ ΚΤΗΣΙΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΣΙΑ	ΑΣΙΑ ΚΤΗΣΙΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΣΙΑ	ΧΡΗΣΙΣ 1993	ΧΡΗΣΙΣ 1992
Γ. ΠΑΘΗΤΙΚΟ							A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
I. Ανώματες ακινητοποιήσεις							I. Κεφάλαια μετοχικά	
α. Άσπες ανώματες ακινητοποιήσεις	920.188.000	33.768.633	886.419.367	920.188.000	34.070.937	886.117.063	1. Καταβληθέντα	961.845.800
II. Ενώματες ακινητοποιήσεις							III. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	961.845.800
3. Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων	168.708.835	26.506.184	142.202.651	168.415.185	13.106.267	155.308.918	3. Επιχορηγήσεις Επενδύσεων παγίου ενεργητικού Ν. 1282/82	59.279.751
4. Μηχανήματα-τεχν. εγκυρίες & λοιπός μηχανικός εξοπλισμός	10.282.247	5.197.721	5.084.526	10.282.247	4.941.287	5.340.960	IV. Αποθεματικά κεφάλαια	
5. Μεταφορικά μέσα	1.324.500	596.025	728.475	1.324.500	596.025	728.475	1. Τακτικά αποθεματικά	4.921.403
6. Επιπλα & λοιπός εξοπλισμός	89.348.175	21.804.647	67.543.529	88.081.875	20.031.058	68.050.817	4. Έκτακτα αποθεματικά	93.506.655
Σύνολο Ενώματων ακινητοποιήσεων	269.663.758	54.104.577	215.559.181	268.103.807	38.674.637	229.429.170	V. Αποτέλεσμα εις νέο	98.428.058
Σύνολο ακινητοποιήσεων (I+II)	1.189.851.758	87.873.210	1.101.978.548	1.188.291.817	62.745.574	1.125.546.233	Υπόλοιπο Ζημιών Χρήσεως εις νέο (317.180.079)	(190.542.732)
III. Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις							ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (A+III+IV+V)	802.373.539
7. Άσπες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	70.000		70.000	70.000		70.000		925.285.128
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ+III)	1.189.921.758	87.873.210	1.102.048.548	1.188.361.817	62.745.574	1.125.616.233		
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
II. Αποτήσεις							I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	
11. Χρεώστες διάφοροι			23.576.298			21.132.188	2. Δάνεια Τραπεζών	30.348.631
Σύνολο Αποτήσεων			23.576.298			21.132.188	8. Άσπες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.000.000
III. Διαθέσιμα							Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	31.348.631
1. Ταμεία			18.861.981			21.316.355	II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	
3. Καταθέσεις όψεως			1.355.131			13.113.055	1. Προμηθευτές	6.052.772
Σύνολο Διαθεσίμων			20.217.112			34.429.410	5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	4.462.913
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΔII+ΔIII)			43.793.410			55.561.598	6. Ασφαλιστικοί οργανισμοί	16.743.992
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							11. Πιστωτές διάφοροι	288.711.120
1. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα σχολών			3.898.500			3.531.250	Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	315.970.797
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			3.898.500			3.531.250	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓI+ΓII)	211.032.779
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ+Δ+Ε)			1.149.740.458			1.184.709.081	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓI+ΓII)	347.319.429
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ							Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
1. Αλλάτρια περιουσιακά στοιχεία			3.380			3.380	1. Έσοδα επόμενων χρήσεων	47.500
2. Χρεωστικοί λογαμφοί εγγυήσεων & εμπρόσμων ασφαλειών			9.000.000			9.000.000	ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	47.500
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ			9.003.380			9.003.380	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (A+Γ+Δ)	1.119.740.458
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το σύνολο παθητικού είναι ίσο με το ενεργητικό.								1.184.709.081
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ος ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1993 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1993)							ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ	
			Ποσό κλειομένης χρήσεως 1993			Ποσό προηγούμενης χρήσεως 1992	1. Δασμολογία ελλείψεων παγίων στοιχείων	3.380
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως							2. Πιστωτικοί λογαμφοί εγγυήσεων & εμπρόσμων ασφαλειών	9.000.000
Κύκλος εργασιών			81.838.198			63.416.850	ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ	9.003.380
Μείον: Κόστος πωλήσεων & παροχής υπηρεσιών			254.666.629			238.048.207		
Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως (ζημίες)			(182.828.501)			(172.631.357)		
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως (Επιχορηγήσεις)			203.645.952			210.709.135		
ΣΥΝΟΛΟ			20.817.451			38.077.778		
Μείον: 1α. Έξοδα διοικητικής λειτουργ.	90.631.123			80.071.661				
β. Άσπες Προσωπικού ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ	3.856.766			5.885.049				
ΣΥΝΟΛΟ	94.487.889			85.956.710				
Πλέον: 4. Επιχορηγήσεις σε φορείς	5.685.000	100.172.889		7.355.958	93.912.688			
Μερικά κέρδη εκμεταλλεύσεως		(79.355.438)			(55.834.890)			
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & έξοδα	6.657.319			6.785.863				
Μείον: 4. Πιστωτικοί τόκοι & έσοδα	1.474.007	5.183.312		1.533.560	5.252.305			
Ολικά αποτελέσματα (ζημίες) εκμεταλλεύσεως			(84.538.750)			(61.087.195)		
II. Πλέον: Έκτακτα Αποτελέσματα								
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	108.000			210.000				
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	12.000	120.000		5.299	216.289			
Μείον:								
1. Έκτακτα & ανόργανα έξοδα	13.377			1.194.102				
2. Έκτακτες ζημιές	17.000.000			830.000				
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	77.584	17.090.961	(18.970.981)	352.765	3.376.867	(2.160.569)		
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα (ζημίες)			(101.509.711)			(63.247.763)		
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων			25.127.636			16.017.463		
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΖΗΜΙΕΣ) ΧΡΗΣΕΩΣ			(126.637.347)			(79.265.226)		

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσό κλειομένης χρήσεως 1993	Ποσό προηγούμενης χρήσεως 1992		Ποσό κλειομένης χρήσεως 1993	Ποσό προηγούμενης χρήσεως 1992
I. Καθαρές ζημιές χρήσεως			Καθαρές ζημιές χρήσεως		
Υπόλοιπο Ζημιών (126.637.347)		(79.265.226)	Υπόλοιπο Ζημιών προηγούμενης χρήσεως	(126.637.347)	(79.265.226)
Υπόλοιπο Ζημιών εις νέο (317.180.079)		(190.542.732)	Υπόλοιπο Ζημιών εις νέο	(317.180.079)	(190.542.732)
ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ			1) ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΙΚΗΤΑΚΗΣ		
2) ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΛΗΣ			3) ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΛΑΜΑΡΑΣ		
4) ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ			5) ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΥΡΕΑΣ		
6) ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΚΑΣ			7) ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ		
8) ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΤΣΙΑΙΕΡΗΣ			9) ΣΠΥΡΟΣ ΦΕΓΓΙΣ		

Κολαμάτα 30 Απριλίου 1994

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Δ.Ε.Π.Α.Κ.)
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31.12.1994 (9η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ 1.1.1994 - 31.12.1994)

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	ΕΤΗΣΙΟ 1994			ΕΤΗΣΙΟ 1993			ΠΑΡΗΛΗΛΟ	
	Αξία κτήσεως	Αποβίαιος	Αναπόθεση	Αξία κτήσεως	Αποβίαιος	Αναπόθεση	ΕΤΗΣΙΟ 1994	ΕΤΗΣΙΟ 93'
ΔΑΓΙΟ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟ								
1. Αποθεματ. ενοικιοδοτησίων								
5. Λοιπές παθητικές επενδύσεις	289.424.000	20.462.016	278.961.984	970.188.000	37.748.411	884.419.589	357.291.561	941.845.90
11. Ενομήσιμα ακινήτοκτητοιακά	29.469.320	5.971.797	23.497.523	168.108.830	26.506.184	142.202.646	59.279.751	59.279.75
4. Ακίνητα-Τεκν. Ενομήσιμα 5	10.421.930	5.454.335	4.967.595	10.282.247	5.197.751	5.084.524		
5. Ακίνητα μεσοκ. Ενομήσιμα	4.734.500	596.025	798.425	1.324.500	596.025	728.425		
4. Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	98.375.141	22.806.524	66.568.617	93.318.176	21.801.442	67.516.734	4.921.401	4.921.40
Τόσολο Ενομήσιμα Ακινήτοκτητοιακών	131.381.158	25.878.681	95.763.498	269.463.258	51.104.527	218.558.731	91.504.652	93.566.65
Τόσολο Ακινήτοκτητοιακών (1+11)	431.615.154	56.296.877	374.724.462	1.189.621.758	87.673.210	1.101.978.548	96.428.058	98.478.95
111. Συμμετοχές & άλλα μετοχικά στοιχεία								
1. Λοιπές μετοχολογίες κερδοφόρα	70.000	-	70.000	70.000	-	70.000		
Τόσολο ΠΑΣΙΩΝ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟΥ (1+11+111)	431.685.154	56.296.877	374.794.462	1.189.691.758	87.673.210	1.102.048.548	145.488.413	(317.180.079)
6. ΑΥΤΟΝΟΜΟΝ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟ								
12. Διατάξεις								
11. Στάθμεος εξοπλισμός			121.975.494			23.276.298	27.925.163	30.348.631
12. Συγγλυφ. άκίνητα κρησάλλων & ενομήσιμα			560.000			1.500.000	1.500.000	1.080.000
Τόσολο Διατάξεων			122.535.494			24.776.298	29.425.163	31.428.631
111. Διατάξεις								
1. Ταμείο			636.023			18.861.931	10.294.924	6.652.772
2. Καταθέσεις τραπεζών			13.974.180			1.529.121	2.447.016	4.447.513
Τόσολο Διατάξεων			14.610.203			20.391.052	12.741.940	11.100.285
Τόσολο ΑΥΤΟΝΟΜΟΝ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟΥ (12+111)			137.045.697			40.192.110	373.422.243	288.711.120
1. Διατάξεις							427.261.584	315.910.357
Τόσολο ΑΥΤΟΝΟΜΟΝ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟΥ (12+111)							428.686.528	347.319.128
1. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟΥ								
2. Στοιχ. κτήσεως κρησάλλων κρησάλλων			5.423.425			1.884.500	16.500	47.500
Τόσολο ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟΥ			5.423.425			1.884.500	16.500	47.500
ΤΕΛΙΚΟ Τόσολο ΕΜΕΡΗΤΙΚΟΥ (1+6+1)			917.013.184			1.149.740.458	513.012.781	1.149.740.458
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΝ ΠΡΟΒΛΕΤΩΝ								
1. Αλλαξία κρησάλλων κρησάλλων			3.410			3.380	3.410	3.380
2. Τραπεζικοί λογαίωφ κρησάλλων & κρησάλλων κρησάλλων			9.000.000			9.000.000	9.000.000	9.000.000
Τόσολο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΠΡΟΒΛΕΤΩΝ			9.003.410			9.003.380	9.003.410	9.003.380

ΗΜΕΤΕΣΜΕΤΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΕΣ ΣΟΦΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΒΛΕΤΑ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΣΟΦΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΕΡΜΕΙΩΝ

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	ΠΟΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ		ΠΟΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	
	1994	1993	1994	1993
Αποθεματ. κρησάλλων	89.825.248	81.838.170		
Κέρδη κρησάλλων	288.955.116	253.644.899		
Κέρδη κρησάλλων κρησάλλων κρησάλλων	(197.329.944)	(187.434.581)		
Κέρδη κρησάλλων κρησάλλων κρησάλλων	194.504.973	203.645.492		
Τόσολο	(2.674.973)	70.012.487		
Κέρδη 3α. Έπιπλα κρησάλλων	105.857.287	98.631.123		
Κέρδη 3β. Λοιπός εξοπλισμός	4.632.125	3.854.746		
Τόσολο	110.489.412	102.485.869		
Κέρδη 4. Ενομήσιμα κρησάλλων	6.479.372	5.145.000		
Κέρδη 5. Τραπεζικοί λογαίωφ κρησάλλων	4.474.215	6.657.319		
Κέρδη 6. Διατάξεις κρησάλλων	374.889	1.474.007		
Τόσολο	11.328.476	13.376.326		
Κέρδη 7. Αλλαξία κρησάλλων κρησάλλων	(127.943.413)	(94.338.750)		
Κέρδη 8. Έπιπλα κρησάλλων	267.977	108.000		
Κέρδη 9. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	267.977	(12.000)		
Κέρδη 10. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	1.480.303	13.377		
Κέρδη 11. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	1.160.760	17.000.000		
Κέρδη 12. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	138.803	2.780.864		
Τόσολο	(127.943.413)	(94.338.750)		
Κέρδη 13. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	1130.356.307	(161.509.311)		
Κέρδη 14. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	2.152.334	72.122.434		
Κέρδη 15. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	(127.508.536)	(126.637.342)		

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΣΟΦΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	ΠΟΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ		ΠΟΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	
	1994	1993	1994	1993
Κέρδη 1α. Έπιπλα κρησάλλων	(137.508.536)	(126.637.342)		
Κέρδη 1β. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	(317.180.079)	(199.945.171)		
Κέρδη 1γ. Έπιπλα κρησάλλων κρησάλλων	(494.488.413)	(127.180.971)		

Κατάλογο 30 Απριλίου 1995

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΙ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ: 7Α ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ: Μ. ΔΑΝΤΙΝΑ ΕΙΣΡΧ. & ΔΙΕΚΘΗΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ: ΔΙ. ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΗΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΥΤΕΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Δ.Ε.Π.Α.Κ.)
 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31.12.95 (14η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ 1.1.1995 - 31.12.95)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΧΡΗΣΕΩΣ 1995						ΧΡΗΣΕΩΣ 1994			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
	Αναπόσβ		Αναπόσβ		Αναπόσβ		ΧΡΗΣΕΩΣ 1995	ΧΡΗΣΕΩΣ 1994			
	Αξία κτήσης	Αποσβέσεις	Αξία	Αξία κτήσης	Αποσβέσεις	Αξία					
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ											
I Ασύμμετες ακινητοποιήσεις											
5.Λοιπές ασύμμετες ακινητοποιήσεις	299.424.000	23.537.686	275.886.314	299.424.000	20.462.016	278.961.984					
II Ενάυμετες ακινητοποιήσεις											
3 Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων	29.469.328	7.962.396	21.506.932	29.469.328	5.971.797	23.497.531					
4.Μηχ/τα-Τεχν.Εγκαταστάσεις & λοιπός μηχαν/κός εξοπλισμός	11.188.930	5.482.117	5.706.813	10.421.930	5.454.335	4.967.595					
5.Μεταφορικά μέσα	1.324.500	596.025	728.475	1.324.500	596.025	728.475					
6.Επιπλα & λοιπός εξοπλισμός	93.152.889	25.291.672	67.861.217	90.375.401	23.806.524	66.568.877					
Σύνολο Ενάυματων Ακινήτοιποιήσεων	135.135.647	39.332.210	95.803.437	131.591.159	35.828.681	95.762.478					
Σύνολο Ακινήτοιποιήσεων (ΓI+ΓII)	434.559.647	62.869.896	371.689.751	431.015.159	56.290.697	374.724.462					
III Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις											
7.Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	70.000	0	70.000	70.000	0	70.000					
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ(ΓI+ΓII+ΓIII)	434.629.647	62.869.896	371.759.751	431.085.159	56.290.697	374.794.462					
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ											
I Αποθέματα											
5.Προκαταβολές προμηθευτών			120.000			0					
II Απαιτήσεις											
11.Χρεώστες διάφοροι			126.785.771			121.975.494					
12.Λογ/μοί διαχ/σης προκατ/λων & πιστώσεων			48.366			500.000					
Σύνολο Απαιτήσεων			126.834.139			122.475.494					
III Διαθέσιμα											
1.Ταμείο			406.107			636.023					
3.Καταθέσεις όψεως			27.712.074			13.934.180					
Σύνολο Διαθεσίμων			28.118.181			14.570.203					
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΔI+ΔII + ΔIII)			155.072.320			137.045.697					
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ											
2.Εσοδα χρήσεως εισπρακτέα σχολών			6.793.850			5.173.625					
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΜΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			6.793.850			5.173.625					
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ+Δ+Ε)			533.625.821			517.013.784					
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ											
1.Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία			3.410			3.410					
2.Χρεωστικοί λογ/μοί εγγυήσεων & εμπράγματων ασφαλειών			9.000.000			9.000.000					
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΓΙΜΩΝ ΤΑΣΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ			9.003.410			9.003.410					
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ											
I Κεφάλαιο μετοχικό											
1.Καταβεβλημένο							357.291.561		357.291.561		
III Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις Επενδύσεων											
3.Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίου ενεργητικού Ν.1262/82							59.279.751		59.279.751		
IV Αποθεματικά κεφάλαια											
1.Τακτικό αποθεματικό							4.921.403		4.921.403		
4.Εκτακτο αποθεματικό							93.506.655		93.506.655		
							98.428.058		98.428.058		
V Αποτελέσματα εις νέο											
Υπόλοιπο Ζημιών Χρήσεως εις νέο							(102.386.736)		(137.508.53)		
Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων							(454.688.615)		(317.180.07)		
Σύνολο αποτελεσμάτων εις νέο							(557.075.351)		(454.688.61)		
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑI+ΑIII+ΑIV+AV)							(42.075.981)		60.310.71		
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ											
I Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις											
2.Δάνεια Τραπεζών							25.501.655		27.925.14		
8.Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις							1.500.000		1.500.00		
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων							27.001.655		29.425.14		
II Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις											
1.Προμηθευτές							24.422.734		10.294.92		
5.Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη							4.892.911		2.647.01		
6.Ασφαλιστικοί οργανισμοί							19.801.693		40.897.19		
11.Πιστωτές διάφοροι							499.445.909		373.422.24		
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων							548.563.247		427.261.38		
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓI+ΓII)							575.564.902		456.686.52		
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ											
1.Εσοδα επομένον χρήσεων							137.000		16.50		
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΜΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ							137.000		16.50		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ+Δ)							533.625.821		517.013.78		
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ											
1.Δικαιούχοι αλλοτρίων περιουσιακών στοιχείων							3.410		3.410		
2.Πιστωτικοί λογ/μοί εγγυήσεων & εμπράγματων ασφαλειών							9.000.000		9.000.00		
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΓΙΜΩΝ ΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ							9.003.410		9.003.410		

Σχολιάζοντας τους τρεις Ισολογισμούς που παραθέσαμε, μπορούμε να πούμε μερικά από τα οικονομικά αποτελέσματα που εμφανίζονται. Το έτος 1993 το σύνολο των εσόδων ήταν 287.078.157 ενώ το σύνολο των εξόδων 413.715.504 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας ζημιά χρήσης για το έτος αυτό το ποσό των 126.637.347. Την χρονιά αυτή τα έσοδα από δίδακτρα των διαφόρων σχολών είχαν μια αύξηση 21%. Το κόστος μισθοδοσίας έφτασε στο ποσό των 291.657.065 δρχ. συμπεριλαμβανομένου μισθοδοσία 114 ατόμων, οδοιπορικά προσωπικού εκτός Καλαμάτας και έξοδα φιλοξενίας. Ο λογαριασμός αυτός αποτέλεσε το 81,2% του συνόλου των τακτικών εξόδων.

Το έτος 1994 το σύνολο των εσόδων ήταν 284.973.087 ενώ το σύνολο των εξόδων 422.481.623 παρουσιάζοντας ζημιά χρήσης για το τρέχων έτος 137.508.536.

Σε σχέση με το προηγούμενο έτος τα έσοδα από δίδακτρα είχαν αύξηση 10%, ενώ το κόστος μισθοδοσίας το οποίο έφτασε το ποσό των 333.404.348 εκατομμύρια δρχ., αποτέλεσε το 83% του συνόλου των τακτικών εξόδων.

Το έτος 1995 το σύνολο των εσόδων ήταν 457.764.170 ενώ το σύνολο των εξόδων 560.150.906 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας ζημιά χρήσης για το έτος αυτό 102.386.736 εκατ. δρχ. Τα έσοδα από τα δίδακτρα την χρονιά αυτή παρουσίασαν μία αύξηση 21%, ενώ το κόστος μισθοδοσίας με το ποσό των 375.614.526 εκατ. δρχ. αποτέλεσε το 71% του συνόλου των τακτικών εξόδων.

Τους Ισολογισμούς που αναλύουμε σε ότι αφορά το ενεργητικό που περιλαμβάνει (το πάγιο ενεργητικό και το κυκλοφορούν) και το παθητικό που αποτελείται από το ίδιο κεφάλαιο, τις υποχρεώσεις της επιχείρησης και τους μεταβατικούς λογαριασμούς.

4. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Ένα από τα σημαντικότερα κίνητρα του Ν.1262/82 αποτελεί ο θεσμός των επιχορηγήσεων με τον οποίο καλύπτεται ένα σημαντικό μέρος της επένδυσης από το κράτος. Στο Ν.1262/82 οι επενδύσεις των οργανισμών Τ.Α. τυγχάνουν προνομιακής μεταχείρισης και επιδοτούνται με ισχυρότερα κίνητρα σε σχέση με τις ιδιωτικές επενδύσεις. Έτσι ανάλογα με την περιοχή και το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας οι δημοτικές επιχειρήσεις μπορούν να επιχορηγηθούν μέχρι το 65% του συνολικού κόστους της επένδυσης, ενώ η ίδια συμμετοχή μπορεί να μειωθεί μέχρι και στο 10%.

Εκτός από τις προβλέψεις του Ν.1262/82, είναι σκόπιμο να αναφέρουμε ξανά τις δυνατότητες χρηματοδότησης των δημοτικών επιχειρήσεων από τα Κοινοτικά ταμεία, τα οποία αναλύσαμε στο πρώτο κεφάλαιο (βλ. σελ.)

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αποτελούν βασική πηγή χρηματοδότησης των δαπανών της Τ.Α., βέβαια το ύψος των επιχορηγήσεων δεν είναι σταθερό και συνεπώς δεν επιτρέπουν μακροπρόθεσμο προγραμματισμό των δραστηριοτήτων των Ο.Τ.Α., από την άλλη δεν συμβάλλουν στην ενίσχυση της υπευθυνότητας των Ο.Τ.Α. και το πιο βασικό συντηρούν και ενισχύουν την σχέση εξάρτησης Τ.Α. και Κ.Δ.

Η Κεντρική Διοίκηση παρέχει τις κρατικές επιχορηγήσεις στην Τ.Α. προσπαθώντας με τον τρόπο αυτό να μειώσει:

- τις ανισότητες που υπάρχουν μεταξύ των διαφόρων Ο.Τ.Α
- να μειώσει τις δυνατότητες μεταξύ Ο.Τ.Α. και Κεντρικής Διοίκησης να εξασφαλίσει ένα ελάχιστο επίπεδο παροχής δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών σε όλη τη χώρα.

Υπάρχουν πολλά είδη επιχορηγήσεων ανάλογα το σκοπό που δίνονται. Τα βασικά είδη επιχορηγήσεων, τα ταξινομούμε στις πιο κάτω κατηγορίες:⁷⁵

- Σύμφωνα με το κριτήριο της βαθμίδας διοίκησης που δίνει την επιχορήγηση.
    - Επιχορηγήσεις από την Κ.Δ. στην Τ.Α.
    - Επιχορηγήσεις από την Τ.Α. στην Κ.Δ. (σπάνια περίπτωση).
  - Σύμφωνα με το κριτήριο της εξειδίκευσης και των περιορισμών που τίθενται.
    - Γενικές επιχορηγήσεις χωρίς κανένα περιορισμό
    - Γενικές επιχορηγήσεις με κάποιους περιορισμούς
    - Ειδικές επιχορηγήσεις (για ειδικούς σκοπούς και με πολλούς περιορισμούς).
- Να τονίσουμε σε αυτό το σημείο ότι οι επιχορηγήσεις που δεν θέτουν περιορισμούς ευνοούν την ανεξαρτησία της Τ.Α., ενώ οι περιορισμοί εξασφαλίζουν τον έλεγχο της Κ.Δ.

⁷⁵ ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΣ. "Οικονομική των Ο.Τ.Α." σελ. 94, Σημειώσεις ΤΕΙ Καλαμάτας, Καλαμάτα 1994.

- Σύμφωνα με το κριτήριο της κατανομής τους.
- Επιχορηγήσεις που κατανέμονται με βάση κάποιο μαθηματικό τύπο (διαχειριστικός έλεγχος Κ.Δ.)
- Επιχορηγήσεις που δίνονται μετά από αίτηση των Ο.Τ.Α, αφού ακολουθηθεί αξιολόγηση και επιλογή των αιτήσεων(λεπτομερής έλεγχος)
- Σύμφωνα με το κριτήριο της συμμετοχής και παρέμβασης της χορηγούσας αρχής
- Επιχορηγήσεις που καλύπτουν όλο το κόστος παροχής μιας υπηρεσίας.
- Επιχορηγήσεις που καλύπτουν μέρος του κόστους παροχής μιας υπηρεσίας.
- Σύμφωνα με το κριτήριο του υπολογισμού των επιχορηγήσεων.
- Ποσοστιαίες επιχορηγήσεις (αποτελούν ένα προκαθορισμένο ποσοστό της δαπάνης που κάνουν Ο.Τ.Α. σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας).
- Επιχορηγήσεις κατά μονάδα (κάθε χρηματική μονάδα που εξοικονομούν οι Ο.Τ.Α είναι προς όφελός τους).
- Επιχορηγήσεις υπάρχουν ανοικτές - κλειστές - υποχρεωτικές - προαιρετικές.

Κύρια διάκριση από αυτές που συναντάμε στην πράξη είναι Γενικές και Ειδικές. Οι Γενικές δεν έχουν περιορισμούς και έτσι οι Ο.Τ.Α. τις αξιοποιούν κατά την κρίση τους, όπως γίνεται με την τοπική φορολογία, αυτό το είδος => αύξηση εισοδήματος Ο.Τ.Α.. Μέσα από τις Γενικές επιχορηγήσεις αυξάνεται η υπευθυνότητα που δίνει το κράτος στην Τ.Α. και γι' αυτό οι Ο.Τ.Α. τις προτιμούν σε αντίθεση με τις ειδικές.

Οι βασικές επιχορηγήσεις που στηρίζουν οικονομικά την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (**Δ.Ε.Π.Α.Κ.**) έχουν ως εξής:

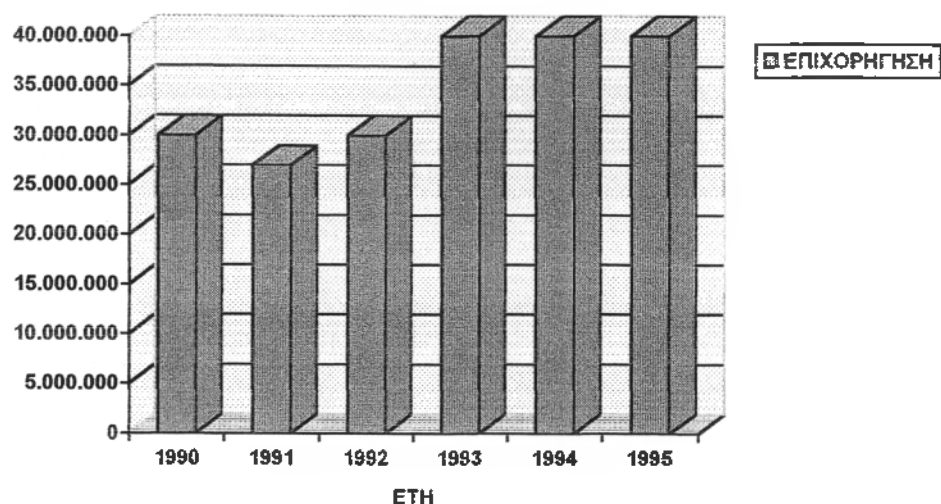
1. Επιχορηγήσεις βάσεις προγραμματικής σύμβασης της **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** από το Υπουργείο Πολιτισμού.
2. Επιχορηγήσεις βάσεις προγραμματικής σύμβασης της **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** από τον Δήμο Καλαμάτας.
3. Επιχορηγήσεις βάσεις προγραμματικής σύμβασης της **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** για το Διεθνές Κέντρο Χορού (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.) από το Υπουργείο Πολιτισμού.
4. Επιχορηγήσεις βάσεις προγραμματικής σύμβασης της **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** για το Διεθνές Κέντρο Χορού (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.) από τον Δήμο Καλαμάτας.

Πιο κάτω παραθέτω ενδεικτικά τις επιχορηγήσεις βάση προγραμματικής σύνδεσης του Υπουργείου Πολιτισμού προς την Δ.Ε.Π.Α.Κ. την περίοδο (1990-1995).

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ
1990	30.000.000
1991	27.000.000
1992	30.000.000
1993	40.000.000
1994	40.000.000
1995	40.000.000

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

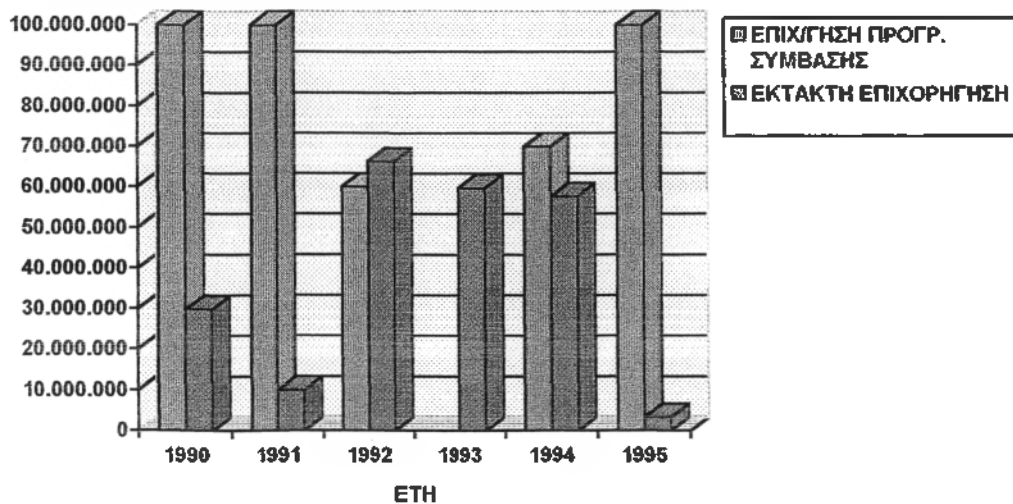

Όπως βλέπουμε στο πάνω πίνακα και ραβδόγραμμα, το ποσό των επιχορηγήσεων τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σ' ένα σταθερό επίπεδο όπως προβλέπετε από την προγραμματική σύμβαση.

Αναλυτικά τα ποσά των επιχορηγήσεων από το Δήμο Καλαμάτας την ίδια περίοδο (1990-1995).

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΒΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ
1990	100.000.000	29.800.000
1991	100.000.000	10.000.000
1992	60.000.000	66.333.961
1993	70.000.000	59.742.476
1994	70.000.000	57.654.005
1995	100.000.000	3.296.821

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

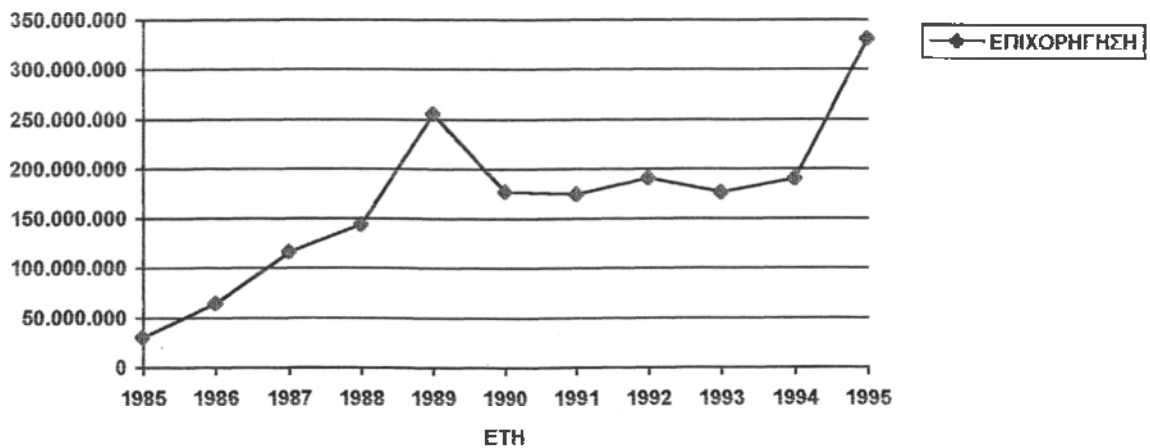
Όπως βλέπουμε στον πιο πάνω πίνακα και ραβδόγραμμα, τα ποσά των επιχορηγήσεων από το Δήμο Καλαμάτας, ξεπερνούν τα 100.000.000 εκατ. δρχ., οι έκτακτες κάθε φορά επιχορηγήσεις ενισχύουν σημαντικά το έργο της επιχείρησης.

Ενδεικτικά παραθέτουμε έναν πίνακα που αναφέρει το συνολικό ύψος των επιχορηγήσεων μεταξύ των ετών 1985-1995.

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

ΕΤΟΣ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ
1985	30.479.000
1986	65.000.000
1987	116.620.877
1988	144.297.508
1989	255.300.000
1990	177.138.216
1991	174.773.096
1992	190.708.643
1993	176.364.780
1994	190.417.475
1995	331.545.276

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Βλέποντας το πιο πάνω πίνακα, αξίζει να σχολιάσουμε την σημαντική αύξηση των επιχορηγήσεων προς την επιχείρηση, και ιδιαίτερα το έτος 1987 (μετά τους σεισμούς) που το ποσό έφτασε τα 116.620.877 εκατ. δρχ., σε αντίθεση με την προηγούμενη χρονιά (65.000.000 εκ.). Παρατηρούμε ότι το ποσό των επιχορηγήσεων το έτος 1995 πλησίασε τα 332 εκ δρχ. , ποσό σημαντικό , παρόλα αυτά όμως η επιχείρηση δεν κατάφερε να αντεπεξέλθει και συνέχιζε να παρουσιάζει ζημιά αντί κέρδος.

Το τονίσαμε και θα το ξανατονίσουμε ακόμη μια φορά το θέμα της σωστής διαχείρισης και των ατόμων που ασχολούνται με αυτή. Η διαχείριση είναι ένα σύμπλεγμα διοικητικών ζητημάτων που πρέπει να διεκπεραιωθούν κατά την πραγματοποίηση και εξασφάλιση έργου σε συστήματα διαίρεσης εργασίας. Αυτά τα ζητήματα διαγράφονται στη φύση τους ως συνεχώς επανεμφανιζόμενα προβλήματα, που μπορούν να λυθούν καταρχήν από κάθε διοικητική θέση, και μάλιστα ανεξάρτητα από τον τομέα, το επίπεδο ιεραρχίας και ακόμη και αδιάφορα σε ποια επιχείρηση προκύπτουν.

Αυτά τα διοικητικά ζητήματα και πράξεις μπορούν να είναι ποικιλόμορφα και να αφορούν τόσο σε διαδικασίες όσο και σε άτομα. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι η σωστή διαχείριση του πολιτισμού υποστηρίζει τις διαδικασίες δεν αντικαθιστά τις τέχνες και τις παιδαγωγικές του πολιτισμού σε καμιά περίπτωση, τοποθετεί απλώς τις βάσεις για να υπάρχουν τα κατάλληλα άτομα στις κατάλληλες θέσεις ώστε να προσφέρονται αποτελέσματα και έργα.

Να σημειώσουμε ότι στον πίνακα αυτόν δεν συμπεριλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις για το ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ. εφόσον το διάστημα αυτό δεν είχε ακόμη πραγματοποιηθεί η προγραμματική σύμβαση.

Παρατηρώντας τα ποσά των προαναφερόμενων πινάκων, πρέπει να σημειωθεί ότι ένα μεγάλο ποσοστό περίπου 70% των συνολικών εσόδων της επιχείρησης αποτελούν οι επιχορηγήσεις. Τα ποσά όμως αυτά δεν καταφέρνουν να

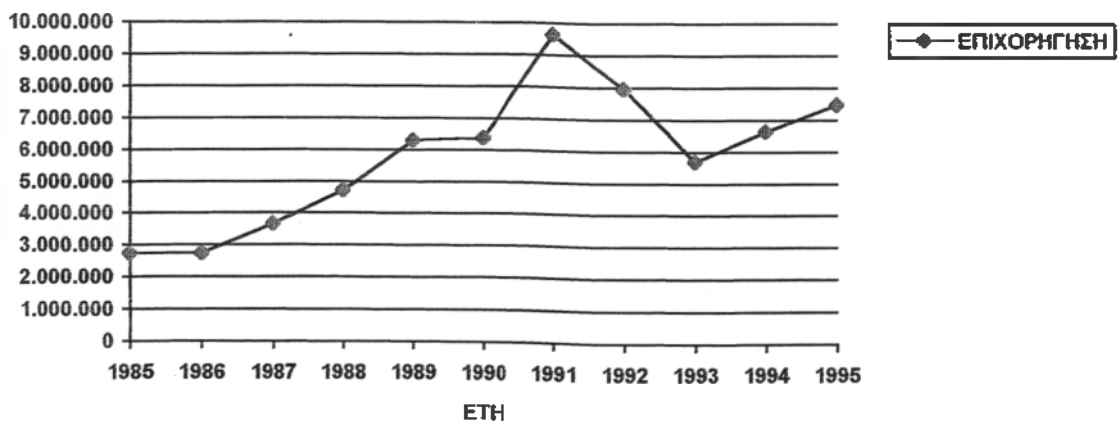
διαχειριστούν σωστά οι εκάστοτε αρμόδιοι, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να μην είναι σε θέση να παρουσιάσει θετική πορεία. Και εδώ τίθεται ξανά αν πρέπει να θέσουμε το θέμα της διαχείρισης και στον τομέα του πολιτισμού.

Ο πίνακας που ακολουθεί αναφέρει τις επιχορηγήσεις της Δ.Ε.Π.Α.Κ σε ερασιτεχνικούς πολιτιστικούς φορείς, όπως αναλύονται στους ισολογισμούς και στις εκθέσεις πεπραγμένων της επιχείρησης.

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΔΕΠΑΚ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ

1985	2.750.000
1986	2.750.000
1987	3.670.000
1988	4.718.000
1989	6.300.000
1990	6.371.835
1991	9.630.412
1992	7.955.958
1993	5.685.000
1994	6.629.372
1995	7.480.000

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Αυτό το οποίο πρέπει να τονίσουμε βλέποντας τον πιο πάνω πίνακα, είναι το κατά πολύ μικρότερο ποσοστό επιχορηγήσεων της Δ.Ε.Π.Α.Κ. προς τους διάφορους ερασιτεχνικούς συλλόγους. Εκτός από το έτος 1991, στο οποίο το ποσό των επιχορηγήσεων φτάνει τα 9.630.412 εκ. δρχ., τα επόμενα έτη παρατηρείται ξανά αισθητή μείωση. Το γεγονός ότι οι αντίστοιχες επιχορηγήσεις που προβλέπονται προς την Δ.Ε.Π.Α.Κ. είναι κατά πολύ υψηλότερες αρκεί για να τονίσουμε την ανάγκη αύξησης των ποσών που παραχωρεί η επιχείρηση στους διάφορους ερασιτεχνικούς πολιτιστικούς φορείς.

«Το τραγούδι του Αιώνα» - Όπερα (παραγωγή της ΔΕΠΙΑΚ με συμμετοχή των τριών Τομέων, Μουσικής, Χορού, Εικαστικών)
Θέατρο Κάστρου Καλαμάτας

5. ΧΟΡΗΓΙΕΣ

Με τον θεσμό της χορηγίας, το ιδιωτικό κεφάλαιο αναλαμβάνει πρωτοβουλία για τις τέχνες και ο πολιτισμός αποκτά αξία σαν μέσο δημοσίων σχέσεων. Είναι μια συναλλαγή μεταξύ χορηγών και χορηγούμενων με την παροχή χρημάτων από τους πρώτους και την υποχρέωση να υποστηρίξουν τους σκοπούς τους οι δεύτεροι. Οι χορηγίες δίνουν την δυνατότητα στους καλλιτέχνες ή στον καλλιτεχνικό φορέα να ανεβάσει την ποιότητα των προγραμμάτων τους. Με τις χορηγίες μειώνεται το κόστος του εισιτηρίου των πολιτιστικών εκδηλώσεων και έτσι δίνεται η δυνατότητα σε όλα τα τμήματα του πληθυσμού να παρακολουθήσουν. Να τονίσουμε ότι το 1996 ιδρύθηκε στην Αθήνα ο Ομίλος Ενίσχυσης Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων με σκοπό την αξιοποίηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στις πολιτιστικές ανάγκες.

Ο πολιτισμός αποτελεί:⁷⁶

- μέσο για τοπική ανάπτυξη
- μέσο κοινωνικών αλλαγών
- παράγοντα τοπικού δυναμισμού
- στοιχείο για την χάραξη χωροταξικής πολιτικής
- στοιχείο πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Για να μπορέσουν να αυξηθούν οι χορηγίες και να ενδιαφερθούν περισσότεροι ιδιωτικοί φορείς, χρειάζεται προώθηση των δημόσιων σχέσεων εκ μέρους της Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Να σημειώσουμε ότι η Βιομηχανία Καρέλια έχει υπάρξει χορηγός σε αρκετές εκδηλώσεις της επιχείρησης, και έχει δείξει το ενδιαφέρον της για τα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης.

Όπως η Βιομηχανία Καρέλια έτσι και οι άλλοι ιδιωτικοί φορείς της τοπικής κοινωνίας πρέπει να κινητοποιηθούν και να κατανοήσουν τη σημασία της πολιτιστικής ανάπτυξης και να βάλουν τα προσωπικά τους οφέλη σε δεύτερη μοίρα.

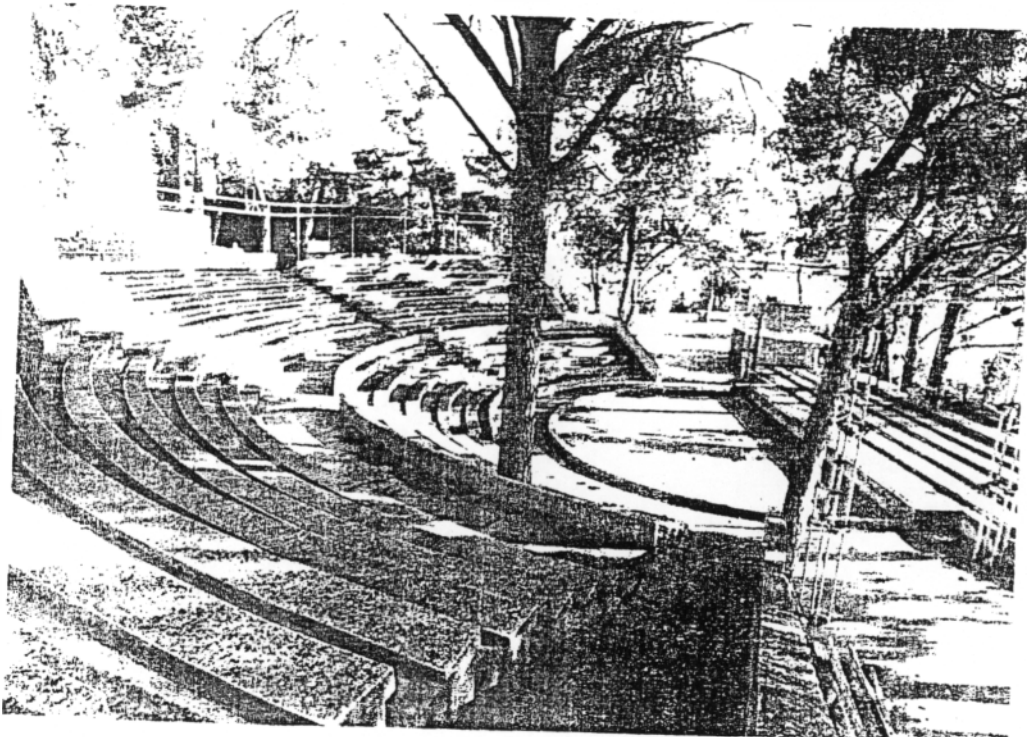
Μετά την νέα προγραμματική σύμβαση που πραγματοποιήθηκε το 1995, και συγκεκριμένα από το οικονομικό έτος 1996 και έως την λήξη της νέας σύμβασης το ΥΠ.ΠΟ. θα επιχορηγεί την Δ.Ε.Π.Α.Κ. με το ποσόν ύψους εκατόν πενήντα εκατομμυρίων (150.000.000) δρχ. για κάθε χρόνο, με το ίδιο ποσό θα υποχρεούται να επιχορηγεί την επιχείρηση και ο Δήμος Καλαμάτας. Στην συνέχεια ανάλογα της ανάγκης της Επιχείρησης και την εξέλιξη των δραστηριοτήτων της μπορεί να υπάρξει αύξηση του ύψους της χρηματοδότησης.

Όσον αφορά τις χορηγίες είναι αποδεδειγμένο γεγονός ότι ο ιδιωτικός τομέας έχει την δυνατότητα να βοηθήσει καταλυτικά, ώστε να ενισχυθεί η πολιτιστική δράση των

⁷⁶ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΚΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, "Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική", Σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα 1996.

φορέων της Τ.Α. Αυτό μπορεί να συντελεσθεί μέσω του θεσμού της χορηγίας, ο οποίος δίνει την δυνατότητα στο ιδιωτικό κεφάλαιο να επενδύσει στις Τέχνες και στον Πολιτισμό.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι από τον Νοέμβριο του 1986 ιδρύθηκε ο Όμιλος Ενίσχυσης Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων, γνωστός και ως Ο.Μ.Ε.Π.⁷⁷, από ιθύνοντες σοβαρών και μεγάλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, που έχει ως σκοπό την οικονομική ενίσχυση διαφόρων πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Το αμφιθέατρο του Κάστρου Καλαμάτας

21

⁷⁷ Βλέπε σχετικά σημειώσεις κ. Χαρίκλειας Σκιάς Πανοπούλου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΧΕΣΗ Δ.Ε.Π.Α.Κ. ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

1. ΣΧΕΣΗ Δ.Ε.Π.Α.Κ. - ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ο Δήμος αντιμετώπισε εξ αρχής πολύ θετικά τον θεσμό αυτό και προσπάθησε από την αρχή της δημιουργίας του να τον ενισχύσει μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του. Από αρκετό καιρό είχε επισημανθεί από το Δήμο Καλαμάτας η ανάγκη δημιουργίας δημοτικού φορέα πολιτιστικής ανάπτυξης που να εξασφαλίζει τον συντονισμό των πολιτιστικών δραστηριοτήτων της πόλης καθώς και της ευρύτερης περιοχής, την υποδομή σε εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, διδακτικό προσωπικό υψηλού καλλιτεχνικού επιπέδου, το οποίο θα είχε τις γνώσεις και τις ικανότητες να καλλιεργήσει στα νέα άτομα την καλλιτεχνική ευαισθησία και την αγάπη για τις Τέχνες και τον Πολιτισμό.

Ο Δήμος Καλαμάτας είχε κατανοήσει ότι η ίδρυση μιας τέτοιας επιχ/σης θα μπορούσε να οδηγήσει στην τόνωση της κοινωνικής ζωής της πόλης, στην παραγωγή συλλογικού πολιτιστικού έργου και γενικότερα στην ουσιαστική ολοκληρωμένη πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης, γι' αυτόν τον λόγο προσπάθησε να εξασφαλίσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την υλοποίηση του στόχου αυτού.

Η Δημοτική Αρχή συγκρότησε τις πρώτες επιτροπές, δραστηριοποίησε τους κατοίκους για τις νέες προοπτικές που επρόκειτο να επέλθουν, δραστηριοποίησε τους ερασιτεχνικούς πολιτιστικούς συλλόγους, οργάνωσε σειρά ενημερωτικών διαλέξεων και πολιτιστικών εκδηλώσεων και προσπάθησε να εξασφαλίσει κατάλληλους χώρους για την στέγαση των λειτουργιών της νέας επιχείρησης που επρόκειτο να συσταθεί.

Το ενδιαφέρον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την επιχείρηση εκδηλώθηκε με την παραχώρησή σε αυτήν διαφόρων παραδοσιακών κτιρίων με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, τα οποία παραχωρήθηκαν για τις ανάγκες της. Με αυτόν τον τρόπο ένα μεγάλο μέρος των παραδοσιακών κτιρίων έχουν μετατραπεί σε εστίες πολιτισμού, δίνοντας συγχρόνως κι ένα συμβολικό νόημα στην σχέση του παρελθόντος με το παρόν και το μέλλον.

Οι ιθύνοντες όλοι είχαν θέσει ως στόχο να αποκτήσει η επιχ/ση διαχρονικότητα και να μη χαθεί όπως τόσες άλλες. Έπρεπε να αποδείξει την αξία της και την αποτελεσματικότητά της στην κοινωνία της Καλαμάτας.

Με την ίδρυση της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης, την συμπαράσταση των Υπουργείων Πολιτισμού, Νέας Γενιάς και Αθλητισμού, και με την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτιστικών φορέων των κατοίκων και του Δήμου Καλαμάτας, υλοποιούνται οι στόχοι για πολιτιστική αποκέντρωση και ενισχύεται το Πολιτιστικό κίνημα που ανέκαθεν υπήρχε.

Ο Δήμος μέσω της Δ.Ε.Π.Α.Κ. και άλλων φορέων χρηματοδοτεί κορυφαίες εκδηλώσεις όπως σεμινάρια, διαλέξεις και σημαντικές κοινές παραγωγές που ανεβαίνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η Καλαμάτα πρωτοπόρησε για μια ακόμα φορά, επιβάλλοντας το πολιτιστικό τέλος. Η επιβολή του πολιτιστικού τέλους αποτέλεσε μία καινοτομία, την οποία ψήφισε η προηγούμενη δημοτική αρχή και εφάρμοσε στην πράξη η σημερινή. ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΕΛΟΣ το οποίο : αναφέρθηκε και στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ στην Ρόδο, θεωρήθηκε από όλους τους φορείς, μεταξύ αυτών κ^{ος} Μπένος, κ^{ος} Βενιζέλος ως πρωτοποριακό. Το πολιτιστικό τέλος αποτελεί ένα μέτρο άμεσης φορολογίας για τον πολιτισμό. Η εφαρμογή του αντιμετωπίστηκε με δυσφορία ποια όμως η φιλοσοφία που στοχεύει και τι αποτελέσματα θα επιφέρει ερωτήματα καιρία.⁷⁸

Είναι αποδεδειγμένο γεγονός ότι το πολιτιστικό τέλος αποφέρει ένα ποσό της τάξης των 100 περίπου εκατ. δρχ., ετησίως και ο ερασιτεχνικός τομέας απαιτεί μία θεσμοθετημένη κατανόηση του 50% του πολιτιστικού τέλους. Απαιτούν δηλ. Στο ποσό των 10 εκατ. να προστεθούν άλλα 50, δηλ. 60 εκατομμύρια (άποψη Δήμου). Πρέπει όμως να τονίσουμε ότι στον τομέα του πολιτισμού πρέπει να υπάρχει σύνεση συναίνεση. Τόσο η επαγγελματική όσο και η ερασιτεχνική πλευρά είναι απαραίτητες για την Καλαμάτα.⁷⁹

Η οικονομική στήριξη που παρέχεται από τον Δήμο Καλαμάτας σε ότι αφορά τις πολιτιστικές δράσεις της πόλης, αποδεικνύει την κορυφαία σημασία που αποδίδει ο Δήμος στην διατήρηση και ανάπτυξη του "ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ".

Η συγχρηματοδότηση αυτού από το ΥΠ.ΠΟ. με προγραμματικές συμβάσεις αποδεικνύει αφενός την εμπιστοσύνη της Κεντρικής εξουσίας στην πολιτιστική δράση της πόλης, αφετέρου καταγράφει την εκφρασμένη βούλησή της για αποκέντρωση της παραγωγής πολιτισμού στην Περιφέρεια.⁸⁰

Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού αποτελεί μία από τις βασικότερες επιδιώξεις του Δήμου και κίνητρο μια συνεχής προσπάθειας για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού με παράλληλη προβολή της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς, και θα αναρωτηθούμε βέβαια τι εννοούμε λέγοντας πολιτιστικό τουρισμό.

Ο Πολιτιστικός Τουρισμός σαν ειδική μορφή τουρισμού απαιτεί σαφή προσδιορισμό ως προς τις συνιστώσες του. Συμπεριλαμβάνει, τόσο φυσικά στοιχεία όπως μνημεία, αξιόλογα κτίρια, εκθέματα όσο και εκδηλώσεις που συνδέονται με τα μνημεία και την ιστορία τους. Με δεδομένο ότι τα πρότυπα των τουριστών διαφοροποιούνται και από παθητικοί δέκτες επιδιώκουν σταδιακά κάποια συμμετοχή (activity based tourism) η οργάνωση της παροχής υπηρεσιών πολιτιστικού τουρισμού πρέπει να είναι σχεδιασμένη στη βάση διαδοχικών και συνδυασμένων δραστηριοτήτων, που θα δίνουν διέξοδο στην κάλυψη του ελεύθερου χρόνου των τουριστών.

⁷⁸ Οι πληροφορίες στηρίζονται σε συζητήσεις που είχα με τον κ. Β. Δικαιουλάκο. Πρόεδρο του ΔΗ ΠΕ.ΘΕ.Κ. και Δημοτικό Σύμβουλο.

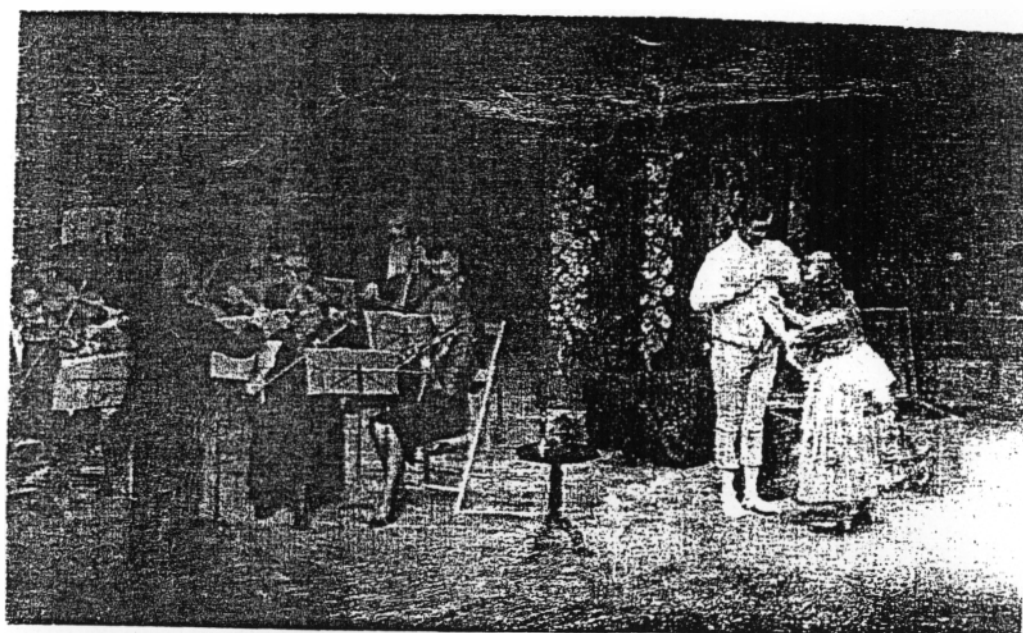
⁷⁹ Υπ αριθμ. 718/96 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας.

⁸⁰ Από Οικονομοτεχνική μελέτη σκοπιμότητας .

Η ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού προϋποθέτει ολόπλευρη και σχεδιασμένη αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων, απαιτεί αυθεντικότητα και επιτόπια παραγωγή πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Μια τέτοια ανάπτυξη δημιουργεί προϋποθέσεις βελτίωσης των γνώσεων για τους τοπικούς πολιτισμούς την παράδοση και τον τρόπο ζωής των ανθρώπων και διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών.

Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. προσπαθεί να προάγει τον πολιτισμό και να φέρει την πολιτιστική δημιουργία κοντά στον πολίτη, παράλληλα να εδραιώσει την ανάπτυξη μιας άλλης ποιότητας τουρισμού, του **“πολιτιστικού τουρισμού”** στον οποίο η Ελλάδα αποτελεί πηγή έμπνευσης για κάθε χώρα και σταθμό στην Ιστορία του Πολιτισμού.⁸¹

Η δημοτική αρχή συνεχίζει τις προσπάθειες που έχει ξεκινήσει για να αποτελέσει ο πολιτισμός αναπόσπαστο στοιχείο στην ανάπτυξη της πόλης, αρχίζει και εντάσσει σταθερά στους προϋπολογισμούς της κονδύλια για τον πολιτισμό. Αυτό φαίνεται από τα κονδύλια που παρέχει στις πολιτιστικές επιχειρήσεις, στους πολιτιστικούς συλλόγους και οπουδήποτε αλλού εκφράζεται ο πολιτισμός. Το 1995 ο Δήμος Καλαμάτας διέθεσε για την Δ.Ε.Π.Α.Κ., Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ. και άλλους Πολιτιστικούς συλλόγους το ποσό των 297.834.000 δρχ., και το 1996 το ποσό των 472.180.000 δρχ., καθώς και 688.000.000 για διευκολύνσεις και ρυθμίσεις παρελθούσης χρήσεως για την Δ.Ε.Π.Α.Κ. και το Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ., το 1997 προβλέπονταν το ποσό των 476.000.000 δρχ., ποσά αρκετά σημαντικά. Το θέμα είναι μπορούν αυτές οι επιχειρήσεις να σταθούν κι αν ναι, πόσο; ή παρόλα τα χρήματα που τους παρέχει ο Δήμος μένουν παθητικές;

«Υπηρέτρια - Κυρά» - κωμική όπερα του Περγκολέζι
(Από τις εκδηλώσεις του Ταμέα της Μουσικής).

⁸¹ Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας ο Δήμος Καλαμάτας κατάφερε να ενταχθεί στο πρόγραμμα ECOS UVERTURE - MEDI - VAL που σημαίνει "Μεσογειακό πρόγραμμα για την προστασία και αξιοποίηση της Αστικής Ιστορικής Κληρονομιάς" με σκοπό την εύρεση πόρων χρηματοδότησης που υλοποιούνται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. ΣΧΕΣΗ Δ.Ε.Π.Α.Κ. - Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ.

Το Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. Καλαμάτας έχει αναπτύξει μια πλούσια δράση και έχει συμβάλλει σημαντικά στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης της Καλαμάτας με την παράλληλη δράση του μαζί με την Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Το Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. ξεκίνησε το φιλόδοξο πρόγραμμά του με τα σημαντικότερα έργα του διεθνούς δραματολογίου και με αξιόλογες συνεργασίες συντελεστών και ηθοποιών. Ξεκίνησε το 1982, ως Δημοτικό Θέατρο Καλαμάτας και μετεξελίχθηκε το 1985 σε Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Καλαμάτας.⁸²

Πολύ γρήγορα αναδείχθηκε σε έναν από τους δυναμικότερους και σοβαρότερους εκπροσώπους του νέου θεσμού των περιφερειακών θεάτρων. Η ίδρυση του Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. Καλαμάτας, αποτέλεσε σταθμό για την ανάπτυξη και αναβάθμιση όχι μόνο της θεατρικού αλλά και την πολιτιστικού επιπέδου του Ν. Μεσσηνίας. Μαζί με την Δ.Ε.Π.Α.Κ. στάθηκαν η αφετηρία για μια έντονη παρέμβαση στην μέχρι τότε φτωχή, πολιτιστική ζωή της πόλης.

Καθ' όλη την διάρκεια της συζητήσεως που είχαμε με τον πρόεδρο του Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ, κ. Β. Δικαιουλάκο ήταν διάχυτη η σκέψη ότι η σχέση του Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ. με την Δ.Ε.Π.Α.Κ πρέπει να είναι παράλληλη, η δημιουργία της συγκεκριμένης επιχείρησης ήρθε να τονώσει και να συμπληρώσει το έργο, όχι μόνο του Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ., αλλά και των άλλων ερασιτεχνικών συλλόγων.

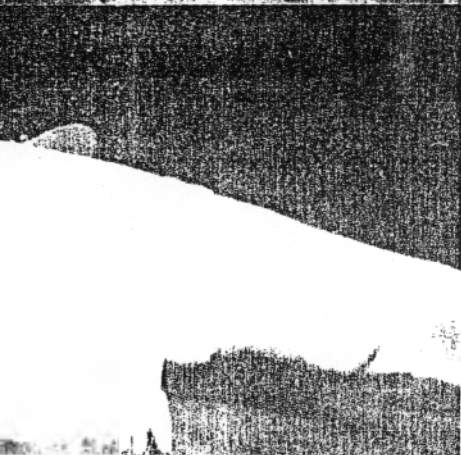
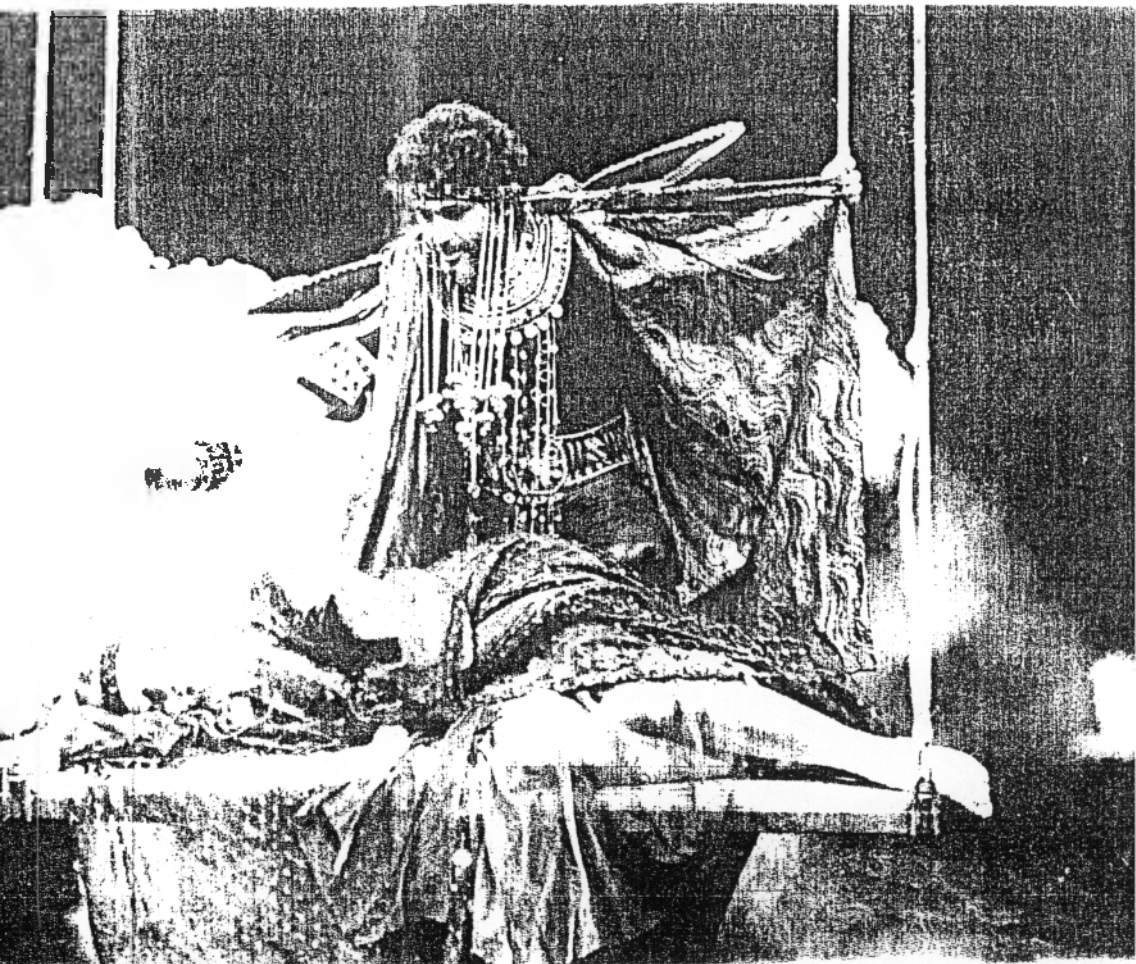
Ο κ. Δικαιουλάκος, έχοντας άμεση επαφή με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ως δημοτικός σύμβουλος, τόνισε ιδιαίτερα το γεγονός ότι η Τ.Α. πρέπει να στηρίζει τέτοιους θεσμούς, και έθεσε το ερώτημα μήπως τελικά η δημιουργία ενός Ενιαίου Πολιτιστικού Οργανισμού θα διευκόλυνε τον σχεδιασμό πολιτιστικής ανάπτυξης.

Η Κεντρική Σκηνή του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Καλαμάτας (Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ)

⁸² Τα στοιχεία στηρίζονται σε συζητήσεις με τον Πρόεδρο του Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ. Καλαμάτας, κ. Β. Δικαιουλάκο.

« Ονειρα θερινής νύχτας» του Σαίξπηρ
από το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Καλαμάτας

3. ΣΧΕΣΗ Δ.Ε.Π.Α.Κ. - ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ

Η υφιστάμενη πολιτιστική δομή που υπήρχε πριν την Δ.Ε.Π.Α.Κ. ήταν κάποιοι ερασιτεχνικοί σύλλογοι. Βάση μίας έρευνας που έγινε με δειγματοληπτική επεξεργασία στοιχείων, το 1981, είχε διαπιστωθεί ότι οι σύλλογοι τότε κάλυπταν μόλις το 5,5% των πολιτιστικών αναγκών των ατόμων μέχρι 29 ετών.

Μέσα στα πλαίσια των σκοπών της Δ.Ε.Π.Α.Κ. είπαμε ότι είναι η προβολή, η ανάπτυξη και η διάδοση των τεχνών (χορός, κινηματογράφος κ.α.), αυτό όμως το οποίο είναι σημαντικό να αναφέρουμε είναι η προσπάθεια που γίνεται για την ανάπτυξη μιας συνεργασίας και με τους άλλους πολιτιστικούς φορείς και ερασιτεχνικά συγκροτήματα της πόλης που προϋπήρχαν.

Η Δημοτική Επιχείρηση σύμφωνα με τους όρους της προγραμματικής σύμβασης αναλάμβανε την υποχρέωση να επιχορηγεί κάθε χρόνο τους πολιτιστικούς συλλόγους, αναγνωρίζοντας με τον τρόπο αυτό την πολιτιστική προσφορά τους. Τα ποσά αυτά καθορίζονταν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Αρχικά το 1985, η Δ.Ε.Π.Α.Κ. αναλάμβανε την υποχρέωση να επιχορηγήσει με τα εξής ποσά τους πιο κάτω συλλόγους:⁸³

- Κινηματογραφική λέσχη Καλαμάτας (500.000 δρχ.)
- Μορφωτικό Σύλλογο Μεσσηνίας (500.000 δρχ.)
- Μουσικό Όμιλο "Ορφέας" Καλαμάτας (500.000 δρχ.)
- Λύκειο Ελληνίδων Καλαμάτας (500.000 δρχ.)
- Λαϊκή Βιβλιοθήκη Καλαμάτας (500.000 δρχ.)
- Φιλογυμναστικό Όμιλο Καλαμάτας (250.000 δρχ.).

Στην προγραμματική σύμβαση αναφέρονταν ρητά ότι η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης, όφειλε να συνεργάζεται με τους πολιτιστικούς φορείς ενισχύοντας πρωτοβουλίες τους, σεβόμενη όμως παράλληλα την αυτονομία τους.

Αυτή η προσπάθεια συνεργασίας έχει σκοπό να ενισχύσει την ερασιτεχνική δημιουργία, να διευρύνει τις πρωτοβουλίες και τις παρεμβάσεις των συλλόγων αυτών. Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. προσπαθεί να καταρτίσει ένα πρόγραμμα ενίσχυσης των ερασιτεχνικών συλλόγων σε διάφορες κατευθύνσεις, είτε να τα υποβοηθάει ανάλογα με τις εκδηλώσεις.

Πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους μας ότι η λειτουργία δεν πρέπει να θεωρηθεί ανταγωνιστική σε σχέση με κάποιους άλλους συλλόγους που υπάρχουν, αλλά αντίθετα αναγκαία και απαραίτητη. Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. μέσα από την παροχή μιας οργανωμένης υποστήριξης στους εκάστοτε συλλόγους, επιτυγχάνει την επίτευξη

⁸³ Βλέπε προγραμματική σύμβαση επιχείρησης.

των στόχων αυτών, ώστε να μπορέσουν να καλυφθούν όσο το δυνατόν καλύτερα οι ανάγκες των πολιτών.

Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. επομένως όχι μόνο δεν έχει ανταγωνιστικό χαρακτήρα, αλλά αντίθετα δίνει τη δυνατότητα ανάδειξης και αξιοποίησης της καλλιτεχνικής και πνευματικής δουλειάς και των άλλων συλλόγων.⁸⁴

Πολλές φορές προβάλλονται αντιδράσεις, όσον αφορά τις δυνατότητες που παρέχει η Δ.Ε.Π.Α.Κ. στους άλλους ερασιτεχνικούς συλλόγους και κατά πόσο βοηθά αυτούς, η πλειοψηφία αυτών ζητά οικονομική ενίσχυση.

Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. είναι μία επιχείρηση που εξαρτάται σημαντικά από τα οικονομικά μέσα της κεντρικής διοίκησης, έχει την δυνατότητα βέβαια να βοηθάει τους διάφορους ερασιτεχνικούς συλλόγους, αυτούς όμως που παράγουν έργο, γιατί αλλιώς η επιχείρηση θα χρεοκοπούσε

Μέσα στους στόχους της επιχ/σης είναι η προσπάθεια επίτευξης ενός προγράμματος το οποίο θα ενισχύει τους ερασιτεχνικούς συλλόγους σε διάφορες κατευθύνσεις είτε θα υποβοηθάει τις εκάστοτε εκδηλώσεις, συνεπώς οι αντιδράσεις που προβάλλονται πολλές φορές δεν στέκουν.

Από το αφιέρωμα στο Ελληνικό Μελόδραμα. Από τις εκδηλώσεις του Τομέα Χορού

⁸⁴ Υπ' αριθμ. 718/96 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας.

4. ΣΧΕΣΗ Δ.Ε.Π.Α.Κ ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.)

1. ΓΕΝΙΚΑ

Το **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.** δημιουργήθηκε την άνοιξη του 1995 και ο σκοπός της σύμβασης (υπενράφη 23-2-1995) επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό, αποτέλεσμα της όλης προσπάθειας και της ολοκληρωμένης πολιτιστικής παρέμβασης ήταν η πόλη της Καλαμάτας να ενταχθεί στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων (Ε.Π.Δ.Π.) δημιουργώντας το **ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ**. Πολλοί θα αναρωτηθούν τι είναι το **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.**, τι επιπλέον έχει να προσφέρει από ένα χορευτικό σύλλογο, και τι εννοούμε λέγοντας Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων (Ε.Π.Δ.Π.).

Το Ε.Π.Δ.Π. δεν είναι τίποτε άλλο από ένα πρόγραμμα που έχει ως στόχο την τόνωση και την ανάπτυξη της πολιτιστικής ζωής των Ελληνικών Πόλεων, με την δημιουργία σ' αυτές βιώσιμων πολιτιστικών θεσμών κύρους.

Το Ε.Π.Δ.Π. ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 1993.

Από τις μέχρι τώρα παρεμβάσεις του προγράμματος, παρατηρούμε την έντονη ενίσχυση της πολιτιστικής δραστηριότητας της Περιφέρειας.

Η παρέμβαση επικεντρώνεται σε τέσσερις τομείς.⁸⁵

α. Στο θεσμικό :

Το πρόγραμμα επιδιώκει την δημιουργία, στα κέντρα - πόλεις πολιτιστικής δημιουργίας ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για να μπορούν να υποστηρίξονται νέοι θεσμοί που θα δημιουργούνται - θεσμοί πολιτιστικοί. Η νομική μορφή που θα επιλεγεί για τους νέους θεσμούς θα εξασφαλίσει κατά κύριο λόγο την υλοποίηση ενεργειών που θα κρίνονται απαραίτητες ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που αποσκοπεί το πρόγραμμα στην εκάστοτε γραφική περιοχή.

Όλα αυτά θα θέσουν τέρμα στην προχειρότητα και τον ερασιτεχνισμό στην παραγωγή πολιτιστικών δραστηριοτήτων στην περιφέρεια.

Να τονίσουμε ότι το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Ε.Π.Δ.Π. προϋποθέτει για την ενίσχυση οποιουδήποτε θεσμού την ύπαρξη υπεύθυνου και αρμόδιου οργάνου καλλιτεχνικής διεύθυνσης.

β. Στην υποδομή :

Αυτό το οποίο έχει παρατηρηθεί μέχρι τότε ήταν οι τραγικές ελλείψεις σε κτιριακή - πολιτειακή υποδομή που είχε η Ελληνική περιφέρεια. Το πρόγραμμα τονίζει ιδιαίτερα την αξία της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς και δίνει έμφαση στην διάσωση αυτή (ανακαίνισης διατηρητέων κ.α.).

⁸⁵ Πέτρος Συναδινός, σύμβουλος του Υπουργείου Πολιτισμού και συντονιστής Ε.Π.Δ.Π.

γ. Στο Επιμορφωτικό :

Ο τομέας αυτός στηρίζεται στην πεποίθηση του Υπουργείου Πολιτισμού για την αναγκαιότητα των λεγομένων "animateurs", δηλαδή πολιτιστικών εμπυχωτών - διαχειριστών. Μέσα στα πλαίσια αυτά οργανώνονται κύκλοι σεμιναρίων για πολιτιστικούς μάνατζερ οι οποίοι θα στηρίζουν με τις γνώσεις τους θεσμούς αυτούς. Ο στόχος δεν είναι τίποτε άλλο εκτός από την δημιουργία ειδικευμένων ανθρώπων.

δ. Στο Επικοινωνιακό - πληροφοριακό :

Οι πόλεις - κέντρα πολιτιστικής επικοινωνίας έχουν στόχο τη διάχυση του πολιτιστικού αγαθού μέσω της σύγχρονης τεχνολογίας και θα συνδέονται με ένα ηλεκτρονικό Δίκτυο, το οποίο θα παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία για την πολιτιστική ζωή της πόλης - που θέλουμε. (Βλέπε ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ)

Να σημειώσουμε ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών είχε αναλάβει την εκπόνηση μελέτης για το πληροφορικό σύστημα του Δικτύου.

Όπως αναφέρει ο κ. Συναδινός⁸⁶ στο βιβλίο "Πολιτισμός και Τοπική Δημοκρατία", οι κυριότεροι σκοποί της παρέμβασης που επιχειρείται μέσω του Ε.Π.Δ.Π. είναι οι πιο κάτω:

- Διάχυση του πολιτιστικού αγαθού σε ολόκληρη την Ελληνική Περιφέρεια.
- Αποκέντρωση τόσο στην παραγωγή όσο και στην διακίνηση και διαχείριση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Δημιουργία βιώσιμων πολιτιστικών θεσμών ευρωπαϊκού κύρους.
- Δημιουργική συμμετοχή των πόλεων του Δικτύου σε όλες τις μορφές πολιτιστικής και καλλιτεχνικής δραστηριότητας.
- Παραγωγή πρωτότυπης πολιτιστικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας και διάδοσή της στον Ελληνικό χώρο.
- Ενίσχυση και προστασία των ήδη υπάρχοντων πολιτιστικών θεσμών και εκδηλώσεων.
- Αξιοποίηση και καλλιέργεια της ιδιαίτερης πολιτιστικής κληρονομιάς του κάθε τόπου.
- Υποστήριξη των ενεργειών πολιτιστικών δυνάμεων στις διάφορες πόλεις, ώστε να δραστηριοποιηθούν για την μελλοντική τους ένταξη στο Δίκτυο.
- Ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της επαρχίας της τοπικής αυτοδιοίκησης και των πολιτιστικών φορέων για μια "Εθνική Πολιτιστική Εξόρμηση".
- Δημιουργία της κατάλληλης υποδομής για την πραγματοποίηση των εκδηλώσεων.
- Εκπαίδευση και επιμόρφωση ειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού που θα αποτελέσει τον πυρήνα των μελλοντικών εμπυχωτών και διαχειριστών

⁸⁶ Πέτρος Συναδινός σύμβουλος του ΥΠ.ΠΟ και συντονιστής Ε.Π.Δ.Π.

- Ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού υπό προϋπόθεση.

Η συμμετοχή της Τ.Α. επιδιώχθηκε από τα πρώτα βήματα λειτουργίας του νέου αυτού προγράμματος με την εκπλήρωση των πόλεων σχετικά με το Ε.Π.Δ.Π.

Ο Τοπικοί φορείς, Δήμοι - Νομαρχίες - Περιφέρειες εκπληρώνονται από το ΥΠ.ΠΟ και με συσκέψεις στις οποίες συμμετέχει ο Υπ. Πολιτισμού και αρμόδιοι φορείς και κατόπιν διαλόγου αποφάσιζαν για την πιθανή λειτουργία του νέου θεσμού στην εκάστοτε πόλη.

Από την στιγμή που θα αποφασιστεί η ένταξη μιας πόλης στο Ε.Π.Δ.Π. συγκροτείται με πρωτοβουλία των δήμων ένας ιδιαίτερος φορέας ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την λειτουργία του θεσμού.

Ο θεσμός αυτός όπως και άλλοι συναφή (Ιστορικό δίκτυο πόλεων) επιδιώκουν την μέγιστη δυνατή συμμετοχή των τοπικών πολιτιστικών δυνάμεων και δημιουργών οι οποίοι μέσα στα πλαίσια των νέων θεσμών ενισχύονται και αναβαθμίζονται.

Όπως αναφέρει ο κ^{ος} Πέτρος Συναδινός "το Ε.Π.Δ.Π. δεν είναι τίποτε άλλο από ένα παράδειγμα Εθνικού σχεδιασμού με στόχο την πολιτιστική αποκέντρωση".

Το Διεθνές Κέντρο Χορού (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.) παρόλη τη σύντομη πολιτιστική παρουσία έχει μέχρι στιγμής επίδειξη ένα ουσιαστικό και πολύ σημαντικό έργο, έχει γίνει μέλος σε αξιόλογα δίκτυα χορού του εξωτερικού και έχει συγκεντρώσει αρκετό υλικό παρόλο το μικρό χρονικό διάστημα ζωής του, έχει αναπτύξει σχέσεις συνεργασίας με το **VIDEO PLACE** του Λονδίνου (αναφορικά να πούμε ότι είναι ένα από τα σημαντικότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα του κόσμου και από τις σημαντικότερες ομάδες χορού του Λονδίνου).⁸⁷

Εκτός των άλλων έχει αρχίσει επικοινωνία με θεσμοθετημένα και αξιόλογα κέντρα τεχνών της Ευρώπης όπως της Αγγλίας - Γαλλίας - Σουηδίας - Ολλανδίας κ.α. Τελευταίο επίτευγμα η επικοινωνία του κέντρου μέσω **INTERNET**.

Στην αντίληψή του μέτρο είναι πως ένα Φεστιβάλ εκτός από την αξία του - που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει - αποτελεί και πόλο έλξης μεταξύ των ατόμων, είναι το ερέθισμα για να έρθουμε πιο κοντά ο ένας με τον άλλο και βγούμε έστω και για λίγα λεπτά από την αποξένωση που μας περιβάλλει.

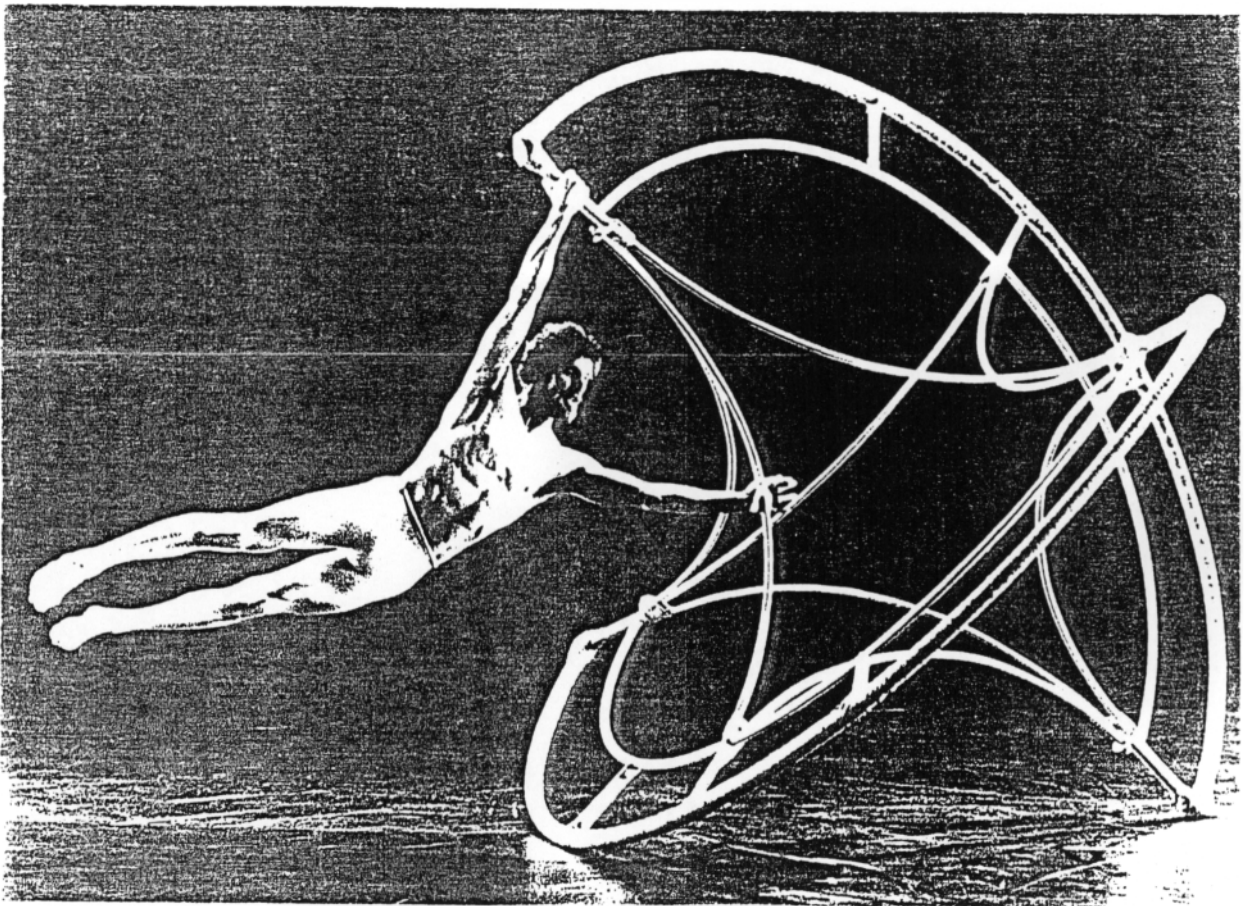
Έχουν ήδη πραγματοποιηθεί τρία διεθνή Φεστιβάλ Χορού στην Καλαμάτα, τα οποία ήταν πλούσια σε εκδηλώσεις και τα πρώτα στην Ελλάδα. Παραθέτουμε τον πίνακα εκδηλώσεων και φωτογραφίες από εκδηλώσεις.

Η **Δ.Ε.Π.Α.Κ.** έχει θέσει απαραίτητη προϋπόθεση επιτυχία της την αποτελεσματική εδραίωση του **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ** μέσα από την μόνιμη εγκατάσταση του υπό ανέγερσης Μέγαρο Χορού. Επίσης στοχεύει στην πραγματοποίηση της Ανωτέρας

⁸⁷ Ενημερωτικό φυλλάδιο ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ., 1ος χρόνος λειτουργίας.

Επαγγελματικής σχολής Χορού στην Πελοπόννησο, στην δημιουργία νέων τομέων πολιτισμού και καλλιτεχνικής υποδομής, Κινηματογράφος, θέατρο σκιών και όπως και στην δημιουργία σχολής καλών τεχνών στην Καλαμάτα.

Το **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ** φιλοξενείται προς το παρόν στο **“ΖΟΥΜΠΟΥΛΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ”** γίνονται όμως έντονες προσπάθειες για να αποκτήσει τον δικό του χώρο. Να τονίσουμε ότι για την κατασκευή Μέγαρου Χωρού το ΥΠ.ΠΟ θα χρηματοδοτήσει τον Δήμο Καλαμάτας με το ποσό του 1 δις 700 εκατ. (1,7 δις) δρχ.

-ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι βασικές επιδιώξεις του **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ** είναι η διοργάνωση πολλαπλών εκδηλώσεων καθώς και η δημιουργία θέσεων χορού, έτσι ώστε να αποτελέσει η πόλη της Καλαμάτας σημείο αναφοράς στον τομέα αυτό όχι μόνο στα τοπικά γεωγραφικά όρια αλλά σε πανελλαδικό και διεθνές επίπεδο.

Οι δραστηριότητες του **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ** συγκεντρώνονται στην κάλυψη τόσο του Ερευνητικού και εκπαιδευτικού επιπέδου, όσο και του ψυχαγωγικού. Στον τομέα του Χορού εισάγεται η εξειδίκευση της όλης επιχ/σης συνεπώς με κύριο άξονα τον χορό υπάρχουν θεαματικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες όχι μόνο σε πανελλαδικό αλλά και διεθνές επίπεδο, χορευτικές, μουσικές, με εικαστικές δράσεις και παρεμβάσεις θέατρο όπως επίσης σεμινάρια διαλέξεως εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

Συγκεκριμένα οι ειδικότεροι στόχοι του **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ** είναι οι πιο κάτω:⁸⁸

- Να προάγει το διάλογο και την ανταλλαγή εμπειριών στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής και διεθνούς καλλιτεχνικής δημιουργίας
- Να διερευνήσει τη δυνατότητα πραγματοποίησης αντίστοιχων παραγωγών σε εθνικό επίπεδο
- Να συμμετέχει σε Εθνικά και Ευρωπαϊκά δίκτυα
- Να αξιοποιήσει τις πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δυνάμεις της περιοχής
- Να προάγει και να προβάλλει διεθνώς την Ελληνική Τέχνη και τους Έλληνες καλλιτέχνες
- Να προάγει την ανάπτυξη μιας άλλης ποιότητας τουρισμού του "Πολιτιστικού Τουρισμού".
- Να επιδιώξει τη σύνδεση του θεσμού με όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης για τη δημιουργία του μελλοντικού δυναμικού που θα στηρίζει και θα αναπτύξει το θεσμό ταυτόχρονα θα βελτιώσει την πολιτιστική-καλλιτεχνική παιδεία των κατοίκων της πόλης και της ευρύτερης περιοχής
- Να αξιοποιήσει τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν σε συναφείς πολιτιστικές δραστηριότητες.

Σε ότι αφορά τις επιχορηγήσεις, με την προγραμματική σύμβαση η οποία υπεγράφη στις 23-2-1995, για διάστημα δέκα (10) ετών, το ΥΠ.ΠΟ. αναλαμβάνει να επιχορηγεί το **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ** για δαπάνες λειτουργίας του με το ποσό ύψους εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) δρχ., ύψος του ίδιου ποσού αναλαμβάνει να επιχορηγεί στο Κέντρο και ο Δήμος Καλαμάτας.⁸⁹

⁸⁸ Οικονομοτεχνική μελέτη Ανέγερσης Μεγάλου Χορού, Δήμος Καλαμάτας, Καλαμάτα 1996.

⁸⁹ Βλέπε το αυτο.

Η οικονομοτεχνική μελέτη προέβλεπε ότι μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής του μεγάρου και των αιθουσών χορού, τα εξής έσοδα:⁹⁰

1.	Επιχορήγηση ΥΠ.ΠΟ.	100.000.000
2.	Επιχορήγηση Δήμου Καλαμάτας	100.000.000
3.	Έσοδα από εκδηλώσεις	52.400.000
4.	Έσοδα από αναψυκτήριο	2.490.000
5.	Έσοδα διαφημίσεων	10.000.000
6.	Έσοδα από χορηγίες	20.000.000
	Σύνολο	284.890.000

Πηγή: Λογιστήριο Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Συνεπώς καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι αν η οικονομική κατάσταση αυτή συνεχιστεί και το αποτέλεσμα εξακολουθήσει και στα επόμενα έτη να είναι θετικό και οι δαπάνες να καλύπτονται, αποδεικνύεται η βιωσιμότητα του ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ. και η δυνατότητα του να καλύψει ένα μεγάλο φάσμα δραστηριοτήτων.

Αξίζει να τονίσουμε ότι τον Μάρτιο του 1996 η παραγωγή "ΧΟΡΙΚΑ" της Ζουζούς Νικολούδη απέσπασε το βραβείο της επιτροπής στο 8ο GRANT PRIX INTERNATOONALE VIDEO DANCE της UNESCO⁹¹ - παραγωγή του ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ της Καλαμάτας. Το βραβείο σε ένα παγκόσμιου κύρος διαγωνισμό αποτελεί επίτευγμα σημαντικό στην μέχρι τώρα πενιχρή συμμετοχή της χώρας μας σε διοργανώσεις αυτού του είδους. Το ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ προσπάθησε να πετύχει υψηλή καλλιτεχνική ποιότητα αλλά και καθιέρωση στον χώρο του. Είναι εντυπωσιακό το αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας, οι στόχοι έχουν φέρει ήδη τα αποτελέσματα.

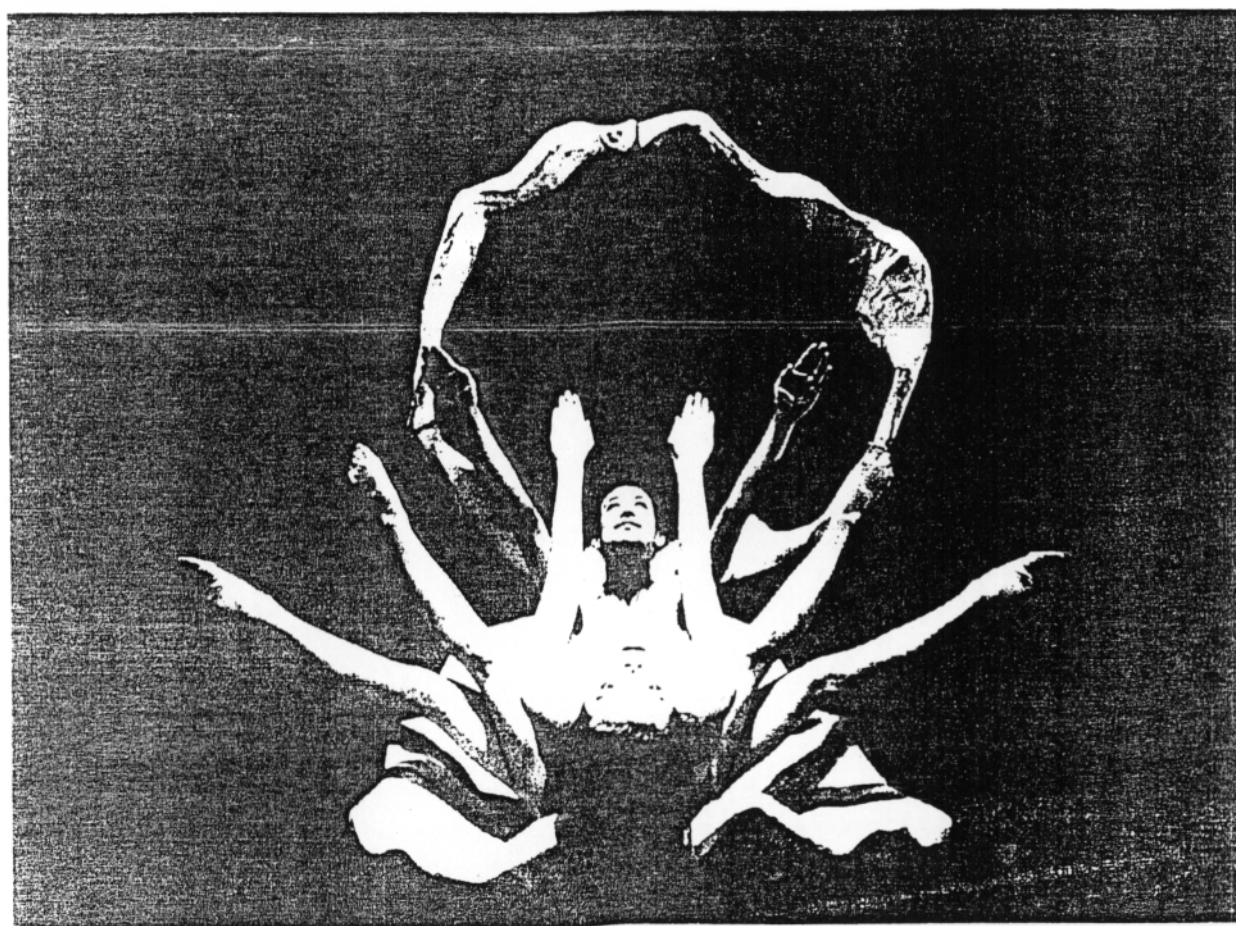
Πόλις του Χορού η Καλαμάτα, πιστεύει ότι η τέχνη των κινήσεων μιλάει με απόλυτη ειλικρίνεια για τον άνθρωπο και τα προβλήματά του, ο χορός από αρχαιότατων χρόνων αντανakλούσε και εξακολουθεί να αντανakλά τα κοινωνικά πρότυπα και δεδομένα της εκάστοτε εποχής. Ο χορός δεν είναι μόνο μια γλώσσα παγκόσμια αλλά και μια τέχνη διαχρονική και πολύμορφη. **"Αν μπορούσαμε να το πούμε δεν θα υπήρχε ανάγκη να το χορέψουμε"** (Roger Carandy).

⁹⁰ Βλέπε Οικονομοτεχνική μελέτη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο σημαντικός αυτός θεσμός συγκεντρώνει το πανόραμα της δυναμικής του χορού όπως αποτυπώνεται μέσα από την καλλιτεχνική έκφραση της video art σήμερα. Η θέσπισή του συνέβαλε αποφασιστικά στο "άνοιγμα" του χορού προς τις νέες τεχνολογίες. Γεγονός που δεν προκαλεί μόνον την παραγωγή video - dance υψηλών προδιαγραφών, αλλά διευκολύνει με τρόπο αποτελεσματικό στην διάδοση του χορού όπως και στην διάσωση του χορογραφικού έργου (βλέπε ενημερωτικό φυλλάδιο ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ. 1ος χρόνος λειτουργίας 1996).|

Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας λειτουργεί μαζί με το ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ. σε μία σχέση παράλληλη συμπαραστεκόμενη στο σημαντικό, παρόλη την μικρή διάρκεια ζωής του, έργο του.

Κλείνοντας αυτή την μικρή αναφορά στο **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ** μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι αν το Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων αποτελεί εθνική πολιτική για τον πολιτισμό της χώρας μας, το **ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ** τη δικαιώνει στο μέγιστο.

Sème Grand Prix International Vidéo-Hanse

Le Jury de la Captation de Spectacle / Adaptation

en Studio

a décerné un

Prix Spécial du Jury

à

»Chorica»

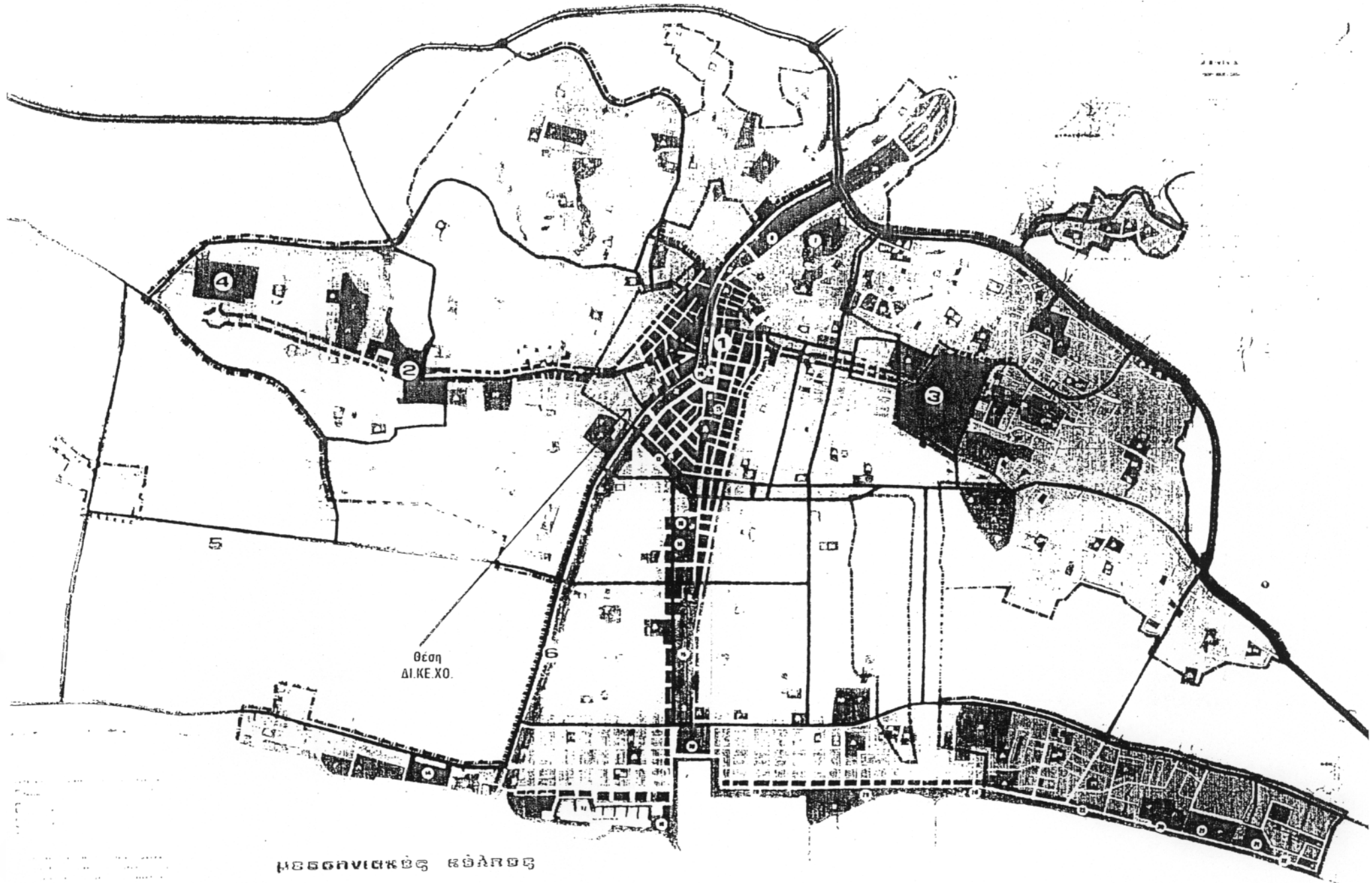
pour :

»a remarkable and honest work, aiming to give future generations

an important heritage»

ΜΕΣΟΝΕΙΑΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

**ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ**

1. ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η παρούσα εργασία κλείνει με ένα σύντομο απολογισμό, γενικό, οικονομικό, καλλιτεχνικό, όσον αφορά τις δραστηριότητες και λειτουργίες της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), από την σύστασή της μέχρι σήμερα, επισημαίνοντας παράλληλα τα θετικά και αρνητικά σημεία.

Η επιχείρηση η οποία ξεκίνησε την λειτουργία της όπως αναφέραμε στις 11 Μαΐου 1985 (ημερομηνία σύστασή της) σαν οργανισμός ξεπέρασε τις προσδοκίες όλων και αποδείχθηκε ότι είναι ένας πολύ δυναμικός οργανισμός. Όπως ανέφερε ο κ. Μπένος το 1988 (δήμαρχος τότε της πόλης), η δυναμικότητα της φάνηκε ιδιαίτερα την περίοδο των σεισμών, η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.),παρόλο το μεγάλο σοκ που δέχθηκε η πόλη δεν σταμάτησε ούτε μια μέρα την λειτουργία της, αντίθετα υπήρξε ο κύριος εμψυχωτής των κατοίκων της πόλης τις δύσκολες εκείνες ημέρες. Αμέσως μετά τους σεισμούς όλες οι λειτουργίες της επιχείρησης, που μέχρι τότε στεγάζονταν σε κτίρια, μεταφέρθηκαν σε σκηνές. Τα εργαστήρια Μουσικής, Χορού, Εικαστικών, στεγάστηκαν στο υπόστεγο της πλατείας Ευκαλύπτου του Πάρκου του Σιδηροδρόμου που διαμορφώθηκε κατάλληλα για αυτό το σκοπό, ενώ λειτουργούσαν μέσα σε σκηνές σ' όλους τους καταυλισμούς τμήματα των εργαστηρίων και κυρίως των Εικαστικών.⁹² Η καλλιτεχνική παιδεία υπήρχε και λειτουργούσε.

Όσον αφορά τον καλλιτεχνικό απολογισμό, αμέσως μετά την υπογραφή της προγραμματικής σύμβασης ενεργοποιήθηκαν τρία από τα τμήματα που προβλέπονταν - Μουσική - Χορός - Εικαστικά, τα οποία ανέπτυξαν δραστηριότητες και στους τρεις τομείς - εκπαιδευτικό - επιμορφωτικό - ψυχαγωγικό, όπως προβλέπονταν στην προγραμματική σύμβαση. Η πόλη της Καλαμάτας ήταν και παραμένει, από τις λιγοστές πόλεις οι οποίες πραγματοποιούν εκδηλώσεις κατά την διάρκεια του Χειμώνα.

Είναι φυσικό ότι κατά την διάρκεια της πορείας της η επιχείρηση αντιμετώπισε πολλά προβλήματα, το πρώτο πρόβλημα που ανέκυψε αμέσως με την έναρξή της λειτουργίας της, όπως τόνισε και ο κ. Κουρουπός,⁹³ ήταν η σωστή οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των διαφόρων οργάνων. Βέβαια αυτό που περιέπλεκε πολύ περισσότερο τα πράγματα, ήταν το γεγονός και οι παγιωμένες από την γενικότερη λειτουργία των Δήμων συνήθειες, που θέλουν τα Διοικητικά Συμβούλια που ορίζονται από αυτούς να μεταφέρουν τους κομματικούς ανταγωνισμούς και την ψηφοθηρική - ρουσφετολογική νοοτροπία , μέσα στις αίθουσες των οργανισμών

⁹² Αξίζει να σημειώσουμε ότι η Κινηματογραφική λέσχη συνέβαλε και αυτή σημαντικά μέσα από προβολή διαφόρων ταινιών. Με δύο μηχανές προβολής των 16mm κάνει αισθητή την παρουσία της και ανεβάζει το ηθικό των δημοτών και τους δίνει μια πνοή χαράς. Όπως αναφέρει και ο κ. Β. Δικαιουλάκος στο άρθρο του 'Κλεμμένα τελάρια και πολιτισμός', εκεί ένιωσα για πρώτη φορά τη δύναμη της ομορφιάς της τέχνης που δεν σε βγαζει από την πραγματικότητα, αλλά σε μαθαίνει να σκέπτεσαι ένα "κλικ" διαφορετικά.

⁹³ Γ. Κουρουπός , συνθέτης και Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

που διοικούν⁹⁴. Το οικονομικό ήταν επίσης ένα από το οξύτερα προβλήματα, τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες ανάκαμψης χωρίς όμως ουσιαστικά αποτελέσματα.

Σε ότι αφορά την λειτουργία της επιχείρησης, τα έξοδα αυτής είναι πολλά και συνεχώς αυξάνονται - παραγωγή καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, πραγματοποίηση συναυλιών, εκθέσεων, φεστιβάλ, έξοδα διοικητικού και τεχνικού προσωπικού, έξοδα προσκεκλημένων κ.α. - οι απαιτήσεις των ανθρώπων καθιστούν αναγκαία την ανάγκη συνεχώς για κάτι καλύτερο. Μπορεί το ΥΠ.ΠΟ. και ο Δήμος Καλαμάτας να την ενισχύουν συστηματικά βάση προγραμματικών συμβάσεων αλλά η Επιχείρηση πρέπει να ενδιαφερθεί να αυξήσει τα δικά της έσοδα, δεν μπορεί να στηρίζεται μόνο στις κρατικές επιχορηγήσεις. Τα περισσότερα προβλήματα έγκειται στην αδυναμία αυτή της επιχείρησης να σταθεί οικονομικά ανεξάρτητη. Είναι φυσιολογικό ότι οι εκάστοτε κρατικοί φορείς παρέχοντας κάποια χρήματα θέτουν αυτόματα και κάποιους όρους που εξυπηρετούν δικές τους ανάγκες, ενώ άλλοτε η Τ.Α. αντί να πάρει την υπόθεση της τοπικής ανάπτυξης στα χέρια της και να βοηθήσει στην γενικότερη ανάπτυξη του τόπου, φτιάχνει κάποιες υποτυπώδεις επιχειρήσεις για να λύσει προβλήματα που έχουν να κάνουν με τους γραφειοκρατικούς περιορισμούς του δημόσιου λογιστικού, για την πρόσληψη προσωπικού κ.α., όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα οι περισσότερες από τις επιχειρήσεις να γίνουν προβληματικές.

Για να μπορέσει η επιχείρηση να συνεχίσει το έργο της ουσιαστικά θα πρέπει να αυξήσει τα έσοδά της, αυτό θα το επιτύχει αφενός αν προσπαθήσει να αποκτήσει αυτοδυναμία ενδυναμώνοντας το εσωτερικό της (παράδειγμα βόλου) και αφετέρου αν ασχοληθεί περισσότερο με την προβολή της προς τα έξω, ώστε να την γνωρίσει το ευρύτερο κοινό καλύτερα και όχι μόνο μια συγκεκριμένη κατηγορία ατόμων. Η μεγαλύτερη αυτή προβολή θα επέλθει με την εκτενέστερη προβολή από πλευράς Μ.Μ.Ε. (ξεπερνώντας μία απλή τυπική αναφορά σε κάποιο γεγονός, προβάλλοντας κάποιες σημαντικές εκδηλώσεις, δίνοντας γενικότερα το ερέθισμα στο κοινό να ενδιαφερθεί για το τοπικό γίγνεσθαι) και βελτιώνοντας από την άλλη τις δημόσιες σχέσεις της. Μέσα στα πλαίσια αυτά, η Δ.Ε.Π.Α.Κ θα μπορούσε να συνεργαστεί και με το Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, εκμεταλλευόμενη την ύπαρξη του ιδρύματος στην πόλη.

Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.) προσπάθησε να ξεφύγει από αυτό το πλαίσιο, και ενώ κατά την διάρκεια της πορείας της παρουσίασε μία κάμψη, τα τελευταία χρόνια έχει θέσει ως στόχο την παροχής υψηλότερου επιπέδου στις υπηρεσίες της και την δημιουργία καλύτερου και παραγωγικότερου έργου. Να τονίσουμε ότι πρωτοστάτησε στον τομέα του πολιτισμού, καλλιέργησε το συναίσθημα ευθύνης των κατοίκων της πόλης σε ότι

---

⁹⁴ Όπως αναφέρει η κ. Δίγκα, ζωγράφος και Διευθύντρια του τομέα Εικαστικών της Δ.Ε.Π.Α.Κ.(1985-1992), το δυστύχημα στις επιχειρήσεις αυτού του είδους είναι ότι στην εκάστοτε προσπάθεια των καλλιτεχνικών διευθυντών, το Διοικητικό Συμβούλιο γίνεται τροχοπέδη, και η δουλειά του τίθεται, υπό την έγκριση ανθρώπων οι οποίοι είναι εκ των πραγμάτων άσχετοι με το αντικείμενο της δουλειάς. Με βάση την υπάρχουσα κατάσταση και με δεδομένο τον παραγοντισμό που μαστίζει τον ελληνικό χώρο και πόσο μάλλον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι φανερό οι δυσκολίες επικοινωνίας μεταξύ των δύο χώρων.

αφορά την άμεση συμβολή τους στην βελτίωση του επιπέδου ζωής και έδωσε την δυνατότητα να γίνουν οι ίδιοι παραγωγοί πολιτισμού.

Ένα άλλο πρόβλημα το οποίο παρουσιάστηκε ήταν η στελέχωση της επιχείρησης με καλλιτεχνικό δυναμικό άρτια εκπαιδευμένο, δυστυχώς τα λίγα άτομα τα οποία πληρούσαν τις προϋποθέσεις προέρχονταν από την Αθήνα με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να γνωρίζουν τις ανάγκες του τόπου, εφόσον δεν βρίσκονταν σε άμεση επαφή με την πόλη. Αυτό το οποίο ευελπιστούμε είναι στα επόμενα χρόνια και μέσα από την λειτουργία της επιχείρησης, να δημιουργηθεί ικανό ντόπιο δυναμικό, το οποίο θα είναι σε θέση να πάρει την σκυτάλη.

Παρ' όλες όμως τις αντιξοότητες η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), κατάφερε μέσα από την πορεία της να εκπληρώσει τον πολιτιστικό της στόχο σε αρκετά μεγάλο βαθμό.

- Με την δημιουργία πολιτιστικών εστιών,
- Με την εξασφάλιση της κτιριακής υποδομής και την παράλληλη αποκατάσταση διατηρητέων κτιρίων της πόλης.
- Με την συνεργασία της με διάφορους ερασιτεχνικούς φορείς, για παραγωγή έργου
- Με την οργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων (φεστιβάλ, εκθέσεις κ.α.) και παραστάσεων με έλληνες και αλλοδαπούς καλλιτέχνες,
- Με την δημιουργία του Διεθνές Κέντρου Χορού (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.)

Αν παρατηρήσουμε προσεχτικά, από πλευράς τοπογραφικής, τους χώρους όπου στεγάζονται τα τμήματα της Δ.Ε.Π.Α.Κ. θα διαπιστώσουμε ότι πληρούν προϋποθέσεις όπως:⁹⁵

- βρίσκονται στον πολεοδομικό ιστό της πόλης
- υπάρχει άμεση κοινωνική σύνδεση με τους κατοίκους
- εξασφαλίζεται η ιστορική συνέχεια της πόλης
- υπάρχει προσπελασιμότητα και σχεδιασμός των εγκαταστάσεων τέτοιος ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των εκάστοτε τμημάτων
- παρέχονται πολιτιστικά αγαθά σε όλους του κατοίκους ανεξαιρέτως χωρίς καμία διάκριση
- αξιοποίηση διαφόρων παλιών κτιρίων, καθώς και αξιοποίηση ανοικτών και κλειστών χώρων σε συνδυασμό με μουσειακή προβολή παλιού εξοπλισμού, όπως είναι για παράδειγμα τα βαγόνια του Ο.Σ.Ε..

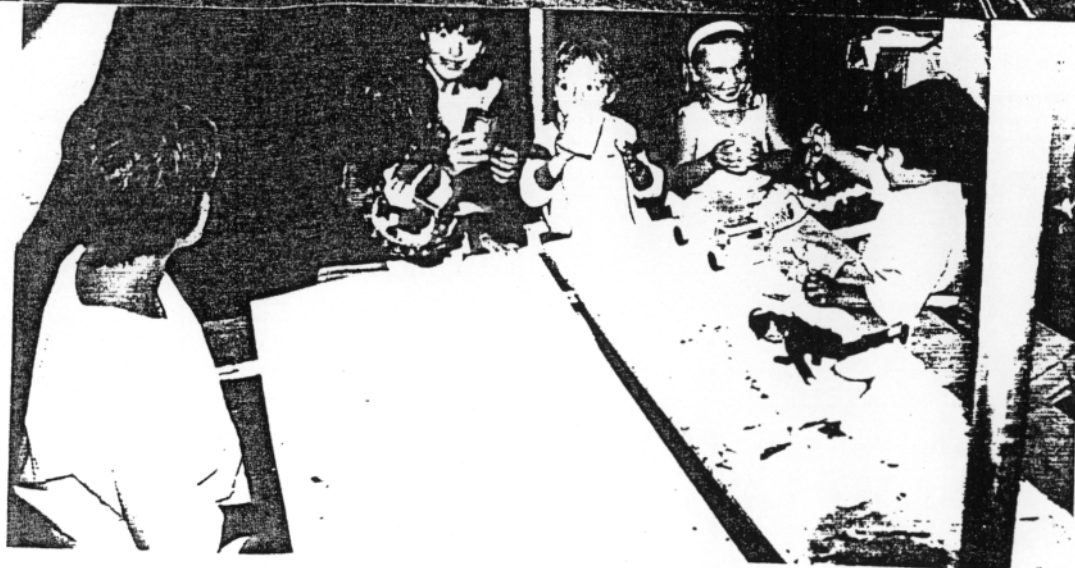
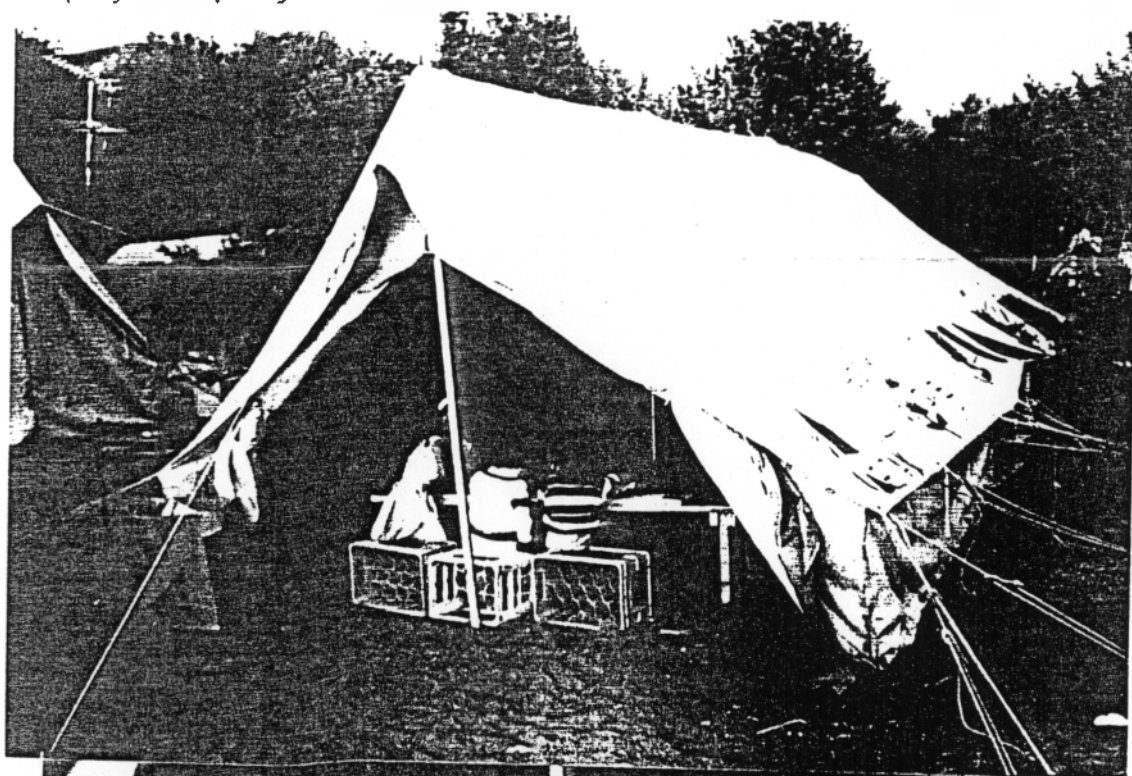
Από τα προαναφερόμενα παρατηρούμε ότι η Δ.Ε.Π.Α.Κ. μέσα από μία μακρόχρονη πορεία μαζί με την συνεργασία του Δήμου Καλαμάτας, προσπάθησε εξ αρχής να εξασφαλίσει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τις προϋποθέσεις αυτές, οι οποίες είχαν τονισθεί ιδιαίτερα στην οικονομοτεχνική μελέτη.

Συνοψίζοντας όλα όσα αναφέραμε να πούμε ότι η επιχείρηση κατάφερε να αποτελέσει φορέα πολιτισμού, συνδέθηκε με την τοπική κοινωνία, ανέπτυξε την

⁹⁵ Απο Τεχνοοικονομική Μελέτη Σκοπιμότητας Δ.Ε.Π.Α.Κ.

καλλιτεχνική παιδεία στους διαφορους τομείς σε ένα επίπεδο πιο ολοκληρωμενο. προσπάθησε να παρουσιάσει κάτι καλύτερο όσον αφορά τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, άσχετα αν δεν το κατάφερε όλες τις φορές και προσπάθησε να βελτιώσει το επίπεδο των κατοίκων της πόλης, δίνοντας τους την δυνατότητα να ασχοληθούν με διάφορες μορφές τέχνης. Οι δραστηριότητες αυτές, έχουν συμβάλλει αποφασιστικά στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης αυτής και την έχουν προβάλλει ως πρότυπο σε όλη την χώρα. Η κακή διαχείριση των εσόδων της ήταν και είναι ένα από τα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει, η αδυναμία της να σταθεί οικονομικά ανεξάρτητη και η μη σωστή τοποθέτηση ατόμων στους διάφορους τομείς αποτελούν τροχοπέδη για την σωστή διαχείριση των εσόδων και συνεπώς την παροχή καλύτερων υπηρεσιών.

Όταν θα έχουμε γίνει όλοι ερασιτέχνες σε κάποια μορφή τέχνης, τότε μπορούμε να πούμε ότι το πολιτιστικό επίπεδο έχει ανέβει θεαματικά. Τότε κάνουμε σωστά την δουλειά μας. Ο τομέας της Δ.Ε.Π.Α.Κ. δίνει τα εναύσματα.

2. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο, από όλα όσα αναφέραμε κατά την διάρκεια της εργασίας μας αυτής, ότι για να επέλθει μία ουσιαστική ανάπτυξη σε έναν τόπο θα πρέπει να εφαρμοστεί ένα σωστό πρόγραμμα περιφερειακής και κατά συνέπεια πολιτιστικής ανάπτυξης, που να στοχεύει παράλληλα σε μία διοικητική αποκέντρωση που φορείς της θα είναι οι Ο.Τ.Α.

Οι διαδικασίες συγκεντρωτισμού αποτελούν τροχοπέδη για την εφαρμογή ενός αναπτυξιακού προγράμματος, είναι δύο πράγματα ασυμβίβαστα, διότι δεν μπορούμε να κάνουμε λόγο για αποκέντρωση όταν η κάθε ενέργεια κατευθύνεται από την Κεντρική εξουσία, εκφραστής της οποίας είναι η εκάστοτε Κυβέρνηση. Βέβαιο είναι ότι ο εκσυγχρονισμός δεν μπορεί να επέλθει αναπαράγοντας τις ίδιες διαδικασίες, οι οποίες είναι πλέον απαρχαιωμένες και δεν οδηγούν σε κανένα είδος εξέλιξης.

Η συμβολή της Τ.Α. στην άσκηση περιφερειακής και πολιτιστικής ανάπτυξης θεωρείται απαραίτητη. Αποτελεί μια πραγματικότητα από όλους παραδεκτή. Ο ρόλος της σήμερα δεν μπορεί να είναι μόνο η συλλογή των σκουπιδιών, μπορεί και πρέπει να ενδιαφέρεται για τον άνθρωπο και τα προβλήματά του, για να μπορέσει όμως να συμβάλλει αποτελεσματικά πρέπει να διαθέτει και τις ανάλογες αρμοδιότητες και πόρους.

Μέχρι πρότινος οι Ο.Τ.Α. είχαν περιθωριακό ρόλο, οι συνδεδεμένες με αυτούς αδυναμίες στην λειτουργία τους (λόγω έλλειψης επαρκούς και κατάλληλου προσωπικού, οικονομικών περιορισμών, πολύμορφων γραφειοκρατικών διαδικασιών με πλήρη εξάρτηση από την κεντρική εξουσία), έκαναν τον ρόλο τους δύσκολο. Ωστόσο η πρόσφατη προσπάθεια αλλαγής των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών, η σημαντική διεύρυνση των αρμοδιοτήτων τους, η σταδιακή άρση των αδυναμιών τους στην λειτουργία τους και η εκφρασμένη πρόθεση της κυβέρνησης για την δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων και υποδομών στήριξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, μας δίνει το ερέθισμα να ευελπιστούμε στην ενίσχυση επιτέλους του ρόλου των Ο.Τ.Α.

Οι Ο.Τ.Α. έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν μία πολυδύναμη και αυτοδύναμη πολιτιστική και πνευματική δραστηριότητα, η βελτίωση των οικονομικών τους θα τους καταστήσει, βιώσιμους, φερέγγυους και ανταγωνιστικούς στην παρέμβασή τους στο τοπικό γίγνεσθαι.

Συνοψίζοντας όλα όσα αναφέραμε, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι Ο.Τ.Α. έχουν την δυνατότητα να παρέμβουν καθοριστικά στην Τοπική Ανάπτυξη και στη διεύρυνση της λαϊκής συμμετοχής και με κοινωνικοοικονομικά μέσα, δημιουργώντας δηλαδή επιχειρήσεις, και υποβοηθώντας μέσα από αυτές (παράδειγμα της Δ.Ε.Π.Α.Κ.) την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, αλλά και τον

σταδιακό μετασχηματισμό των δομών της οικονομίας και των παραγωγικών σχέσεων.

Η Πολιτιστική ανάπτυξη αποτελεί για τον Δήμο Καλαμάτας θέμα πρώτης προτεραιότητας. Μια αδιάκοπη προσπάθεια έχει ήδη αρχίσει να αποδίδει καρπούς. Είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο, ότι το σημερινό ζηλευτό πολιτιστικό επίπεδο είναι αποτέλεσμα ενός μακρόχρονου και επίμονου προβληματισμού, σχεδιασμού και πειραματισμού στην πράξη. Επιστέγασμα των προσπαθειών αυτών και αρχή μιας δυναμικής περιόδου σφαιρικής παρέμβασης από την μεριά του Δήμου ήταν η δημιουργία της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.) και η υπογραφή με το Κράτος της σχετικής Προγραμματικής Σύμβασης το 1985.

Απο όσα όλα αναφέραμε κατά την διάρκεια της εργασίας μας, η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), προσπαθεί να προάγει τον πολιτισμό και να φέρει την πολιτιστική δημιουργία κοντά στον πολίτη, παράλληλα να εδραιώσει την ανάπτυξη μιας άλλης ποιότητας τουρισμού, του **“πολιτιστικού τουρισμού”**, στον οποίο η Ελλάδα αποτελεί πηγή έμπνευσης για κάθε χώρα και σταθμό στην Ιστορία του Πολιτισμού.

Οι πολιτιστικές δραστηριότητες και τα εκάστοτε προγράμματα εκδηλώσεων στην διάρκεια των χρόνων αυτών υπήρξαν ουσιώδη με αισθητά αποτελέσματα. Τα μέχρι σήμερα θετικά βήματα της Δ.Ε.Π.Α.Κ, παρόλα τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν, δείχνουν ότι αξίζει να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε και να ενδυναμώσουμε όσο το δυνατόν μπορούμε την Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Όσο για την τοπική αυτοδιοίκηση, είναι πεπεισμένη πως η υπόθεση του πολιτισμού αξίζει κάθε θυσία. Σε αυτό το σημείο θα κλείσουμε με τα λόγια του κ. Β. Δικαιουλάκου:⁹⁶ *“Πρέπει λοιπόν η Τοπική Αυτοδιοίκηση να βοηθήσει την τοπική κοινωνία να δραπτετεύει, Να βγει από το καθημερινό ωράριο της επιβίωσης και να μπει στο μεθύσι του “ευ ζην”. Και αυτό δεν είναι τίποτε άλλο, παρά ο Πολιτισμός.*

**Υψηλοί στόχοι σε χαλεπούς καιρούς,
Αυτή ακριβώς είναι η πρόκληση.!!!**

---

⁹⁶ Β. Δικαιουλάκος, άρθρο “κλεμμένα τελάρα και πολιτισμός”, τοπική εφημερίδα Ελευθερία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), Τεχνοοικονομική Μελέτη Σκοπιμότητας, 1985.
- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), Προγραμματική Σύμβαση.
- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), Οικονομοτεχνική Μελέτη Σκοπιμότητας Μεγάρου Χορού, 1996.
- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), Ισολογισμοί - Εκθέσεις πεπραγμένων ετών 1985-1995.
- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), Απολογισμός 1996-97 Δημοτικού Ωδείου.
- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), Απολογισμός Διεθνούς Κέντρου Χορού (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ), 1995-1996.
- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), Πρακτικό Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης Προγραμματικής Σύμβασης, 1987.
- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ.), Διαφημιστικά Προσπέκτους Επιχείρησης ετών 1985-1997.
- Δημοτικό Συμβούλιο Καλαμάτας, Πρακτικά Δημοτικού Συμβουλίου, υπ' αριθμ. 77/85 Δ.Σ.
- Δημοτικό Συμβούλιο Καλαμάτας, Πρακτικά Δημοτικού Συμβουλίου, υπ' αριθμ. 104/95 Δ.Σ.
- Δημοτικό Συμβούλιο Καλαμάτας, Πρακτικά Δημοτικού Συμβουλίου, υπ' αριθμ. 718/96 Δ.Σ.
- Δημοτικό Συμβούλιο Καλαμάτας, Πρακτικά Δημοτικού Συμβουλίου, υπ' αριθμ. 168/97 Δ.Σ.
- Πρακτικό Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης.
- Δημοσιεύματα Αθηναϊκού - Τοπικού Τύπου.
- VASQUEZ BARGUERO ANTONIO, 1991, "Τοπική Ανάλυση μια Στρατηγική για την Δημιουργία Απασχόλησης", εκδόσεις Παπαζήση.
- Απολογισμός 1995-96 ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.
- ΔΑΡΑΚΗ Π., 1995, "Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση", εκδόσεις Πατάκη.
- Η Ευρώπη στην υπηρεσία της Περιφερειακής Ανάπτυξης 2^η έκδοση 1996, υπηρεσία επίσημων εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- ΚΟΝΣΟΛΑ Ν.Ν., 1990, "Πολιτιστική Δραστηριότητα και Κρατική Πολιτική στην Ελλάδα - η Περιφερειακή Διάσταση", εκδόσεις Παπαζήση.

- Μελέτη προγράμματος ECOS, 1997, "Η Ανάπλαση και η Αστική Οικονομική Ανάπτυξη" - Δήμος Καλαμάτας.
- ΜΠΙΑΚΙΝΙ Φ. - ΠΑΡΚΙΝΣΟΝ Μ., 1994, "Πολιτιστική Πολιτική και Αναζωογόνηση των Πόλεων - Η εμπειρία της Ν. Ευρώπης", Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ ΔΕΛΙΒΑΝΗ Μ., 1986, "Η Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα", εκδόσεις Παρατηρητής.
- Οι Περιφέρειες της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 1996, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- ΠΑΝΑΣ Ε.Ε., 1995, "Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα - Εισαγωγή στην Μεθοδολογία", εκδόσεις Gutenberg.
- ΣΚΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ, 1996, "Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική", Σημειώσεις Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ.
- ΣΚΟΥΝΤΖΟΣ Θ.Α., 1993, "Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική", Τόμος Α', εκδόσεις Α. Σταμούλης.
- ΤΑΤΣΟΣ Ν., 1989, "Θέματα Τοπικής και Περιφερειακής ανάπτυξης", Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- ΦΩΤΕΑ Π., 1992, "Θέματα Πολιτισμού Τ.Α.", Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ Κ., 1992, "Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική από την διεθνή εμπειρία", εκδόσεις Εξαντάς.
- ΧΡΗΣΙΜΟΣ Σ., "Η Οικονομική Αυτοδυναμία των ΟΤΑ Επισημάνσεις και Εμπειρική Διερεύνηση για την περίοδο 1980-89.
- ΧΡΗΣΙΜΟΣ Σ., 1994, "Οικονομική των Ο.Τ.Α", Σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

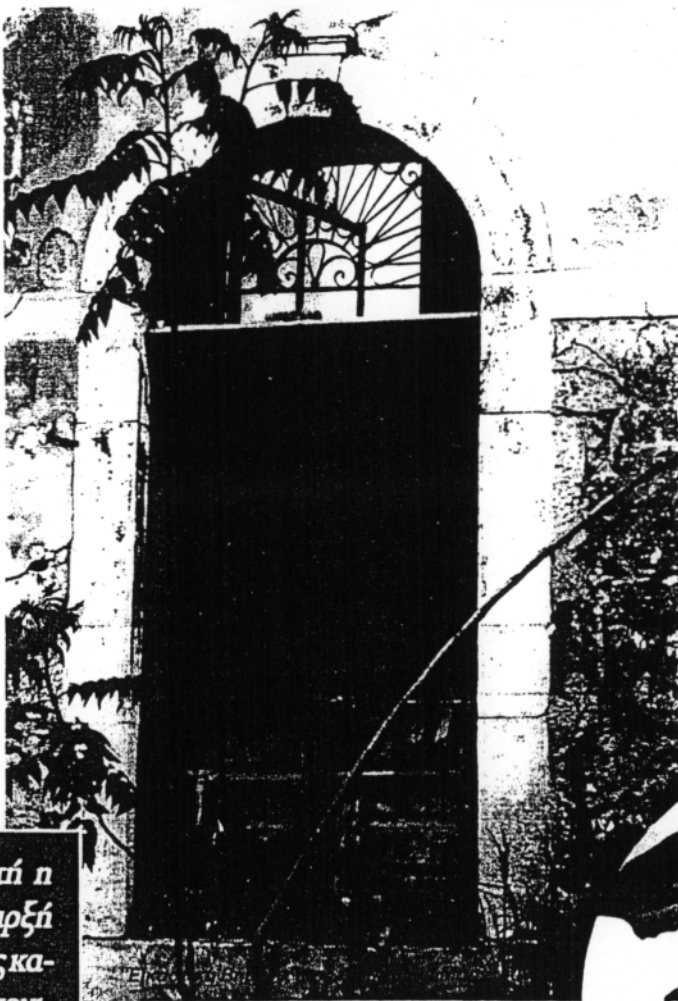
Ι ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Δημοσιεύματα Αθηναϊκού Τύπου

ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ

Ότι από κάθε γεγονός υπάρχουν οι άνθρωποι και οι καταστάσεις που το δημιούργησαν. Για το Διεθνές Κέντρο Χορού Καλαμάτας εργάστηκαν ένας αίσθητος σε πολιτιστικά θέματα Δήμος, μία δραστήρια Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού (και η υποδομή που ε ήδη δημιουργηθεί σε μια δεκαετία, σχεδιασμένης με αποτελεσματικότητα, πολιτιστικής ανάπτυξης) το Συμβούλιο Πολιτισμού και η χρηματοδότηση της ΕΟΚ.

Για ακόμη πόλη με την σύμφωνη ομνη και συμβολή της (κατά το 50%) προεργάζεται καλλιτεχνικά από την έλευση της στο ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΟΛΕΩΝ (Ε.Π.Δ.Π.Π.). Πρόκειται για ένα πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού που σαν στόχο έχει δημιουργία πολιτιστικών θεσμών και διεθνούς εμβέλειας στην κληρονομιά και τον κτιριακό εξοπλισμό χώρους πολιτισμού ποιότητας, χρηματοδότηση από κοινοτικά προγράμματα που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη.

Με πολύ ευθύ τρόπο αυτή η σελίδα δικαιολογεί την ύπαρξή της παρουσιάζοντας, αρχές καλοκαιριού του '95, μία συντονισμένη πολιτειακή προσπάθεια που πήρε το όνομα Διεθνές Κέντρο Χορού Καλαμάτας.

Για την Καλαμάτα των τελευταίων χρόνων ορισμός αποτελεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη της πόλης. Ήταν φυσικό να είναι η Καλαμάτα από τις πρώτες πόλεις που θα ανταποκρίναν σε μια τέτοια πρόκληση. Το δύσκολο ήλθε επίλειψι εκείνη η πολιτιστική δραστηριότητα στην οποία θα δινόταν ώθηση, αφού οι τμήματα της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (ΔΕΠΑΚ) Μουσικά, Χορός βρίσκονται σε πλήρη ανησυχία ανάπτυξή τους. Όλοι μαζί και το ΕΘΝΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΣ (ΔΗΠΕΘΕΚ) έχει αναδειχθεί σε ένα από τα πιο δυναμικότερα περιφερειακά θέατρα. Υπήρξαν τμήσεις επί συζητήσεων για να προταθεί το Χορός σαν ο υπο ανάπτυξη θεσμός. Το ο-

Ο λόγος στη Βίκυ Μαραγκοπούλου, πρώην χορεύτρια, καθηγήτρια της Κρατικής Σχολής Ορχηστρικής Τέχνης και διευθύντρια του Τομέα Χορού της ΔΕΠΑΚ που ανέλαβε την καλλιτεχνική διεύθυνση του Διεθνούς Κέντρου Χορού.

Αεικίνητη, οργανωτική και πανευτυχής αναλύει τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους του Κέντρου και τα οράματα των ανθρώπων που το στήνουν.

"Μια πόλη που θέλει να δώσει ειδικό βάρος στον χορό, πρωταρχικά χρειάζεται ένα ειδικό κτίριο με ένα κατάλληλων προδιαγραφών θέατρο, μεγάλο όμως ανοικτό που να μπορούν να ανταποκριθούν σε διεθνή σεμινάρια. Την ανέγερση ενός τέτοιου κτιρίου χρηματοδοτεί το ΥΠ.ΠΟ, με αίθουσα θεάτρου που θα μπορούν να δίνονται πολυπρόσωπες παραστάσεις χορού καθώς και τρία επαγγελματικά στούντιο διεθνών προδιαγραφών.

Στην αίθουσα του θεάτρου θα δίνονται φυσικά και άλλες παραστάσεις: οπερας, συμφωνικής ορχήστρας, θεάτρου και ο Δήμος Καλαμάτας, ο-

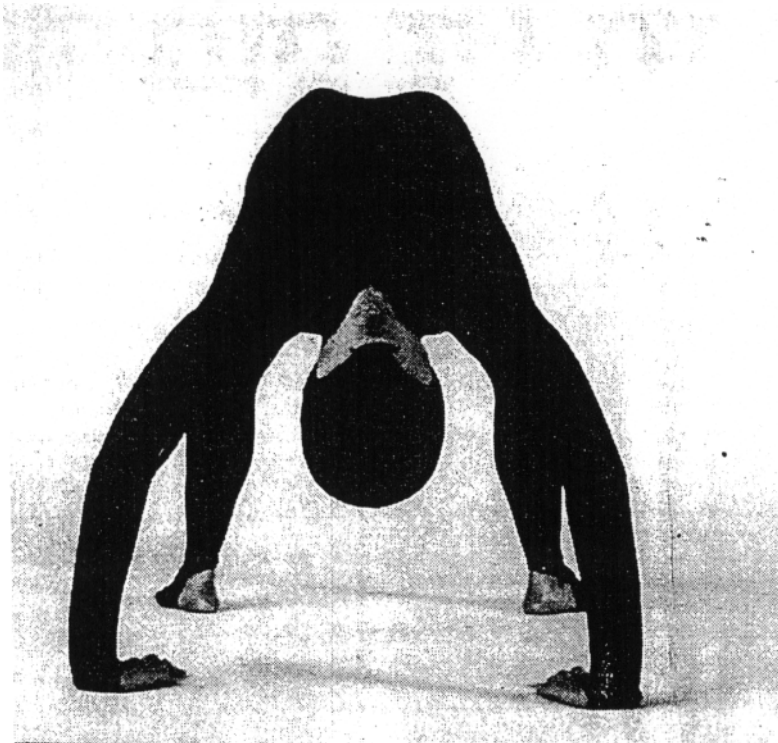
οικόπεδο ή τα χρήματα για την αγορά του οικοπέδου. Σ' αυτό το κτίριο θα στεγαστούν οι δραστηριότητες του κέντρου που θα καλύπτουν τρία επίπεδα: το ερευνητικό, το εκπαιδευτικό και το ψυχαγωγικό. ο συνδυασμός των οποίων θα δώσει άλλη διάσταση και δυναμική στο έργο του..."

"...Βασική φροντίδα μας είναι να υποστηρίξουμε και να προβάλλουμε το έργο των ελλήνων δημιουργών, χωρίς φυσικά, να παραμελούμε την ανάγκη της διεθνούς εμπειρίας. Να πω επίσης πως δεν υπάρχει πρόθεση επικάλυψης των υπολοίπων τεχνών. Ταμείς συγγενικοί με τον χορό όπως μουσική, θέατρο, εικαστικά - που έτσι κι αλλιώς συμπορεύονται με το χορό στις πιο υψηλές στιγμές του - καθώς και η παραγωγή πολυθεαμάτων είναι στους στόχους μας. Τονίζουμε ότι κυρίως ενδιαφέρει η καθόλη την διάρκεια του χρόνου πολιτιστική ζωή - ένα φεστιβαλ κρατάει λίγο - και η εκπαίδευση που

ΖΟΥΖΟΥ ΚΑΛΑΟΥΔΗ

δημιουργεί κοινό και δημιουργούς. Η Καλαμάτα είναι κοντά στη Μάνη, στο Μυστρα, στην Πυλο και είναι πανέμορφη. Επιδιώκουμε την ανάπτυξη μιας άλλης ποιότητας τουρισμού, του πολιτιστικού τουρισμού. Η υλοποίηση των στόχων, σε πλήρη ανάπτυξη του θεσμού, θα επιδιωχθεί με εκδηλώσεις και διεθνείς οργανώσεις όπως Φεστιβαλ, Πανελληνίου διαγωνισμούς χορού, ελληνικά και διεθνή σεμινάρια, εκδηλώσεις σε όλη την διάρκεια του έτους. Μην ξεχνάμε επίσης το Μουσείο Χορού, Κέντρο έρευνας, τεκμηρίωσης και πληροφόρησης, Βιβλιοθήκη Χορού, εκδό-

mix εν δράσει

Ο μαγικός κόσμος του συγκροτήματος των Momix

λιστικές εικόνες, χιούμορ, ώπινο σώμα, ονειρικές με-
ώσεις. Ο μαγικός κόσμος
κροπήματος χορού Momix
στην Καλαμάτα για μια πα-
η στις 31 του μήνα, στο Αμ-
ο του Κάστρου, στα πλαί-
πρώτου Φεστιβάλ Καλαμά-
7 - 3.8), το οποίο διοργανώ-
εθνές Κέντρο Χορού.

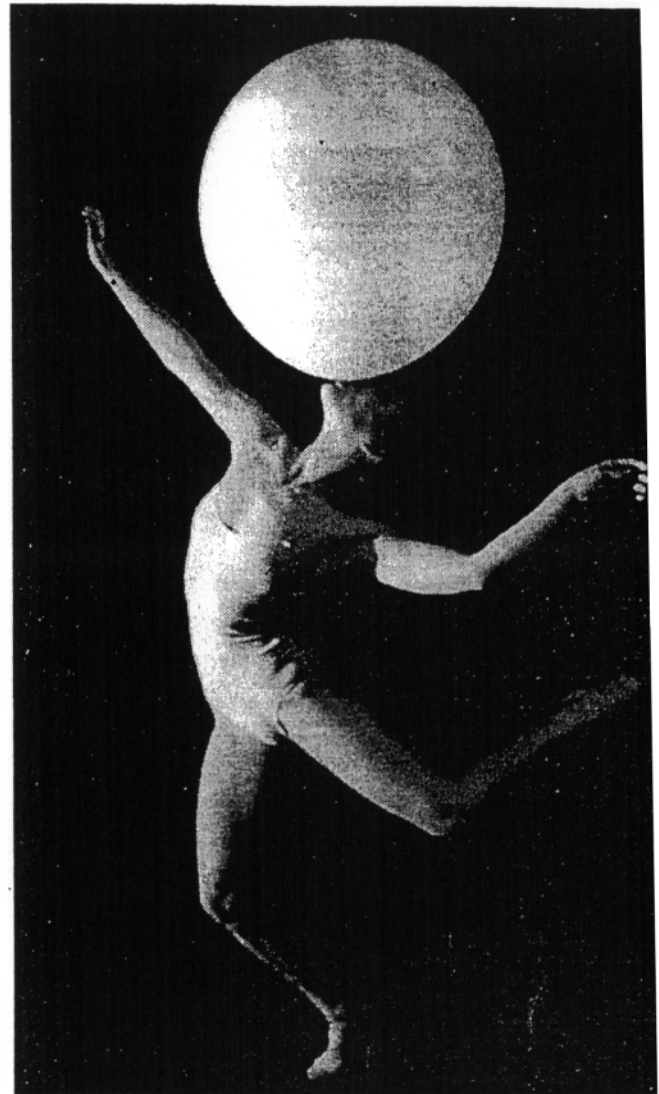
υσική του Στραβίνσκι, του
αλλά και του Γκάμπριελ και
ρουλ θα παρουσιάσουν δε-
εις σύντομες και διαφορετι-
Εύ τους χορογραφίες, οι πε-
es των οποίων έγιναν από
es Pendleton, καλλιτεχνικό
ή του συγκροτήματος. Ο
η χαρακτηρίζει το πρόγραμ-
εαλιστικό σώου τύπου βο-

νβίλ σε βήμα γρήγορο». Πρόκειται
για ένα ταξίδι, σαν μια επιστροφή
στην παιδική ηλικία, της αφέλειας
και της αθωότητας, όπου όλα μοιά-
ζουν μυστήρια και μαγικά κυριαρ-
χούμενα από παιχνιδιάρικη διάθε-
ση. Αυτή θεωρείται άλλωστε και η
μεγάλη ικανότητα των Momix: δημι-
ουργούν τη διάθεση στους ενήλικες
να ανασύρουν εικόνες φανταστικές.

Το συγκρότημα Momix δημιουρ-
γήθηκε το 1980 και έγινε αμέσως
δημοφιλές εξαιτίας της ευρηματι-
κότητας των χορογραφιών και του
εξαιρετικού ταλέντου των χορευτών
του. Το συγκρότημα επί σκηνής
χρησιμοποιεί υφάσματα, ομπρέλες,
μπαλόνια, μπασιούνια, γλυπτά. Α-
ντικείμενα που νομίζει ο θεατής ότι
παίρνουν ζωή. Ένα σχοινί αποκτά

ζωή, συνδιαλέγεται με τον εαυτό
του και τρέχει στη σκηνή, σε μια έ-
ξοχη επίδειξη ζωντανίας. Σημαντι-
κό ρόλο στις παραστάσεις τους παί-
ζει το φως. Σε μία μάλιστα χορο-
γραφία οι χορευτές έχουν οι ίδιοι
την ευθύνη για τον φωτισμό των
αυμάτων τους, αφού χορεύουν σε
σκοτεινό θέατρο. Με τη χρήση φα-
κών οι χορευτές δημιουργούν εικό-
νες, συχνά απροσδόκητες, προβάλ-
λοντας το φως στα σώματά τους.
Μια άλλη χορογραφία αφορά τη
θρέψη, τη γέννηση και την πύση.
Εμφανεύεται από τις γυναίκες του
συγκροτήματος, που εγκυμονούν
και γεννούν αβγά, τα οποία εκπρο-
σωπούνται στην παράσταση από
μεγάλα μπαλόνια, με τη μουσική
του Πίτερ Γκάμπριελ.

Τα Momix έχουν δώσει παρασι-
σεις σε ολόκληρο τον κόσμο, έχο-
πουσιάσει τη δουλειά τους πο-
λές φορές στην πλεόραση και
χουν συμμετάσχει σε πολλές παρ-
γωγές. Η συμμετοχή τους στο Φεσ-
βάλ Καλαμάτας '95 καλύπτει το
 τρίτο άξονα της φιλοσοφίας του φε-
στιβάλ, αυτόν που αφορά τον χορ-
στη σημερινή εποχή. Οι άλλοι δύο
άξονες θίγουν την αρχαία Ελλάδι-
ως απαρχή του έντεχνου χορού, κι
το ρωσικό μπαλέτο, ως κορυφαία
στιγμή της κλασικής του έκφρα-
σης. εσπάλ είναι τιμητικά αφιερω-
μένο στη χορογράφο Ζουζού Νικ-
λούδη, της οποίας τα «Χορικά»,
φετινή παραγωγή του Διεθνούς Κ-
ντρου Χορού, θα παρουσιαστούν
για πρώτη φορά στο φεστιβάλ.

Στην αειθαλή και πάντοτε δημιουργική χορογράφο
Ζουζού Νικολούδη είναι φέτος αφιερωμένο
το Α' Διεθνές Φεστιβάλ Χορού της Καλαμάτας.

Διδάσκοντας τη γλώσσα του σώματος

«**Τ**ο ελληνικό πνεύμα και η αρχαία Ελλάδα με ενέπνευσαν στη δουλειά μου. Όταν πρωτοασχολήθηκα με την αρχαία τραγωδία στο Εθνικό Θέατρο, διαπίστωσα ότι οι άνθρωποι του χορού έπρεπε να εκφράζονται ως ηθοποιοί, τραγουδιστές και χορευτές. Το γεγονός ότι δεν υπάρχουν στο θέατρο άνθρωποι που να συνδυάζουν και τις τρεις αυτές ιδιότητες, με οδήγησε να δημιουργήσω τη δική μου ομάδα, τα «Χορικά». Να φτιάξω ανθρώπους με παράλληλη εκπαίδευση στο λόγο, στη μουσική και την κίνηση...».

Λόγια της αειθαλούς και δημιουργικής χορογράφου Ζουζού Νικολούδη, που η τέχνη της έχει σφραγίσει πολλές από τις σημαντικότερες παραστάσεις αρχαίου δράματος στην Ελλάδα. Μιας γυναίκας, που έχει εντυπωσιάσει όχι μόνο τους Έλληνες αλλά και τους ξένους με την τέχνη και την τεχνική της, αφού κατάφερε να περάσει τα μηνύματα της τραγωδίας μέσα από την κίνηση των χορευτών της, να επικοινωνήσει μαζί τους με την παγκόσμια γλώσσα του σώματος.

Στη Ζουζού Νικολούδη είναι τιμητικά αφιερωμένο και το πρώτο Διεθνές Φεστιβάλ Χορού που γίνεται στην Καλαμάτα (17 Ιουλίου-3 Αυγούστου), στο οποίο θίγονται τρεις σημαντικές ιστορικές στιγμές αυτής της τέχνης: Η

οικό μπαλέτο ως κορυφαία στιγμή της κλασικής έκφρασης και ο χορός στη σημερινή εποχή. Στο πλαίσιο αυτής της άποψης θα παρουσιαστούν και τα «Χορικά» της Ζουζού Νικολούδη, ενώ η παραγωγή ενός βίντεο με τη δουλειά της από τη Cinetic, παραγωγή του Διεθνούς Κέντρου Χορού της Καλαμάτας, θα της δώσει μια νέα διεθνή διάσταση: θα σταλεί στη βιβλιοθήκη Lincoln

της ΠΕΓΚΥ ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ

Center (ΗΠΑ), Grand Prix International (Γαλλία), και Video Place (Λονδίνο). Ετσι, το έργο της θα βρίσκεται σε ελληνικά και διεθνή κέντρα χορού, σε σχολές και πανεπιστήμια τα οποία διαθέτουν έδρα χορού.

Στην Καλαμάτα θα παρουσιαστούν αποσπάσματα χορικών από τον «Αγαμέμνονα» και τις «Ευμενίδες» του Αισχύλου, μια χορογραφία με τους ήρωες της «Ορέστειας» σε μουσική Νικηφόρου Ρώτα, από τους «Ορνίθες» του Αριστοφάνη ο χορός της Αηδόνας και η έξοδος των πουλιών σε μουσική Μάνου Χατζιδάκι, όλα σε σκηνογραφία της Μαρίας Γαζή, ακόμη, χορικά από τις «Βάκχες» του Ευριπίδη σε μουσική Πύργου Κουρουπού και σκηνογραφία Πάννης Μετζικώφ.

Η Ζουζού Νικολούδη, κόρη αστικής οικογένειας που αρνιόταν να της επιτρέψει να γίνει χορεύτρια, βρέθηκε

ταίκα για να κάνει «ρυθμική γυμναστική». Ενας καινούργιος δρόμος ανοίχτηκε μπροστά της. «Ενοιώσα αμέσως - λέει - ότι ήταν ο δικός μου κόσμος και ορκίστηκα μέσα μου, παρ' όλη την αντίδραση του σπιτιού μου ότι κι εγώ σ' αυτόν τον δρόμο ήθελα να ανήκω». Οι αντιδράσεις της οικογενείας της την οδήγησαν στη μουσική. «Οι μουσικές μου γνώσεις με βοήθησαν αφάνταστα στη χορογραφική μου δουλειά», παρατηρεί. «Δεν μπορώ αρκετά να τονίσω, πόσο απαραίτητο είναι να μορφώνονται μουσικά οι χορογράφοι. Λίγο πιάνο δεν φτάνει...».

Ωστόσο, συνέχισε να παρακολουθεί μαθήματα χορού στην Πράτσικα ως ακροάτρια. Εκεί γνώρισε όλο σχεδόν τον πνευματικό κόσμο της Αθήνας του '30: Σικελιανό, Μυριβήλη, Πρεβελάκη, Σίμωνα Καρά, Αγγελική Χατζημηχάλη, Συκουτρή, Πολυξένη Ματέι, Τσαρούχη, ανθρώπους που μετέδιδαν στα νεαρά κορίτσια σταλάγματα από τις γνώσεις τους.

Αρχισε να ασχολείται επαγγελματικά με το χορό σε ηλικία 30 χρόνων, μητέρα ήδη τεσσάρων παιδιών. Πόλεμος και κατοχή ανέστειλαν τα σχέδιά της. Μετά την απελευθέρωση συμμετείχε σε ένα σεμινάριο στη Ζυρίχη, όπου δίδασκαν οι: Mary Wigman, Rozalia Chladek, Kurt Joss, Harald Kreutzberg. Αρχισε τα πρώτα της ρεσιτάλ, κι έτσι την κάλεσαν στο

στον «Αίοντα» του Σο Ταυτόχρονα, ήρθε πρώτη απογοήτευση αδύνατη κάθε συνε με τον σκηνοθέτη συνθέτη η τον ενδυμο γο. Ο καθένας προσπι να λύσει μόνος του τ βλήματα, κι αυτό σε

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η Ζουζού Νικολούδη (στη μεγάλη φωτογραφία) υπέγραψε πολλές χορογραφίες. Πάνω, χορευτικό στιγμιότυπο από τις «Βάκχες» του Ευριπίδη, σε κοστούμια Πάννη Μετζικώφ. Κάτω, σκηνή από το χορικό των «Ιχθυετών» του Σοφοκλή, που παρουσιάστηκε σε μουσική Γιώργου Κουρουπού και κοστούμια Πάννη Μετζικώφ.

μάται... Ωστόσο, φω-
:ξείρηση υπήρξε η
σία της με το Θέα-
χνης, στους «Ορνι-
νυ Αριστοφάνη, την
ζητημένη παράστα-
πέσασε το 1965 το
βραβείο στο φεστι-
νυ «Θεάτρου των

φάσισε να δημιουργήσει τη
δική της ομάδα, τα «Χορι-
κά». Το 1966, με τον Νικηφό-
ρο Ρώτα και την Όλγα
Τουρνάκη επιλέγουν 15 αγό-
ρια και αντίστοιχα κορίτσια
και πειραματίζεται σε διάφο-
ρες λύσεις για τα χορικά του
αρχαίου δράματος. Το απο-

σαν περιοδείες στη Βόρειο
και Νότιο Αμερική, στην Ια-
πωνία, την Κεντρική Ευρώ-
πη, την Ισπανία, τη Βουλγα-
ρία κ.α.

Μετά εννέα χρόνια δόκι-
μης παρουσίας στο χορό, η
ομάδα διαλύθηκε εξ αιτίας
δυσβάσταπτων οικονομικών

πειτα από αίτημα παλιών
στελεχών της...

Η Ζουζού Νικολούδη
συνεχίζει ακόμη να εργάζε-
ται προσφέροντας πολλά
στην Ελλάδα. Παραμένει πά-
ντα η μεγάλη και αδιαμφι-
σβήτητη «μεγάλη κυρία»
του χορού που προσφέρει

ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΙΟΥΛΙΟΥ 1995

Καλαμάτα

Η χορευτική δημιουργία βρίσκει φιλόξενη στέγη στην Καλαμάτα. Εκδηλώσεις με θέμα το χορό, τη μουσική και τα εικαστικά στο φεστιβάλ της πόλης.

Η Καλαμάτα «υιοθέτησε» τον χορό...

Αφιερωμένο στην Ζουζού Νικολούδη το Α' Φεστιβάλ χορού

Αν την περασμένη δεκαετία, οι Έλληνες χορευτές και χορογράφοι γκρίνιαζαν για την αδιαφορία της πολιτείας να δημιουργήσει θεσμούς για τον χορό, τώρα μπορεί να είναι ευχαριστημένοι. Όχι πως ξαφνικά η Ελλάδα έγινε πόλος έλξης για τους εκφραστές αυτής της τέχνης. Όμως τα νήματα αρχίζουν να κινούνται. Περισσότεροι χορευτές και χορογράφοι, πολλά ταλαντούχα παιδιά αρχίζουν να προκαλούν το ενδιαφέρον του κόσμου γι' αυτήν την παραγνωρισμένη τέχνη, ενώ αυξάνονται διαρκώς οι παραστάσεις τους εί-

δους στο πλαίσιο διαφόρων εκδηλώσεων.

Και τώρα ο χορός βρήκε την πόλη του. Είναι η ανήσυχη Καλαμάτα, η οποία απέκτησε το Διεθνές Κέντρο Χορού, στο πλαίσιο του Εθνικού Πολιτιστικού Δικτύου Πόλεων. «Είναι η πόλη που αντιμετώπισε την υπόθεση του ΕΠΑΠ με τον πλέον επαγγελματικό τρόπο», δήλωσε χθες ο υπουργός Πολιτισμού κ. Θ. Μικρούτσικος, τονίζοντας ότι με την Καλαμάτα το υπουργείο υπέγραψε την πιο φιλόδοξη σύμβαση. Και είναι αλήθεια, ότι λίγους μόνο μήνες μετά την ίδρυση του νέου φορέα, ο οποίος έχει στόχο την ενίσχυση, προβολή

και διάσωση της ελληνικής χορευτικής δημιουργίας, η πόλη είναι έτοιμη για το πρώτο φεστιβάλ χορού και την πρώτη παραγωγή του κέντρου.

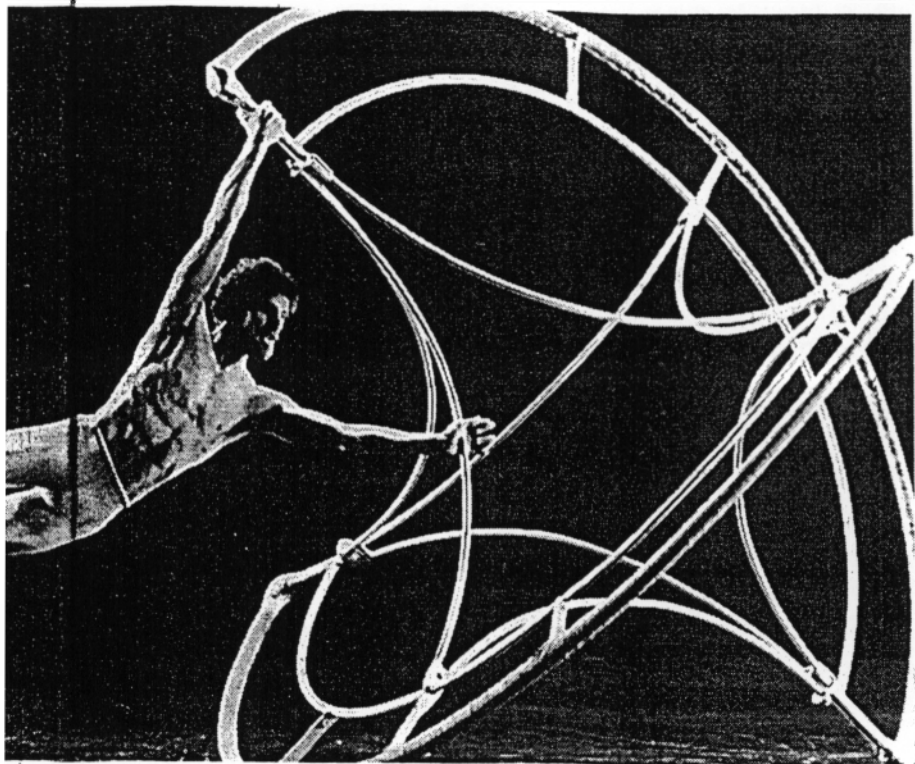
Το ξαναστήσιμο των «Χορικών» της Ζουζού Νικολούδη, της χορογράφου που σύνδεσε το όνομά της, με την δημιουργικότερη περίοδο της μεταπολεμικής Ελλάδας.

Τα Χορικά λοιπόν, θα ανοίξουν το φεστιβάλ που αρχίζει τη Δευτέρα στην Καλαμάτα, στο αμφιθέατρο του Κάστρου, στο οποίο θα παρουσιαστούν έως τις 3 Αυγούστου, εκδηλώσεις με θέμα τον χορό, τη μουσική, τις εικαστικές δράσεις κ.α.

Ο θεματικός της τέχνης της ομάδα Μ

«Στο φεστρωμένο σπ όπως τόνισε ντευξη Τύπ διευθύντρια ντρου, Βίκι «θα δώσου προθέσεων κτήρα του κ ντας ότι εν

ΤΕΧΝΗ

Ιβάλ Χορού που οργανώνεται στην Καλαμάτα ορίζεται από εκδηλώσεις που αφορούν ιστορικές στιγμές ορχήια Ελλάδα, το Ρωσικό Μπαλέτο, τον σύγχρονο χορό. Στη φωτογραφία η διεθνούς φήμης αμερικανίστι στις 31 Ιουλίου.

να έχει θεματικό άξονα, υπογράμμισε ότι ο δικός τους θα ορίζεται από εκδηλώσεις που αφορούν ιστορικές στιγμές του έντεχνου χορού: την αρχαία Ελλάδα, το Ρωσικό Μπαλέτο, τον σύγχρονο χορό.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ακόμη: παραγωγή ενός βίντεο με τα χορικά, που θα ανατεθεί

στον Τ. Χατζόπουλο της Cine-tic, με σκοπό να αποσταλεί σε πανεπιστήμια, σχολές χορού, κέντρα, βιβλιοθήκες του εξωτερικού, ενώ έχει υποβληθεί και στο πρόγραμμα Task Force της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με συνεταιρικούς δύο μεγάλους χορευτικούς οργανισμούς, το Grand Prix International της

Γαλλίας και το Video Place του Λονδίνου. Τέλος, το Διεθνές Κέντρο Χορού της Καλαμάτας θα πλαισιώνεται από εκπροσώπους του χορού όπως οι: Ζ. Νικολούδη, Γ. Μέτσης, Α. Ντε Πιάν, Χ. Μανταφούνης, Ντ. Ευθυμίου, Δ. Παπαϊωάννου ενώ ο εκπρόσωπος του ΥΠΠΟ θα είναι ο Αλ. Κωστόλας.

ΠΡΟ-ΒΟΛΕΣ

Σπινθήρες

Ένα φάντασμα πλανιέται πάνω απ' την ελληνική λογοτεχνία, διφυές και ξενόγλωσσο: *μπεστ-σέλερ* και *σταρ-σύστεμ*...

Η αγορά του βιβλίου μεγάλωσε, ξεπέρασε τους 4.000 τίτλους ετησίως, κάνει τζίρο δεκάδες δισεκατομμύρια. Ενηλικιώνεται και στο μάρκετινγκ. Που σημαίνει, κατ' αρχάς, ότι σπήνει μηχανισμούς δημοσιότητας για να επιβάλει το προϊόν. Συγγραφείς και εκδότες δεν περιμένουν πια το «από στόμα σε στόμα» και την αποτίμηση της κριτικής, δεν περιμένουν να «περπατήσουν» μόνο του το βιβλίο στο κοινό, ανυπομονούν να δουν δημοσιεύματα, νοστιμιές, κοσμικογράφων, συνεντεύξεις, φωτογραφίες σε πάρτι, θέλουν μερτικό στο γκλόμπουρ. Ουδέν μεμπτόν.

Θυμόμαστε εν προκειμένω τα ανάλογα εγχώρια *σταρ-σύστεμ* του '60 και του '70: στον κινηματογράφο τα αστέρια της Φίνος Φιλμς, στη λαϊκή μουσική τα αστέρια της Μίνως Μάτσας. Όταν οι οικοτεχνίες έγιναν βιομηχανίες, έφτιαξαν *σταρ* και τυποποίησαν το προϊόν τους — στα χνάρια του Χόλιγουντ. Αξιοί.

Και το μελοδραματικό φάντασμα της ορχής; Α, αυτό αφορά τους καλλιτέ-

Κολαμάτα

35 Τέχνης έργα

Στην Καλαμάτα γίνεται χορός

Μετα «χορικά» της Ζουζούς Νικολούδη ξεκινούν οι εκδηλώσεις του Διεθνούς Κέντρου Χορού της μεσοσηνιακής πρωτεύουσας

Πριν από λίγες μέρες στο θέατρο «Ολύμπια» πήραμε μια γεύση από την πρώτη παραγωγή του Διεθνούς Κέντρου Χορού της Καλαμάτας- το οποίο δημιουργήθηκε στις αρχές του χρόνου στο πλαίσιο του Εθνικού Δικτύου Πόλεων- παρακολουθώντας το Ξεναστήσιμο των «Χορικών» της Ζουζούς Νικολούδη, που θεωρούνται από τα αντιπροσωπευτικότερα δείγματα της καλλιτεχνικής άποψης της σημαντικής χορογράφου.

Τα «Χορικά» θα αποτελέσουν την εναρκτήρια παράσταση του πρώτου Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας (17 Ιουλίου - 3 Αυγούστου), που αφιερώνεται τιμητικά στη Ζουζού Νικολούδη, η οποία συνέδεσε το όνομά της με τη δημιουργικότερη περίοδο της μεταπολεμικής Ελλάδας.

Μια άλλη παραγωγή, που συμπληρώνει την πρώτη και της δίνει διεθνή διάσταση, είναι η παραγωγή ενός βίντεο με τα «Χορικά», το οποίο έχει ανατεθεί στον Τάκη Χατζόπουλο της «Σινεπικ» («Παρασκίνιο» ΕΤ-1). Το βίντεο θα αποσταλεί στη βιβλιοθήκη Λίνκολν Σέντερ (ΗΠΑ), Γκραν Πρι Ιντερνασιονάλ (Γαλλία), Βίντεο Πλέις (Λονδίνο), σε κέντρα, βιβλιοθήκες και σχολές χορού στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως επίσης και σε πανεπιστήμια που έχουν έδρα χορού. Η παραγωγή του βίντεο με τα «Χορικά» έχει υποβληθεί στο πρόγραμμα Task Force της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με συνεταιίρους δυο μεγάλους χορευτικούς οργανισμούς της Ευρώπης, το Γκραν Πρι Ιντερνασιονάλ της Γαλλίας και το Βίντεο Πλέις του Λονδίνου.

«Πεποιθήσθ' μας είναι», εξήγησε η καλλιτεχνική διευθύντρια του Διεθνούς Κέντρου Χορού της Καλαμάτας Βίκυ Μαραγκοπούλου, σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου, «ότι σε ένα φεστιβάλ θα πρέπει να υπάρχει θεαματικός άξονας. Ο άξονας και η ταυτότητα αυτού του

φεστιβάλ ορίζεται από εκδηλώσεις που θίγουν ιστορικές στιγμές του έντεχνου χορού: την Αρχαία Ελλάδα, το ρωσικό μπαλέτο, το σύγχρονο χορό».

Ετσι το πρόγραμμα περιλαμβάνει, εκτός από τα «Χορικά» της Ζουζούς Νικολούδη, τις εκδηλώσεις: «Μισσεμόρ», χορός και τραγούδια της Ξεντιάς (19/7), «Μέδουσα», από το φημισμένο χοροθέατρο δρόμου της Ισπανίας-Καμαλέο (21/7), η Ορχήστρα των Χρωμάτων, σμίγει μια ελεγεία του Γκαμπριέλ Φορέ για βιολοντσέλο και ορχήστρα με το «Χαμόγελο της Τζοκόντας» του Μάνου Χατζιδάκι (24/7), αστέρια του ρωσικού μπαλέτου, πρωταγωνιστές του Μπολσόι και της Αγίας Πετρούπολης, σε μια ανθολογία από τις σημαντικότερες-ιστορικές πλέον- στιγμές του κλασικού ρεπερτορίου (26/7), ρεσπάλ ρωσικής μουσικής, με μουσική και τραγούδια του 19ου αιώνα, με την Αγνο Παρλαπάνου στο τραγούδι και τη Νέλλη Σεμπέκολο στο πιάνο (28/7), ή διεθνούς φήμης αμερικανική χορευτική ομάδα MOMIX σε ένα σπονδυλωτό πρόγραμμα με τίτλο «Κλάσις» (31/7) και, τέλος, το χοροθέατρο «Οκτάνα» του Κώστα Ρήγου παρουσιάζει τους «Έδρους» του Στραβίνσκι (3/8).

Παράλληλα, θα παρουσιαστεί μια εικαστική διαδρομή (25 Ιουλίου - 2 Αυγούστου) στους δρόμους της Καλαμάτας πάνω σε μια ιδέα της Αιμιλίας Μπαντούνα προς το Κάστρο, με ενδιάμεσους σταθμούς τα ερειπωμένα από τους σεισμούς παλιά κτίρια της πόλης. Ακόμη θα λειτουργήσουν δυο εργαστήρια, που θα συνδυάσουν χορό, θέατρο, μουσική και εικαστική δράση στο ερειπωμένο από τους σεισμούς κτίριο Πλεμμάτι-Βογόπουλου. «Με την Καλαμάτα», υπογράμμισε ο Θάνος Μικρούτσικος, «το ΥΠ.Π.Ο. έχει υπογράψει την πιο φιλόδοξη σύμβαση στο πλαίσιο του Δικτύου Πόλεων». «Παράλληλα», συνέχισε, «η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμικής Ανάπτυξης Καλαμάτας φρόνησε να πλασιώσει καλλιτεχνικά αυτό το φεστιβάλ με μια σειρά καλλιτεχνικών γεγονότων που δίνουν στην Καλαμάτα το κύρος της πόλης του πολιτισμού».

Οι ιστορικές στιγμές του χορού

Από το πρώτο φεστιβάλ της Καλαμάτας

Το 1ο Φεστιβάλ Καλαμάτας διοργανώνεται αυτό το καλοκαίρι από το Διεθνές Κέντρο Χορού της πόλης, το οποίο δημιουργήθηκε στις αρχές του έτους, στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Διεθνούς Πόλεων.

Το φεστιβάλ θα διαρκέσει από τις 17 Ιουλίου μέχρι τις 3 Αυγούστου και φιλοσοφία του είναι να θιγούν τρεις σημαντικές ιστορικές στιγμές του χορού: η αρχαία Ελλάδα, απ' όπου ξεκίνησε ο έντεχνος χορός, το ρωσικό μπαλέτο ως κορυφαία του στιγμή και, τέλος, ο χορός σήμερα.

Συγκεκριμένα, τη Δευτέρα (17/7) θα παρουσιαστούν τα «Χορικά» της μεγάλης χορογράφου Ζουζούς Νικολούδη, στην οποία και είναι αφιερωμένο το φεστιβάλ. Λόγος, μουσική και κίνηση συνδυάζονται με τρόπο επιβλητικό μέσα από χορικά από τον «Αγαμέμνονα» και τις «Ευμενίδες» του Αισχύλου, τις «Ορνίθες» του Αριστοφάνη, τις «Βάκχες» του Ευριπίδη και μορφές από την «Ορέστεια» του Αισχύλου.

Η Τετάρτη (19) είναι αφιερωμένη σε χορούς και τραγούδια της ξενιτιάς. Οι χορευτές του Λυκείου Ελληνίδων Καλαμάτας θα χορέψουν ελληνικούς χορούς, η Ξανθίπη Καραθανάση, η Σαβίνα Γιαννάτου, ο Ταξιάρχης Χάνος και ένα πειρατικό συγκρότημα θα τραγουδήσουν τραγούδια της ξενιτιάς και όλα αυτά θα συνδυαστούν σε μια παράσταση που υποστηρίζεται υποκριτικά από ομάδα ηθοποιών.

Το Χοροθέατρο Δρόμου Καμαλεό από την Ισπανία θα παρουσιάσει (Παρασκευή 21) τους δρόμους της πόλης τη «Μέδουσα», μια παράσταση προς τιμήν της μεσογειακής θάλασσας.

Τη Δευτέρα (24) η Ορχήστρα των Χορμάτων θα παρουσιάσει την «Ελεγεία» του Γκαμπριέλ Φορέ, ένα κοντσέρτο του Μενέ-

λου Παλλάντιου για πιάνο, καθώς και ένα αφιέρωμα στο έργο του Μάνου Χατζιδάκι «Το χαμόγελο της Τζοκόντας».

Ένα αφιέρωμα στο Ρωσικό Μπαλέτο έχει προγραμματιστεί για το βράδυ της Τετάρτης (26), ενώ την Παρασκευή (28) θα δοθεί ρεσιτάλ ρωσικής μουσικής με την

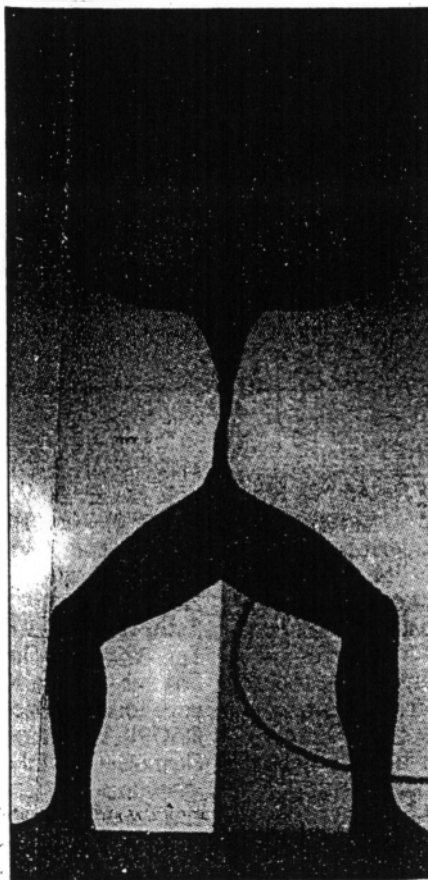
Άννα Παρλαπάνου στο τραγούδι και τη Νέλλη Σεμιτέκολο στο πιάνο.

Το αφιέρωμα στο σύγχρονο χορό θα ξεκινήσει τη Δευτέρα (21) με την αμερικανική χορευτική ομάδα Momix και το σπονδυλωτό τους πρόγραμμα Classics. Το φεστιβάλ θα κλείσει την Πέμπτη (3/8), όπου το χοροθέατρο Οκτάνα θα παρουσιάσει τους «Γάμους» του Στραβίνσκου.

Παράλληλα με το πρόγραμμα αυτό θα πραγματοποιηθούν δύο ακόμη εκδηλώσεις. Η πρώτη, με τίτλο «Εικαστικά βήματα», είναι μια εικαστική διαδρομή από τους δρόμους της Καλαμάτας προς το Κάστρο σε μια ιδέα της Αιμιλίας Μπαντούνα. Ακόμη θα λειτουργήσουν δύο εργαστήρια χορού, θεάτρου, μουσικής και εικαστικής δράσης στο ερειπωμένο από τους σεισμούς κτίριο Πλεμματιά - Βογόπουλου.

Το φεστιβάλ χορού γίνεται σε μια πόλη που, όπως τόνισε ο υπουργός Πολιτισμού Θάνος Μικρούτσικος χθες στη συνέντευξη Τύπου, «από παλιά είχε αναλάβει μια σειρά από σημαντικές πρωτοβουλίες για την πολιτιστική αναγέννηση της ευρύτερης περιοχής».

Το Διεθνές Κέντρο Χορού Καλαμάτας έχει να επιδείξει άλλωστε σημαντική δράση. Στον πρώτο χρόνο δημιουργίας του έκανε ήδη δικές του παραγωγές. Αρχικά ξανάστησε τα «Χορικά» της Ζουζούς Νικολούδη, σημαντικής εκπροσώπου της δημιουργικής περιόδου της μεταπολεμικής Ελλάδας, με τα οποία και θα ανοίξει το φεστιβάλ. Επιπλέον προχώρησε στη δημιουργία βίντεο με τα χορικά, το οποίο θα αποσταλεί στις ΗΠΑ, τη Γαλλία, το Λονδίνο, καθώς και σε κέντρα, βιβλιοθήκες και σχολές χορού της Ελλάδας. Ακόμη έχει υποβληθεί στο πρόγραμμα Γάσκ Φορς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΤΙΜΑ ΤΗ ΖΟΥΖΟΥ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ

Χορικά μνήμης

Ο χορός είναι τέχνη αρχέγονη, είναι η συναισθηματική έκρηξη του σώματος, ποίηση που γίνεται με τα ανθρώπινα μέλη.

Με τα «Χορικά» της Ζουζούς Νικολούδη ανοίγει το Φεστιβάλ Χορού στην Καλαμάτα

Και σε αυτήν την αρχέγονη τέχνη σκοπεύει να παρασύρει το κοινό το Διεθνές Κέντρο Χορού της Καλαμάτας, που δημιουργήθηκε στις αρχές του χρόνου στα πλαίσια του Εθνικού Πολιτιστικού Δικτύου Πόλεων, οργανώνοντας το πρώτο του Φεστιβάλ, το οποίο και αφιερώνει στη Ζουζού Νικολούδη, με την πραγματοποίηση της πρώτης του παραγωγής, τα «Χορικά», σε δική της χορογραφία.

Μαζί με τη σημασία του ρωσικού μπαλέτου και τις μορφές σύγχρονου χορού, η αρχαία Ελλάδα, ως αρχαία του έντεχνου χορού, είναι μια από τις ιστορικές στιγμές αυτής της τέχνης, που προβάλλονται μέσα από τις εκδηλώσεις του Φεστιβάλ Καλαμάτας (από 17 Ιουλίου έως 3 Αυγούστου). Κι αυτήν τη στιγμή πλούτισε με το έργο της η Ζουζού Νικολούδη, η οποία έκανε τον χορό τρόπο ζωής.

Με αυτοσχέδια κοστούμια από παλιές κουρτίνες και κουνουπιέρες της γιαγιάς της, όταν ήταν μικρή η Ζουζού Νικολούδη ξεκίνησε τη σχέση της με τον χορό, δημιουργώντας τις δικές της παραστάσεις, σε μια εποχή που τα πρότυπα της κοινωνικής ευπρέπειας δεν ευνοούσαν την πραγματοποίηση της επιθυμίας της να γίνει χορεύτρια, παρά μόνο να παρακολουθήσει μαθήματα ρυθμικής γυμναστικής στη σχολή της Κούλας Πράτακα.

μουσική. «Οι μουσικές μου γνώσεις με βοήθησαν αφάνταστα στη χορογραφική μου δουλειά», θα εκτιμήσει αργότερα τονίζοντας πόσο απαραίτητο είναι να μορφώνονται μουσικά οι χορογράφοι.

Ύστερα από χρόνια, στα 30 της και ως μητέρα τεσσάρων παιδιών, άρχισε να ασχολείται επαγγελματικά με τον χορό, παρακολουθώντας ένα σεμινάριο στη Ζυρίχη με δασκάλους μεγάλα ονόματα του σύγχρονου χορού. Από αυτά, η Μαιρή Γουίγκμαν και η

Ροζαλία Τσάλντεκ θα φιλοξενήσουν στο

οπίτι της και τα καλοκαίρια θα δουλεύουν μαζί στην ταράτσα της.

Μέχρι που φτάνει η πρόσκληση από το Εθνικό Θέατρο να χορογραφήσει τραγωδία.

Απογοήτευση από τα αδούλευτα σώματα των ηθοποιών, φωτεινή εξαίρεση οι «Ορνιθες» με το Θέατρο Τέχνης και στη συνέχεια η απόφαση να δημιουργήσει τη δική της ομάδα. Τα «Χορικά» αποτελούν 15 αγόρια και 15 κορίτσια, που εκπαιδεύονται πα-

ματίζονται σε διάφορες λύσεις για τα χορικά του αρχαίου δράματος.

Τα «Χορικά» διαλύονται, η Ζουζού Νικολούδη διδάσκει στην Κρατική Σχολή Χορού και το 1987 με κάποια από τα παλιά στελέχη της, με νέους συνεργάτες και παιδιά αρχίζει πάλι την εκπαίδευση της ομάδας.

Με τη δουλειά της αυτή στα χορικά του αρχαίου δράματος ξεκινάει τις εκδηλώ-

τέρα, στο Αμφιθέατρο του Κάστρου της Πόλης, παρουσιάζοντας χορικά από τον «Αγαμέμνονα», τις «Ευμενίδες», τους «Ορνιθες», τις «Βάκχες» και μορφές από την «Ορέστεια» του Αισχύλου, ενώ η παραγωγή ενός βίντεο των «Χορικών» πρόκειται να αποσταλεί σε βιβλιοθήκες και διεθνή ιδρύματα χορού. Ακόμη, το Φεστιβάλ εμπλουτίζεται με δύο μουσικές εκδηλώ-

international dance festival in Kalamata

By MARY SINANIDIS

BIRDS, animals, even spiders, dance to attract and impress a potential mate. Though it is usually considered an act that comes naturally, dance has also been developed by people into a powerful art form requiring a high level of flexibility, control and alertness. And as society and times change, dance continues to undergo revolutionary developments as conventional dance forms are toppled by movements expressing new feelings, such as those of group solidarity.

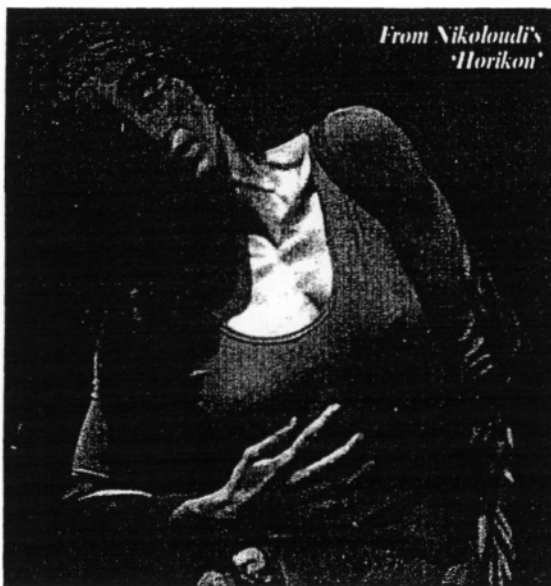
These are exciting times for the world of dance in Greece. Change is in the air. The "crippled" *Ethniki Lyriki Skini* (National Opera House Ballet) is being forced to deal with budget cutbacks and has been placed in a "do or die" situation. Modern dance groups, such as *Oktana* and *Edafos*, have stepped in to take the lead with the exceptional quality they offer. They have been the first modern dance companies to perform at the *Megaron Mousikis*. In the meantime, the Athens Festival has become "infested" with a large number of world-class dance companies which are eager to share the benefit of their expertise, headed by renowned choreographers the likes of *Antonio Gades*, *Maurice Bejart* and *Nacho Duato*.

The *Nafsika* dance company may have succeeded in establishing the island of Skiathos as a hot spot for dance with the Aegean Festival, but the action is also happening on the mainland with *Kalamata's 1st Festival of Dance*, in the southwestern Peloponnese. "In the case of Kalamata, the Greek culture ministry has created the most ambitious programme within the framework of the Cultural Cities Network," says Culture Minister *Thanos Mikroutsikos*, referring to the government's aim to give each city a cultural theme.

"Our aim is to give the festival an axis," says Ms *Vicky*

Marangopoulou, the artistic director of the International Dance Centre of Kalamata. "The festival's identity is defined by events which mark the historical development of artistic dance - in Ancient Greece, the Russian ballet and modern dance." These are the three strands which the events will incorporate.

Audiences were given a first taste of the International Dance Centre of Kalamata at the recent opening by the *Olympia Theatre of Delphi*, with a performance created by choreographer *Zouzou Nikoloudi*. The same work,

From Nikoloudi's
'Horikon'

Horikon, will be repeated at tomorrow's official festival opening. "This year, the International Dance Centre has given me the opportunity to develop a new group (15 males and 15 females) and to present parts of my old choreographies as part of the festival," says *Nikoloudi*, to whom this year's festival is dedicated.

"In ancient drama, dance acts, sing, dances," says *Nikoloudi*. "These three elements - words, music, movement - are tightly connected and form a strength of expression of dance in tragedy." Her choreographies are deeply rooted in ancient works.

The festival includes the cooperation of some of the most important Greek choreographers of modern dance. Apart from *Zouzou Nikoloudi's* choreography, audiences will be able to see works by *Kostas Rigos*, *Haris Mandafounis*, *Dimitris Papaioannou*, *Yiannis Metsis*, *Denis Elthymiou* and *Leonidas Depien*. Other performers taking part are actor *Dimitris Lignadis* and singers *Savina Yiannatou*, *Taxiarchis Hanos* and *Xanthippi Karathanissi*. A performance by *Manos Hadjidakis' Orchestra Chromaton* (Orchestra of Colours) is scheduled for July 24.

Overseas contributions to the festival include a selection of dancers from the *Bolshoi Ballet* (26/7). In a totally different vein, the acclaimed *American Momix* will perform their interpretations of the classics with special effects which marry technological progress with modern dance (31/7).

There will also be dance, theatre and music workshops operating in Kalamata during the festival for young performers. What's more, the streets of Kalamata will be specially decorated between July 25 and August 2, especially for the festival.

Runs until August 3. For a more detailed programme contact the National Tourist Office in Kalamata on 0721/868-68.

Dance Festival in Kalamata

The "International Dance Centre" in Kalamata will hold its first festival this summer within a framework of events sponsored by National Cultural Network, culture ministry, according to announcement.

The festival beginning July will aim to promote and support activity in the dance sector, not in Greece but in all of Europe.

The promotion is focused on three important historical moments of dance, which are: ancient Greece as the beginning of active/artistic dance; Russian and modern dance.

ΔΡΩΜΕΝΑ

● Με βροχές και κρύο περάσαμε τις τελευταίες αποκριές. Παρ' όλα αυτά οι καρναβαλιστές δεν πτοήθηκαν.

● Πολύ καλές εντυπώσεις άφησε η πρώτη καρναβαλική εκδήλωση που διοργάνωσε την Παρασκευή στην Καλαμάτα η ΔΕΠΑΚ.

● Τόσο οι μάσκες όσο και η κίνηση των μαθητών της ΔΕΠΑΚ έδιναν ένα άλλο τόνο στον γιορτασμό της Αποκριάς με τη συνοδεία βέβαια μουσικής από την μπάντα του Δημοτικού Ωδείου.

● Δεν ξέρω αλλά φέτος κάτι διαφορετικό είδαμε στις γειτονίες της Καλαμάτας αλλά και στο κέντρο.

● Να εδώ δίπλα μας στην οδό Γεωργούλη γείτονες άνω και κάτω μια μεγάλη φωτιά το Σάββατο το βράδυ και το γλέντησαν τρώγοντας και πίνοντας.

● Λέτε να ξαναγυρίσουμε στις καλές παιές εποχές.

● Λέτε οι άνθρωποι να βραβέθηκαν τα "μπάζα" που τους προσφέρουν τα κανάλια; Μακάρι να είναι έτσι.

● Σημαντική η εκδήλωση του Τομέα Λόγου της ΔΕΠΑΚ που αρχίζει την Παρα-

Ανασκάπτοντας τον χρόνο

Το Παρελθόν στο Παρόν

Ιστορία και Υλικός Πολιτισμός

στη Μεσσηνία

Το Παρελθόν στο Παρόν: Ιστορία και Υλικός Πολιτισμός στη Μεσσηνία" είναι ο τίτλος της δεύτερης εκδήλωσης -μετά την επιτυχία της εκδήλωσης για τα 10 χρόνια από το σεισμό- που διοργανώνει ο Τομέας Λόγου της ΔΕΠΑΚ, που διευθύνει η Ανθρωπολόγος Νάντια Σερεμετάκη.

Οι εκδηλώσεις που θα ξεκινήσουν την Παρασκευή θα διαρκέσουν μέχρι τις 26 Μαρτίου και εντάσσονται στο γενικότερο κύκλο εκδηλώσεων που έχει προγραμματίσει ο Τομέας Λόγου της ΔΕΠΑΚ με τίτλο "Ανασκάπτοντας τον χρόνο".

Σ' αυτόν τον κύκλο προγραμματίζονται και οι εξής εκδηλώσεις:

- Φιλοσοφικά και ποιητικά Ταξίδια στο χρόνο και την Ύλη: Η Εμπειρία της Επιτόπιας Έρευνας.
- Ερως και Θάνατος.
- Η Ελληνική Συνεισφορά στο Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι: Πολιτισμός και Δημοκρατία.
- Ελιά: Ένα Ιστορικό και Πολιτιστικό Θέρος.
- Η Εκδοτική Ιστορία της Καλαμάτας: Από το πρώτο Τυπογραφείο έως σήμερα.
- Πελοποννησιακά πορτραίτα.

Με πολλές αναγνώσεις, εκθέματα, φωτογραφίες, βίντεο και νέες τεχνολογίες πληροφορικής - πολυμέσα, η σειρά αυτήν των εκδηλώσεων -σύμφωνα με την κ. Σερεμετάκη- διερευνά την αρχαιολογική γνώση από τη σκοπιά της Τοπικής Ιστορίας και του Πολιτισμού. Αναζητά την ποιητική και φιλοσοφική αντάμωση με το κρυμμέ-

έγχρωμη)

Σκηνοθεσία: Αλίντα Δημητρίου, Παραγωγή: Υπουργείο Πολιτισμού.

ράσματα".

Berit Wells, Καθηγήτρια Αρχαιολογίας και Διευθύντρια του Σουηδικού Ινστιτούτου Αθήνας. "Ο Νάταν Βαλμίν και το Έργο του στη Μεσσηνία".

Θα ακολουθήσει συζήτηση

Σάββατο 15 Μαρτίου 1997, Ωρα 7.00 μ.μ.

Ανακαλύπτοντας τη Μεσσηνία σε γη και πελάγη, οστά, σπήλαια και νομίσματα.

Προεδρεύουν: **Νίκος Ζερβής**

Ξένη Αραπογιάννη, Εφορος Αρχαιοτήτων, Προϊσταμένη Ζ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Ολυμπίας. "Αρχαιολογικές Έρευνες στη Μεσσηνία κατά την Τελευταία Πενταετία".

Θεόδωρος Πίτσιος, Καθηγητής Ανθρωπολογικού Μουσείου Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών. "Ο Ταινάριος Άνθρωπος: Παλαιονθρωπολογικές Έρευνες στο Απήδημα Λακωνίας".

Δρ. Βιβή Βασιλοπούλου, Προϊσταμένη Εφορείας Παλαιονθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας της Ελλάδας, Υπ. Πολιτισμού. "Τα Σπήλαια της Μεσσηνίας: Μια πρώτη Γνώριση".

Σωτήριος Μανώλης, Λέκτωρ Φυσικής Ανθρωπολογίας, Τμήμα Βιολογίας Παν/μίου Αθηνών. "Φυσικο-

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΩΝ ΒΙΝΤΕΟ

14-26 Μαρτίου (Επίσκεψεις - ξεναγήσεις σχολείων: 17-26 Μαρτίου)

Ι.ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Βιβλίο και διδαχτική ύλη:

Με θεματικά αντικείμενα Μεσσηνία, Ιστορία και Υλικός Πολιτισμός εκτίθενται βιβλία αρχαιολογίας, ανθρωπολογίας, λαογραφίας και ιστορίας καθώς και ανάτυπα άρθρων, βιβλιογραφίες, ενημερωτικά έντυπα, περιοδικά κ.ά.

Κεραμική

Αντικείμενα - τεχνουργήματα από την περιοχή του Μεσσηνιακού κόλπου - Δείγματα αργιλοχωμάτων από την περιοχή της Κορώνης - Χάρτες - Σχέδια - Μακέτες - Διαφάνειες - Φωτογραφίες - Κείμενα - Χώρος για το παιδί.

Αρχαιολογία - Φυσική Ανθρωπολογία
Ευρήματα, Εκμαγεία, Σχέδια, Φωτογραφίες, Σλάιντς, Κείμενα διαφόρων εποχών.

Υφαντουργική

Πρώτες ύλες, αντικείμενα και έργα τέχνης - Το Καλαματιανό μεταξινό μαντήλι - Φορεσιές - Φωτογραφίες - Κείμενα - Χώρος για το παιδί.

Νομίσματα και Καρτ Ποστάλ.

Τορνέζια νομίσματα - Χαρτονομίσματα - Κείμενα -

Αρχαιολογία και... Internet

ΜΙΑ πολύ ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία αρχίζει σήμερα στο Πνευματικό Κέντρο.

Είναι η εκδήλωση που οργανώνεται από τον Τομέα Λόγου της ΔΕΠΑΚ και η οποία αναφέρεται στο Μεσοσηνιακό πολιτισμό.

Ενα πλήθος διακεκριμένων ομιλητών και σειρά εκθέσεων, που θα διαρκέσουν μέχρι τις 26 Μαρτίου, περιλαμβάνονται στην πρωτοβουλία αυτή.

Μεταξύ των άλλων προβλέπεται η χρήση της νέας τεχνολογίας.

Χθες πάντως, είχαμε την τύχη να διαπιστώσουμε για μια ακόμη φορά τι μπορούν να προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες.

Παίζοντας - ... κυριολεκτικά - με το Internet, πέσαμε πάνω σε μια μεγάλη έκδοση για την Πύλο. Ενα πλήθος στοιχείων για τις αρχαιολογικές έρευνες που έχουν γίνει εκεί, χάρτες, φωτογραφίες, ένας πλούτος γνώσεων παρουσιάστηκε για την ευρύτερη περιοχή.

Όσοι έχουν την περιέργεια - ... αλλά και τη δυνατότητα - μπορούν να ζητήσουν το <http://classics.lsa.umich.edu/PRAP.html>.

Θα μάθουν πολλά και ενδιαφέροντα, αν τα... καταφέρουν στα αγγλικά.

Κινηματογράφος και μουσική

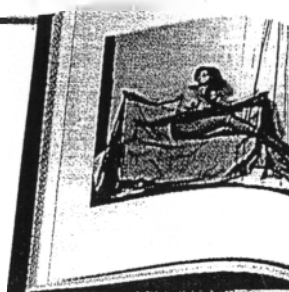
Μια βραδιά κινηματογραφικής και μουσικής πανδαισίας έζησαν προχθές το βράδυ όσοι βρέθηκαν στο Πνευματικό Κέντρο της Μεσσηνιακής πρωτεύουσας, όπου η ΔΕΠΑΚ και το Δημοτικό Ωδείο σε συνεργασία με την Ταινιοθήκη της Ελλάδας και την Κινηματογραφική Λέσχη Καλαμάτας παρουσίασαν το έργο του Ορέστη Λάσκου «Δάφνις και Ξλόη». Τη μουσική υπόκρουση της ταινίας, σύνθεση του Σάββα Ζάννα, ερμήνευσε η Συμφωνική Ορχήστρα Καλαμάτας.

Nelly's: «Σώμα και Χορός»

Σ' αυτό το καλαίσθητο λεύκωμα υπάρχει το υλικό της έκθεσης του Κέντρου Χορού Καλαμάτας, που ήταν αφιερωμένη στη φωτογράφο. Το βιβλίο περιέχει 150 χορευτικές και γυμνές φωτογραφίες, γνωστές και ως «γυμνά στην Ακρόπολη», σπουδές σε γυμνό από την εποχή που η Nelly's ήταν στη Γερμανία, καθώς κι από τις Δελφικές Εορτές του 1930. Με τη μοναδική αίσθηση που διέθετε η Nelly's, ώστε να ισορροπεί το μοντέρνο με το κλασικό ν' αποτυπώνει και όχι να φυλακίζει την κίνηση, κατάφερε να μας δώσει μια σειρά από καταπληκτικές λήψεις χορευτικής φωτογραφίας, της οποίας υπήρξε, τουλάχιστον για την Ελλάδα, πρωτοπόρος και μοναδική.

Εκδόσεις Άγρα και Άμμος - Διεθνές Κέντρο Χορού Καλαμάτας και Μουσείο Μπενάκη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Δ Ε Π Α Κ

Δ Η Μ Ο Τ Ι Κ Ο 2 Δ Ε Ι Ο Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α Σ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

1996 - 1997

Αρχίζουμε τον απολογισμό της χρονιάς 1996 - 1997 με τρεις μεγάλες επιτυχίες .Οι μαθητρίες μας που πήραν δίπλωμα πιάνου από το Δημοτικό Ωδείο Καλαμάτας εισήχθησαν στις κρατικές Ακαδημίες του Έσσεν , Ντύσελντορφ και Αμβούργου. Δεδομένων των υψηλών απαιτήσεων των μουσικών Ακαδημιών της Γερμανίας , θεωρούμε ότι η επιτυχία τους είναι η έμπρακτη απόδειξη της συνεισφοράς της ΔΕΠΑΚ στην μουσική εκπαίδευση της Καλαμάτας σ ένα τέτοιο επίπεδο που μπορεί να συγκριθεί μόνο με το του Ωδείου Αθηνών.

Τη χρονιά που μας πέρασε τοποθετήθηκαν τρεις κυρίως στόχοι:

Ο π ρ ώ τ ο ς ήταν η ουσιαστική παρέμβαση στη πολιτιστική ζωή της πόλης μας.

Δ ε ύ τ ε ρ ο ς στόχος ήταν η δημιουργία της αντίληψης ότι η μουσική είναι ένα μέρος της ευρύτερης κοινωνικής παραγωγικής διαδικασίας , με άλλα λόγια ότι οι μουσικοί και δη οι μαθητές μας οφείλουν να ενταχθούν σε δουλειές αναγκαίες στο σημερινό ιστορικό -κοινωνικό -οικονομικό -πολιτικό status.

Τ ρ ι τ ο ς στόχος ήταν η διερεύνηση, πιστοποίηση και ιεράρχηση των προβλημάτων του Ωδείου ως συγκεκριμένη εκπαιδευτική διαδικασία.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΚΠΟΜΠΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ	σελ	3
ΩΔΕΙΟ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ... ..	σελ	4-5
Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ.....	σελ	6-7
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ.....	σελ	8-13
ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ.....	σελ	14-17
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	σελ	18-32
ΠΤΥΧΙΑ - ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ.....	σελ	33
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.....	σελ	34
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ.....	σελ	35

ΕΚΠΟΜΠΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ
ΕΡΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Στόχος Εκπομπής:

Γνωριμία του κόσμου της Καλαμάτας με την ποιοτική Μουσική

Εβδομαδιαία ραδιοφωνική εκπομπή με τον διευθυντή του Δημοτικού Ωδείου Καλαμάτας Νίκο Ξανθούλη από 2 - 11 - 1996 μέχρι 24 - 5 - 1997 .

Τίτλος Εκπομπής:

"Η Ποιοτική Μουσική από σοβαρή και εύθυμη σκοπιά"

Η εκπομπή σημείωσε επιτυχία και η ΕΡΑ Καλαμάτας ζήτησε να επαναληφθεί και την επόμενη περίοδο.

Αριθμός εκπομπών : 21 - Διατηρήθηκε αρχείο με κασσέτες.

Ω Δ Ε Ι Ο και Ε Ι Δ Ι Κ Ο Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ο
Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α Σ

Σ Τ Ο Χ Ο Ι
-----

1. Α ρ χ ι κ ό ς σ τ ό χ ο ς : η προσφορά του Ωδείου σε ομάδα κοινωνικώς απομονωμένη - αποκλεισμένη .
2. Προσπάθεια κοινωνικοποίησης και ένταξης των παιδιών στην ευρύτερη κοινότητα .
3. Η προσφορά είναι εκπαιδευτική και όχι ψυχαγωγική η προνοιακή .
4. Ένταξη κάποιων παιδιών στις κανονικές τάξεις του Ωδείου .
5. Παρακολούθηση των μουσικών εκδηλώσεων της πόλης και του Ωδείου .
6. Μακροπρόθεσμος στόχος α) να γίνει πρόγραμμα - πιλότος β) να σταλεί σπουδαστής στο εξωτερικό με υποτροφία για την συγκεκριμένη σπουδή .

Εκπαιδευτική Ομάδα

Υπεύθυνος προγράμματος : Νίκος Ξανθούλης

Σπουδαστές - Εκπαιδευτές : Βασίλης Κλαμπατσέας
Δώρα Παπαδοπούλου

Η εκπαιδευτική ομάδα προσέφερε τις υπηρεσίες της αμισθί.

Α Π Ο Τ Ε Λ Ε Σ Μ Α Τ Α

---

1. Τρεις μαθητές ενεγράφησαν στις κανονικές τάξεις του Ωδείου
Οι δύο στην κιθάρα και ο τρίτος στα κρουστά.
2. Η μουσική ως μάθημα αποτέλεσε την κύρια μπορούμε να πούμε
ενασχόληση των παιδιών που στην διάρκεια της χρονιάς εμφάνισαν
εξαιρετική πρόοδο .
3. Η γιορτή στις 12 Ιουνίου σημείωσε εξαιρετική επιτυχία παρουσία
του Νομάρχη και της τηλεόρασης και με πολλή ανταπόκριση από τον κόσμο.
4. Μαζέψαμε ερευνητικό υλικό από όλη τη χρονιά με σκοπό την
έκδοση βιβλίου που δεν κυκλοφορεί μέχρι σήμερα στην Ελλάδα

Η Ι Δ Ρ Υ Σ Η Τ Η Σ Ο Ρ Χ Η Σ Τ Ρ Α Σ .

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της χρονιάς που μας πέρασε ήταν η ίδρυση της Συμφωνικής Ορχήστρας Καλαμάτας με Καλαματιανό κυρίως έμφυχο υλικό (καθηγητές του ωδείου, σπουδαστές αλλά και λίγες μετακλήσεις).

Η θετική υποδοχή από το κοινό και τον τύπο μας έδειξε ότι η Καλαμάτα είναι σε θέση να αποκτήσει μία ορχήστρα ως μόνιμο θεσμό.

Χρειάζεται όμως ουσιαστική επένδυση προς τον κόσμο αυτός ώστε το κοινό αυτό να είναι μόνιμο.

Έγιναν 4 συναυλίες η ποιότητα των οποίων ήταν αντιστρόφως ανάλογη του ποσού που διατέθηκε.

Καθοριστικός παράγων η χορηγία της εταιρείας "ΚΑΡΕΛΙΑ".

Παραθέτουμε τα προγράμματα των συναυλιών.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΒΙΛΕΑΡΔΟΥΙΝΟΥ 1-ΠΑ.ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ
ΑΡΙΘ.ΑΠΟΦ.ΥΠΠΟ:47364/4-10-85
ΦΕΚ:662/Β/1985

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

- 31 / 10 / 96
- 1) -----
ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΚΑΜΕΡΑΤΑ
Σολιστ:Γιώργος Σταθόπουλος
- 22 / 10 / 96
- 2) -----
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
Διεύθυνση:Μανώλης Παπαγιάννης
Συμμετέχει η χορωδία "ΟΡΦΕΥΣ"
- 3 / 2 / 97
- 3) -----
ΚΟΥΙΝΤΕΤΟ " ASTOR PIAZZOLLA "
- 17 / 2 / 97
- 4) -----
ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
Διεύθυνση:Μανώλης Παπαγιάννης
Σολιστ: Νέλλη Σεμιτέκολο
- 24 / 2 / 97
- 5) -----
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΝΕΝΑΣ ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΥ
- 31 / 3 / 97
- 6) -----
ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΒΡΑΔΙΑ ΟΠΕΡΕΤΤΑΣ-ΟΠΕΡΑΣ-ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Διεύθυνση:Μανώλης Παπαγιάννης
Σολιστ:Αναστασία Μπάρδα-Μάκης Γαβριηλίδης
Σπύρος Φαρούγγιας
- 21 / 4 / 97
- 7) -----
ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
Διεύθυνση:Ηλίας Βουδούρης
Σολιστ:Τζούλια Σουγλάκου - Μαρία Μαρκέτου

**ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

ΕΞΑΡΧΩΝ

Δημήτρης Βράσκος

ΒΙΟΛΙΑ

Αθανάσιος Μουρλάς

Γκαλίνα Παπά

Λίντα Νίνα

Καρτάση Ελένη

Βλαντιλάβ Ρομάνοφ

Μιχάλης Κουντούρης

Γιάννης Μάνθος

Δημήτρης Τερτίλιης

Παν/τα Σαρδέλη

Παν/της Καράμπης

Φώτης Πέζος

Κυριακή Καρμυίρη

Θεόδωρος Σαμαράς

Άννα Χριστοδουλάκου

Σοφία Ρηγανά

ΒΙΟΛΕΣ

Νίκος Δεληγιαννάκης

Κλοντιάνα Ντεκόλ

Νάντια Σαραντίδου

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΛΑ

Γιάννης Παυλίδης

Κωστής Θεός

Δημήτρης Τραυλός

Βασίλης Μπόμπας

Βαρβάρα Τσότρα

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΣΑ

Περικλής Χαλμούκης

Ελένη Μέντη

Θάνος Πολυμενέας Λιοντίρης

ΦΛΑΟΥΤΑ

Βασίλης Κλαμπατσέας

Ευτυχία Δημητρακοπούλου

ΟΜΠΟΕ

Γιώργος Σταθόπουλος

ΚΛΑΡΙΝΕΤΤΑ

Γιώργος Μίντζας

Δημήτρης Μιακέας

ΦΑΓΚΟΤΤΑ

Γιώργος Μουνδρουλέας

Σταύρος Τσόπρας

Ηλίας Νικολόπουλος

ΚΟΡΝΑ

Γεωργία Κλάδη

Ελένη Σγουράκη

ΤΡΟΜΠΕΤΤΕΣ

Δημήτρης Χαρλétιας

Αναστάσιος Δράμπαλης

Αλέξανδρος Μίντζας

ΓΡΟΜΠΙΟΝΙΑ

Αθανάσιος Αντωνόπουλος

Μαρία Σκιαθίτη

Δημήτρης Κουφόγιωργας

ΤΟΥΜΠΑ

Παν/της Καμβουσίδης

ΚΡΟΥΣΤΑ

Αντώνης Κουτίβας

ΤΣΕΜΠΑΛΟ

Μαρία Παπαπαιτροπούλου

Συμμετέχει η Μικτή Χορωδία
« Ο Ρ Φ Ε Υ Σ »

Χριστουγεννιάτικη Συναυλία

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Συμφωνική Ορχήστρα του Δημοτικού Ωδείου Καλαμάτας
- Συμμετέχει η χορωδία «ΟΡΦΕΥΣ» -

Κουϊντέτο Astor Piazzolla

Το κουϊντέτο που συγκρότησε ο Α. Piazzolla το 1956 με το όνομα "Tango Nuevo" ήταν ένα απ' τα πιο αγαπητά μουσικά του σύνολα. Μ' αυτό πραγματοποίησε εκτενείς περιοδίες όχι μόνο στη νότιο Αμερική αλλά και στην Ευρώπη, ερμηνεύοντας εκτός από τα έργα του και μερικά Tangos από το λαϊκό ρεπερτόριο.

Ο σχηματισμός αυτός του Κουϊντέτου μπορεί να συγκριθεί με αυτόν του Μοντέρνου Κουαρτέτου της Jazz που ιδρύθηκε απ' τον John Lewis το 1952. Αξίζει να αναφερθεί ότι η γέννηση και η διεθνής επιτυχία του Tango και της Jazz προχώρησαν πλάι - πλάι χρονολογικά και ότι το μοντέρνο κουαρτέτο Jazz και το κουϊντέτο, πραγματοποιήθηκαν την ίδια χρονική περίοδο στις επάλξεις της σοβαρής μουσικής στο είδος της μουσικής δωματίου.

Το γεγονός ότι σπουδαίες ορχήστρες και μουσικοί διασκεύαζαν έργα του, καθώς και το ότι ο ίδιος ο Α. Piazzolla είναι ένας από τους λίγους συνθέτες που έχουν ηχογραφήσει (περίπου 100 lps) και εκτελείει όλες τις συνθέσεις τους, καθιστά οποιαδήποτε προσπάθεια σοβαρής προσέγγισης της μουσικής του μια πραγματική πρόκληση.

Το Ελληνικό κουϊντέτο Astor Piazzolla, είναι ένα νεοσύστατο κουϊντέτο εμπνευσμένο απ' τον διάσημο Αργεντινό συνθέτη και αποτελεί την πρώτη σοβαρή προσπάθεια για τη διάδοση του έργου του στην Ελλάδα.

Κύριο μέλημά του είναι μέσω μιας όσο το δυνατόν πιστότερης ερμηνείας του ύφους του συνθέτη να μεταδώσει το πάθος της μουσικής του, τα φλογερά αλλά και τα αγνά συναισθήματα που περιέχει.

Αναμφισβήτητα πρόκειται για ένα συνθέτη που άφησε σχολή καθιερώνοντας το Tango ως μια εξελιγμένη μορφή σύνθεσης. Γι' αυτό ευχαρίστως θα μπορούσε να διακινδυνευθεί μια αναλογία:

Tango - Piazzolla και Mazurka - Chopin απέχουν πολύ;

Δ Ε Π Α Κ
Σ Υ Ν Α Υ Λ Ι Α
με το "ΚΟΥΪΝΤΕΤΟ
ASTOR PIAZZOLLA"

ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1997 - Ώρα 8.30 μ.μ. ·
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΕΞΑΡΧΩΝ

Παντελής Σταματέλος

ΒΙΟΛΙΑ

Αθανάσιος Μουρλός

Γκαλίνα Παπά

Λίνα Νίνα

Μαργαρίτα Μπασάρι

Ελένη Καρτάσι

Μαρία Χειμαριού - Μπάκου

Βλαντισλάβ Ρομάνοφ

ΒΙΟΛΕΣ

Νίκος Δεληγιαννάκης

Νάντια Σαραντίδου

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΛΑ

Κων/νος Θεός

Ρίτα Στρατηγοπούλου

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΣΟ

Περικλής Χαλμούκης

ΦΛΑΟΥΤΑ

Ευτυχία Δημητρακοπούλου

Βασίλης Κλαματσάς

ΟΠΜΟΕ

Κων/νος Τηλιακός

Γιώργος Σταθόπουλος

ΚΛΑΡΙΝΕΤΤΑ

Σταύρος Βόλλαρης

Δημήτρης Μπακέας

ΦΑΓΚΟΤΤΑ

Γιώργος Μουνδρουλέας

Ευστάθιος Μαρτζούκος

ΤΡΟΜΠΕΤΤΕΣ

Δημήτρης Χαρλέπιας

Αναστάσιος Δράμπαλης

ΚΟΡΝΑ

Διονύσης Μοτσαένγος

ΤΡΟΜΠΟΝΙ

Σπύρος Φαρούγγιας

Θανάσης Αντωνόπουλος

ΚΡΟΥΣΤΑ

Αντώνης Κουτίβας

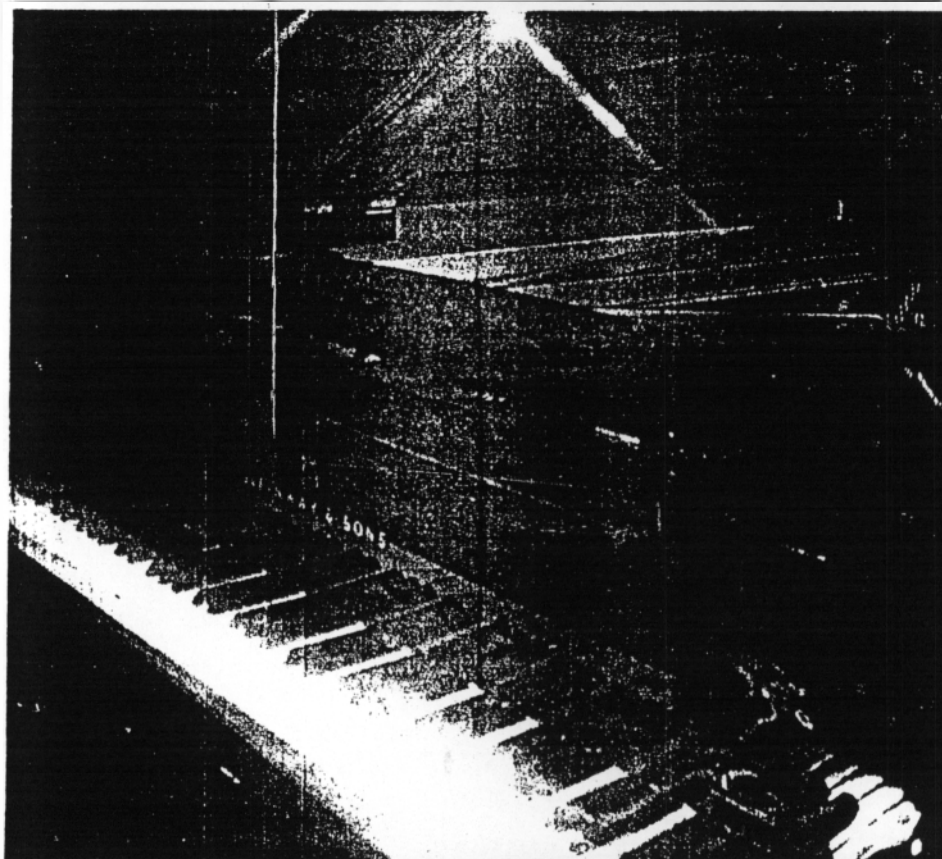

Συμφωνική Ορχήστρα Καλαμάτι

Έργα: Μπαχ, Μότσαρτ, Μπετόβεν, Σακελλάρ

Διεύθυνση: Μανώλης Παπαγιάννης

Σολίστ: Νέλλη Σεμιτέκολο

ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1997 - ΟΡΑ: 8.30 μ.μ.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Τα τραγούδια μου με ακολουθούν σιωπηλά και υπομονετικά εδώ και 15 χρόνια με την ελπίδα να τα παρουσιάσω όλα μαζί σε μια συναυλία.

Δεν απέκρυψα ποτέ την δυνατότητά μου να γράφω τραγούδια, όμως αν και στηρίχθηκα πολλές φορές σ' αυτά δεν πρόβαλα ποτέ αυτή την ιδιότητά μου, ως συνθέτη, πιστεύοντας πως κάποιοι έγραφαν καλλίτερα από μένα. Πίστευα δηλαδή πως σαν τραγουδίστρια είμαι πιο σημαντική, παρά σαν συνθέτης.

Τα τραγούδια μου αναδεικνύουν την φωνή μου και ξέρουν να γοητεύουν. Αυτό για μένα δεν είναι αρκετό για να με θεωρώ και συνθέτη.

Όμως το να τα παρουσιάσω όλα μαζί σε μια συναυλία είναι μια ξεχωριστή για μένα εμπειρία για δύο λόγους.

Πρώτον αναγκάζομαι να τα κρίνω και δεύτερον αναγνωρίζω επί τέλους την αξία τους, μέσα απ' την υποδοχή που τους επιφυλλάσει κάθε φορά το κοινό. Με άλλα λόγια είχα ξεχάσει πόσο σημαντικά είναι για μένα αυτά τα τραγούδια και πόσο τ' αγάπησε το κοινό. Έτσι εδώ και μερικούς μήνες, τα απολαμβάνω, θυμάμαι, ελευθερώνομαι και ελπίζω μεσ' απ' αυτά σε κάτι καλλίτερο.

Νένα Βενετσάνου

ΕΡΑΥΛΙΑ

ΝΕΝΑΣ ΒΕΝΕΤΣΑΝΟ΄

- Μ. Αβαραν
Φυσσαρμονικι
φλογέρες
- Λ. Ντουσικ
κλασσική κιθα
- Τζ. Ντούρο
κρουστα
- Δ. Πολυχρο
μπουζουκι

ΔΕΥΤΕΡΑ 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1995 ώρα 8.30 μ.μ.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΑΙΔΕΥΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΕΞΑΡΧΩΝ

Δημήτρης Βράσκος

ΒΙΟΛΙΑ

Αθανάσιος Μουρλάς

Γκαλίνα Παπά

Λίντα Νίνα

Μαργαρίτα Μπασάρη

Ελένη Καρτάσι

Βλαντισλάβ Ρομάνοφ

Χριστίνα Κοτταρίδη

ΒΙΟΛΕΣ

Νίκος Δεληγιαννάκης

Νάντια Σαραντίδου

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΛΑ

Κων/νος Θέος

Διονύσης Κοιταρίδης

Δημήτρης Κοτταρίδης

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΟ

Βασίλης Παπαβασιλείου

Ελένη Μέντη

Θάνος Πολυμενέας

ΦΛΑΟΥΤΑ

Ευτυχία Δημητρακούλου

Βασίλης Κλαμπατσέας

ΟΜΠΟΕ

Κων/νος Τηλιακός

Γιώργος Σταθόπουλος

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

Μάριος Μολανδώνης

Κων/νος Κεράνης

ΦΑΓΚΟΤΑ

Γιώργος Μουνδρουλάς

Παναγιώτης Κουλαραμάνης

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Δημήτρης Χαρλέπας

Αναστάσιος Δράμπαλης

ΚΟΡΝΑ

Διονύσης Μυτσηνίγος

Κων/νος Σίσκος

Σγουράκη Ελένη

Νίκος Μήτρος

Δημήτρης Μπακέας

ΤΡΟΜΠΟΝΙ

Σπύρος Φαρούγγιας

Θανάσης Αντωνόπουλος

ΤΟΥΜΠΑ

Παναγιώτης Καμβυσίδης

ΚΡΟΥΣΤΑ

Αντώνης Κουτίβας

Άγγελος Γιαννόπουλος

Ξανθή Χαΐκου

Ελένη Καμβυσίδη

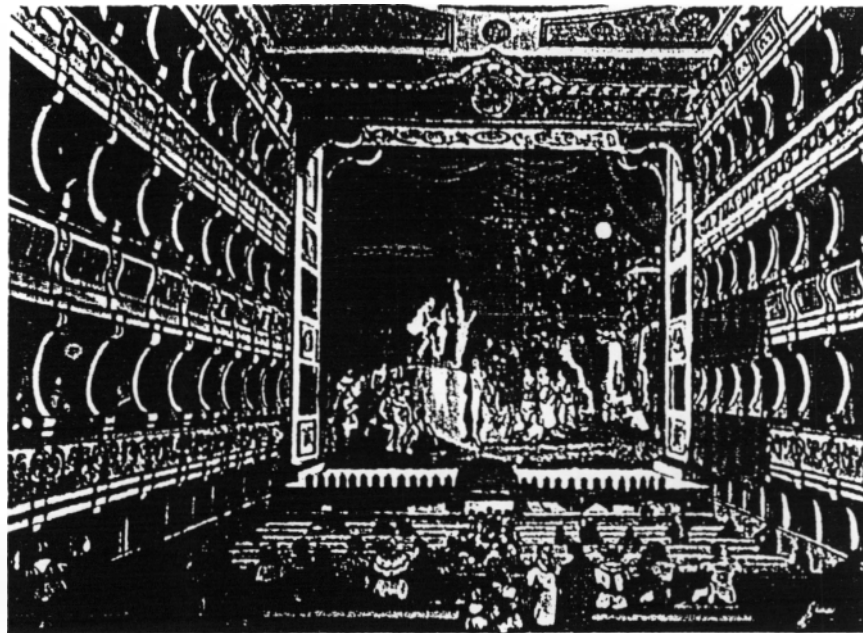
Υπαπαντή Αλεξανδροπούλου

ΤΣΕΜΠΑΛΟ

Στάθης Γυφτάκης

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ

Συμφωνική Ορχήστρα Καλαμάτας

ΔΕΥΤΕΡΑ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1997 - Ώρα 8.30 μ.μ.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Βραδιά Οπερέιτας - Όπερας - Συμφ. Μουσικής

με τους πρωταγωνιστές της Λυρικής Σκηνής

Αναστασία Μπάρδα - Μάκη Γαβριηλίδη - Σπύρο Φαρμάκη

Έργα των Verdi - Strauss - Lehar - Χατζηδάκι

ΧΟΡΗΓΟΣ: KARELIA

Fine Tobacco since 1988

ΕΞΑΡΧΩΝ

Δημήτρης Βράσκος

ΒΙΟΛΙΑ

Αθανάσιος Μουρλάς

Γκαλίνα Παπα

Λίντα Νίνα

Κλωντιάνα Ντε κώλ

Ελένη Καρτάση

Βλαντισλάβ Ρομάνοφ

Χριστίνα Κοτταρίδη

ΒΙΟΛΕΣ

Νίκος Δελιγιαννάκης

Νάντια Σαραντίδου

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΛΑ

Κων/νος Θέος

Ρίτα Στρατηγοπούλου

Διονύσης Κοτταρίδης

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΟ

Περικλής Χαλμούκης

ΤΣΕΜΠΑΛΟ

Μαρία Παπαπετροπούλου

Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1997 - Ώρα 9.00 μ.μ.
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΟΥΣΗ

με τους συντελεστές της ΛΥΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ
Τζούλια Σουγκλάκου - Μαρία Μαρκέτου

Διευθύνει ο Ηλίας Βουδούρης

• Albinoni: "Adagio" • Pergolesi: "Stabat Mater" ("Έστεκεν η /

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ο αριθμός και η θεματική ποικιλία των εκδηλώσεων που έγιναν μέσα στο χώρο του Ωδείου ήταν μεγαλύτερος από κάθε άλλη χρονιά .

Έγιναν 6 διαλέξεις από καθηγητές πανεπιστημίου (οι 2 από την Κρατική Μουσική Ακαδημία της Σόφιας), 5 ρεσιτάλ , συναυλίες και σεμινάρια από γνωστούς σολίστ και σύνολα μαθητικές συναυλίες.

Παραθέτουμε χρονολογικό πίνακα και προγράμματα των εσωτερικών αυτών εκδηλώσεων.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΒΙΛΕΑΡΔΟΥΙΝΟΥ 1-ΠΑ.ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ
ΑΡΙΘ.ΑΠΟΦ.ΥΠΠΟ:47364/4-10-85
ΦΕΚ:662/Β/1985

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΩΔΕΙΟΥ
-----

22 / 10 / 96

- 1) -----
ΔΙΑΛΕΞΗ ΜΑΝΩΛΗ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ
ΘΕΜΑ: "Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΕΝΟΣ ΜΑΕΣΤΡΟΥ"

9 / 11 / 96

- 2) -----
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ
ΒΙΟΛΙ:Γ.Παπαδημητρίου
ΚΙΘΑΡΑ:Σ.Γκόλγκαρης

25 / 11 / 96 - 30 / 11 / 96

- 3) -----
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ και ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΜΑ: " ΑΡΜΟΝΙΑ και ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ "
ΠΕΝΤΣΟ ΣΤΟΓΙΑΝΟΦ

7 / 12 / 96

- 4) -----
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Τάξη Παραδοσιακών του Μουσικού Γυμνασίου

20 / 12 / 96

- 5) -----
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

17 / 1 / 97

- 6) -----
ΡΕΣΙΤΑΛ ΠΙΑΝΟΥ
Πιάνο:Δ.Παπαθεοδώρου

24 / 1 / 97

- 7) -----
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ
ΘΕΜΑ: "Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΙΑΝΟΥ"
IVELINA IVANCHEVA

- 31 / 1 / 97
8) -----
1η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
- 14 / 2 / 97
9) -----
" OLKOS " - TROMBONE QUARTET
- 22 / 2 / 97
10) -----
ΔΙΑΛΕΞΗ ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΘΕΜΑ: "ΗΧΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΙΩΠΗ"
- 28 / 2 / 97
11) -----
2η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
- 17 / 3 / 97
12) -----
3η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
- 12 / 5 / 97
13) -----
4η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
- 16/5/97 - 18/5/97 - 25/5/97
14) -----
Τρεις Διαλέξεις με καθηγητές
Μουσικολογίας του Παν/μίου Αθηνών
Α.Κώστιος - Γ.Στάθης - Χ.Σπυρίδης
- 17 / 5 / 97
15) -----
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ
Κλαρινέτο: Μ.Μολανδώνης
Πιάνο: Μ.Μπούζα
- 19 / 5 / 97
16) -----
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
Οι Σπουδαστές της Ανωτέρας και η
Μαθητική Συμφωνική Ορχήστρα

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

30 / 5 / 97
17) -----
ΡΕΣΙΤΑΛ ΠΙΑΝΟΥ
Πιάνο: Νίκος Εξαρχος

26 / 5 / 97
18) -----
ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ - Τάξη: Χ. Πετρουλάκη

7 / 6 / 97
19) -----
ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ - Τάξη: Χ. Ξαρ/πούλου

17 / 6 / 97
20) -----
ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ - Τάξη: Μ. Μολανδώνη

-----//-----

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

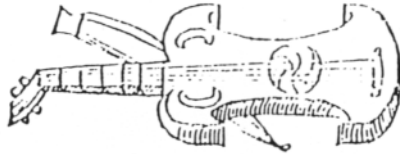
12 / 10 / 96
1) -----
ΔΙΑΔΕΞΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΣΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
Επαιξαν οι μαθητές της Ανωτέρας
-Ε. Δημητρακοπούλου
-Β. Κλαμπατσέας
-Σ. Βόλαρης
-Κ. Κεράνης
-Γ. Μίντζας
-Γ. Τζανειτά
-Δ. Πλατανιάς

-----//-----

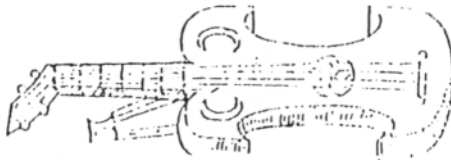
Soprano.

Alto.

Tenor.

Bassus.

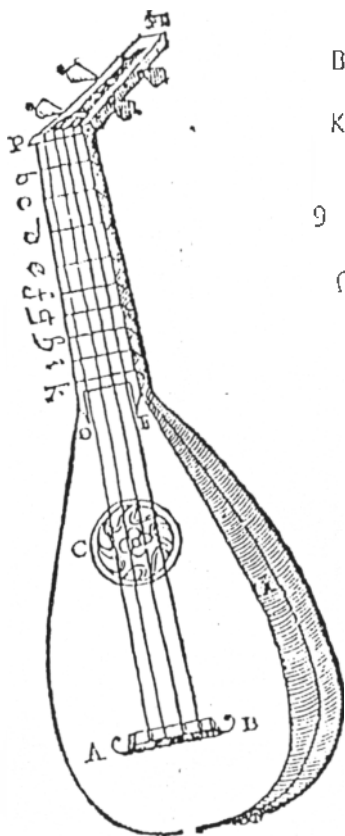
Giorgio Neri, from Agricola's *Instrumenta deudt. v.*

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΑΓΩΩΝ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

ΣΥΝΑΓΩΓΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΔΩΜΑΤΙΟΥ

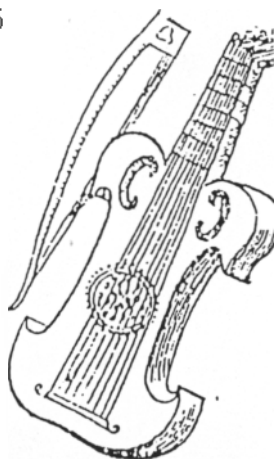

ΒΙΟΛΙ : Γιάννης Παπαδημητρίου

ΚΙΘΑΡΑ: Στέλιος Γκόλγκαρης

9 Νοεμβρίου 1996

Ωρα: 6.00 μ.μ

ΠΑΙΖΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΓΕΝΙΑ (ΣΑΝΤΟΥΡΙ)
ΒΑΤΣΙΝΕΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΤΡΑΓΟΥΔΙ)
ΚΑΡΥΔΗ ΠΟΛΥΞΕΝΗ 3ΓΓ (ΚΡΟΥΣΤΑ)
ΚΕΛΕΣΗΣ ΤΑΣΟΣ (ΚΛΑΡΙΝΟ)
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ (ΣΑΝΤΟΥΡΙ-ΚΑΝΟΝΑΚΙ)
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ (ΚΡΟΥΣΤΑ)
ΜΑΛΑΜΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΡΑΓΟΥΔΙ)
ΜΑΡΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑ (ΒΙΟΛΙ)
ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΟΣ 1 (ΛΑΟΥΤΟ)
ΜΗΛΙΑΡΕΣΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ (ΦΛΟΓΕΡΑ)
ΡΟΥΣΣΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ (ΤΑΜΠΟΥΡΑΣ)
ΤΣΟΥΚΑΛΑ ΣΤΥΛΙΑΝΗ (ΛΑΟΥΤΟ)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΛΑΔΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΚΗΣ

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 7-12-96 ΩΡΑ 17:00
ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
ΩΔΕΙΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Δ Ε Π Α Κ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

1. Κάλαντα Κάλαντα Κρητικά μικρός Τυμπανιστής	Προπαιδεία Συνοδεύουν στο Ακκορντεόν Αν. Αμανατίδη, Κ. Μαυρέα, Γ. Κωστόπουλος,
2. ROMANCE op. 5 No 1 A. WEIDING	Βιολί Σ. Δημόπουλος Πιάνο Ν. Δημοπούλου
3. BOURREE J. KRIEGER	φλάουτο Β. Κλαμπασεας Πιάνο Α. Παπαλέμπρου
4. Τα πρώτα Χριστούγεννα WE WISH YOU MERRY CHRISTMAS τρίγωνα κάλαντα	α' φλάουτο, Σ. Παυλίκου β' φλάουτο Μ. Κανέκη
5. GREENSLEEVES	α' Κιθάρα Α. Μίνος β' Κιθάρα Γ. Μαστρογιαννίδης
6. THE CELLARMAN'S SONG	φαγκότο Σ. Τσότρας Πιάνο Γ. Τσότρας
7. Άγια Νύχτα	α' Ακκορντεόν Γ. Μπούζα β' Ακκορντεόν Θ. Χατζοπούλου
8. HARK THE HERALDANGELS SING F. MENDELSSOHN Άγια Νύχτα F. GRUBER Όλοι οι πιστοί προσέλθετε J. READING	α' Σαξόφωνο Γ. Πετρουλάκης β' Σαξόφωνο Η. Νικολόπουλος Πιάνο Δ. Χασανάκου

Δ Ι Α Λ Ε Ι Μ Μ Α

9. HABANERA G. BIZET	φλάουτο Μ. Κανέκη Πιάνο Α. Μίνου
0. KINDERBALL - POLONAISE R. SCHUMANN	Πιάνο για 4 χέρια Π. Βασιλόπουλος, Β. Ακριτίδου
1. FANTASIA DI NATALE A. SEYBOLD	Βιολί Ε. Δημητρακοπούλου Πιάνο Θ. Λαμπροπούλου

12. MORENITA DO BRAZIL α' κιθάρα Γ.Κατσαμπάνης
G.FARRAUTO β' κιθάρα Β.Παπανικολοπούλου
13. HUMORESQUE Βιολί Μ.Κουντούρης
A.DVORVAK Πιάνο Ε.Μέντη
14. ΟΥΓΓΡΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ Νο5 Πιάνο για 4 χέρια
J.BRAHMS Ν.Νικολακέα, Α.Μίνου
15. TRIO SONATE E MOLL α' μέρος φλάουτο Σ.Παυλίκου
J.A.HASSE Βιολί Μ.Κουντούρης
Πιάνο Μ.Σουμή
16. "6 Αναγεννησιακοί χοροί"
για TRIO φλάουτων με ράμφος
E.WITTMANN
Φλογέρα παίζουν:
Σοπρένο: Χ.Κολοκάθης, Μ.Παπαδοπούλου, Χ.Τσαπάκη
Άλτο: Π.Ρότσου, Ε.Λαδά, Κ.Μηλιαρέση
Τενόρο: Β.Ραπτόπουλος, Α.Δουμουλάκης, Ν.Τσαπέκης
- Δ Ι Α Λ Ε Ι Μ Μ Α
17. LE PETIT NEGRE Κλαρινέτο Γ.Τζανετές
C.DEBUSSY Πιάνο Μ.Παπαπετροπούλου
18. SONATINA Op.137No1 α' μέρος Βιολί Φ.Πέζος
F.SCHUBERT πιάνο Μ.Δροσά
19. MARCH AND GAVOTTE SAX SOPRANO Γ.Νικολαΐδης
G.F.HANDEL SAX ALTO I Α.Παλαμάρας
Μουσ.Σύνολο "Τσ'αμοιρης" SAX ALTO II Γ.Πετρουλάκης
FAGOTTO I Σ.Τσότρας
FAGOTTO II Η.Νικολόπουλος
20. α) SCHNEEFLOCKCHEN α' βιολιά: Μ.Κουντούρης, Δ.Τερτίπης
β) Ελάτε Παιδάκια β' βιολιά: Γ.Μάνθας, Γ.Σαρδέλη,
γ) Ω. Πανάοχαντε. Βιόλα: Χ.Τσούση
Κοντραμπάσο: Ε.Μέντη
21. VARIATIONS Op.8 στο "LA FOLLIA" φλογέρα ALTO Π.Ρότσου
J.CH.SCHICKCHARDT φλογέρα ALTO Α.Δουμουλάκης
Πιάνο Ε.Μέντη
22. ROMANCE Νο1 φλάουτο Β.Κλαμπατσέας
R.SCHUMANN Πιάνο Μ.Παπαπετροπούλου
23. α' FANTASIA Κλαρινέτο παίζουν:
P.HARVEY Σ.Βόλλαρης, Κ.Κεράνης,
β' 4 PAGS Γ.Μίντζας, Γ.Τζανετέα
S.JOPLIN

Σκίτσογράμμα τοῦ
L. von Schö tön F.
Schulz (Πάρις, 1870)

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΑΓΛΙΩΝ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

Παρασκευή 17 Ιανουαρίου 1997

Ώρα : 8.30 μ.μ

ΡΕΣΙΤΑΛ ΠΙΑΝΟΥ

ΜΕ ΤΟΝ

Δημήτρη Παπαθεοδώρου

Δ.Ε.Π.Α.Κ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

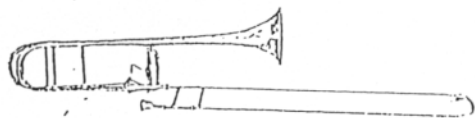
1η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1997

ΩΡΑ: 8.30 μ.μ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 1) Μαστρογιαννίδης Γιώργος
- EL ABEJORRO - EMILIO PUJOL (Τάξη Γ.Κλαμπατσέα)
- 2) Χριστοδουλοπούλου Βασιλική
- PRELUDE IN Re⁺ - J.S.BACH
- Σερενάτα FLAMENGO - LEO LAUREE (Τάξη Σ.Καραχάλιου)
- 3) Κατσαμπάνης Γιώργος
- ENDECHA - F.TARBEGA (Τάξη Σ.Καραχάλιου)
- ESTUDIO VI - LEO BROUWER
- 4) Παναγοπούλου Όλγα
- SONATA 3ο μέρος - HAYDN (Τάξη Σ.Γουτσάκη)
- 5) Σταθοπούλου Κέλλυ
- SONATA K.V 280 PRESTO - MOZART (Τάξη Ε.Μέντη)
- 6) Γεωργακοπούλου Κατερίνα
- VALSE op.69 No 1 - CHOPIN (Τάξη Π.Καρκαλούτσου)
- 7) Μάντζαρη Φανή
- Νυχτερινό op.9 , No 2 - CHOPIN (Τάξη Ε.Μέντη)
- 8) Σταματέλοπούλου Κατερίλενα
- Φαντασία σε Re⁺ - MOZART (Τάξη Π.Καρκαλούτσου)

Δ . Ε . Π . Α . Κ .

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΛΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΑΓΛΙΩΝ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

Παρασκευή 14. Φεβρουαρίου 1997

Ώρα : 8.30 μ.μ.

"ΟΛΚΟΣ"
TROMBONE QUARTET

ΕΛΕΦΑΝΤΙΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΓΖΙΒΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛΗΣ

ΦΛΟΥΡΓΓΙΑΣ ΣΠΥΡΟΣ

Δ . Ε . Π . Α . Κ

Δ Η Μ Ο Τ Ι Κ Ο Ω Δ Ε Ι Ο Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α Σ

2η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ '97

ΩΡΑ : 7.00 μ.μ

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Π Ρ Ο Π Α Ι Δ Ε Ι Α

1)Κάτω στο Γιαλό

ΚΑΘ/ΤΡΙΑ: Λ.Αγγελέτου

Σ Χ Ο Λ Η Κ Ι Θ Α Ρ Α Σ

2)Μαρινάκη Πα/τα

-SOUNDS OF BELLS -J.GUIMARAES

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ:Σ.Καραχάλιος

3)Παπανικολοπούλου Βενετία

-ENTREE-G.A.BRESCIANELLO

-CANARIOS - G.SANZ

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ:Σ.Καραχάλιος

4)Ισούση Χρυσούλα

-MILONGA - J.CARDOSO

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ:Γ.Κλαμπατσέας

Σ Χ Ο Λ Η Π Ι Α Ν Ο Υ

5)Πέππα-Τριαντάρη Ναουσικά

-GROSSIENNE-SATIE

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ:Σ.Γυφτάκης

6)Καραμανώλης Δημήτρης

-Σονάτα Κ.Υ.283 - MOZART
(α' μέρος)

ΤΑΞΗ: Μέση

ΚΑΘ/ΤΗΣ:Π.Καρκαλούτσος

7)Παλαιολόγου Κατερίνα

-Σονάτα Κ.Υ.310 -MOZART
(α' μέρος)

ΤΑΞΗ: Μέση

ΚΑΘ/ΤΗΣ:Π.Καρκαλούτσος

8)Γλαράκη Νατάσσα

-PRELUDE SOLE- N° 12-RACHMANINOFF

Τάξη: Ανωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ:Σ.Σιγάλας

19) Μήτρου Νίκος

- LEAD KINDLY LIGHT - J.B. DYKES
(στο πιάνο η Α. Ζαφειράτου)

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Δ. Μοτσηνίγος

20) Μήτρου Νίκος

- Μπακέας Δημήτρης

- CARNIVAL DE VENISE

ΣΧΟΛΗ ΤΡΟΜΠΟΝΙΟΥ

20) Κουφδγιωργας Δημήτρης

Σκιαθίτη Μαρία

Καϊκης Γιάννης

Αντωνόπουλος Θανάσης

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Σ. Φαρούγγιαν

- SCARLET SARAFAN - Παραδοσιακό Ρώσικο Τραγούδι

- WARRIOR BOLD - STEPHAN ADAMS

____//____

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

3η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΜΑΡΤΙΟΥ 1997

ΩΡΑ: 5.00 μ.μ

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

ΣΧΟΛΗ ΚΙΘΑΡΑΣ

1) Πίτσικα Βούλα

- PAVANA - L. MILAN

- BOURRE IK'II - ANON

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Γ. Μαυρέας

ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΛΙΟΥ

2) Τερτίπης Δημήτρης

Μάνθος Γιάννης

- ΘΑΥΟΤΤΕ - D. ΣΗΟΣΤΑΚΟΒΙΤΣ

(στο πιάνο η Μαργαρίτα Δροσά)

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

"

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Ν. Δεληγιαννάκης

3) ΣΧΟΛΗ ΚΙΘΑΡΑΣ

Πετρουλάκη Κατερίνα

- ADELITE - F. TARRIGA

- VALS - " -

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Γ. Μαυρέας

4) ΣΧΟΛΗ ΤΡΟΜΠΕΤΑΣ

Ψαρρά Παν/τα

- ALLEGRETTO - G. P. H. TELEMANN

(στο πιάνο η Σοφία Λαμπροπούλου)

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Κ. Νικολέας

5) ΣΧΟΛΗ ΠΙΑΝΟΥ

Ασημακοπούλου

- Δίφωνη INVENTION - BACH

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Σ. Γυφτάκης

6) ΣΧΟΛΗ ΚΙΘΑΡΑΣ

Τζιάννα Νατάσσα

- SARABANDE - I. S. BACH

- MAZURKA-CHOROS - H. VILLA LOBOS

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Γ. Μαυρέας

17) ΣΧΟΛΗ ΦΛΑΥΤΙΟΥ ΜΕ ΡΑΜΦΟΣ

Αδαμοπούλου Θεανώ

- Σονάτα σε RE για φλάουτο με ράμφος
ALTO κ' BASSO CONTINUO - G.FR.HANDEL

Τα μέρη: Α': ADAGIO - Β': VIVACE

Δ': ADAGIO - Ε': A' LA BREVE

ΤΑΞΗ: Ανωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ Μ. Αβαράκης

18) ΣΧΟΛΗ ΤΡΟΜΠΕΤΑΣ

Χαρλέπας Δημήτρης

- CONCERTO για τρομπέτα 2ο μέρος
ANDANTE - J. HAYDN

(στο πιάνο η Μ. Παπαπετροπούλου)

ΤΑΞΗ: Ανωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Κ. Νικολέας

19) Δράμπαλης Τάσος

- CONCERTO για τρομπέτα - A. ARUTUNIAU

(στο πιάνο η Μ. Παπαπετροπούλου)

ΤΑΞΗ: Ανωτέρα

ΚΑΘ/ΤΗΣ: Κ. Νικολέας

____//____

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Αναγνωρισμένο από το Κράτος με την Απόφαση του Υπ. ΠΟ: 47364]4-10-85, ΦΕΚ 662)Β)1985

4η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΜΑΙΟΥ 1997

ΩΡΑ: 5.30 μ.μ

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

ΣΧΟΛΗ ΚΙΘΑΡΑΣ

- 1) Μαστρογιαννίδης Γιώργος
Μίνος Ανδρέας
-SPAGNA A DUE LIUTI -F.DA.MILANO

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα
ΚΑΘ/ΤΗΣ: Γ. Κλαμπατσέας

- 2) Γεωργακόπουλος Γιώργος
-GALLIARD - J.DOWLAND
-Σπουδή Νο 13- F.SOR

ΤΑΞΗ: Μέση
ΚΑΘ/ΤΗΣ: Γ. Μαυρέας

ΣΧΟΛΗ ΑΚΚΟΡΝΤΕΟΝ

- 3) Μαυρέα Κων/να
Καπετανάκη Γαρυφαλιά
-LA SPAGNOLA - V.DI.CHIARA

ΤΑΞΗ: Κατωτέρα
ΚΑΘ/ΤΡΙΑ: Χ. Χαρ/πούλου

ΣΧΟΛΗ ΠΙΑΝΟΥ

- 4) Παπαδόπουλος Λευτέρης
-Σονάτα οο.27, No 2 (Σεληνόφως)
α' μέρος: ADAGIO SOSTENUTO- BEETHOVEN

ΤΑΞΗ: Υπό Κατάταξη
ΚΑΘ/ΤΡΙΑ: Φ. Παναγοπούλου

ΣΧΟΛΗ ΜΟΝΩΔΙΑΣ

- 5) Παυλή Ιφιγένεια
-STIZZOSO, MIO STIZZOSO-G.B.PERGOLESI
UN BALLO IN MASCHERA -G.VERDI
-SAJIER VORRESTE (Άρτια του OSCAR)

ΤΑΞΗ: Υπό Κατάταξη
ΚΑΘ/ΤΡΙΑ: Μ. Μαρκέτου
ΠΙΑΝΟ: Χ. Μεντής

ΣΧΟΛΗ ΑΚΚΟΡΝΤΕΟΝ

- 6) Τσίρκινη Σοφία
Κωστούδης Γιώργος
-BARCAROLA VENEZIANA - F.MENDELSSOHN

ΤΑΞΗ: Μέση
ΚΑΘ/ΤΡΙΑ: Χ. Χαρ/πούλου

-O CESSATE DI PIAGARMI - A.SCARLATTI
LE NOZZE DI FIGARO

-W.A.MOZART
-NON PIU ANDRAI, FARFALLONE AMORCOSO-(Άρια του FIGARO)

ΙΑΞΗ:Προκ/κή
ΚΑΘ/ΤΡΙΑ:Μ.Μαρκέτου
ΠΙΑΝΟ:Χ.Μέντης

ΣΧΟΛΗ ΧΑΛΚΙΝΩΝ ΠΝΕΥΣΤΩΝ-(ΤΡΟΜΠΕΤΑ)

16) Δράμπαλης Άγγελος
-Σονάτα Νο 2 FOR TRUMPETIN B - J.HOOK

ΤΑΞΗ:Κατωτέρα
ΚΑΘ/ΤΗΣ:Κ.Νικολέας
ΠΙΑΝΟ:Σ.Κονιδιτσιώτης

ΣΧΟΛΗ ΜΟΝΩΔΙΑΣ

17) Νικητοπούλου Μαρία
-VITTORIA,VITTORIA
ORFEO -W.C.VON GLUCK
-GLI SGUARDI TRATTIENI - (Άρια του AMORE)

ΤΑΞΗ:Μέση
ΚΑΘ/ΤΡΙΑ:Μ.Μαρκέτου
ΠΙΑΝΟ:Χ.Μεντης

18) ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ

Ο Κόκορας - Χ.Καλομοίρη
Τα παιδιά κάτω στο κέμπο - Μ.Χατζιδάκη
Το χοντρό μπιζέλι - Α.Πλάτωνος

ΚΑΘ/ΤΡΙΑ:Α.Μπάρδα

19) ΜΙΚΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ

COME,FOLLOW ME - J.HILTON
DONA NOBIS PACEM - ANON
SING-IN - JAN ECLKEMA
DAS KLINGET SO HERRLICH - W.A.MOZART
Μηάτε κορίτσια στο χορό - Δημοτικό

ΚΑΘ/ΤΡΙΑ:Α.Μπάρδα

_____//_____

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ

Μάριος Μολανδώνης-κλαρινέτο
Μαρίνα Μπούζα - πιάνο

RAMEAU BACH BRAHMS
DEBUSSY STRAVINSKY POULENC

Αίθουσα συναυλιών Δημοτικού Ωδείου Καλαμάτας
Σάββατο 17 Μαΐου 1997 Ώρα 7.30

J. P. Rameau - Σουίτα (Μεταγραφή Υ. Ettlinger)

Courante
Gigue en Rondeau
Sarabande I & II
Menuet I & II
Le Rappel des Oiseaux
Rigaudon I & II

J. S. Bach - Τοκάτα σε Μι ελάσσονα γιά πιάνο

J. Brahms - Σονάτα σε Φα ελάσσονα

Allegro appassionato
Andante un poco Adagio
Allegretto grazioso
Vivace

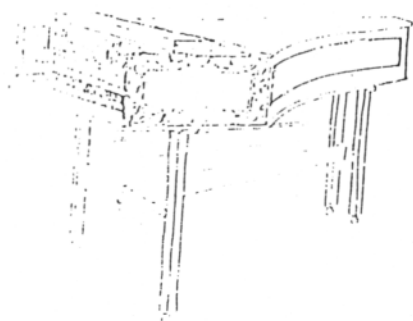

C. Debussy - Πρώτη Ραψωδία

I. Stravinsky - Τρία κομμάτια γιά κλαρινέτο

F. Poulenc - Σονάτα

Allegro tristamente
Romanza
Allegro con fuoco

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΛΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ ΩΔΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΪΟΥ 1997

ΏΡΑ : 8 .30 μ.μ

ΡΕΣΙΤΑΛ ΠΙΑΝΟΥ

ΜΕ ΤΟΝ

ΝΙΚΟ ΕΞΑΡΧΟ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΒΙΛΕΑΡΔΟΥΙΝΟΥ 1-Π.ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ
ΑΡΙΘ.ΑΠΟΦ.ΥΠΠΟ:47364/4-10-85
ΦΕΚ:662/Β/1985

ΠΤΥΧΙΑ - ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΣΧΟΛ.ΕΤΟΥΣ 1996-97

Π Τ Υ Χ Ι Α
-----

1) Μορογιωργας Γιάννης	-	Ειδικό Αρμονίας
2) Βόλλαρης Σταύρος	-	" "
3) Πλατανιάς Δημήτρης	-	Κιθάρα
4) Δικαίου Αντωνία	-	Πιάνο
5) Παπαδοπούλου Κατερίνα	-	"
6) Παπαδοπούλου Θεοδώρα	-	Ειδικό Αρμονίας
7) Οικονομοπούλου Κων/να	-	Πιάνο
8) Μαλαπάνη Πόπη	-	"

Δ Ι Π Λ Ω Μ Α Τ Α
-----

1) Κατούντα Νικόλα	-	Πιάνο
2) Δέδε Ιουλίτσα	-	"

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

1. Με την Καλαματιανή χορωδία "ΟΡΦΕΥΣ" στη πανηγυρική Χριστουγεννιάτικη Συναυλία .

2. Με το Μουσικό Γυμνάσιο Καλαμάτας .
  - α) Διάλεξη του Μαστρού Μ. Παπαγιάννη με θέμα: "Η Μουσική μέσα από τα μάτια ενός Μαστρού"

  - β) Συναυλία των μαθητών της Ανωτέρας στο Μουσικό Γυμνάσιο Καλαμάτας.

  - γ) Συναυλία του τμήματος παραδοσιακής μουσικής του Γυμνασίου στο Ωδείο.

  - δ) Συναυλία του Κουίντέτου Χάλκινων στο Μουσικό Γυμνάσιο Καλαμάτας.

Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η

Με τα λίγα χρήματα (500.000 δρχ) που πήραμε στην αρχή της χρονιάς οργανώσαμε μια μικρή βιβλιοθήκη επίπλο και βιβλία γι οποία λειτούργησε και ως δανειστική αλλά και ως βιβλιοθήκη αρχείου για την ύλη των οργάνων.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ

Μέχρι πέρυσι οι σπουδαστές που δεν περνούσαν τις εξετάσεις των θεωρητικών του Ιουνίου επαναλάμβαναν τις τάξεις. Από τον Οκτώβρη του 1996 υπάρχουν επαναληπτικές εξετάσεις που δίνουν το δικαίωμα στους αποτυχόντες να επανεξετασθούν για να μην χάσουν τη χρονιά τους.